KR. 22,-

KULØRTE SIDER 41

-ET BLAD OM TEGNESERIER

KULØRTE SIDER
- et blad om tegneserier

REDAKTION
Torben Skjødt Jensen, ansv.
Henning Kure
Anders Hjorth Jørgensen
Carsten Søndergaard

MEDARBEJDERE
Michael Alring
Tore Bahnson
Steen Blendstrup
Birgitte Bokelund
Thomas Camp
Paula Christensen
Henrik W. Gade
Hans Christian Pedersen
Ole Hansen
Søren Håkansson
Rune Kidde
Steffen Kronberg
Hans Kiesow
Ole Lindboe
Peter Madsen
Michael Rabinovitsch
Ole Munk Rasmussen
Mik Schack
Horst Schröder
Jacob Stegelmann
Erling Stenby
Anne Søeborg
Erik Swiatek
Per Vadmand
Per Vangtoft
Søren Vinterberg
Bent Værge

LAY-OUT +PRODUKTION
Torben Skjødt Jensen

ANNONCER +ABONNEMENT
Kate Schandorff

UDGIVER
Runepress
Krogshøjvej 32
DK-2880 Bagsværd
Tlf. (02) 98 52 27 (lokal 10)

INDHOLD

forside - Solé/Jensen/Rabinovitsch

- Gæt engang!

side 3 - REDAKTIONEL KOMMENTAR OG VOR LÆSERBREVKASSE

side 5 - KRIGEN, KIRKEN, KOMMUNISMEN OG KREATIVITETEN.
det store fransk/belgiske serieblad-eventyr fortalt af Carsten Søndergaard.

side 22 - INTERVIEW MED MORRIS
- Lucky Luke's skaber, Morris, har gæstet Danmark og Kulørte Siders Udsendte, Anders Hjorth Jørgensen, var (selvfølgelig) nærværende.

side 29 - TEGNESERIER I UNDERVISNINGEN - EN BRUGERVEJLEDNING.
- Det er der på markedet, og dette er dets fordele, mangler osv.

side 34 - Interview MED LOTTE EJBY OG JØRGEN ANGEL.
- forlagsredaktørerne fra Gjellerup og Interpresse, som sammen har udgivet Valhalla som undervisningsalbum til folkeskolen diskuterer tegneserier i undervisningen med Anders Hjorth Jørgensen.

side 37 - ÅRETS BØRNEBOGSPRIS 1981 FRA SKOLEBIBLIOTEKARFORENINGEN

side 38 - Præsentation af Torben Osted.
Madredaktør, Erling Stenby, præsentere den MEGET talentfulde danske tegner.

side 41 - TEGNESERIEN: FODRING FORBUDT af Torben Osted.

side 45 - FILMSEKTIONEN
byder bl.a. på Erik Swiatek's filmrapport, et interview med Mel Brooks og anmeldelser af bl.a. årets Disney juleshow og den seneste 007.

side 55 - TEGNESERIEMARKEDET
-nyheder fra Danmark og USA.

side 57 - Anmeldelser

side 61 - Næste KS

side 63 - VOR SERIE

Godda'

Velkommen til et, dennegang, ekstra stort KULØRTE SIDER. I kraft af at vi, som sædvanlig, har haft meget store problemer med at overholde vort planlagte udgivelsesinterval, besluttede vi at udvide dette nummer – men det sker også fordi vi til dennegang har en del spændende artikler at byde på, som det vil være synd at lade ligge for længe.

På næste side finder du dette nummers store feature-artikel om tegneseriens udvikling i FRANKRIG/Belgien.

Carsten Søndergaard gennemgår alle de store og små forlag og deres udgivelser – det er en artikel vi har lovet i flere år nu, men når du læser den vil du sikkert, som os på redaktionen, synes at den var ventetiden værd. Carsten's artikel vil vi selvfølgelig forsøge at følge op med en bredere nyhedsdækning af specielt det franske marked.

Dette nummers mini-feature drejer sig om »Tegneserier I Undervisningen«, et emne KS har behandlet sporadisk lige siden KS 1 i 1975. Anders Hjorth Jørgensen samler i sin artikel trådene op, og giver en samlet oversigt af hvad der findes af undervisningsmateriale på markedet. Vi havde iøvrigt, i forbindelse med Anders' artikel planlagt at trykke et retteark til GAD's undervisningsbog – den udgivelse der er behæftet med allerflest fejl og misforståelser. Rettearket er udarbejdet, men plads i dette nummer blev der desværre ikke til det, men hvis nogen meget gerne vil have rettearket, så er her hvad vi kan tilbyde. Send os ti kroner, enten kontant, check eller frimærker, så sender vi dig rettearket (det er på et par A4-sider). De ti kroner dækker porto, tryk og ekspedition.

2. del af undervisnings-featuren er et interview med Lotte Ejby fra Forlaget Gjellerup og Jørgen Angel fra forlaget Interpresse. Sammen har de to forlag udgivet det første Valhalla-album som undervisningsbog (den udgave fik for resten bibliotekarforeningens børnebogspris 1981 for nylig – se andetsteds).

For et par måneder siden besøgte Morris (Lucky Luke) Danmark, optrådte bl.a. i TV, og Kulørte Sider's »altid på pletten«-redaktion fik selvfølgelig også en samtale med ham. Resultatet kan du læse i dette nummer.

Og så er der for alvor premiere på vores filmsektion – noget som vi har taget tilløb til de seneste par numre, som du nok har bemærket.

Vores hovedvægt vil selvfølgelig blive lagt på det udbud af film som er knyttet tæt til serieverdenen, som eksempler kan nævnes James Bond og Star Wars, men vi har besluttet at tage skridtet lidt videre udi film som vi føler sikkert har vor læserkreds' bevågenhed og interesse – en interesse for tegneserier er meget ofte knyttet tæt til en interesse for filmmediet. Det er i hvert fald vores klare indtryk. Og lad mig da så også lige slå fast at det ikke betyder at seriematerialet nedprioriteres nu da KS skriver mere om film – tværtimod. Den stil og holdning vi har lagt for dagen med de seneste KS'er vil blive fortsat og udviklet – hvad dette nummer også tydeligt burde demonstrere. At vi tager film ind er primært et udtryk for at lave et endnu bedre og afvekslende magasin.

I dette nummers filmsektion kan du bl.a. læse Erik Swiateks faste filmrapport, et interview med Mel Brooks, og anmeldelser af bl.a. den seneste James Bond, en ny Disney og Excalibur.

Vores tegneserie i dette nummer er vi iøvrigt lidt stolte af – efter at have haft Moebius og Lauzier i vore to første numre med serier i KS kan vi dennegang præsentere en pæredansk serie – Fodring Forbudt af Torben Osted. Den har indtil videre kun været trykt i Politiken herhjemme. Osted portrætteres i dette nummer af IP's Mad-redaktør, Erling Stenby, og til at runde det hele af med, som sædvanligt, seriemarkedet, anmeldelser og vor serie. Alt det for kun 22,- kr. – hva'ba'?!

Når du så har fået støvet KS igennem, så husk det nye 16 siders Runepresskatalog der er indhæftet. Her kan du finde masser af spændende læsning til de mørke vinteraftener.

God læsning. *Torben*

Breve Til Kulørte Sider

Efterlyses:
Mine Knold & Tot årshæfter fra 67-68, 68-69 og 1970 har ingen klips i ryggen, og alle bladene fra de 3 album er blandet sammen. Jeg kan følgelig ikke finde ud af, hvilke sider der hører til hvilket hæfte.

Hvis nogen har de 3 hæfter, ville jeg være glad hvis vedkommende gad at sende mig en liste over historiernes rækkefølge, i de enkelte hæfter.

Jack Jensen,
Langelandsgade 14, 3.tv.
8000 Århus C.

Til Kulørte Sider

He fra en ung, gammel læser! (Gc it?) Synes bare lige jeg ville fyre nogle ønsker af. For jeres udmærkede blad kan nemlig blive endnu bedre - believe it or not!!

Lav et tema-nummer om Hugo Pratt!!

- Og desuden vil baggrundsartikler om Tardi, P. Christin & E. Bilal, Bernie Wrightson og Al Williamson være guf for mig og forhåbentlig mange andre.

Jeres dækning af Auclair, Eisner, Hermann, Giraud/Moebius og senest Lauzier kan beskrives kort: Fremragende, venner!

Så: Hold stilen!? O.K.?

Med venlig hilsen
Peter Hartung Olsen,
Alleen 49,
8660 Skanderborg

Betragtninger om den danske tegneserieverden

Når man skriver til »Kulørte Sider« vil det sikkert være på sin plads (bare for at fedte lidt) at slå fast, at jeg helt bestemt synes, at tegneseriemediet er et absolut underkendt og alt for lidet accepteret område i den danske befolkning. Den gængse opfattelse af en tegneserie, specielt hos den ældre generation, men desværre også i udpræget grad hos den yngre, er den, at tegneserier er underlødige og fordummende. Dette synspunkt er selvfølgelig lidt svært at kapere for en lidenskabelig læser som jeg. På den anden side er der desværre en hel del på markedet, der kan underbygge denne fejlagtige opfattelse. Her tænker jeg specielt på diverse sort/hvid (sort/sort) krigsserier, den nærmest maskinproducerede Anders And, der med sin nøgne uskyldighed, uden tissemand, vralter ind i ethvert barnehjerte med sin intetsigende tomhed eller disse skandaløse kærlighedshistorier, der med deres sjældent ensidige tema, dybt reaktionære budskab og nøjagtig samme slutbillede i hvert hæfte (det unge smukke par, har efter alskens jalousi og misforståelser fundet sammen i et smeltende kys) giver en uforholdsmæssig stor del af danske teenagere, nøjagtig den drømmevision de vil ha'.

Ud fra disse betragtninger kan jeg på sin vis godt forstå den afsky mange har over for mediet. Alligevel noterer jeg med stor tilfredshed, at tegneserier efterhånden har vundet en vigtig, omend noget miskendt, plads i det danske kulturliv. Hurra for det.

Min tegneseriesamling har specielt gennem de sidste par år gennemgået en utrolig ekspansion, dette skyldes forlagenes næsten eksplosionsagtige udgivelsesforøgelse. Vældig mange fantastisk gode albums er kommet på markedet. Blanc le mest tilgængelige kvalitetshæfter vil jeg nævne: Red Kelly og Bernhard Prince af Hermann Huppen og Louis Albert, Simon af Auclair, Corto Maltese af Hugo Pratt og til sidst den efterhånden legendariske Blueberry af Charlier og Giraud, der trods sine Bud Spencer-lignende passager, hæver sig et godt stykke over genrens bedste *Kunstnere*

Kunstnere som Corben, Vivant, Tardi, Foss, Christtin og Caza står for mig som nogle af verdens største. De har givet os nogle uvurderlige skatte i kraft af det ene visuelt flotte og velskrevne album efter det andet. Denne tegneserieverdnens elite har efter min mening alt for trange kår her i landet. Under en måneds ophold i Barcelona i sommer lykkedes det mig at finde en masse lækre sager fra ovenstående personer, hvis produkter, jeg med mine sparsomme spanskkundskaber, nød i fulde drag. Der iblandt var der nogle, for mig, totalt ukendte Corbenbøger og flere af den herligt perverse Guido Crepax, hvem andre end han vil bruge mere end 50 helsider på at beskrive en kvindes erotiske udskejelser med sit tv? I Spanien fandt jeg også det flotte magasin Totem, der er en spansk parallel til det amerikanske blad Heavy Metal. Utallige gange har jeg ønsket mig at det danske tegneseriepublikum vil blive beriget med en lignende lækker sag. Her i landet har vi da og-

fortsættes side 61

SE STORFILMEN

JÆGTEN

på den forsvundne skat

Årets spændingsfilm nu også som forrygende tegneseriealbum!

LÆS ALBUMMET

GÅ IKKE GLIP AF DET FØRSTE ALBUM MED DEN SKØRE KAT

GARFIELD!

HVAD VILLE DU FORTÆLLE MIG LIGE NU, HVIS DU KUNNE TALE, GARFIELD?
AT DER LIGGER EN DØD FLUE I DIT ROSINBRØD, MIN DRENG!
GARFIELD characters: ©1978 United Feature Syndicate, Inc.

KRIGEN KIRKEN KOMMUNISMEN KREATIVITETEN

- Hvordan Hitler rakte de franske og belgiske serietegnere en hjælpende hånd
- Hvordan den ene kirkens tjener smed den anden ud som tegneserieredaktør
- Hvordan ungdomsoprøret i 1968 fik indflydelse på tegneseriefremstillingen på godt og ondt
- Hvordan Gutenberghus støttede det franske kommunistparti, mens Interpresse støttede den katolske kirke
- Hvordan det går til, at »Asterix«, »Blueberry« og »Iznogood« snart udgives af Interpresse, snart af Gutenberghus
- Hvordan Springerkoncernen i Vesteuropas mest tegneserie-retarderede land arrangerede en tegneseriestorhed og et -fald af dimensioner
- Hvordan Frankrig og Belgien blev storleverandører til det danske tegneserieboom i 70erne
- og meget andet, der alt i alt er baggrundshistorien for at tegneserierne i Europa står hvor de står i dag

DET STORE FRANSK/BELGISKE SERIEBLADEVENTYR

FORTALT AF CARSTEN SØNDERGAARD

Danskere er verdens flittigste købere og læsere af *tegneseriealbum* - tegneseriebøger i god kunstnerisk og teknisk kvalitet - og den overvejende del af disse album-serier kommer fra Belgien eller Frankrig. Hvorfor gør de det? Hvorfor ikke fra USA, der kaldes »tegneseriens hjemland«? Eller fra England, Tyskland - eller Danmark?

Forklaringen ligger i den fransk/belgiske seriebladtradition, der startede som den katolske kirkes lokkemad for børn, påførtes en nationalistisk revolution som følge af 2. verdenskrig, og i dag er endt som verdens mest nuancerede og progressive.

Geografien og mulighederne

De fleste større lande har en tegneserieproduktion af en vis størrelse: USA, England, Frankrig, Spanien, Italien - overalt, hvor sprogområdets størrelse kan sikre tilstrækkelig store oplag, er en national produktion stablet på benene. Nogle steder er det gået hurtigere end andre. I Tyskland blev der sat en effektiv bremse for udviklingen, da tegneserier bare blev forbudt af Hitler. I dag er Tyskland simpelthen retarderet, hvad serier angår. Det samme kan siges for både England og USA, hvor formerne for serier er stivnet i en krampagtig konservatisme (USA) eller simpel og totalt anonym industrialiseret produktion (England).

I mindre lande som de skandinaviske har det været svært at skabe de rette vilkår for en national produktion. Først det seneste tiårs økonomiske formåen samt gødning af de spirende talenter, lover en voksende dansk produktion. Om nogen egentlig dansk stil kan der dog langtfra endnu tales.

Belgien, der også er et lille land, har haft det helt anderledes. En blanding af de rette talenter (først og fremmest Hergé) på det rette tidspunkt samt den umiddelbare afsætningsmulighed i hele det fransksprogede marked, gav tidligt vind i sejlene. Belgierne fandt hurtigt ud af, at man også talte fransk i store Frankrig, i Canada, Nordafrika og Luxembourg. Grundlaget var til stede, og tegnetusch og tryksværte flød flittigt.

I Frankrig havde de amerikanske serier tidligt vundet stor indpas, men egenproduktionen fik efterhånden overtaget, og den kom til at ligge på linie med den belgiske. Man taler om »belgisk skole« og »fransk skole«, men i virkeligheden er det ofte nødvendigt at undersøge en ophavsmands fødested for at finde ud af om en serie er belgisk eller fransk. Forvirringen er ikke blevet mindre af, at mange franske tegnere var ansat hos belgiske blade og omvendt, ligesom mange belgiere tog til Paris for at studere, og dér blev anerkendt som tegnere.

Tegneserie-»avisen« - »Kong Kylie« og »Skipper Skræk«-blade i hobetal

Serieladene i Frankrig og Belgien havde før 2. verdenskrig ikke megen lighed med de amerikanske, mens de kunne sammenlignes med de amerikanske søndagsavisers tegneserietillæg. Énsides humorserier (f.eks. »Blondie«) blandet med enkeltsides afsnit af fortsatte serier (f.eks. »Fantomet«).

Blade nøjagtig magen til Danmarks *Kong Kylie* og *Skipper Skræk,* der også udkom før, under og efter 2. verdenskrig.

Teknisk set beholdt bladene i Frankrig og Belgien deres særpræg også efter krigen, selvom regulære genoptryk af amerikanske serieblade som f.eks. *Superman* naturligvis vandt indpas.

I starten var serierne blot inkluderet i de almindelige familieugeblade, og udsprang således af dem. I stedet for tekststof blev det ugeblade med overvejende serier. Et almindeligt format var - her som i andre lande - noget nær nutidens frokostavisers, tabloidformatet.

En ungarsk journalist, Paul Winkler, havde i 1929 skabt Opera Mundi-bureauet i Frankrig. Herigennem ville han afsætte serier fra verdens største serieagentur, King Festures Syndicate, til de franske blade.

Successen var ikke stor, og Winkler besluttede at lave sit eget blad - kun med serier. Efter en rejse til USA i 1934 fik han lov til at udgive *Journal de Mickey* i Frankrig. Det var på 8 store sider, hvoraf de fire var i farver. Foruden

Forside på det danske serieugeblad Skipper Skræk. Serierne var de samme, der kunne læses i de amerikanske søndagsaviser, og var ikke fra amerikansk side beregnet til udgivelse i et selvstændigt blad.

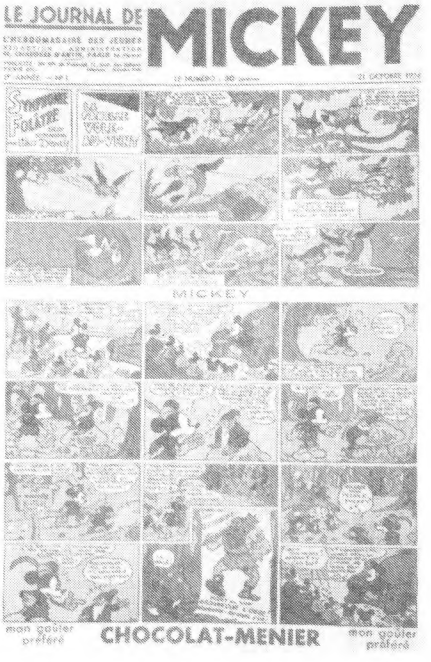

Journal de Mickey - brød igennem som Frankrigs første store serieblad i 1934 - længe før serieblade fandtes i USA. Det bliver et definitionsspørgsmål, om bladet var verdens første tegneserieblad.

Disney-serien »Mickey Mouse« indeholdt det bl.a. »Jungle Jim«, »Little Orphan Annie« og andre amerikanske serier. Der kom ialt 477 numre, der stort set kun indeholdt amerikansk materiale. Bladet solgte tæt ved en halv million eksemplarer, og Winkler startede snart flere blade: *Robinson* kom til i 1936, og *Hop-Lá* i 1937.

Enhver kunne se, hvilket eventyr det var, og hurtigt skød nye serieblade op fra andre forlag, alle med amerikansk-importeret materiale. På dette tidspunkt var den i dag kendte form for serieblade endnu ikke opstået i USA, og alt materiale var bragt først som den amerikanske dagspresses krydderi på nyhedsstoffet.

På denne måde fik Frankrig en seriebladtradition, der var tidligere og større end den amerikanske. Der var tegneserie-»aviser« i hobetal, mens vi i Danmark måtte nøjes med de to førnævnte.

Kirkens blå stempel

Med vanlig forretningsmæssig sans kontrollerede den katolske kirke tidligt og effektivt tegneseriebladene og distributionen. Det startede med almindelige, »sunde« blade, hovedsageligt med tekstindhold. Præsteskabet fandt dog hurtigt ud af, at børnene kunne lide at læse tegneserier.

Abbeden af Averbode grundlagde allerede i 1920 *Petits Belges,* der var et ugeblad med kun få, enkeltstående tegninger og ellers tekst. Snart vandt tegneserierne sit altovervejende indhold i bladet, og da det kom igen efter krigen fik det mange talentfulde medarbejdere som Craenhals, Demoen, Laudy og Attanasio. Efterhånden døde den ukritiske begejstring for kristendommen dog, og da bladet i 1961 blev »re-kristianiseret«, samtidig med at antallet af seriesider mindskedes, tabte det hurtigt terræn.

I 20erne og 30erne var det imidlertid gyldne tider for de kristne serieblade. Kirken kontrollerede effektivt og dominerende distributionsapparatet, der leverede blade til de utallige kristne skoler. Så dominerende, endda, at da det belgiske blad *Tintin* efter krigen prøvede at komme ind på det franske marked, fandt det alle døre lukkede, og måtte finde et selvstændigt fransk forlag som udgiver, før distributionen kunne foregå.

Efter krigen faldt antallet af kirkeligt støttede og styrede blade, men det er et faktum, at de få - set i skæret af 30ernes og 40ernes utallige - blade, der overlevede, kun var de, der enten udkom både i Belgien og Frankrig, eller de der var støttet af den katolske kirke.

Intet er så dårligt, at det ikke er godt for noget

Og det var 2. verdenskrig trods alt ikke for Belgien og Frankrig. Krigen revolutionerede hele markedet. Belgiere og franskmænd havde vænnet sig til de amerikanske serier, og næsten alle blade - og der var enormt mange lige op til krigen - bestod kun af amerikanske serier.

Så kom krigen, og den medførte to ting, der blev altafgørende for udviklingen: For det første blev forsyningerne af materiale fra USA afbrudt. For det andet blev et stort antal blade simpelthen forbudt, undtaget naturligvis dem, som besættelsesmagten tillod - hvad der iøvrigt senere blev deres skæbne. Her skal man erindre sig, at den sydlige del af Frankrig ikke var besat, men der var alligevel store problemer med at få materiale fra USA, med at få papir at trykke på, ligesom markedet selvklart var stærk indskrumpet.

Under alle omstændigheder blev der brug for erstatninger. Mens man begyndte at hælde Rich's i de danske kaffekopper, hældte fran-

ske tegnere tusch i pennene og gik i gang. I løbet af krigen oparbejdedes en stor og dygtig stab af nationale tegnere.

Det samme skete i Belgien, selvom det var under andre vilkår. Det var få blade, der fik lov til at udkomme. Et eksempel er *Bravo,* der startede som kun-flamsksproget i 1936, og således kun udkom i det nordlige Belgien og i Holland. *Bravo* kunne under krigen hverken få hollandsk eller amerikansk materiale, og bl.a. måtte Edgar Pierre Jacobs (senere kendt for »Blake og Mortimer«) tegne en »Jens Lyn«-historie færdig. Bladet blev samtidig startstedet for Jacobs' serie »Le Rayon U«, der var forløber for »Blake og Mortimer«. Andre tegnere, der nød godt af situationen var bl.a. Raymond Reding, Laudy - og Willy Vandersteen fik sin første serie i bladet. Konsekvensen af, at *Bravo* kunne udkomme under hele krigen var, at hele redaktionen under befrielsen blev fængslet og sigtet for at have samarbejdet med fjenden. Den nye redaktion var mere interesseret i at lave dameblad*et Femmes d'Aujourd'hui,* og *Bravo* blev hurtigt et lille tillæg til dette. A.P. Duchateau, forfatteren til bl.a. »Allan Falk«, var den sidste, der prøvede at redde bladet, og han fik da også bibragt det et par enkelte gode serier. Bl.a. kunne man følge den senere »Asterix«-tegner Albert Uderzos »Capitaine Marvel Junior«! Foruden serier af Duchateau selv, havde Mouminoux også sin premiere i *Bravo.*

Spirou, der var startet kun halvandet år før krigen, var et af de få, der formåede at gennemleve de utaknemmelige tilstande uden at blive bespottet bagefter. Med store uregelmæssigheder i udgivelsen, der til tider var helt indstillet, enten fordi det blev forbudt eller fordi man ikke kunne skaffe papir, stabiliserede *Spirou* sig som 14-dagesblad i sommeren 1945 og snart derefter igen som ugeblad.

Under krigen blev det store førkrigsformat for de fleste blade skåret ned på grund af papirmanglen. Selvom nogle fortsatte med de store formater efter krigen, var det i dag kendte format (som vore albumserier) snart fastlagt som et blivende, rimeligt økonomisk og kunstnerisk brugbart.

Efter befrielsen kom der hurtigt gang i nye projekter, men tilstandene *var* ændret: Det amerikanske materiale forsvandt næsten ud af billedet (i disse »*Kong Kylie*-agtige blade), og var, som følge af den af krigen skabte situation, erstattet af fransk og belgisk materiale, (foruden noget hollandsk, men det må blive en anden historie).

I bladet *Bimbo* mødte man serieskabere som Fred Funcken, Maurice Tillieux og Depiere, dels under egne navne, dels under masser af pseudonymer. Produktionen havde karakteristik af en fabrik, men uden særlig struktur. Netop herfor gik det da også under i 1950, selv efter at dygtige mennesker som Jean-Michel Charlier, Victor Hubinon og Albert Weinberg havde haft foden indenfor.

»Tintin«-tegneren Hergé, der selv blev anholdt under befrielsen, eftersom han havde ladet sin tegnervirksomhed fungere under krigen, og derfor blev anset som kollaboratør, lod sig ikke anfægte synderligt, og i 1950 havde han etableret sit studie med folk som Jacques Martin, Jo-El Azara, Bob de Moor, Roger Leloup, Jacques Devos og Edgar Pierre Jacobs.

Et ugeblad, der anses som et af de mest originale i efterkrigstiden, var *Heroic Albums,* der, på trods af navnet, *var* et blad. Men det adskilte sig fra de andre ved kun at indeholde én lang, afsluttet historie hver gang. Desuden en god redaktionel artikel og en kort præsentation af samtlige figurer, der på skift optrådte i de lange historier - så læserne ikke glemte dem mellem de numre, hvor de fik lov at brede sig over alle siderne. På grund af den franske censur lykkedes det aldrig for *Heroic Albums,* der var belgisk, at komme ind på det franske marked, og derfor måtte det lukke i 1956. Bladets mange gode folk gik over til *Tintin* og *Spirou:* Tillieux, Funcken, Tibet, Weinberg, Craenhals, Greg (her under sit første pseudonym Michel Denys), Jidéhem - og som et kuriosum kunne man møde den svenske »Biggles«-tegner Björn Karlströms rumserie »Johnny Viking« fra 1942.

Et blad, der senere skulle blive interessant, var *Bayard,* der blev udgivet af »La Bonne Presse« - »Den Gode Presse«, endnu et kirkeligt forlag. Indtil 1956 bestod *Bayard* af billedeventyr, hvor hvert billede blev ledsaget af en gedigen tekst. Fra nummer 500 fik bladet nye tegnere og mere »rigtige« tegneserier. Man annoncerede, at det nye blad ville være det første i Frankrig, der blev trykt i offset. *Bayard* vandt igen nogen succes, og blandt de nye tegnere fandt man *Ribera.* Som et af de sidste gik bladet over til det mindre, og mere moderne, format i 1961, samtidig med en navneændring til *Record.* Det blev månedsblad og fik flere sider. Under en årrække, hvor bl.a. Goscinny, Tabary, Will, Roba, Pétillon og Charkir var medarbejdere, gik det godt. Det var i *Record* at »Iznogood« så dagens lys. Men talenterne forsvandt efterhånden, og efter endnu en ny udgave, der var rent selvmord, i 1973, forsvandt det. Man havde fået en gruppe »billedeksperter« til at udtale, at tekster illustreret med enkelte billeder var mere »pædagogiske« end tegneserier!

Hvis vi i efterkrigstiden ser bort fra de mere direkte importerede amerikanske blade som *Superman, Anders And,* Marvelserier osv., som selvfølgelig stadig findes i Frankrig og

Bravo udkom under hele krigen, og mange senere berømte tegnere fik deres debut i bladet. Men redaktionen blev arresteret under befrielsen.

Edgar Pierre Jacobs tegnede en Jens Lyn-historie færdig, da leverancerne fra USA svigtede som følge af krigen. Han fandt selv på en slutning.

Spirou formåede at omgå tyskernes forbud mod at udgive bladet. Man lavede et årshæfte i 1944.

Heroic Albums – et blad, der i starten af 50'erne var forud for sin tid ved kun at bringe afsluttende historier.

Belgien, og i stedet koncentrerer os om de blade, der bygger på nationalt materiale, er det sparsomt hvad der har overlevet til i dag. Ser vi endvidere bort fra de mere voksen-orienterede blade, der opstod efter ungsomsoprøret i 1968, og som senere behandles særskilt, er der ikkke mange overlevende i dag: *Spirou, Tintin, Vaillant/Pif Gadget* og det religiøse blad *Coeurs Vaillants* med et par aflæggere, flere gange ændret navn og sparsomt antal seriesider. Og så selvfølgelig *Pilote,* der først startede 13 år efter krigen. Til gengæld er disse blade nok værd at se nærmere på.

Tapre hjerter og livlig kristendom

Coeurs Vaillants (»Tapre hjerter«) grundlagdes i Frankrig i 1929 af abbeden Courtois, under pseudonymet Jacques Coeur (som så selv af ikke-franskkyndige nu kan oversættes!) og præsenterede sit første nummer den 8. december 1929. På grund af den katolske kirkes velorganiserede distributionsapparat fik bladet hurtigt fodfæste. Men da krigen kom, og bladet ufortrødent udkom, skete det uundgåelige: Efter besættelsen blev Jacques Coeur anklaget for at være kollaboratør og afsat.

Hans efterfølger som leder for bladet, Fader Pihan (der naturligvis tog pseudonymet Jean Vaillant!), var en drengeskolelærer, som i 1932 havde tegnet et fællesabonnement for drengene. Snart derefter kom han til at føre en udstrakt korrespondance med Jacques Coeur, og senere udtalte han om den gamle abbed:

»Han var fuld af dynamik og varme, og han var en god lærer. Men humor ejede han ikke. Han koncentrerede sig om fire hovedideer: Glæde, tapperhed, godgørenhed og livsenergi. Med *Coeurs Vaillants* ville han lave et underholdende blad for drenge. Det skulle præsentere dem for en livlig og tiltalende kristendom, og give dem indtryk af at tilhøre én stor familie af små, kristne drenge«.

Fader Pihan gik simpelthen ind på abbedens kontor efter befrielsen, og fortalte ham at han måtte gå. »Det forstod han godt«, fortæller faderen.

Som i alle store koncerner var der også her tale om en udadtil slående velkonsolideret hed, hvorimod der indadtil var magtkampe. Og hvad der lå i abbedens pæne idealer om en »livlig og tiltalende kristendom« får man et indtryk af, når man hører beretningen om hans møde med Hergé i Bruxelles i 1930: Abbeden ønskede begejstret at trykke »Tintin i Sovjet« i *Coeurs Vaillants.* Hvorom alting er, blev Hergé dog en væsentlig sikring for bladets succes.

I løbet af 1930erne blev abbeden opmærksom på, at figuren Tintin ikke havde nogen forældre, ikke arbejdede, ikke sov, ikke spiste (hvorimod han åbenbart ikke blev opmærksom på, at Tintin aldrig gik med damer). Abbeden opfordrede Hergé til at lave en serie direkte til *Coeurs Vaillants:* »Lav et lille menneske, en fader der arbejder, en moder, en lillesøster og et kæledyr«. Det blev til serien »Mads, Mette og Sjoko«, som Hergé aldrig selv kom til at bryde sig om, og som iøvrigt aldrig blev nogen overvældende succes.

I 1950erne kom nye navne som Marijac, Alain Saint-Ogan, Le Rallic, Pellos og Calvo til. Og i slutningen af 50erne, hvor forlaget, der hedder Fleurus, ialt havde tre blade, forøgedes egenproduktionen og man inkorporerede bl.a. Jean-Claude Mezieres, Jean Giraud og André Chéret.

De tre blade fordelte sig med ét for drenge, ét for piger og ét for småbørn. Tegnerne arbejdede ofte for 2-3 af bladene. Bladene er kendt for deres mange navneskift, og det eneste der hele tiden har heddet det samme, er børnebladet *Fripounet,* der stadig udkommer. Bladet for drenge hed altså først *Coeurs Vaillants,* fra 1963 *J2 Jeunes,* fra 1969 *Formule 1* og fra september 1981 i sammenslået udgave med bladet for piger hedder det *Triolo* og er blevet fjortendagsblad. Pigebladet hed først *Ames Vaillantes* (»Kærlige hjerter«), fra 1963 *J2 Magazine* og fra 1969 *Djin.* I 1980 arbejdede *Formule 1* sammen med det hedengangne *Super-AS (Zack),* og bladet, der i almindelighed var af meget svingende kvalitet, bragte pludselig hver uge »Jeremiah«, »Blueberry« og »Michel Vaillant«.

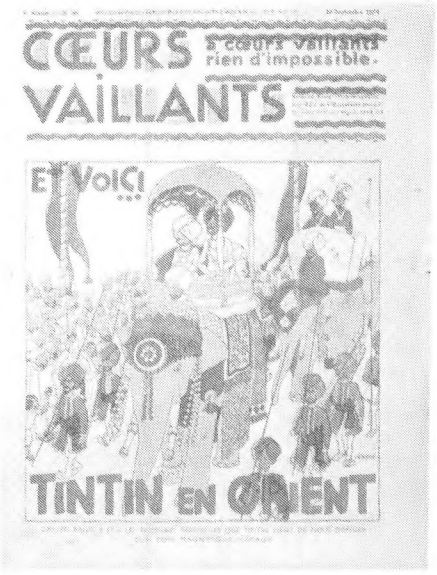

Kirkens fædre kæmpede om redaktørstolen på Coeurs Vaillants.

Præsterne var glade for at have Tintin i Cours Vaillants, men syntes ikke om at han aldrig spiste og sov.

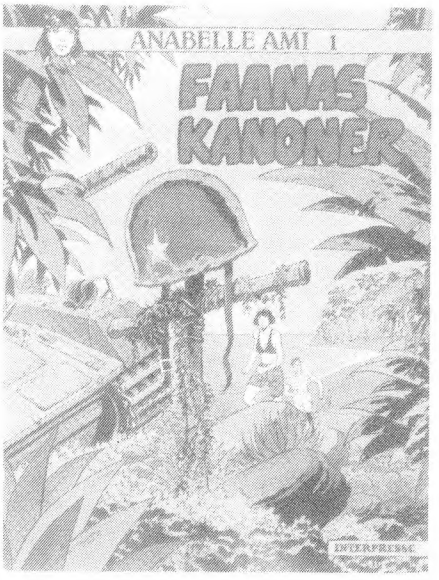

Anabelle Ami – en af de få serier skabt af kirkelige forlag, der er udkommet på dansk.

Herhjemme har Interpresse udgivet to albums med serier, der stammer fra henholdsvis *Formule 1* og *Djin:* »Korstogsridderen« og »Anabelle Ami«.

Spirou - mellem puritanisme og progressivitet

Spirou, der er belgisk, er det eneste førkrigsblad, der har overlevet i sin nogenlunde oprindelige form op til i dag. Det første nummer udkom den 21. april 1938 med 16 sider i format 40 x 28 cm. Senere samme år udkom en flamsksproget udgave, mens distributionen i Frankrig (samt Canada og Nordafrika) først kom rigtigt igang efter krigen.

I 1939 blev formatet skåret en anelse ned, og *Spirou* fik 20 sider. Under krigen førte bladet en svingende udgivelsestakt med 8-12 sider i format 20 x 28 cm, det nuværende format. Efter krigen steg sideantallet hurtigt til 24 og 32 sider og endte på 52 sider i 1964. Bortset fra de nuværende tillæg som plakater og ekstraindlæg af forskellig art - har *Spirou* eksisteret i samme udstyr i snart 20 år.

Da det startede, adskilte det sig ikke fra tidens mange andre, der også var i stort format, i farver og på 16 sider, som f.eks. *Journal de Mickey* og *Coeurs Vaillants.*

Forlagshuset Dupuis blev grundlagt allerede i 1898, hvor Jean Dupuis startede sit bogtrykkeri, der siden da kun har udviklet sig i heldig retning, på trods af omstændigheder der var mere eller mindre gunstige. Det i 1911 anskaffede specialtrykkeri for blanketter og tryksager brændte ned til grunden i 1914. Så kom 1. verdenskrig, men fra 1918 gik det igen stærkt. Samme år startede Dupuis' trykkeri egen bladproduktion med bl.a. et romanblad. Det første var for seriøst og bukkede hurtigt under. Ideen om et ugeblad baseret på romaner spøgte imidlertid stadig, og i 1922 startedes *Bonnes Soirées.* En million gratis uddelte eksemplarer gav 10.000 abonnenter, og bladet, der stadig eksisterer, sælger i dag en halv million eksemplarer.

I 1924 tilføjedes, med Dupuis' fremsynethed, radiougebladet *Le Moustique,* der også indeholdt enkelte tegneserier. I 1934 fandt Jean Dupuis på den geniale idé at lave en flamsksproget udgave, hvor blot teksten og ikke farveillustrationer behøvede at skiftes i trykgangen. Bladet kunne så sælges både i den flamsksprogede del af Belgien og i Holland. Og flere blade kom snart til.

I 1935 skabtes en romanserie, der fik titlen *Spirou-Sélection.* For at komplettere sit bladprogram ønskede Jean Dupuis i 1937 at starte et ugeblad for ungdommen. Han gav det navnet *Spirou.* Det lød godt og gav indtryk af en dynamisk ung mand.

I rette øjeblik blev tegneren Robert Velter (Rob-Vel), der var belgisk gift, gennem sin kones søster introduceret til Jean Dupuis, der søgte en tegner til serien. Rob-Vel blev den, der skabte »Spirou«-serien (på dansk »Splint & Co.«).

I 1938 var forlaget etableret i Marcinelle, en forstad til Charleroi. Bladet savnede ikke dynamik, og havde fra starten en enorm læserkontakt, som tilfældet stadig er i dag. Det første nummer indeholdt »Splint & Co.« samt to andre serier af Rob-Vel. Desuden »Tim« (uden Thomas, der først dukkede op i nr. 5), de to ikke-belgiske serier »Tex Willer« og »Dick Tracy«, tre romaner, historiske og futuristiske artikler.

Den amerikanske western-serie »Red Ryder« startede i bladet 1939, men samme år sås en ny signatur: Jijé, der blev *Spirou*-westernseriernes herre, og som dannede »Charleroi-skolen«.

Under besættelsen var der flere afbrydelser i udgivels På grund af papirrationaliseringen måtte formatet skæres ned. I september 1943 forbød tyskerne simpelthen *Spirou,* mens det lykkedes forlaget at omgå forbudet ved at udsende et årshæfte til julen 1943. Den 5. oktober 1944 kunne produktionen genoptages, men indtil sommeren 1945 kun som 14-dages blad.

Først efter krigen kom distributionen igang i Frankrig. Franske distributører opfordrede simpelthen til det, fordi der stadig var papirmangel i Frankrig, og de derfor savnede blade at distribuere. I disse år var der forskelle i den belgiske og franske udgave, hvad der ellers ikke har været siden.

Jijé, Sirius, Dineur og Jean-Michel Charlier var kommet til, sidstnævnte med hjælpeløse tegninger, indtil han fik den udmærkede idé at koncentrere sig om at skrive manuskripter.

Jijé hjalp mange unge talenter til *Spirou:* Franquin, Will, Tillieux, Morris, Paape, Peyo og Hubinon - i de første år var de simpelthen *team'et,* der lavede bladet. Serierne fortsatte uge efter uge med kun én side ad gangen.

Spirou nr. 1 fra 1938.

Spirou 1959.

Thierry Martens

var redaktør for *Spirou* mellem 1969 og 1977. Han er i dag 38 år, belgier, og taler både flamsk og fransk. Han er uddannet i politik, sociologi, public relations og distributionsteknik på universitetet. I 1966 afleverede han en hovedopgave med titlen »Realisme og skematisme i belgiske tegneserieugeblade 1945-65«. I juli 1969 kom han til Dupuis og blev chefredaktør for *Spirou.* Han kan det hele: rentabilitet, organisation, redaktion - og han kan inspirere unge tegnere. Han er venlig, animerende, morsom og afslappet. Han var i sin tid som chefredaktør berømt for at aftale møder på den lokale café nedenfor Dupuis' kontorer, »Le Menderley«. I cafeen, der er udsmykket med over 100 originaltegninger udført af bladets tegnere, kunne man også finde f.eks. Lambil og Cauvin, der over et glas rødvin udtænkte titlen på den næste »Blåfrakkerne«-historie. Dette siges i dag at være en afsluttet æra, selvom tegningerne stadig hænger der. I 1977 blev Thierry Martens albumredaktør hos Dupuis, mens Alain de Kuyssche overtog chefredaktørstolen på *Spirou.*

Med Franquins overtagelse af »Splint & Co.« i 1946 fik han dels sin debut, dels bibragte han serien dens utrolige fantasidyr, Spirillen. Morris fulgte i 1947 med »Lucky Luke«. 1949 moderniseredes bladet og blev trykt i dybtryk, samtidig med at albumproduktionen kom igang. I starten af 50erne oplevede bladet en kraftig konsolidering både i Frankrig og Belgien, og et kontor blev åbnet i Paris. Læserne ville nu have to sider om ugen af deres yndlingsserier, og på den måde blev der længere og længere imellem at de enkelte figurer optrådte i bladet. Derfor måtte nye tegnere til, også fordi bladet fik flere sider. Jean Dupuis' søn Charles tog sig selv af dette. Bladets daglige leder Jean Doisy var mere konsulent og chefjournalist, end egentlig redaktør. I 1950 startede »Henrik og Hagbart«, i 1953 »Jerry Spring«, i 1956 fik den tidligere sømand Maurice Tillieux ideen til »Max Jordan« - og i 1957, hvor alle kræfter efter et fejlslagent nyt blad, *Risque-Tout,* samlede sig om *Spirou,* fik André Franquin en genial idé: »Vakse Viggo«.

I 1956 havde Yvan Delporte indtaget pladsen som chefredaktør, og det er ham vi kan takke for en fortløbende strøm af spændende, nye tegneserier. I 1959 fik han ideen med mini-historierne, der var et lille, indhæftet tillæg, og som blev springbrædtet for utallige unge talenter. Der kom over 500 mini-historier, og blandt talenterne fandtes Ryssack, Salverius, Jidéhem, Degotte, Rosy, de Gieter, Devos, De Groot, Turk, Hachel, Wasterlain, Roba . . .

Sidstnævnte startede i 1960 serien »Bulder og hans hund Mozart«, der med sine ensides gags var læsernes foretrukne serie på skift med »Vakse Viggo«.

Under Yvan Delportes storhedstid som chefredaktør blev de fremherskende elementer i bladet humor og dynamik, hvad der klart adskilte det fra *Tintin,* der holdt sig mere til de store eventyrere og klassiske spændingselementer. Denne linie har holdt sig helt frem til i dag, hvor progressionen har været fremherskende også hos de senere redaktører - noget der stadig adskiller *Spirou* fra de andre blade, og som kan være afgørende for at sikre bladets fremtid.

I midten af tresserne skete et opbrud blandt den generation af tegnere, Delporte havde fremdyrket. Morris, der fandt bladet for puritansk og konservativt for »Lucky Luke«, Jijé og Paape forlod bladet. Peyo, der havde tjent nok på sin succes-serie »Smølferne«, og Roba lavede mindre og mindre (en episode i Robas serie »La Ribambelle« var afbrudt mellem 1968 og 1975!). Delporte forsøgte sig med et par nye tegnere, men fandt så tiden inde til at gå som redaktør.

Charles Dupuis rekonstruerede: Fournier overtog »Splint & Co.«, Berck og Mazel blev hentet til *Spirou* fra *Tintin,* den charmerende serie »Les Petit Hommes« blev kørt stærkt frem, fordi den var i Franquins stil, og »Blåfrakkerne« fordi den var i »Lucky Luke«-stil. Ny chefredaktør fra 1969 blev Thierry Martens, og han lancerede den næste generation af tegnere.

Walthéry forlod Peyos studio og lavede »Natacha«. Roger Leloup forlod Hergés studio og lavede »Yoko Tsuno«. Cauvin skabte »Sammy« til Berck. Manuskriptforfatteren Broyere skabte et helt hold af spændingsserier med tegneren Malik: »Archie Cash«, »Blue

Bird« og »Chiwana« - og den karrikerede serie Baladin & Coursensac« tegnet af Hislaire og flere andre serier. Ved siden af »Tim & Thomas« søsatte Will »Isabelle«, hvilket i virkeligheden var en genskabelse. Og efter at Franquin begyndte at skrive manuskript til den, bevægede den sig ind i voksenfantasien. Mittei følte sig fastlåst hos *Tintin* og fik hos *Spirou* frie hænder til at lave en strøm af små serieperler.

Ideen med mini-historier blev genskabt i 1973, da Martens gav »Carte Blanche« til unge tegnere på to sider i bladet hver uge. Mange var helt ukendte, men halvdelen blev navne, der i dag er blandt *Spirous* tegnere.

Tiden fra starten af 70erne med rutinearbejde var ovre, og masser af nyheder og eksperimenter var på tapetet. F.eks. »Badminton« af Hardy og Mittei, »Le Vieux Bleus« af Walthéry og Cauvin, »Godasse et Godaille« af Sandron og Cauvin, »Petit Bout de Chique« af Walthéry, »Dr. Pind« af Marc Wasterlain, »Bummelum« af Mazel og Cauvin - og mange flere. På få år var bladet igen næsten totalt forandret, alligevel uden at det havde mistet sin oprindelige sjæl. Anden generation af tegnere var i arbejde, og tredie var i træningslejr.

Endnu et tillæg til *Spirou* blev startet: »Trombone Illustrée«. Det var lavet af Franquin og Delporte og levede en kort tilværelse med 30 numre i 1977, hvor medarbejderstaben bl.a. bestod af Franquin, Sirius, Rozinsky, Roba, Deliége og Jannin (der senere skabte serien »Germain et Nous«, der snart får Danmarkspremiere). Men »Trombone Illustrée« var *for* voksent, for begrænset, og Delporte fik heller aldrig opfyldt sit egentlige ønske: at »låne« de bedste tegnere fra andre forlag. Løfter blev indgået, men kunne ikke holdes. *Spirous* vanlige læsere kunne ikke følge med, og bladet mistede 10% salg i den periode.

Men det var ikke bladets serier i almindelighed, der var noget galt med. For i samme periode *steg* salget af »Recuils« (samlebind med en kvart årgang af bladet indbundet i rækkefølge) samt af album med serier fra *Spirou*. Efter at bladets oplag havde toppet i 1960, havde det gået stille tilbage indtil 1967, hvor en opgang igen indfandt sig indtil 1971, hvor det igen faldt langsomt indtil 1977, for derefter at falde mere drastisk.

Selvom det gik tilbage for *Spirou,* var det ingenting mod *Tintins* tilbagegang i samme periode. *Spirou* havde skabt sig monopol på den humoristisk/progressive linie, der samtidig var under dygtig styring, og da *Tintin* fik konkurrence fra *Super-AS* berørte det sådan set ikke *Spirou.*

I 1977 blev Thierry Martens albumredaktør på Dupuisforlaget, mens Alain de Kuyssche blev ny chefredaktør på bladet. Han kunne så lancere den nye generation af tegnere: Jannin, Crisse, Hislaire, Benn, Dédé, Conrad, Yann . . .

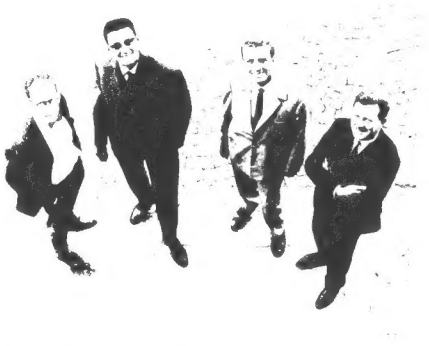

Spirou-bladets trumfkort i 50'erne og 60'erne: Morris (Lucky Luke), Franquin (Splint & Co., Vakse Viggo), Roba (Bulder) og Peyo (Smølferne, Henrik og Hagbart).

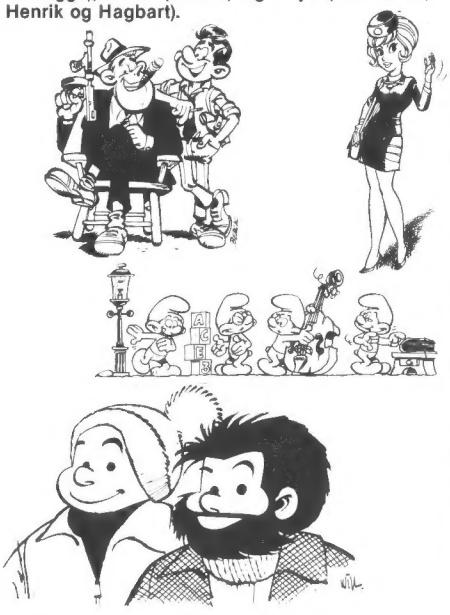

Vakse Viggo, Natacha, Tim & Thomas, Smølferne, Sammy og Blåfrakkerne stammer alle fra Spirou. Bladet har nærmest monopol på den humoristisk/dynamiske stil.

Han fik også trykt Jijés sidste serie, »La Mouette«, i 1979. Kuyssche gav *Spirou* nok en ansigtsløftning, og selvom den måske ikke var af karat som Delporte eller Martens', så kunne den alligevel hæve *Spirou* langt over *Tintin* endnu en gang.

I dag kommer der stadig et nyt *Spirou* hver uge, der lanceres stadig nye, meget spændende talenter, og bladet er endnu i dag fantastisk levende i sin form, sit udbud og sin fornyelse - noget, der kan blive altafgørende for et sådant ugeblads overlevelse.

World Press

var et agentur, der blev storleverandør af serier til *Spirou.* I modsætning til *Tintin* lagde *Spirou* ikke nogen vægt på at være totalt selvforsynende med serier. Jean-Michel Charlier var storproducent af manuskripter til World Press-serier. Sammen med tegneren Victor Hubinon leverede han til *Spirou* »Buck Danny«, »Surcouf« og »Tarawa«, og sammen med Mitacq »La patrouille des Castors«. Han skrev også manuskript til et utal af de afsluttede, korte serier, »fortalt« af den imaginære »Oncle Paul«, om historiske emner omsat i tegneserieform. Senere skrev Joly manus til »Oncle Paul«-historierne, senere endnu andre, og ialt fremstilledes til 1.200 episoder. World Press solgte også tegneserier til aviserne, og under denne virksomhed mistede bl.a. Goscinny, Uderzo og Greg mange rettigheder, da de var ansat med fast løn og overlod alle rettigheder til agenturet, der kunne blive ved at sælge deres serier uden at give tegnere og forfattere en øre for det. I 1968 gik World Press tilbage til kun at fremstille annoncer, og Dupuis købte alle rettigheder til de serier, man allerede var aftager af.

Spirou 1981.

Facts om Spirou og Dupuis

- I 1964 solgte man 85.000 eks. i det fransktalende Belgien, hvorimod oplaget i 1978 var faldet til 52.000 eks. I Frankrig var det maximale oplag 2000.000 eks., men efter strejkerne i maj 1968 var oplaget faldet til 110.000 eks. I Belgien kan man holde en bedre forrentning, da kun 10-15% usolgte blade returneres fra bladhandlerne. I det mere »anarkistiske« franske distributionssystem (der svarer til det danske) returneres 35-40%. Dette er dog endnu værre for *Tintin* end for *Spirou. Tintin* skiftede distributør tre gange mellem 1976-79 i Frankrig. *Tintins* oplag er kun to trediedele af *Spirous* i Frankrig, og i Belgien viser undersøgelser, at *Spirou læses* mere end *Tintin.*
- *Spirous* læsere fordelte sig ifølge en undersøgelse i 1971 således: 22,4% var mellem 8-11 år. 51,3% var mellem 12-15 år, og 26,3% var 16 år og mere.
- *Spirous* oplag var i 1975 ialt 300.000 eks., fordelt på 150.000 i Frankrig, 80.000 i Belgien, 50.000 i Holland og 5.000 i Canada.
- Bladet *Spirou* repræsenterer 20% af forlaget Dupuis' aktiviteter.
- Efter grundlæggeren Jean Dupuis' død er der i dag fire mennesker i direktionen: Paul Dupuis for trykkeriet. Charles Dupuis for afdelingen i Frankrig. René Matthews for afdelingen i Holland, og Marcel Dupuis for den almindelige administration.
- I 1973 blev 7,5 millioner tegneserie-album trykt og udsendt, hvoraf dog 3 millioner var genudsendelser af de 31 første »Lucky Luke«-album, som Dupuis stadig besidder retten til i Belgien. I dag udgiver Dupuis meget striks ét album om ugen, 52 om året. Trykkeriet i Marcinelle kan i dag producere 40.000 album om dagen.
- Dupuis ejede tegnefilmstudiet T.V.A., der bl.a. har produceret tegnefilmene med »Smølferne«. Da Peyo efterhånden holdt op med at tegne, fandt man imidlertid ikke grundlag for at holde filmstudiet i gang, og lukkede det.

Vaillant/Pif Gadget og skizofreniens kunst

Bladet *Vaillants* historie starter først med nummer 30, der udkom den 19. maj 1945. De første 29 numre indeholdt ikke én tegneserie! Og dog gik *Vaillant* hen og blev et af de bemærkelsesværdige serieugeblade.

På grund af papirrationaliseringen, der varede et stykke ind i efterkrigstiden, fik det franske ungdomsnationalistblad *Jeune Patriote* ikke tildelt papir, og en sammenlægning med *Vaillant* fandt sted. Indtil nr. 59 den 27. juni 1946 var det et lille blad på kun 8 sider, som ovenikøbet kun kom hver anden uge. Derefter blev det ugeblad, dog i starten stadig kun på 8 sider.

Dengang som nu udgives bladet af det franske kommunistiske parti. At bringe serier fra USA, som andre blade gjorde det, var derfor naturligvis bandlyst. Serierne skulle være franske, men i mangel af kvalificerede talenter bad man tegnere om at lave regulære kopier af amerikanske serier som »Prins Valiant«, »Jens Lyn« og »Jungle Jim«!

Efterhånden formåede tegnerne dog i nogen grad at løsrive sig fra denne systematiske plagieren, og de skabte faktisk nogen for den tid ret originale franske serier. Den fremmede ånd har dog svævet over bladet lige siden, og i dag er serierne stadig nogen af de »mindst fransk/belgiske« i sin stil, nærmest anonyme. En serie, der kan fremhæves er »Fils de Chine«, skrevet af *Vaillants* chefforfatter Roger Lecureux, og tegnet af Paul Gillon. Serien gik fra 1950 til 1954 og skildrede Kina, mens det stadig var i ortodoks kommunisme, og dets kamp mod Chiang Kai-Shek. På trods af en del bevidst propaganda var serien en spændende fortælling.

I slutningen af 50erne var bl.a. Godard, Tabary, Poivet og Forest kommet med. Efter 1962 bl.a. Gerald Forton og André Chéret (med »Bob Mallard« og Rahan«). Greg skabte serien »Les As«, der løb fra 1962 til 73. Han benyttede tegnerne i sit studio, der bl.a. omfattede: Dany, Mazel, Francis, Vicq, Turk, Degroot, alle senere gået over til *Spirou* og *Tintin*. Mandryka fik serier offentliggjort, og Gotlib skabte gag-serien »Gai-Luron« om en hund. Gotlib var totalt ukendt, men serien blev bladets stjerneserie.

Med nr. 1239, den 3. marts 1969, relancerede bladet som *Pif Gadget,* et navn der byggede dels på serien »Pif« (allerede med formatændringen kaldte man bladet *Vaillant - le journal de Pif*), og dels på en »gadget«, et lille stykke legetøj, der var hæftet på forsiden af hvert nummer.

Samtidig blev alle serier afsluttet i ét nummer. Fremherskende var stadig Roger Lecureux som chefforfatter. Blandt serierne var »Teddy Ted«, »Sorte Ulv«, »Rahan«, »Kaptajn Apache« - og Godard skrev manuskript til »Jungle en folie«, tegnet af Mic Delinx. Hugo Pratt, der på det tidspunkt var ret ukendt i Frankrig, lavede korte serier med »Corto Maltese« (dem, der herhjemme er udkommet som »De smukke drømmes lagune« og »Koncert for harpe og nitroglycerin i »O«-mol« Fra Carlsen), Jean-Claude Forest skabte »Mysterieuse Matin, Midi et Soir«, mens Paul Gillon igen var tilbage med den stærkt personlige serie »Jeremie«.

Resultatet var et nærmest skizofrent serieblad, der stod med meget spredte ben i to lejre. Halvdelen af serierne var totalt anonyme, følelsesforladte industriprodukter. Den anden halvdel var voldsomt æstetiske og personlige små mesterværker. Og på forsiden hang et stykke legetøj!

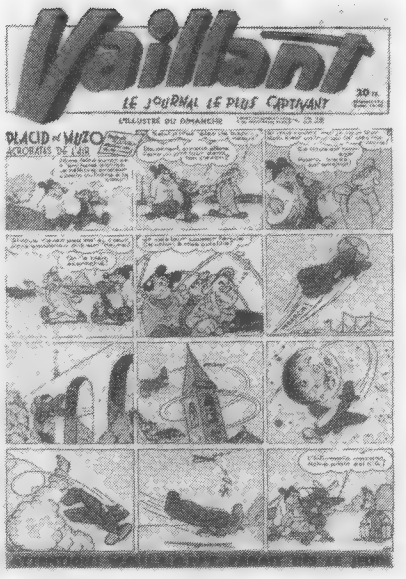

Vaillant – helt fra starten 100% fransk materiale, selvom stilen var den amerikanske.

To modsætninger i samme blad: En følelsesladet og æstetisk Corto Maltese sammen med en kønsløs og anonym Sorte Ulv.

Efter navneforandringen til Pif/Gadget i 1969. Gutenberghus udgav en overgang bladet under Pif-navnet, og kom dermed til at støtte det franske kommunistiske parti.

Der var røre i direktionen, og den gamle stil faldt helt bort. Man gik over til udelukkende at trykke adaptioner af TV-serier. Mange af tegnerne syntes ikke at denne kommercialisme stemte overens med det kommunistiske partis idealer, og de forlod bladet, der nærmest var blevet et tillæg til »gadget«'en i stedet for det omvendte.

Kritikken var voldsom, direktionen var igen i røre. En ny udgave blev lanceret, og i dag bringes nye, lovende serier. Blandt tegnerne findes Norma, Fred, Goux og Chakir, og Lecureux er stadig meget aktiv forfatter. Bladet er nu på 68 sider i farver.

Hvorom alting er, har bladet været et af de få, der har overlevet i årtier. Endda så godt, at det har været Frankrigs mest solgte tegneserieblad: I 1973 solgte det 550.000 eks., mens det franske Anders And-blad solgte 400.000, *Pilote* 200.000, *Tintin* og *Spirou* hver 150.000 (tal kun for selve Frankrig).

Herhjemme udgav Gutenberghus *Pif* inklusiv »gaven« på forsiden i midten af 70erne. Uden større succes, da bladet snart forsvandt igen. En del af serierne kunne man fortsat følge i *Fart og tempo,* der ellers først og fremmest bestod af serier fra *Tintin* og *Pilote,* hvor de klart skilte sig ud, netop ved sin gennemsyrende anonymitet og »ikke-franskhed«. Uden tvivl har disse serier været medvirkende til *Fart og tempos* kraftige tilbagegang på det tidspunkt. - Senere prøvede et finsk forlag, Leska, at markedsføre bladet over hele Skandinavien under navnet *Jippo*. I Finland skal alle navne, så vidt det overhovedet er muligt, ændres til et finsk navn. Det medførte, da den danske oversættelse åbenbart var foretaget fra finsk, at moderne seriehelte kom til at hedde »Dr. Ædel«, »Jern-Jørgen« og »Tom Fart«. Da sætningen af teksten tydeligvis også var foretaget i Finland, forekom mange steder svensk »ä« og »ö« i den danske udgave. Leska udgav også enkelte album, før hele projektet snart ramlede sammen, hvor bl.a. et »Tom Fart«-album erindres for at være gennemført med svenske bogstaver: fra titlen på forsiden til sidste boble!

Marx og Lenin må vide, hvad det franske kommunistparti har syntes om denne form for respekt- og hensynsløs kommercialisme!

Tintin og de store eventyrere

De to serieugeblade, der dels begge har eksisteret siden krigen, og dels er mest interessante, er *Tintin* og *Spirou,* begge belgiske. Mens *Spirou* altid har lagt hovedvægten på de humoristiske og karikerede serier, har *Tintin* mest beskæftiget sig med spændende eventyrere, motorserier, krimi-, western- og science fiction serier. Denne ret klare adskillelse har formodentlig garanteret dem begge deres lange liv, da de kvantitativt i mange år lå på linie.

Raymond Leblanc startede i Bruxelles i 1944 med at udgive kærlighedsromaner. Hans kompagnon var Pierre Ugeux, søn af udgiveren af *XX Siécle,* som Hergé havde lavet børnetillægget *Le petit XX siécle* til. Gennem denne fælles bekendt blev Leblanc og Hergé introduceret til hinanden i 1945, og snart havde de mange planer for et *Tintin*-blad.

Penge havde de de ingen af. Dem fandt de hos Georges Lallemand, og tilsammen dannede de forlaget Les Editions du Lombard. Lige siden har Raymond Leblanc været forlagets øverste chef.

Det første nummer af *Tintin* kom på gaden den 26. september 1946, og oplaget var udsolgt efter tre dage. 60.000 eksemplarer, og bladet var på 12 sider. Fra nummer 3 var der 16 sider i

bladet, og oplaget stabiliserede sig på 80.000 eksemplarer. I starten lavede Hergé, Paul Cuvelier, E.P. Jacobs og Laudy næsten alt.

På grund af en bogtrykker, der »havde lyst til at lege med«, blev *Tintin* et af de få blade, der var helt i farver lige efter krigen. Salget stabiliserede sig og sideantallet steg til 32. I 1950-51 kom ideen med at lave album, da læserne skrev at de syntes godt om serierne, men af og til mistede et par numre af bladet, og dermed et par sider af de fortsatte serier. I starten var der kun én side af hver serie, der fortsatte uge efter uge. De første album var af E.P. Jacobs' produktion, og den egentlige albumproduktion var først etableret i 1954.

De første tolv numre af bladet blev redigeret af Jacques van Melkebeke. Dernæst blev André Fernez redaktør, dog i kompagni med Raymond Leblanc selv, mens Hergé var kunstnerisk leder. Dette team fungerede i 10 år. Fernez var den, der fandt bladets tegnergeneration efter den, Hergé selv havde bragt med sig. Albert Weinberg (»Dan Cooper«), Raymond Reding (»Tim Corner«), Francois Craenhals (»Eric Hedspore«), Edouard Aidans (»Tonga«, »Familien Franval«), Fred Funcken (»Dr. Silver«, »Den hvide Ridder«, »Ridder Roland«, »Jack Diamond«, »Løjtnant Burton«), Jean Graton (»Mark Breton/Michel Vaillant«, »Julie Wood«), Raymond Macherot (»Kloro, »Sibyline«), Tibet (»Chick Bill« og med A.P. Duchateau: »Allan Falk«) . . . og stilen med eventyr, spænding og fart var lagt.

Samtidig blev forlagets politik fastlagt. Man ville - i modsætning til f.eks. *Spirou* - selv stå for al produktion af serier, af blade og album, med egne forfattere og egne tegnere, og man ville have sin egen direkte salgsafdeling til udgivere i andre lande.

Efter Fernez overtog Marcel Delhaye chefredaktørstolen i 1959. Han »formede« de unge tegnere som Maréchal, Mittei, Berck og Vance. Først fik de lov at lave nogle korte, afsluttede episoder til bladet. Først efter derved at have bevist deres kunnen, blev de tilladt at lave lange historier. En af de mest skelsættende begivenheder i denne periode var de lange, fortsatte »Allan Falk«-serier, hvoraf den første blev bragt i 1961. Skrevet af Duchateau og tegnet af Tibet, blev serien et flagskib for *Tintin,* og i de årlige læserafstemninger har serien adskillige gange været nummer ét.

Michel Greg, der allerede i 50erne havde leveret manuskripter til bladets serier, blev chefredaktør i 1965. Han indførte en struktur og en målrettethed, som nogen var begejstrede over, andre fortørnede.

Greg stablede sit helt eget team på benene: Hermann (med »Bernard Prince« og »Red Kelly«), Robert de Groot med forfatteren Turk (»Clifton« (som de overtog fra Jo-el Azara, der havde overtaget den fra Macherot) og »Robin Dubois«, en gag-serie om sheriffen af Nothingham og Robin Hood, en serie, der i mange år har været læsernes yndling), Dupa (»Cubitus«), Dany (»Oliver og Columbine«), Eddy Paape (»Kim West«) m.fl. Greg selv skrev manuskripter til et utal af serierne i disse år. Først og fremmest »Bernard Prince«, »Red Kelly«, »Kim West«, »Bruno Brazil« (under pseudonymet Louis Albert; serien blev tegnet af William Vance), men blandede sig i mange andre serier. Han satte skub i mange ting og blev kendt på godt og ondt for sine initiativer.: På en måde tyranniserede han de gode fortællere som Vance, Auclair (senere kendt for sin serie »Simon«) og Derib. Kun få nye tegnere fik lov at bryde ind i det stærke team. F.eks. Godard (med »Pilot til Leje«), Marc Wasterlain (der senere gik over til *Spirou* og lavede

Første nummer af Tintin-bladet fra 1946 havde naturligvis titelfiguren på forsiden.

»Dr. Pind«), Derib (med »Buddy Longway«, »Yakari« og »Go West«), Azara og Franz (der efter Gregs afgang kom stærkt frem i billedet. En gang hvert år lavede Greg et »kup-nummer« af *Tintin*, hvor en række af topserierne indledte en ny historie, og hvor nummeret iøvrigt indeholdt alt det bedste materiale, der kunne opdrives. Meningen var naturligvis så, at nye læsere skulle falde for dette overflødighedshorn, og så blive hængende uge efter uge.

Under alle omstændigheder gav Gregs virke et markant blad, og hans afgang i 1975 efterlod et hul. Hans egen forklaring på sin afgang var, at han ikke fik lov til at bestemme så meget som han gerne ville for Guy Leblanc. Selvom faderen, Raymond Leblanc, stadig var øverste chef, havde sønnen Guy overtaget den daglige ledelse.

Guy Leblanc selv overtog en kort periode redaktørposten, hvorefter Henri Desclez i 1976 en kort overgang besad den. Han bibragte bladet bl.a. tegnere som Cosey (»Jonathan«), Walli, Ferry, Bédu og Chr. Denayer. Derpå fulgte André-Paul Duchateau, der allerede var gammelkendt som manuskriptforfatter til en række serier (bl.a. »Allan Falk«), og som syntes oplagt som chefredaktør for *Tintin*. Under de rette omstændigheder kunne Duchateau måske være blevet en »ny Greg«. Han var dog kun delvist ansat og ønskede mere at beskæftige sig med at skrive manuskripter. Han ledede bladet som en datamaskine, og holdt sig uden for mange redaktionelle afgørelser.

Jean-Luc Vernal kom hurtigt til som chefredaktør i 1979 og har siden forsøgt at holde sammen på den skrantende skude. Samtidig skete den store afgang af tegnere til det tyske Koralle-forlag, der udgav *Zack* (*Super-As* i Frankrig), og som lovede guld og grønne skove for tegnere og forfattere. Jean Graton var alle-

Tintin i Frankrig

Efter krigen oversvømmedes Belgien af franske blade, og Raymond Leblanc tænkte: »Hvorfor ikke omvendt«. Men han kom til at banke på mange døre i Frankrig, hvor de kirkelige distributører ikke ønskede konkurrence på deres marked, der hentede mange gode penge hjem til deres kirkelige virke. Desuden havde »Tintin« jo været en god støtte for *Coeurs Vaillants* før krigen, og nu var man sur over, at den skulle gå i sit eget blad.

Så mødte Leblanc Georges Dargaud, der som han var ung og kun havde et lille forlag. Efter én dag var de gode venner, og Dargaud sagde ja til at udgive en fransk udgave af *Tintin*. Det var i marts 1948, og bladet kom på gaden den 28. oktober samme år. Starten var mindre succesfuld end i Belgien, på grund af de kirkelige serieblades stærke dominans. Efter et år gik det dog helt godt.

Alt ialt var Dargaud dog en »fiktiv« udgiver. Selvom bladet fik sin egen franske nummering var forskellene mellem den belgiske og den franske udgave minimale i starten. Det eneste medlem af den franske »redaktion« var Pierre Louis, hvis arbejde blot bestod i at modtage trykfilmene fra Bruxelles og sende dem videre til den franske bogtrykker. Desuden skulle han sørge for lidt redaktionel tekst, der skulle give bladet indtryk af at være fransk. Salget udgjorde omkring 30.000 eksemplarer i starten.

Meget af materialet passede dog alligevel ikke rigtig til Frankrig, og en selvstændig fransk udgave, stadig *baseret* på den belgiske, blev til. Redaktionen bestod nu af 4-5 medlemmer, der alle desuden havde andre opgaver på ugeblade og serieblade. Senere introducerede Dargaud endnu mere fransk materiale, og i 60erne havde bladet sin storhedstid.

Endnu senere gik man af forskellige grunde tilbage til at trykke de to landes udgaver på én gang. Bl.a. fordi mange belgiske læsere rejste til Paris for at studere, og de var sure over, at de serier, de kunne læse i den franske udgave, var nogle, de allerede seks uger tidligere *havde* læst i den belgiske. Samtrykningen gav dog atter andre problemer, f.eks. med annoncer, som ikke kunne gælde begge lande.

I 1972 ville Georges Dargaud ikke længere være med under denne form, og han lancerede sin helt egen udgave: *L'hebdoptimiste Tintin*. Salget lå nu på 50.000 eksemplarer efter en kort, kraftig succes i starten. Denne udgave kom 1973-75. Derefter ændredes formlen endnu engang, og *Nouveau Tintin France* blev den nye titel. Endelig, i juni 1978, gik bladet atter tilbage til at blive identisk med den belgiske udgave, samtidig med at Dargaud trak sig helt ud. I dag trykkes der kun én udgave af *Tintin,* som kommer på to sprog: fransk og flamsk (hvor det hedder *Kuifje,* der er »Tintins« flamske navn).

rede tidligere rejst til Paris og Dargauds stald sammen med »Michel Vaillant« og »Julie Wood«. Han var allerede da kendt for at flakke mellem udgiverne for at tjene mest muligt. Men med Koralle-forlagets gode tilbud, sat i scene af tidligere Lombard-folk, forekom der en pludselig og massiv mangel på gode serier til *Tintin*. Weinberg var væk med »Dan Cooper«, Hermann var ikke definitivt gået, men tegnede »Jeremie« for tyskerne og holdt op med »Bernard Prince« og »Red Kelly«, Aidans var gået med »Tonga« og tegnede »Tony Stark« for *Zack,* Raymond Reding med sine sports- og fodboldserier var også gået over til Koralle, og Francois Craenhals havde trukket sig tilbage. Dem der blev, som Cosey med »Jonathan«, Derib med »Buddy Longway«, Tibet og Duchateau med »Allan Falk« og Turk og de Groot med »Robin Dubois« og »Clifton« var måske nok tro mod deres arbejdsgiver, men de ville naturligvis ikke stå økonomisk tilbage for dem, der nu arbejdede for Hamborg. Honorarerne pressedes op under trussel med at tegnerne ville forlade *Tintin*. Samtidig med et synkende oplag måtte Lombard præstere accelererende honorarer for serier, der pludselig var livsvigtige for *Tintin*. Var de sidste af de »store« serier først væk, så var bladet faktisk også væk.

Redaktør Desclez har prøvet mange nye talenter i de seneste år, langt flere end der nogen sinde tidligere har fået chancer i *Tintin*. Ind i lem dukker lyspunkter op, men generelt er det ikke lykkedes at sikre *Tintin* nogen stabil fremtid.

Imidlertid gik det jo ikke godt for Koralleforlaget med *Zack* i Tyskland og *Super-AS* i Frankrig og *Super-J* i Belgien. Situationen i Belgien og Frankrig var ikke behagelig for hverken *Super-AS* eller *Tintin,* men der var i hvert fald ikke plads til dem begge. *Super-As* lukkede allerede efter to år, og det tyske forlag indrømmede at have brændt fingrene. Man lovede helt at opgive at udgive tegneserier! Hvorvidt tegnerne ønsker eller *kan* vende tilbage til *Tintin,* står hen i det uvisse. Nogen af dem får deres serier præsenteret i et helt nyt månedsblad, *Virus-X,* der kommer på gaden i november. Hermann, der aldrig helt tog afsked med *Tintin* tager »Red Kelly« op igen for *Tintin* og Lombard, (samtidig med at han fortsætter med »Jeremie«).

Oplaget på *Tintin* er i dag en strengt bevogtet hemmelighed, hvad det blev allerede i 1964, da det faldt til under 270.000 eks. pr. uge. I dag formodes det dog at være under 100.000.

Junior

var en konsekvens af, at Lombard i 1951 ønskede at gøre *Tintin* lidt mere voksenorienteret. Man ønskede ikke samtidig at miste markedet for de mindre børn, og ugebladet *Junior* kom på gaden som en delvis med *Tintin* identisk udgave. De mere voksenorienterede serier gik kun i *Tintin,* mens de mere børneorienterede kun gik i *Junior. Junior* gik ind i 1979, hvor det tyske Koralle-forlag masede sig ind på bl.a. det belgiske marked. Tyskerne forsøgte at overtage *Juniors* læserskare ved at kalde sit nye blad for *Super-J* (det hed ellers *Super-AS* i Frankrig). Tidligere var *Junior* også base for lidt eksperimenteren med nye serier, som *Tintin* aldrig rigtig var ferm til at arrangere. Her fik talenter som bl.a. Walthéry, Geri og Mittei deres første forsøg trykt.

Greg – forfatter, tegner, redaktør og med overalt i Belgien og Frankrig hvor der laves serier og serieblade.

Greg, Greg, Greg og Greg

Michel Régnier fik sin første tegning offentliggjort som 16-årig i *Petits Belges* i 1949. Han kontaktede Charles Dupuis, som anbefalede ham til Franquin. Régnier arbejdede dog kun kort på *Spirou* i 1954, og først og fremmest på *Heroic Albums.* Derefter startede han, under pseudonymet Michel Denys, sit eget blad, *Paddy,* sammen med Tillieux og Mittei. Efter seks måneder trak de økonomiske bagmænd sig ud, og Denys forlod Liege for at arbejde for agenturet International Press. Her tog han pseudonymet Michel Greg for at blive glemt som Denys, der havde stået for fiaskoen med *Paddy.* Endnu senere kaldte han sig også for Louis Albert som forfatter til »Bruno Brazil«, muligvis for ikke at blive kendt som ham, der skrev »alle« manuskripterne til *Tintin,* som Greg selv var blevet chefredaktør for i 1966. I denne periode skrev han et utal af manuskripter til først og fremmest spændingsserier, »August Julius«, som han også selv tegner, gik i *Pilote.* Efter sin afgang fra redaktørstolen på *Tintin* blev han ansat på *Pilote,* hvor han i dag sidder i redaktionen.

En række af de store eventyrer. Herhjemme blev serierne trykt i ugebladet Fart og Tempo.

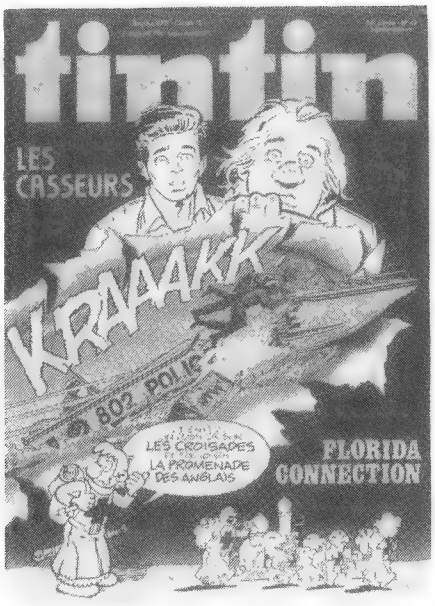

Tintin anno 1981.

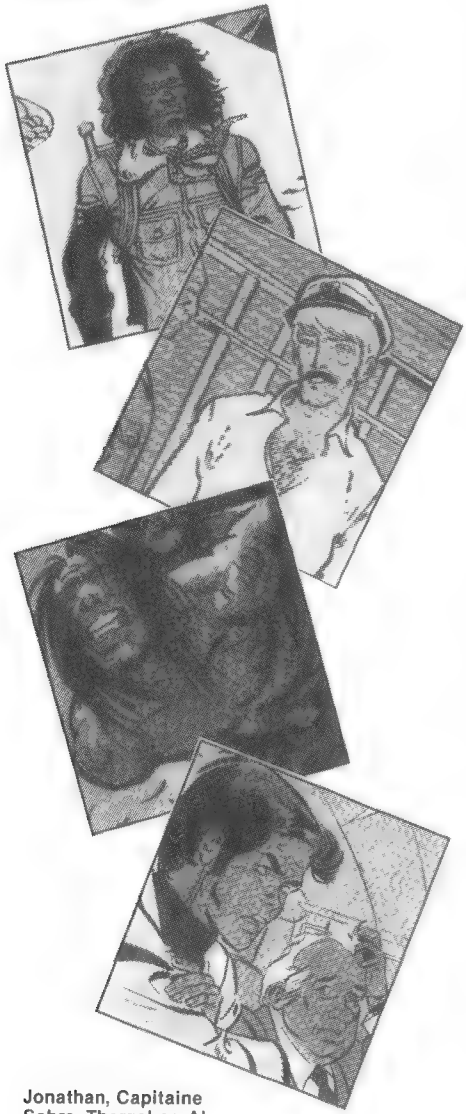

Jonathan, Capitaine Sabre, Thorgal og Al & Brock. I dag Tintins trumfkort!

Pilote - tilladt for voksne

Det franske blad *Pilote* startede sent, først i 1959, og det overgik allerede efter 15 år til at blive månedsblad. I dette tidsrum påvirkede bladet imidlertid hele udviklingen for tegneserieblade i Frankrig og Belgien. *Pilote* tog konkurrencen op mod *Tintin* og *Spirou,* men forsøgte på intet tidspunkt at lægge sig op ad dem. I stedet blev *Pilote* foregangsblad, og megen progressivitet, der i dag findes i europæisk tegneserieproduktion, kan tilskrives *Pilotes* rolle.

Georges Dargaud, der allerede i 1948 havde startet udgivelse af den franske udgave af *Tintin,* kom til at udgive *Pilote* fra 1960 og udgiver det stadig. Men i virkeligheden var det bladets kunstneriske kræfter, der selv søsatte det i 1959. René Goscinny og Albert Uderzo havde sammen med Jean-Michel Charlier skabt et bureau, Edifrance (hvorom man kan læse meget spændende i *Kulørte Specialsider* nr. 2, »Asterix og hans gæve fædre«, Runepress 1976). Bureauets afsætningsmuligheder var begrænsede, og man ønskede derfor selv at udgive et blad. Efter forløberen *Pistolin* udkom *Pilote* nr. 1 den 29. oktober 1959.

Indblandet i projektet var også Raymond Joly, der var pressechef på Radio Luxemburg, der som bekendt er en populær radiostation over hele Europa. Den eneste reklame for det nye blad blev udsendt gennem radiobølgerne. I løbet af 24 timer var navnet *Pilote* spredt over hele Frankrig og Belgien, men der var også problemer. Distributøren havde ikke meget tilovers for denne lille nye udgivergruppe, og man havde besvær med at hive penge for de solgte eksemplarer ud af ham. Der var også stærke konkurrenter: *Spirou* med flere sider og ekstratillæg, *Vaillant* i samme store format, *Tintin* og en hel del andre, der i dag er forsvundet.

En aften talte Jean-Michel Charlier nostalgi ved en sammenkomst, hvor Dupuis-brødrene sad på den ene side af bordet, Georges Dargaud på den anden. Dupuis-brødrene vidste ikke, at Dargaud ville købe *Pilote* næste morgen, og har sikkert siden ærgret sig over ikke at have haft følerne langt nok ude..

For den lille udgivergruppe, for *Pilote* og for Georges Dargaud, var det det bedste, der kunne ske. I starten holdt Dargaud dog kraftigt fast i bladets gode forbindelser til radio Luxemburg. Det bevirkede, at det lige efter 1960 faktisk var mere popblad end serieblad. Dargaud fik dog stor tillid til René Goscinny og Jean-Michel Charlier, og de blev igen chefredaktører. De fik nu frie hænder til at revolutionere serieblad-koncepten.

Det gjorde de. *Pilote* havde allerede lagt ud med at præsentere Goscinny og Uderzos »Asterix«, Charlier og Uderzos »Luftens Ørne« (»Luftens Ørne« gik samtidig som radioshow over Luxemburg og blev senere til en TV-serie) og Charlier og Victor Hubinons »Rødskæg«.

Goscinny og Uderzo var allerede kendt fra »Umpa-pa«, der havde gået i *Tintin.* Deres nye serie »Asterix« startede som en udmærket, men lidt ubemærket serie - først senere blev »Asterix« *Pilotes* kendingsserie, og bladet fik undertitlen »Le journal d'Asterix«. Seriens succes blev faktisk ekvivalent med dens blads.

Den 31. oktober 1963 fik *Pilotes* læsere serveret de første sider af en westernserie, der senere skulle blive kendt som verdens bedste. På denne måde blev *Pilote* endnu en gang foregangsblad, idet »Blueberry«, som det naturligvis drejer sig om, blev den første af de såkaldt »nye westerns«. Tegneren Jean Giraud, der var

Pilote nr. 1, 1959. Et blad, der blev igangsætter for en hel generation af tegnere.

Goscinny, Uderzo og Charlier.

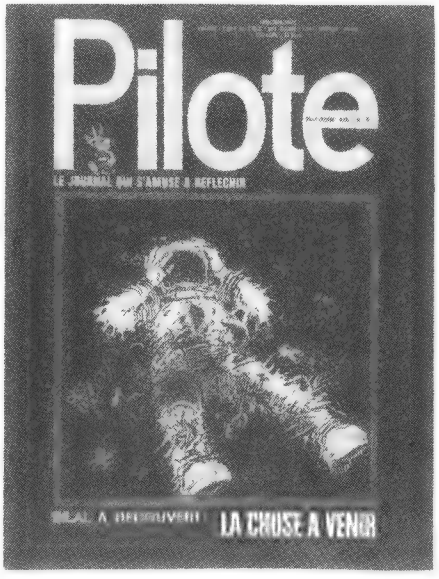

Pilote i 1972. Der var stil over bladet.

oplært af *Spirous* westernmester Jijé, fik manuskriptet serveret af Jean-Michel Charlier, og snart efter var endnu en *Pilote*-triumf i hus. Kun to numre senere havde Goscinny også hentet Greg til *Pilote,* hvor han, der ellers mest giver sig af med at skrive manuskripter til spændingsserier, selv tegnede og skrev en humorserie: »August Julius«. Med sin abnorme kævlen og særegne omgangskreds, var »August Julius« som skabt for *Pilote*. Uge efter uge kunne den støtte bladets fremgang.

I de følgende år fortsatte udfoldelserne, og tegnere som Fred (med »Nikolaj«), Gotlib og Cabu kom til. Lidt efter lidt blev *Pilote* studenternes blad, og satire blev en væsentlig ingrediens. Dette førte igen med sig tegnere som Reiser, Gébé, Alexis, Mandryka, Bretecher . . . og Druillet gav sit bidrag til at også »seriøst kunstinteresserede« læste *Pilote* (»Delirius«, »Lone Sloane«).

Men to vigtige kup for Goscinny satte for alvor skub i *Pilote*. Det første var »Linda og Valentin«, skrevet af science fiction-forfatteren Pierre Cristin, og tegnet af Jean-Claude Mezieres. Serien startede den 9. november 1967, og med den kunne science fiction-fans juble altimens ikke-science fiction-læsere kunne læse science fiction!

Det andet var købet af »Lucky Luke« fra *Spirou* og Dupuis-forlaget. Den 4. april 1968 kunne *Pilote* præsentere den eneste serie, der var nogenlunde lige så populær som »Asterix«. »Lucky Luke« havde tilhørt Dupuis i 20 år, og det var heller ikke billigt for Dargaud at købe den af Dupuis. Men mon ikke handelen har forrentet sig. Det var Goscinny, der allerede længe havde skrevet manuskripterne til »Lucky Luke«, og seriens tegner Morris, der selv ønskede skiftet. De var trætte af Dupuisforlagets konservatisme og puritanisme, og ønskede at Lucky Luke kunne ta' sig en Whiskey i stedet for en cola.

Goscinny kunne være tilfreds. Han havde blandt sit blads medarbejdere de absolut dygtigste, mest progressive og bedste forfattere og tegnere, der fandtes. På skift kunne læserne følge »Asterix«, »Lucky Luke«, »Iznogood«, »Blueberry«, »Linda og Valentin«, »August Julius«, »Luftens Ørne«, »Rødskæg«, blandet op med mange perler af Bretecher, Mandryka, Gotlib, Fred, Alexis, Druillet og så videre.

Netop da indtraf imidlertid en begivenhed, der måske var god for verden og for tegneseriemediet i almindelighed, men ikke for hverken Goscinny eller *Pilote*. Maj 1968 med ungdomsoprøret, der på det nærmeste startede på gaden neden for Goscinnys kontor i Paris.

Bladet kunne, som mange andre, ikke udkomme på grund af strejke på trykkeriet. Tegnerne organiserede sig og vendte sig mod Goscinny som bladets chef. Hvad bevæggrundene nærmere var, ligger lidt hen i det uvisse. Selvom tegnerne havde langt større frihed end på de fleste andre blade, og Goscinny havde ladet mange unge ukendte få chancer, blev han alligevel udråbt som den store organisatoriske skurk. Efter at sindene havde lagt sig, glemte Goscinny ikke, og han besluttede at forlade *Pilote*. De samme, der havde bedt ham gå, bad ham nu blive. Han accepterede, og bladet kunne stabilisere sig.

I 1972 besluttede de tre tegnere Bretecher, Gotlib og Mandryka at gå fra *Pilote* og starte deres eget blad, *L'echo des Savannes*. De anklagede Goscinny for at udøve censur, og de ville lave endnu mere voksenorienterede serier. Goscinny forsvarede sig ved at sige, at *Pilote* aldrig skulle være et voksenblad, men et ungdomsblad. Og i øvrigt, fremførte han, havde *Pilotes* medarbejdere netop altid den frihed, at de når som helst kunne forlade bladet.

For at imødegå denne afgang af »kult«-tegnere, kontaktede Georges Dargaud redaktøren for det anerkendte tegneserietidsskrift *Phenix*. Dargaud købte både *Phenix* og redaktøren George Moliterni, og bladet udkom på Dargaud indtil et par år efter. Dargaud håbede, at Moliternis tilstedeværelse ville sikre tegnernes forbliven. Men nye »alternative« blade som *Fluide Glacial* og *Métal Hurlant* skød op, og tegnerne gik i hobetal: Druillet, Giraud, Tardi . . .

Goscinny ønskede nu for alvor at forlade bladet og Dargaud, og han kæmpede i de følgende år en hård kamp for at frigøre »Asterix«. Samtidig ønskede Charlier at frigøre »Blueberry« »Luftens Ørne« og »Rødskæg«.

En række af verdens største albumsuccesser - også i Danmark - er serier, der først blev trykt i Pilote. Tre af dem, Asterix, Lucky Luke og Iznogood, skrevet af Goscinny. Tre andre, Blueberry, Luftens Ørne og Rødskæg, skrevet af Charlier. Og to af dem, Asterix og Luftens Ørne tegnet af Uderzo. Det var de tre, der grundlagde bladet så sent som i 1959.

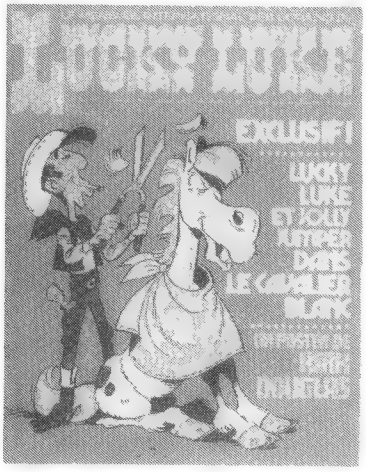

Lucky Luke Mensuel Achille Talon Magazine

Samme år som *Pilote* blev månedsblad, forsøgte Dargaud at lancere to andre blade, begge baseret på én enkelt figur: *Lucky Luke Mensuel* og *Achille Talon Magazine* (Achille Talon = August Julius).

For *Lucky Luke*s vedkommende tog man »Lucky Luke« ud af *Pilote* og bragte de nye eventyr i seriens eget blad. Desuden bestod det af realistiske westernserier som »Maccoy« og »Jon Cartland«, begge senere tilbage i *Pilote*. *Lucky Luke Mensuel* indeholdt desuden artikler og stof om det vilde vesten og westernfilm, og det indeholdt plakater med westernmotiver. Før bladets første nummer i Frankrig blev et nummer 0 udsendt til bl.a. Dargaud's udenlandske udgivere, for at gøre dem interesseret i selv at udgive det. Ingen var interesseret, bladet udkom i Frankrig i ét år, og døde derpå. Claude Moliterni var redaktør. Det slog formodentlig fejl på grund af blandingen mellem det meget stof for virkelig western-interesseret, blandet med og markedsført under Lucky Luke-figuren, der jo i sin series form ikke er en westernserie.

For *Achille Talon Magazine* blev Greg, »August Julius'« skaber og tegner, naturligt nok redaktør. Greg havde netop forladt *Tintin* som redaktør i vrede, og var fyr og flamme. Bladet indeholdt serier af Dany, Degroot, Turk, Wasterlain, Marin (med »Broder Bøvs«), Dupa, Hachel, Derib og Aidans (her under pseud. Joke). Ligemeget hjalp det, dette blad kunne heller ikke gå, og lukkede efter seks numre.

Moliterni og Greg indgik derefter i *Pilotes* redaktion sammen med Guy Vidal.

Den hårde kamp var muligvis medvirkende til Goscinnys tidlige død den 7. november 1977. Først da løste problematikken sig, og frigørelsesprocessen lykkedes for både Goscinny, Uderzo og Charlier - de tre mennesker, der næsten 20 år tidligere havde sendt det første nummer af *Pilote* på gaden for egen regning og risiko. Charlier sluttede sig til det tyske Koralleforlags tegneserieekspansion, mens Uderzo sammen med Goscinnys enke stiftede eget forlag: Editions Albert-René, der i dag udgiver »Asterix«-albummene og sælger presserettighederne.

Pilote blev månedsblad i juni 1974 under ledelse af Guy Vidal, der har været chefredaktør siden, og i dag sidder i Dargauds direktion. Først var det mere i form end i indhold, bladet adskilte sig fra sin forgænger. Men tegnere, der blev, skabte så at sige et nyt blad. Det var bl.a. F'Murr, Caza, Solé, Blanc-Dumont, Lauzier, Lesueur, Cristin og Mezieres. Serier som »Jon Cartland«, »Nikolaj«, »Linda og Valentin«, »Maccoy«, Bilals serier og flere andre, bringes stadig som fortsatte serier, men nu med 8-10 sider per afsnit. »August Julius« er stadig at finde i hvert nummer, sammen med en række af korte, afsluttede serier plus en del tekststof. Udover månedsbladet udgives en række ekstranumre hvert år, der kun består af kortere, afsluttede serier.

Tanken om et ugeblad er begyndt at spøge i Georges Dargauds hjerne igen. Men Vidal og hans redaktion, der i dag består af bl.a. Moliterni og Greg, har fundet en form, der nok holder sig bedst i sin nuværende frekvens. Og øvrige månedsblade som *Métal Hurlant, Circus* og *(A Suivre)* skylder *Pilote* meget, selvom deres indhold ofte er lidt mere voksent - eller barnligt, af og til.

Månedsbladet Pilote, november 1981.

PILOTE
MARTIN VEYRON
BERNARD LERMITE
VOUS TIREZ UN PEU LA COUVERTURE A VOUS, NON ?
C'EST LE DEVOIR D'UNE COUVERTURE D'ÊTRE L'OBJET D'UN GROS TIRAGE !

Georges Dargaud.

Les Editions Dargaud

blev grundlagt i 1943 af Georges Dargaud, der stadig er forlagets direktør. I starten udgav man kun romaner og fotoromaner for kvinder. Sammen med *Line,* »bladet for elegante piger«, tilføjedes i 1948 en fransk udgave af det belgiske serieugeblad *Tintin*. I 1960 købte Dargaud *Pilote* af Goscinny, Uderzo og Charlier og udgav samme år de tre første seriealbum. Gennem nogle år udgav Dargaud et meget populært fransk haveblad, og efter at *Pilote* i 1974 blev månedsblad, fulgte to nye serieblade: *Lucky Luke Mensuel* og *Achille Talon Magazine,* som begge kun udkom ét år. I dag har man som væsentligste produktion månedsbladet *Pilote,* albumproduktion af egne album samt Lombards album, samt en del billedbøger for børn og enkelte populærvidenskabelige og -historiske bøger. Dargaud sprang fra som udgiver af *Tintin* i Frankrig i 1978, men har fortsat rettighederne til album med bladets serier. Charlier var i mange år forlagets albumredaktør. Internationalt er Dargaud veletableret med filialer i Canada, Svejts, Sydafrika, Hongkong og en halvvejs ejet Benelux-filial. I Belgien repræsenteres Dargaud af Lombard, ligesom det omvendte er tilfældet. Dargaud ejer desuden tegnefilmstudiet »Idefix«, der bl.a. har produceret »Asterix«-filmene. I 1976 købte det danske Gutenberghus-forlag 17% af aktierne i Dargaud, i et forsøg på at få albumrettighederne til »Lucky Luke« for Skandinavien. Det lykkedes ikke, men forlaget overtog dog »Blueberry« fra Interpresse (som senere fik serien tilbage p.g.a. Charliers brud med Dargaud).

SUPER-AS og DET FJERDE RIGE

Siden 1972 havde den tyske Springer-koncerns (dem med *Bild am Sonntag)* Koralle-forlag i Hamborg udgivet bladet *Zack*. Koralle-forlaget var stiftet for at udgive tegneserier, krydsord og lignende. Med hensyn til tegneserier vidste man imidlertid ikke hvad man skulle gribe og gøre i - det tyske marked bestod stort set kun af sjove serier af »Fix og Foxi«-typen, eller spændingsserier af »Bessie«-slags. Den unge redaktør Gigi Spina havde tidligere prøvet at gøre tyske forlag interesseret i Dargaud- og Lombard-serierne, og da han hørte om Koralles planer forelagde han dem sit forslag. De købte det, og gjorde ham til chefredaktør. *Zack* lagde ud som ugeblad i 1972 med udvalgte top-serier fra *Tintin* og *Pilote,* og man ofrede 12 millioner mark på bl.a. TV-reklamer!

Det gik strygende i starten, men bladet bragte også de bedste serier i hurtig rækkefølge. Og pludselig stod man i 1974 med et meget sparsomt udvalg af serier - hvad der var, var brugt, og ny-produktionen kunne slet ikke følge med til tyskernes tempo og genrekrav. *Zack* blev 14-dages blad.

I 1975 indgik man en aftale med Kauka-forlaget, der havde været et mægtigt forlag (med bl.a. *Fix und Foxi*), og som selv havde prøvet nye veje med *Primo*. Det var ikke gået, og man stod med en stor produktion af færdige serier, man ikke havde mediet til at bringe i. Koralle havde mediet og ingen serier, og i løbet af kort tid overtog den tidligere Kauka-chefredaktør Peter Wiechman roret på *Zack*. Hans serier var af typen »Billy Press« og »Manila« (herhjemme trykt i *Seriemagasinet*), og de lå meget langt fra stil, indhold og kvalitet i de fransk/belgiske serier. Samtidig indførte Wiechman den amerikanske serie »Star Trek«, der godtnok samtidig var en stor succes på tysk TV, men som lå endnu længere væk fra *Zacks* tidligere image. Endvidere forsvandt alle redaktionelle sider, læsersider osv.

Zacks skæbne så pludselig endnu dunklere ud. Viechman måtte gå, og Gigi Spina skulle føre bladet videre. Den eneste udvej var selv at fremstille de serier, man manglede. En enkelt tysk tegner, Dieter Kalenbach, var kommet ind i varmen med »Turi og Tolk«, men ellers var der ingen tysk serie man mente at kunne anvende. Blikket rettede sig derfor mod Belgien og Frankrig, hvor bladets populære serier blev lavet.

Allerede i 1974 var den belgiske tegner Aidans selv kommet til *Zack* og med ham serien »Tony Stark«. Den kom til at gå i *Zacks* pocketbøger. Samme sted præsenteredes samme år en enkelt, kort »Eric Castel«-serie af Raymond Reding, der også arbejdede for *Tintin*.

I Frankrig var *Pilote* blevet månedsblad i 1974, og det var ikke længere det rette medium for Jean-Michel Charliers serier »Blueberry«, »Rødskæg« og »Luftens Ørne«. Derfor renoverede Dargaud den franske udgave af *Tintin,* som Charlier blev chefredaktør for i 1975. Nu havde han et sted at trykke sine serier. Men den franske *Tintin*-udgave førte en skrantende tilværelse, og Charlier var derfor mere end villig til at indgå i forhandlinger, da Koralle i 1977 henvendte sig til ham. Jean Graton var i mellemtiden gået fra *Tintin* i Belgien over til *Tintin* i Frankrig, og også han lugtede en usikker fremtid hos Dargaud.

Koralle havde også kontaktet Graton, men han var først villig til at gå over til dem, efter at han hørte at Charlier lå i forhandlinger. Graton krævede, at »Michel Vaillant« og »Julie Wood« skulle være de eneste racer-serier i *Zack*. Så skulle han til gengæld fremstille lige så mange episoder, de ville have!

Tysk Zack nr. 1 fra 1972 ...

... og bladets idémand og redaktør (næsten) hele vejen, Gigi Spina ...

... og sidste nummer af tysk Zack fra 1981.

Albert Weinberg var allerede gået fra *Tintin* i 1971, i vrede over chefredaktør Greg, der ville have ham til at opgive selv at skrive manuskripter. På grund af sin kontrakt kunne Weinberg ikke uden videre tage »Dan Cooper« med sig. I stedet begyndte han at arbejde for et italiensk forlag, hvor han lavede serien »Aquila«. Figuren så en smule anderledes ud end Dan Cooper, men ellers var serien faktisk den samme. Samtidig lavede han en avisstrip-serie, »Barracuda«. Koralle kom på vældig god fod med Weinberg, og et samarbejde indledtes. »Barracuda«-historierne tegnet lidt om, og vupti havde man et stort lager af »Dan Cooper«-serier! Samtidig genoptog Weinberg produktionen af lange »Dan Cooper«-serier, der ikke var blevet tegnet siden 1971. (Det er iøvrigt Albert Weinberg der har lavet »Michelinmanden«).

Hermann, der var træt af at lave »Bernard Prince« og »Red Dust« for *Tintin,* og hellere ville lave en mere voksen serie, øjnede også en chance i *Zack*. Tyskerne var fyr og flamme, men de blev alligevel tilbageholdende p.g.a. den megen vold og den ganske voksen-orienterede serie »Jeremiah«, der var Hermanns projekt. Den blev antaget, men en af historierne blev ikke bragt i det tyske blad, mens en anden ikke blev bragt i den senere belgiske *Zack*-udgave.

I 1978 tegnede Graton, Weinberg og Ryssack for Koralle. Aidans ommonterede »Tony Stark«, der længe havde gået i *Zacks* pocketbøger, til almindelig blad- og albumformat - det var nøje forberedt lige fra starten! Charlier kom til, og bragte med sig sine tegnere Giraud, Jijé og Victor de la Fuente. Jijé udtalte i den forbindelse: »Tyskerne er jo 20 år tilbage - derfor kan de li' *alt* hvad vi laver!«

Fra Frankrig og Belgien blev der lukket for det varme vand. Dargaud afbrød straks enhver forbindelse til Koralle, og det medførte bl.a. at Koralle mistede albumrettighederne til »Lucky Luke«, der gik over til det Gutenberghus-ejede hapa-verlag. Desuden kunne de sidste »Michel Vaillant« og »Julie Wood«-historier, Graton havde tegnet for Dargaud, ikke bringes i Tyskland. Lombards kontrakt løb til udgangen af 1978, og *Zack* var i de sidste måneder før årsskiftet propfyldt med Lombard-materiale. Lombard gik endda med til at lade en »Allan Falk«-historie fortsætte tre numre ind i 1979. Men derefter var det slut - nu måtte det bære eller briste for Koralle! Der var lukket for tilgang af serier fra de to tidligere hovedleverandører. Samtidig havde *Zack* fået konkurrence i 1977 af bladet *Yps,* der bl.a. bragte »Asterix«, »Lucky Luke«, »Clifton«, »Indianerne« og »Buddy Longway«.

1979 var året, hvor en ny »Blueberry«-historie blev tegnet og bragt i *Zack*. Det var noget af en begivenhed. Giraud, der siden 1975 havde helliget sig sit pseudonym som Moebius og science fiction-serier i *Métal Hurlant,* havde ladet sig overtale til igen at tegne »Blueberry«. Dels på grund af pengene, dels på grund af sin gamle kærlighed til westerns. »Rødskæg« og »Luftens Ørne«, begge skrevet af Charlier og tegnet af Jijé, havde pány sit forum. Koralle bad Charlier om at få de to Luftens Ørne, Tanguy og Laverdure, til at forlade det franske luftvåben, og i stedet blive privatpiloter. Man mente, serien var for fransk og patriotisk. Raymond Reding genoptog »Eric Castel« for *Zack,* Victor Mora, der også kom fra *Tintin*, skrev science fiction serien »Sigma Gigantik«, og fra Italien kom »Peter O'Pencil« og »Storsvindlerne«.

Der var mange penge og gyldne tider i udsigt. Produktionen blev pacet op af visse tegnere. Graton lavede tre »Michel Vaillant«-historier og to »Julie Wood«-historier på et år. I gamle dage hos *Tintin* lavede han én enkelt historie om året, plus et par små korte!

Men Koralle havde ihvertfald fået gang i serieproduktionen, og for at hente de store fremstillingsomkostninger ind igen, måtte man ud på de store europæiske markeder. Lombard og Dargaud ville naturligvis ikke købe serierne af Koralle, og i 1979 startede Koralle selv forlag i Frankrig, Belgien og Holland! Alle tre steder udgav forlagene et ugeblad, og senere serierne som album. I Frankrig gik det skidt (oplaget nåede 20.000 eksemplarer), i Holland endnu værre, da man ikke kunne komme ind på dørsælger-markedet (en meget udbredt form for bladsalg i Holland, hvor agenter vandrer fra dør til dør og sælger abonnenter). I Belgien, hvor det gik bedst, blev oplaget 60.000 eksemplarer - men det var alligevel mindre end *Tintins*, der både havde mistet nogle af sine trumfkort og i almindelighed ikke havde det for godt. Titlerne var henholdsvis *Super-AS* i Frankrig, *Super-J* i Belgien (med J'et ville Koralle hæve gevinst på, at Lombard samtidig havde nedlagt sin børneudgave af *Tintin, Junior*) og i Holland *Wham!*.

Kun få måneder efter at Interpresse i Danmark, og Semic i Norge, Sverige og Finland havde påbegyndt udgivelse af Koralle-serierne (dog som månedsblad og i mindre format), lukkede samtlige udgaver i Tyskland, Holland, Belgien og Frankrig. Og atter kort derefter lukkede de skandinaviske udgaver også.

Koralles imperium, »det 4. rige«, var bukket under, og det var endnu en gang bevist, at der skal mere end penge til at udgive tegneserier.

Hele produktionen manglede redaktionel bevågenhed og initiativ, og man lagde alt for stærk vægt på en realistisk seriegruppe, spændingsserierne. Samtidig - på grund af de gode penge i udsigt - overproducerede nogle tegnere som nævnt på livet løs, med faldende standard og indholdsmæssig tyngde til følge.

I dag sidder de tegnere, der gik med i Koralle-dynastiet, i en lidt uvis situation. Deres overproduktion er bremset, og det er gjort klart for dem, at de ikke blot kan sælge deres serier på deres navn. Koralle har trukket sig helt ud og annonceret, at man aldrig mere vil lave tegneserier. Et nyt forlag er stiftet i Bruxelles, Novedi, under ledelse af Joseph de Kezels glødende interesse for både tegnere og deres serier, har han kunnet tage dem, der ønskede det efter det 4. riges endeligt, under sine vinger. Albumudgivelse er sikret gennem nye distributionsaftaler i Holland, Belgien og Frankrig, men hvorvidt de tilbageværende serieblade kan eller vil tage deres en gang svigtende tegneres serier på tapetet, er uklart. Hermann, der aldrig rigtig afbrød forbindelsen til *Tintin,* har annonceret at »Comanche« vil blive fortsat.

Og i skrivende stund ventes med spænding på et helt nyt seriemånedsblad, *Virus,* der efter al sandsynlighed kommer på gaden i november, og som skal indeholde nogle af Novediforlagets serier.

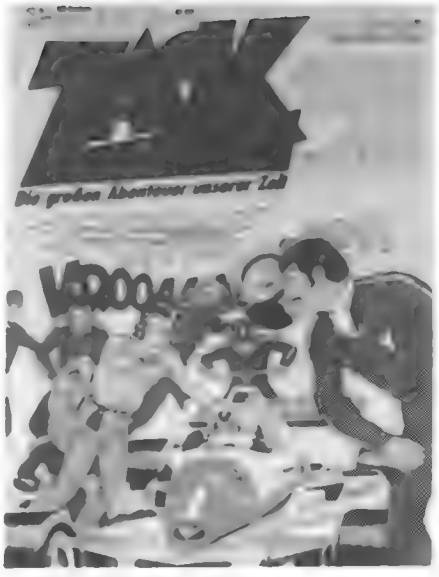

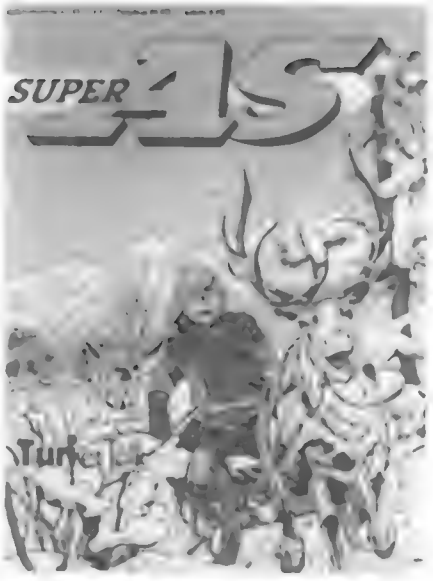

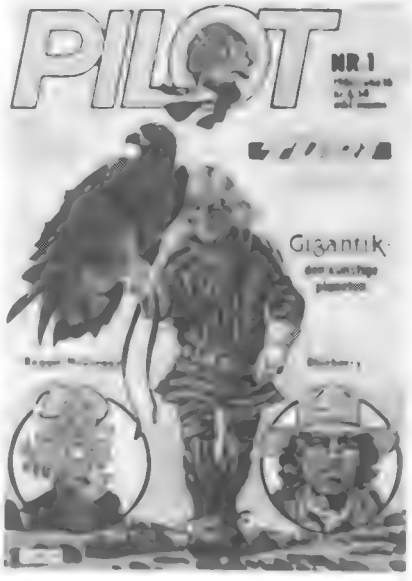

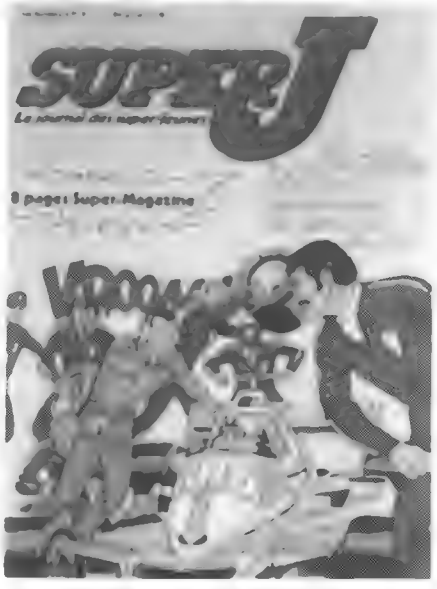

Seks udgaver af Springer-forlagets blad, der skulle have behersket Europa. Tysk Zack, fransk Super-As, norsk Pilot, belgisk Super-J, dansk Zack og svensk SM Special. Der var også en finsk og en hollandsk udgave, men de fleste udkom kun kort tid.

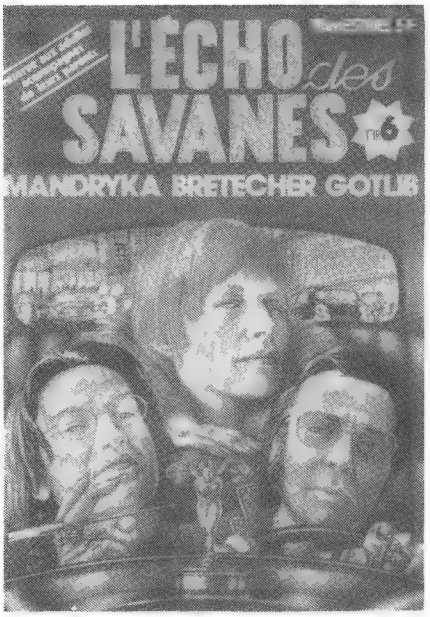

Gotlib - forlod Pilote og lavede eget blad.

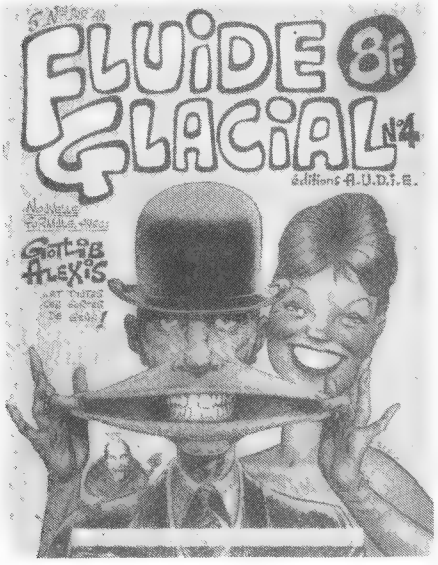

Maj 1968 og de nye serieblade for voksne

Med ungdomsoprøret i 1968, der startede netop i Paris, det ene centrum for den tegneserievirksomhed, denne artikel handler om, revolutionerede markedet. *Pilote* havde allerede som det første egentlige serieblad virkelig vundet frem blandt voksne, ihvertfald studenter og intellektuelle. Blade som *Spirou* og *Tintin* havde også, og har stadig, en væsentlig højere gennemsnitsalder blandt sine læsere end danske serieblade i almindelighed. Men maj 1968 faldt alligevel på et tørt sted, set fra et progressivt tegneseriesynspunkt.

Der havde været tendenser hele vejen gennem 60erne. I 1960 startedes det satiriske blad *Hara Kiri,* inspireret af *Mad.* Blandt bladets tegnere var Gébé, Reiser, Fred, Cabu og Wolinski, men det var nu ikke et rigtigt serieblad. *Hara Kiri* blev udgivet af Editions du Square, og det spillede en stor rolle for optakten til maj 1968. Det var en sjæl, en måde at tænke på, som gentog sig hos studenterne i 68. *Hara Kiri* udkommer stadig, selvom det har været standset af censuren gennem flere perioder. Det skete bl.a. i 1969, hvor Editions du Square derfor startede et nyt blad: *Charlie Hebdo,* et ugeblad, der var baseret på flere tegneserier og mere udenlandsk materiale end *Hara Kiri.* Bladet kommer stadig som månedsbladet *Charlie Mensuel.*

Eric Losfelds forlag udgav i 1961 *V-Magazine',* der blev anset som pornoblad. Blandt tegnerne var Pichard, Gigi og Forest, der i dag er almindeligt anerkendte tegnere. I 1964 udgav Losfeld det første franske album, der var direkte bestemt for voksne læsere: »Barbarella«. Det var et kup! Udgivelsen medførte diskussioner på regeringsplan, på grund af albummets skildringer af »erotiske og eksperimentelle leveformer«! Vadim lavede en filmatisering af »Barbarella«, og albummet og figuren blev en kunstnerisk og politisk myte.

Blandt andre før-1968 serier for voksne skal nævnes Druillets debut »Lone Sloanne« (1966), Paellaerts »Jodelle« (1966) og »Pravda la Survirense« (1967), Devil og Rollins »Saga de Xam« samt Paul Cuveliers »Epoxy« (begge 1968).

Strejker på trykkerierne medførte, at stort set ingen vanlige serieblade udkom i maj 1968. Et alternativt, men temmelig pauvert, blad kunne derimod finde trykkere og presser. Det hed *L'enragé,* men eftersom det mere var startet som et led i oprøret end som et seriøst arbejdende serieblad, måtte det lukke i november samme år. Hele omvæltningstilstanden bragte imidlertid mange nye tegnere frem i lyset, fordi de nu fik respons på det, de viste i deres serier. Det var bl.a. Reiser, Cabu, Wolinsky, Gébé og Pétillon. Også dette år startedes *Le Quetton,* der stadig udkommer.

To år senere, i 1970, lagdes grunden til et nyt forlag: Elvifrance. Forlaget udgav italienske hel- eller halvpornografiske serier (én af dem herhjemme kendt som »Casanova Johnny«, der dog hører til i den humoristiske ende af forlagets udvalg, der spænder over alt fra nekro- til pædofili og vampyrnymfomaner).

Selvom disse intet har til fælles med denne artikels øvrige serier, er de medtaget som eksempel på hvordan man på dette tidspunkt på mange planer skød puritanisme og moral bag sig.

Samme år udkom nr. 0 af et blad med tegnere som Moebius (Jean Giraud), Auclair, Druillet, Gigi, Loro - og Winsor McCay: *Underground Comics.* Desuden *Actuél,* der præsen-

Barbarella og Jodelle - forløbere for bølgen af voksentegneserier, der rigtigt brød igennem i maj 1968.

IL FAUT VOIR GRAND HORTENSIUS, DÉJÀ LES PREMIERS SYMPTOMES D'UN MALAISE ÉCONOMICO-SOCIAL SE FONT JOUR...
MAIS L'AVÈNEMENT D'AUGUSTE A DÉFINITIVEMENT BRISÉ LES STRUCTURES ORGANIQUES DE NOTRE EMPIRE J'AI DONC VOULU DEVENIR LA MAÎTRESSE DU MONDE!

dans la série : "PUISQUE ÇA MARCHE..."

LA VIE PASSIONNÉE DE JEANNE D'ARC EN AMÉRIQUE

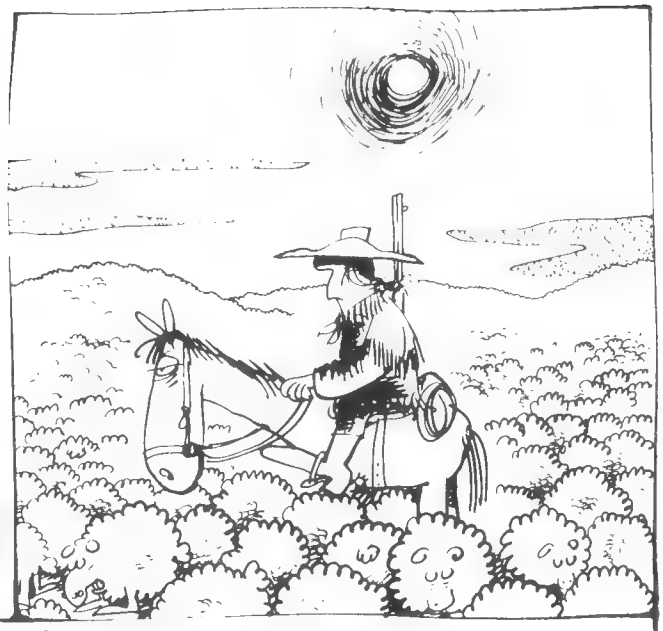

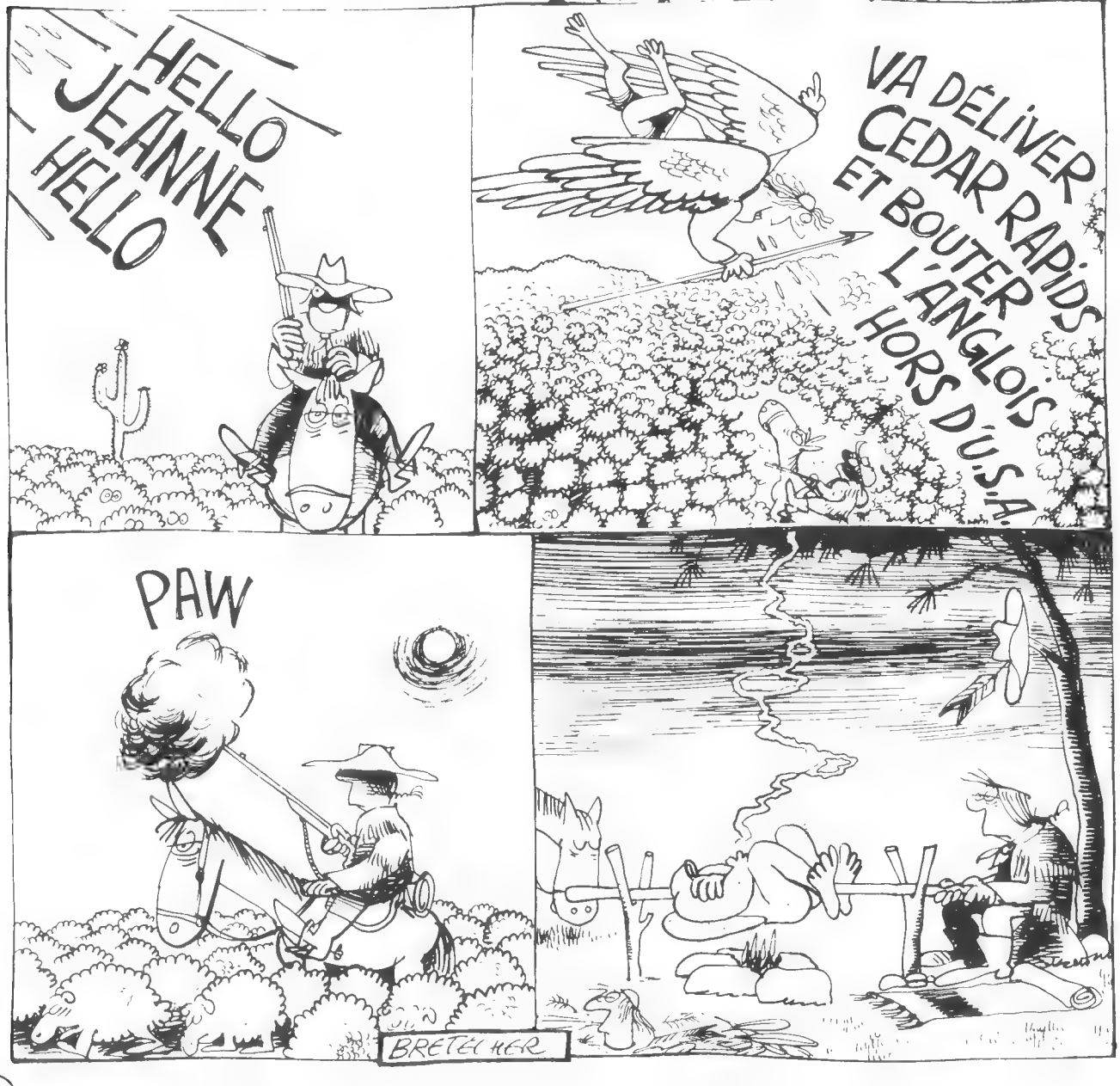

terede Gotlib og Mandryka i skøn samdrægtighed med amerikanske undergrundstegnere som Shelton og Crumb.

I 1971 blussede fanzine-markedet virkelig op med en mængde af små blade med små oplag. Fra tid til anden kunne man læse serier af Auclair, F'Murr, Caza, Sire og mange andre, der allerede var, eller senere blev, etablerede navne.

Året efter startede *L'echo des Savannes* af tre udbrydere fra *Pilote:* Mandryka, Gotlib og Bretécher. De ville virkelig lave serier for voksne. Senere tilkom Solé og Pétillon. Bladet skiftede i starten meget karakter fra nummer til nummer. Efter ti numre trak Bretécher sig ud, med flere uafsluttede serier bag sig. I perioder dyrkede man intellektuelle, punks osv. Medvirkende var bl.a. Pichard, Forest, Benoit, Lob og Duveaux. Senere startede forlaget også albumproduktion af sine serier.

Allerede i 1969 havde den tegneserie-interesserede Jacques Glénat-Guttin fra Grenoble grundlagt Editions Glénat. Efter en del specialudgivelser i perioden indtil 1973 kunne han dette år præsentere sit »art-zine«/serieblad for voksne, *Le Canard Sauvage,* der blev et af mange nye dette år, men som alligevel viste i hvilken retning og med hvilken målrettethed, Glénat drev sit spirende forlag. I de fire numre, der udkom, medvirkede bl.a. Dany, Brunel, Tardi, F'Murr, Ramaioli, Montellier, Bonvi, Godard og Goetzinger. Som vi senere skal se, blev Editions Glénat sammen med Les Humanoides Associés det ene af to magtfulde »alternativ«-forlag.

1975 blev året, hvor dels bladet *Imagine* med Goetzinger, Floc'h, Solé, Lob, Gigi og Voss udkom. Og dels Editions Glénats *Circus,* der i starten var kvartårligt. Heri kunne man møde bl.a. Forest, Godard, Ribera, Buzzelli, Brunel, Goetzinger, F'Murr, Bonvi, Winninger, Serre, Poivet, Ramaioli, Durand, Pichard, Franquin, Clavé, Bretécher og Lauzier... en perlerække af ukendte og kendte navne. Derefter fødtes også Glénats albumproduktion, der i dag er omfattende. På dansk findes herfra bl.a. »Vindens passagerer«, »Yann«, »Skyggerne fra det ukendte«, og Glénat har overtaget rettighederne til Tabarys »Iznogood«, hvilket bevirker at den for fremtiden i Danmark udgives af Interpresse.

Og endelig blev 1975 *også* året, hvor den måske mest betydningsfulde eftervirkning af maj 1968 etableredes: Forlaget Les Humanoides Associés. Det var de to tegnere Moebius (Jean Giraud) og Philippe Druillet, der sammen med forfatteren, journalisten og tusindkunstneren Jean-Pierre Dionnet, grundlagde dette forlag med det rørende navn. Samtidig startede de deres månedsblad *Métal Hurlant,* der på trods af en senere gennemført konkurs i dag lever, måske ikke i bedste velgående, men stadig mere livligt end de fleste andre blade. En større albumproduktion findes også. I *Métal Hurlant* tegner bl.a. Lob, Claveloux, Pétillon, Caza, Bilal, Leseur, Gillon, Forest, Corben, Moebius (*og* Jean Giraud). Af unge talenter er fremdyrket f.eks. Frank Margerin, Denis Sire, Montellier, Macedo, Clerc, Alain Voss, Ceppi, Dominique Hé og Crespin. Herhjemme er et efterhånden pænt udvalg af album fra Les Humanoides Associés: Alain Voss' »Kar War«, Auclairs »Historien om gråbjørnen«, Jéronathons »Kvinden fra Stjernerne«, Frank Margerins »Margerin præsenterer«, Dominique Hés

le CANARD SAUVAGE
• JOURNAL TOUT TERRAIN •
dans ce numéro:
aidans • bonnot • brun • brunel • dany
devidzeaux • dupuis • godard • greg
hirou • masse • pulg-rovado • roulc

Glénats Canard Sauvage, der senere blev til månedsbladet Circus.

METAL HURLANT
L'ESTHETIQUE DES PARASOLS
LE RETOUR DE SCHUITEN ET RENARD
LE MYSTERE DES BEST-SELLERS
LES 24 HEURES DU COSMOS

Metal Hurlant - den europæiske voksentegneseries højborg gennem 6 år.

Bretécher - forlod Pilote og lavede eget blad.

Druillet - forlod Pilote og lavede eget blad.

»På eventyr i Kina«, alle fra Carlsen, og fra Interpresse »Den Kåde Kyk« af Moebius. Flere vil med sikkerhed følge!

I 1976 eksperimenteredes der videre i Frankrig, dog uden de større revolutioner. I 1977, derimod, chokerede det belgiske bogforlag Casterman (med tegneserieafdeling, hvor bl.a. »Tintin«, »Lefranc«, »Alix«, »Indianerne«, »Blake & Mortimer«, »Adele« og »Corto Maltese« findes i stalden), ved at udsende et prøvenummer af et planlagt månedsserieblad for voksne, *(A Suivre)* (fransk for »(Fortsættes i næste nummer)«, den mest gentagne sætning i franske og belgiske serieblade gennem årtier). Dette var overhovedet første gang, der skete noget på voksenfronten i Belgien. Hvor belgierne med *Spirou* og *Tintin* havde været foregangsfolk for den klassiske serieeieebladformel, var alt nyt siden 1968 sket i Frankrig.

(A Suivre) - det eneste voksenserie-månedsblad, der både kommer i fransk og flamsk udgave.

For at markedsføre *(A Suivre)* lavedes en del forundersøgelser, og sammen med den lovende succes, som prøvenummeret udviste, satte man bladet i produktion. *(A Suivre),* der som det eneste af voksenseriebladene også kommer i en flamsksproget udgave, gav i en nydelig indpakning serier af Tardi, Pratt, Forest, F'Murr, Auclair, Cabanes, Montellier, Servais, Comes, Victor de la Fuente og mange andre.

De følgende år har for så vidt bragt meget få revolutionerende nyskabelser. De fleste er forekommet indenfor rammerne af de efter 1968 opskudte blade som *L'echo des Savannes, Fluide Glacial, Circus, Métal Hurlant* og *(A Suivre)* samt i deres allesammens om ikke forbillede, så dog impulsgiver, *Pilote.* Alle disse blade kommer i dag hver måned, er på omkring 100 sider til en pris, der svinger fra 10 til 15 Franc (13-20 kr.). Alle har samtidig en albumproduktion af varierende omfang.

Métal Hurlant blev foregangsblad ved at sælge sine serier til sin amerikanske modsvarighed, *Heavy Metal,* hvilket var første gang serier fra den kolossale fransk/belgiske produktion, denne artikel omhandler, overhovedet blev udgivet i USA! Senere har *Heavy Metal* også trykt serier fra *Pilote,* men ellers er det med en forbavsende sendrægtighed, amerikanerne opdager hvilke skatte, der gemmer sig i Paris og Bruxelles. Men de lærer vist heller ikke fransk derovre.

Alternativ distribution

For de mange nye blade, der skød op i starten af 70erne, var distributionen et alvorligt problem. Mange kunne lave bladene, få kunne komme ud til et større eller bare et mindre publikum. Derfor forsvandt mange efter ét eller få numre. Kun de få, der havde ressourcer til at gennemleve at udgive flere numre, før pengene fra det første nummers solgte eksemplarer kom ind, overlevede. I 1975 stiftedes BDiffusion, som skulle være fællesdistributør for de alternative udgivere. Men efter at også BDiffusion blev store, ville man hellere tjene tusindvis af francs på at distribuere f.eks. »De frustrerede« end på et eller andet ukendt og tvivlsomt amatørblad. Selskabet fungerer stadig som alternative udgiveres kanal, men da der efterhånden er ret mange små alternative udgivere, der ikke længere er hverken særlig alternative eller særlig små, er BDiffusion faktisk bare en distributør på linie med de gammelkendte i Frankrig.

Litteraturliste

Henri Filippini: »Histoire du Journal et des éditions Vaillant« (Glénat 1978). »Histoire du Journal Pilote et des publications des édition Dargaud« (Glénat 1977). Alain Lerman: »Histoire du Journal Tintin« (Glénat 1979). Philippe Brun: »Histoire de Spirou et des publications Dupuis« (Glénat 1976). Guy Vidal m.fl.: »Le livre d'or du Journal Pilote« (Dargaud 1980). H. Filippini, J. Glénat, N. Sadoul, Y. Varende: »Histoire de la bande dessinée en France et en Belgique« (Glénat 1979). Danny de Laet, Yves Varende: »Beyond the Seventh Art - History of the Belgian Strip Cartoon« (Belgiske Udenrigsministerium 1979). N. Sadoul m.fl.: »Asterix og hans gæve fædre« (Runepress 1976). »50 år med Tintin« (Runepress 1979). Markus Tschernegg: »Das War Zack« (Comic Forum, Wien 1981).

Efter at denne artikel blev skrevet, er Greg trådt ud af Pilotes redaktion, flyttet til USA, og skal her lede Dargauds nye amerikanske forlag. Men gad åbenbart ikke vente længere på at de eksisterende forlag begyndte at udgive album i USA. Det amerikanske Dargaud-forlag lægger ud med at præsentere Valerian, Lucky Luke, August Julius og Godard Vagabonde de limbes.

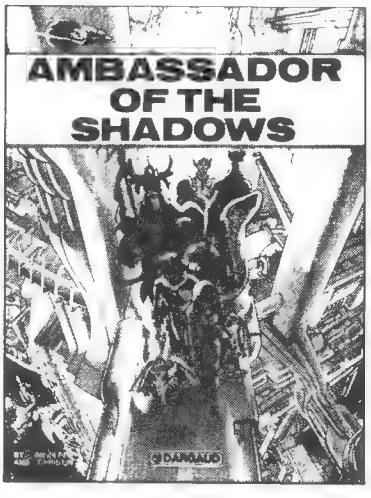

Editions Glénat, udgiver af voksenserie-månedsbladet Circus, har i november netop sendt første nummer af et nyt månedsblad på markedet: Gomme! Det sigter mod en noget lavere aldersklasse og indeholder bl.a. Storm og Yann samt andre udmærkede serier, der sagtens kan måle sig med f.eks. Tintins. Næsten alle er fortsatte serier, der bringes i afsnit à 8 sider – noget mere end Tintins, men læserne skal også vente en hel måned på næste kapitel.

INTERVIEW MED — MORRIS

Den 13. og 14. maj 1981 var Maurice de Bevere - bedre kendt som Morris - i København for at reklamere for sin tegneseriesucces »Lucky Luke«. Arrangementet var kommet i stand på foranledning af Interpresses direktør Arne Stenby, og udover et Tivoli-besøg sammen med sidstnævnte fik Morris lejlighed til at signere albums i biblioteksboghandelen på Kultorvet, samtale med sine danske kolleger Peter Madsen, Freddy Milton og Rune Kidde og sin danske oversætter Tony Lützer, samt lade sig interviewe til det danske fjernsyn af Dan Tchernia. Men »Kulørte sider« var selvfølgelig også på pletten, da Morris ankom til Kastrup med fly fra Bruxelles onsdag den 13. kl. 13.30. Her er resultatet af ANDERS HJORT JØRGENSENS samtale med Morris senere den eftermiddag på hotel D'Angleterre. Til stede under interviewet var Interpresses albumredaktør HENNING KURE samt Dargaud-redaktøren ANTHEA SHACKLETON. De to sidstnævnte blander sig også i interviewet med flere velovervejede bemærkninger.

– Morris og KS 39. *Foto: A. H. Jørgensen.*

AHJ: *Det meste af din tegneserieproduktion gennem 35 år er efterhånden udkommet på dansk. Hvis man ser tilbage på alt dette humoristiske westernstof, er det ganske åbenbart, at der er mere vold i dine tidligste episoder end i de nyeste. Er din holdning til vold blevet ændret med årene?*

M: Ja, og af forskellige grunde. Da jeg startede indenfor faget, var der ingen censur i Frankrig og Belgien. Vi kunne lave, hvad vi havde lyst til. I 1949-50 blev der imidlertid indført en slags kontrol med publikationer for børn og unge. Vi kaldte det kort og godt censur. Fra det tidspunkt forsvandt volden helt fra mine serier. I en sådan grad, at ingen længere bliver dræbt. Ikke engang skurken bliver dræbt til sidst, hvilket egentlig er ret svært at undgå, når der er tale om westerns.

Der er selvfølgelig også en anden grund. Jeg bliver gammel og er ikke længere så voldelig som i min ungdom.

AHJ: *Det er meget almindeligt at se en hel masse vold i western-serier.*

M: Helt sikkert, men ikke i mine. Ikke engang skurken dræber nogen, han sårer dem ikke engang. »Lange Luke« er den sidste episode, hvor nogen kommer til skade i den forbindelse.

AHJ: *Om »Lange Luke« blev der bl.a. sagt følgende i en svensk anmeldelse: »Et inderligt uinspireret eventyr, overfyldt med makaber humor og altfor monoton i handlingsgangen. Voldsomhederne er også markante, men godt nok ublodige. Som westernsatire er albummet intetsigende med altfor grove karikerede figurer«.*

Her siges der ikke kun noget negativt om vold, men også om anvendelsen af stereotype figurer.

M: Jeg mener nu, at westernfigurer skal være stereotype. Det er ligesom commedia dell'arte i Italien. Det er altid de samme figurer, der går igen. I westerns er det cowboy'en, saloonpigen, den gamle guldgraver, spilleren. Folk med sans for westerns forventer det, og det må man nødvendigvis respektere. Men anmelderen har ret. Der er tale om stereotyper. Men med fuldt overlæg.

AHJ: *Anvendelsen af stereotype figurer er i det hele taget et centralt element i tegneserier.*

M: Ikke alle tegneserier, men indenfor westerngenren er det en nødvendighed. Det er en central del af den slags tegneserier.

AHJ: *Her er yderligere et par citater fra anmeldelser af »Den syngende tråd«, »Daltonbrødrenes skat« og »Dusørjægeren«. »... Der forekommer næsten ingen kvinder...« »... handler næsten udelukkende om mænd, der forekommer en pige i en enkelt billedramme...« »... det bliver let en uhørt fordomsfuld historie med reaktionært kvindesyn...« Hvorfor spiller kvinder ikke en mere fremtrædende rolle i »Lucky Luke«?*

M: Det er der en meget god grund til. Fordi der ikke fandtes mange kvinder ude vestpå dengang. Og de få kvinder man fandt var enten prostituerede eller saloonpiger og måske en sjælden gang skolelærerinder. Der var en kvinde til halvtreds mænd. Så det er da kun naturligt, at man næsten udelukkende finder mænd i en westerntegneserie. Alligevel vil der være masser af kinder i en af de historier, som jeg planlægger at gå i gang med. Det valgte tema drejer sig om transporten af kvinder fra østkysten til de områder vestpå, hvor der var få kvinder, og hvor mændene gerne ville giftes. Og Lucky Luke skal altså eskortere et kvindevogntog fra østkysten mod vest. Kort sagt, hvis man vil have kvinder i mine historier, så får man massevis af dem snart.

AHJ: *Jeg vil gerne vende tilbage til brugen af stereotyper og høre din mening om følgende bemærkninger, igen fra et par svenske anmeldelser:*

»Doc Doxey har fået ydre fysiognomi, den accent i udtalen og den finansielle frækhed, som 30'ernes og 40'ernes antisemitiske propaganda var præget af...« (og om »Dusørjægeren«) »... en sort butler er karikeret i stil med en abe, og en indianerstamme beskrives som komplette idioter...« (og om »Den syngende tråd«) »... beskrivelsen af indianerne har stærke træk af race- og kulturfordomme...«

M: En sort butler? Ja, hvad er der galt med ham? De brugte faktisk sorte butlere. Jeg gør ikke grin med dem eller noget der ligner. Det lader til, at de er meget følsomme overfor den slags ting i Sverige. Jeg havde også problemer med »Mississippi«. De bad mig om at ændre alle negrene. De ville have mig til at give dem smalle læber og fladt hår. Og lys hudfarve. Det kunne jeg slet ikke gå med til.

HK: Det gav mig en del problemer. Jeg pressede svenskerne, fordi jeg blot ville have historien udgivet, og de pressede mig.

AS: Ja mig pressede de også.

M: For at få mig til at lave om på tegningerne?

HK: Ja, de ønskede ændringerne. Jeg ville have historien ud uden ændringer.

AS: På en måde, var det heller ikke de svenske udgivere, som ønskede ændringerne, men de var bange for anmelderne. De kendte reaktionerne på forhånd og ville tage højde for dem ved at ændre tegningerne.

M: Ligemeget hvad grunden var, så var der ingen fornuft i at lave om på alle de billeder. Man finder den slags mennesker i Sydstaterne. Med brede læber?

Henning Kure, Anthea Schackleton og Morris foran Hotel D'Angleterre. (Foto: A. H. Jørgensen).

Henning Kure og Morris ser på titler ved IP's tegneseriekarussel i Illum. (Foto: A. H. Jørgensen).

HØRTE DU DET, DOUBLE-SIX?! HVIS DE MASKINER FÅR SUCCES, SÅ ER DET SKET FOR DE PROFESSIONELLE SPILLERE!
JEP, BOSS! NEMLI', BOSS!
VI KAN IKKE KLIPPE FJOLSERNE I KORTSPIL, HVIS FJOLSERNE HAR TRAVLT MED AT LADE SIG KLIPPE AF DEN DJÆVELSKE MASKINE!"
JEP, BOSS: NEMLI', BOSS!
VI MÅ STANDSE DENNE ILLOYALE KONKURRENCE MOD HÆDERLIGE FALSKSPILLERE! VI TAGER OS AF SAGEN, DOUBLE-SIX ... OG VI SPILLER VORES SPIL! HE, HE, HE!"
JEP, BOSS: NEMLI', BOSS!
OG HVIS DU ER FÆRDIG MED AT SNAKKE, BOSS, SÅ KUN' JEG GODT TÆNKE MIG AT PRØVE MASKINEN! DEN SER UD TIL AT VÆRE SJOV AT SPILLE PÅ!
!
IDIOT! FJOLS! FÅ! DU FORSTÅR IKKE EN PIND!
JEP, BOSS... ØH... JEG MENER... JO, BOSS...
... DU HAR LIGE GIVET MIG EN BULE, BOSS!!

AHJ: Der blev også sagt noget om indianerne...

M: Glem det! Det er en humoristisk tegneserie. Så må man nødvendigvis karikere alle og enhver. Indianere såvel som hvide. Vi gør grin med alle, det er vort privilegium. Men der er ikke tale om fordomme. Det er jo ikke kun indianerne, jeg karikerer. Jeg giver dem jo almindeligvis heller ikke skurkeroller. De er blot morsomme, slet og ret!

Med hensyn til jøderne, så sagde du noget om Doc Doxey. Han ligner ikke engang en jøde, det er jo latterligt. Jeg fik engang et brev fra en eller anden fransk forening imod antisemitisme. Et meget alvorligt brev, som irettesatte mig, fordi jeg havde tegnet en bankdirektør med en stor næse. Det tog de mig meget ilde op, fordi den slags profiler blev brugt under krigen som latterliggørelse af jøderne. Men i tegneserier fristes man ofte til at give personerne store næser, fordi det er morsomt. Jeg gjorde det jo ikke med den hensigt at beskrive en bankmand eller en jøde.

Derfor sendte jeg dem også et svar, som sagde, at jeg for det første arbejdede sammen med Goscinny, som faktisk var jøde. Og for det andet havde jeg masser af jødiske venner. Det er latterligt at tro... Nå, nok om det!

AHJ: *Det er vist på tide at forlade de ubehagelige spørgsmål og i stedet se lidt på fremtiden. Hvilke planer har du med »Lucky Luke« nu, hvor du både skriver og tegner. Er du i stand til at finde nye westerntemaer, som kan behandles indenfor humorens rammer?*

M: Sagtens! Der er masser af temaer tilbage, som jeg kunne have lyst til at bruge i fremtiden. Jeg agter skam ikke at ophøre med tegneserien. Ikke kun fordi det er en succes, men fordi jeg kan lide at lave den. For efter en årrække at have været beskæftiget med det samme stof, kommer man til at kende det til bunds, og derfor bliver det også lettere at have med at gøre. Du kender baggrunden, lokalkoloritten osv., og derfor udfører du også et bedre stykke arbejde, end det du udførte i starten. Det er en farverig periode i USAs historie, så der er masser af emner at øse af. Som sagt er der f.eks. temaet med kvinderne, der skal transporteres vestpå for at blive gift. Der blev engang lavet en film med Robert Taylor om det samme. Jeg kan lide temaet. Det kunne Goscinny derimod ikke, fordi han var en smule usikker overfor dette opbud af kvinder. Men jeg mener nu, at historien skal laves.

Det bliver dog ikke temaet i mit næste album. Det kommer til at handle om den franske skuespillerinde Sarah Bernhardt, som er på rejse i USA eskorteret af Lucky Luke. Hun bliver også lidt af en karakterstudie.

AHJ: *For at vende tilbage til begyndelsen. Hvem var du især inspireret af, da du startede indenfor tegneseriemediet?*

M: Hergé måske - en lille smule ihvertfald. Ligeledes af Segar og hans »Popeye« (Skipper Skræk) og måske også af Walt Disney. For før min debut med tegneserier var jeg beskæftiget med tegnefilm. Så selvfølgelig var jeg påvirket af Disney. Man kan se det i mine første historier med Lucky Luke. Her har figurerne fire fingre i stedet for fem på hver hånd, fordi jeg i mit animationsarbejde havde lært at den slags sparer en masse tid.

Inspiration? Måske en smule fra Jijé. Franquin? Ham arbejdede jeg sammen med et stykke tid, så måske er der også en smule Franquin i mit arbejde.

Jeg er nok ikke så god til at bedømme den slags ting. Det vil jeg overlade til andre at finde ud af. Men en ting er sikkert, jeg forsøgte at finde min personlige stil så hurtigt som muligt.

(Efter interviewet nævner Morris den svenske tegneserie »Adamson« som en af sine væsentligste inspirationskilder i 40'erne).

AHJ: *Du havde sikkert en masse ambitioner i både den ene og den anden retning, da du startede karrieren som tegneseriekunstner i 40'erne. Har du fået disse ambitioner opfyldt? Og hvilke ambitioner har du i dag, når du forbereder en ny »Lucky Luke«-historie?*

M: Jeg havde de samme ambitioner, som alle der finder på en ny tegneserie, en ny figur. Jeg ville have succes. Efter min mening er tegneserier et massemedium. Det skal appellere til en hel masse mennesker. Jeg tror ikke på tegneserier skabt til en lille elite - til de lykkelige få. En succesfuld tegneserie skal efter min mening appellere til masser af mennesker. Det var min eneste ambition.

Da jeg begyndte med »Lucky Luke«, håbede jeg, at jeg før eller senere kunne lave den til en tegnefilm. Faktisk formgav jeg figuren på en sådan måde, at den let lod sig overføre til tegnefilm. Men jeg måtte altså vente 25 år på min første tegnefilm med Lucky Luke. Helt til 1971. Og den anden kunne vi så lave for et par år siden.

Nå men det var altså mine ambitioner. Og så selvfølgelig at kunne leve af det. Simpelt pengebegær.

AHJ: *Forsøger du at meddele et budskab til læserne af dine westernhistorier, eller er de slet og ret underholdning?*

M: Nej, jeg forsøger kun at more. Jeg ved godt, at det er på mode at forsøge at afsløre alle former for bagtanker og budskaber, som vi mistænkes for at skjule i vore tegneserier. Men Goscinny og jeg har kun forsøgt at underholde, hverken mere eller mindre. Og det er nu også noget af en præstation, for det er slet ikke så let, som det kan se ud. Men ingen skjulte budskaber. Hvis der er nogen, er de meget godt gemt.

AHJ: *Hvad mener du om den nye måde at fortælle tegneserier på i Frankrig og Belgien. Jeg tænker på Moebius, Druillet o.l. kunstnere, som kommer masser af følelser ind i billederne, men næsten ingen historie. Sådan en slags tegneseriepoesi.*

M: Nå, du mener alt det her undergroundstof.

AHJ: Nej, stoffet i »Metal Hurlant«/»Heavy Metal«.

M: Det er, hvad jeg kalder underground. Hvis jeg skal være ærlig, kan jeg ikke lide det. Med hensyn til Moebius/Giraud er det bedste, han har lavet, »Blueberry«. Den kan jeg bedre lide end hans Moebius-materiale, som ikke engang fortæller en historie længere. Det er en

stor fejltagelse. Efter min mening skal man først og fremmest stræbe efter at fortælle en historie. Gør man ikke det, er der ingen mening med det. Det er i orden med lidt revolution indenfor tegneseriemediet, men i øjeblikket går det i en gal retning. Jeg værdsætter hans arbejde - tegningerne er helt i orden. Han er en stor kunstner, men personligt foretrækker jeg hans mere kommercielle arbejde, bl.a. »Blueberry«.

AHJ: *Man kunne også nævne Tardi, som fortæller meget komplicerede historier med masser af skjulte budskaber i billederne.*

M: For komplicerede! Man skal have mod til at forsøge at finde budskaberne. Men hvorfor vanskeliggøre tilegnelsen for læseren, hvorfor gøre alting så kompliceret? Jeg mener nu, at en af tegneseriemediets fornemste kvaliteter er enkelheden, den lette tilegnelse. Det har ihvertfald altid været det princip, jeg holdt mig for øje. Ikke kun når det drejer sig om historien, men også når jeg tegner billederne, forsøger jeg at give figurerne en attitude, så læseren ved første blik forstår, hvad der går for sig. Men det gør Tardi og Moebius ikke. De komplicerer tingene. Jeg kan ikke se hvorfor. Det gør ikke deres tegneserier spor bedre. Med hensyn til de skjulte budskaber i Tardis tegneserier så er de der måske nok, men jeg kan ihvertfald ikke få øje på dem. Men måske er jeg lidt dum i den retning. Nå, de er ihvertfald glimrende kunstnere med et godt håndelag.

AHJ: *Jeg må desværre indrømme, at jeg ikke længere er særlig begejstret for Dalton-brødrene. Jeg kan godt lide en hel del af de gamle Dalton-historier, men efterhånden har du brugt dem lidt for meget. De er udpint som karakterer betragtet. Derimod har jeg stadig meget tilovers for Ra-Ta-Ta. Vil vi møde ham i hovedroller i fremtiden? Og vil du love, at du ikke laver flere historier med Dalton-brødrene?*

M: Det kan jeg ikke love, for faktisk spørger gennemsnitslæserne efter dem konstant. Og derfor vil de også vedblive med at optræde. Jeg laver et album med Daltons ud af hver tre-fire stykker, fordi der til stadighed spørges efter dem. Men selvfølgelig, jeg har brugt dem meget - i omkring ti albums. Men de er også lette at tegne, og de har et vist mål af karakter. Jeg synes, at de er morsomme at arbejde med. Men du har ret i, at det ofte er svært at finde på nye ideer. I starten af historien må de nødvendigvis flygte fra fængslet, og Lucky Luke må så se at få dem tilbage igen. Og problemet er at finde på noget nyt hver gang. Men publikum kan lide dem. Du er en undtagelse!

Ligheden hænger sammen med måden (ikke) at fortælle historier på. »Spor over prærien« rummer ligesom de bedste »Lucky Luke«-episoder en optakt, som peger frem mod en opgave med mulighed for flere sammenhængende

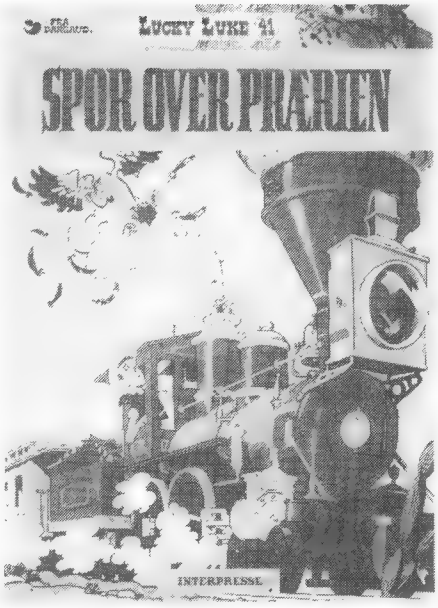

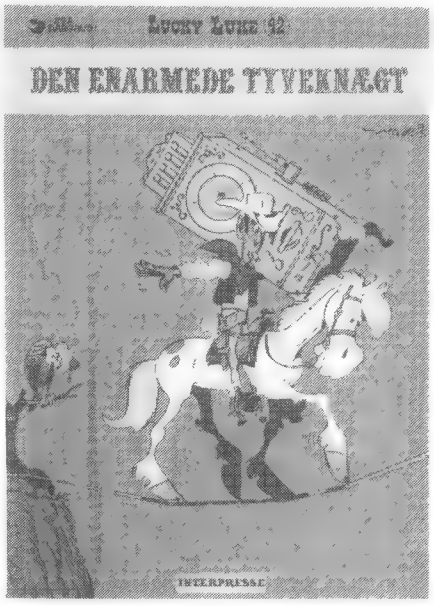

De to seneste Lucky Luke-albums fra IP: Spor over prærien (nr. 41) og Den enarmede tyveknægt (nr. 42).

humoristiske optrin, samt en fint afrundet slutning, hvor brikkerne falder på plads. Her færdiggørelsen af den transcontinentale jernbane.

»Den enarmede tyveknægt« indeholder også optakten og opgaven, men slutter derefter brat og uforløst uden at opgaven - at sælge spillemaskinen - er løst, så man fornemmer resultatet.

Men i begge tilfælde tjener opgaven som undskyldning for at fortælle en række usammenhængende humoristiske optrin. En sådan historieopbygning giver ofte et utilfredsstillende resultat og kræver ihvertfald en dygtig tegner, hvis det skal lykkes. Derfor er »Spor over prærien« også mislykket som tegneserie, mens »Den enarmede tyveknægt« tildels fungerer.

Morris årgang 1955 formår på intet tidspunkt at hæve »Spor over prærien« op over det primitive og nu og da pudsige falden-på-halen-lagkage-plan. Man må oven i købet tage de vandede vittigheder, som uvægerligt følger med den slags komik, med i købet. Det skyldes til dels, at figurerne endnu er ufærdige med et minimum af udtryksfuld mimik og kropssprog. Lad mig her blot henvise til det obligatoriske slagsmål på side 36 i albummet. Hvis man sammenligner det med slagsmålet side 29-30 i »Den enarmede tyveknægt«, vil det tydeligt fremgå, hvor uudviklet Morris var som tegner i 1955.

Som sagt er »Den enarmede tyveknægt« et meget ufærdigt album. Men da det er tegnet af Morris årgang 1981, er der masser af lyspunkter. Og humoren nærmer sig aldrig det primitive. Det hænger som før antydet sammen med de nu meget udtryksfulde figurer. Specielt bør man lægge mærke til den koleriske skurk med Louis de Funes-trækkene. Desværre dukker han først op på side 30 og galoperer allerede ud af historien på sin håndgangne mand Double-Six på side 41. Her havde der ellers været mulighed for at udvikle en skurke-type, som ville have overgået alt, hvad vi før har set indenfor denne kategori i »Lucky Luke«.

I det hele taget præges albummet af uforløste temaer. Vi får gentagne gange en smagsprøve på et bæredygtigt tema inden Lucky Luke og de to tekniske genier, som han ekskorterer, drager ind i det næste tema.

Som antydet i interviewet har Morris et par ideer på lager, som - hvis de behandles ordentligt - kan resultere i historier i stil med mesterværker som »Diligencen«, »Grønskollingen«, »Calamity Jane« og »Western Circus«. Blot må man håbe, at Morris snart vænner sig af med sin nyeste unode. I »Den enarmede tyveknægt« bryder Lucky Luke og Jolly Jumper med seriens vedtagne normer. De fører en helt normal konversation, hvor Lucky Luke før kun har fornemmet hestens rammende bemærkninger. Et helt utilgiveligt og formålsløst stilbrud.

TEGNESERIER I SKOLEN

Til danskundervisningen:
Denne undervisningsudgave af Valhalla indeholder – foruden tegneserien »Ulven er løs« – arbejdsopgaver, interview med forfatter og tegner samt litteraturliste. Albummet kan anvendes til arbejdet med tegneserier i danskundervisningen, samt til tværfagligt emnearbejde om den nordiske mytologi. Der er i opgaverne lagt vægt på, at eleverne lærer om tegneseriemediet – dets muligheder og begrænsninger.
74 sider, ill., indbundet kr. 51,00

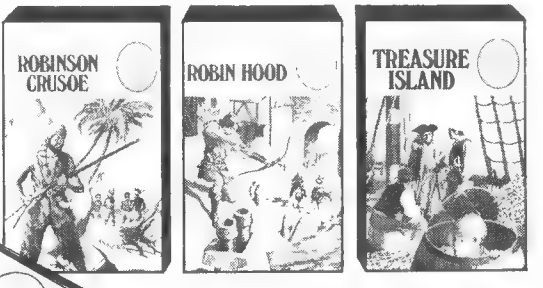

Til engelskundervisningen:
Tre af de bedste »Illustrerede Klassikere« Robinson Crusoe, Robin Hood og Treasure Island kan nu anskaffes til skolernes engelskundervisning.
Der er tale om tegneseriehæfter i farver, hvortil der er knyttet dramatiserede indspilninger på kassettebånd. Til hvert enkelt sæt medfølger undervisningsforslag og opgaver med fri kopieringsret.

Hver af de tre titler kan købes som:
Klassesæt (bånd, 25 hæfter + opgaver) kr. 381,50
Gruppesæt (bånd, 5 hæfter + opgaver) kr. 167,40
Bånd pr. stk. kr. 81,20 • Hæfter + opgaver kr. 94,50
Se materialerne på Amtscentralen eller i UVM-centret.

Valhalla – Ulven er løs og King Classics til undervisningsbrug er bearbejdet af Gjellerups Forlag og udgivet af Interpresse. Salg og distribution: Gjellerups Forlag.

OBS!
VALHALLA har fået skolebibliotekarernes børnebogspris 1981!

BLADE TIL SALG

Bestilles direkte fra Runepress pr. postopkrævning.
Da vi kun har et eksemplar af hvert blad/bog, sæt venligst et par alternativer på. Alle blade er flotte.

D.C.Comics

D.C.Comics er delt op i Kirby, Superhelte, Gysere, Krigshæfter, Blandet

KIRBY

Atlas
nr. 1 10,-

Boy Commandos
nr. 1 10,-
- 2 7,-

Demon
nr. 1 30,-
- 2, 3 25,-
- 4-10 15,-
- 11-16 8,-

Forever People
nr. 1 30,-
- 2-11 15,-

Jimmy Olsen
nr. 133-148 (Bemærk 140, som ikke er Kirby) 15,-

Justice Inc.
nr 2-4 7,-

Kamandi
nr. 1 30,-
- 2-10 12,-
- 11-28 7,-
- 35, 37-39 5,-

Kobra
nr. 1 8,-

Our Fighting Forces (The Loosers)
nr. 151-153, 155, 156, 158-161 6,-

1'st issue special
nr. 5 »Man Hunter« 8,-
- 6 »Dingbats« 8,-

Mister Miracle
nr. 1 35,-
- 2 30,-
- 3-9 20,-
- 10-18 6,-
- 20-25 (M. Rogers, M. Golden) 8,-

New Gods
nr. 1 30,-
- 2-5 20,-
- 6-11 15,-

Omac
nr. 1 15,-
- 2-8 5,-

Sandman
nr. 1 10,-
- 2, 6 5,-

SUPERHELTE

Adventure Comics
nr. 365, 377, 378 10,-
- 425 med bl.a. Toth, Nino, Kane 10,-
- 426 med bl.a. Nino 7,-
- 429 med bl.a. Nino 7,-

Action Comics
nr. 372, 374 10,-
- 500 8,-

Atom
nr. 12-15, 17, 37, 53 Kane 8,-

Batman
nr. 194, 241 12,-
- 320 Wrightson cover 5,-
- 321 5,-

Brave and bold
nr. 75, 88 8,-
- 116, 176 6,-

D.C.Comics Presents
nr. 26-27 med bl.a. Starlin 8,-

Detective Comics
nr. 394, 409, 411, 412 12,-
- 443/444 dobbelt nummer 12,-
- 468, 469 7,-
- 481-483, 486, 488, 490, 492, 500 (nr. 481 med Rogers) (/nr. 482 med J. Starlin) (nr. 483-86-88-90-92 og 500 med D. Newton/Adkins) 12,-

Flash
nr. 194 10,-
- 246 7,-

Green Lantern
nr. 60 Kane 10,-

Hawk and the Dove
(Ditko's første efter Spider-man)
nr. 1-6 12,-

Justice league of America
nr. 79, 89 7,-

Legion of Superheroes
nr. 239 Starlin 10,-
- 265 Starlin 10,-

Ragman
nr. 1 Kubert 10,-

Superboy
nr. 164, 173, 175 6,-

Superman
nr. 210, 215, 237, 240, 249 252 (dobbelt) 10,-

Superman Family
nr. 183 7,-

Untold legend of Batman
nr. 1 Byrne 8,-
- 2, 3 Aparo 6,-

Worlds Finest
nr. 200, 203, 208 7,-

GYSERE

House of Mystery
nr. 205, 219, 225 (dobbelt Thorne, Nino) 231, 236, 251 (dobbelt Wood, Reyes) 252 (dobbelt Robbins, Nino) 253 (dobbelt Rogers, Nino) 256 (dobbelt Nino, Suydam) 270, 274 med Rogers
Alle numre indeholder en Wrightson/Adams forside/side 1 8,-

House of Secrets
nr. 88, 101, 106 med Suydam, 119 med Suydam, 128 med Nino, 129 med Reyes, 150 Starlin cover.
Alle numre indeholder en Wrightson forside/side 1 8,-

Phantom Stranger
nr. 5, 6, 7, 10, 11, 14 Adams covers 10,-
- 26, 40 5,-

Secrets of Sinister House
nr. 10 med Adams 10,-

Shadow
nr. 5, 7, 8, 9 Robbins 6,-

Swamp Thing Saga
nr. 1 Wrightson 12,-

Unexpected
nr. 110, 113, 115, 121, 124 Adams covers 10,-
- 159 7,-
- 191 med Rogers 8,-

Weird Mystery
nr. 2, 3 Kirby 7,-
- 5, 6, 13, 16 (alle med Nino) 7,-

Witching Hour
nr. 9 med Toth 8,-

BLANDET

All Star Western 6
Kane, D'Zuniga 12,-
D.C. Special 5
(dobbelt, alt Kubert) 20,-
Four Battle Tales 4 Kubert, Drucker 7,-
G.I. War Tales 3 Kubert, Drucker 7,-
Jonah Hex 16, 17 5,-
Kong the Untamad 1, 2 Alcala, Wrightson covers 6,-
Korak 47 (nr. 2)
48 Thorne, Kaluta 12,-
Mystery in Space nr. 111, 112, 113, 115 5,-
Our Army at War (Sgt. Rock)
nr. 158 Kubert 25,-
- 219, 232 Heath 10,-
- 269 Heath 7,-
- 270 Heath 7,-
- 275 (dobbelt Kubert, Heath) 10,-
Our Fighting Forces 90 Kubert 15,-
Super Spectacular (Sgt. Rock af Kubert) 10,-
Showcase
nr. 75 (Første Hank and Dove) 15,-
- 82 Nightmaster 8,-
Sword of Sorcery 3, 4 med Chaykin, Simonsen 7,-
Time Warp 1-5 6,-
Tor 1 Kubert 8,-
Unknown Soldier 157 Kubert 15,-
Weird War Tales
nr. 7, 8 med Adams 7,-
- 9, 10, 11, 13, 23, 24, 25, 36 5,-
Weird Worlds 4-6, 8 10 (Chaykin, Kaluta m.fl.) 7,-

UNDERGROUND

All Canadian Beaver Comix 1 6,-
Andromeda 1-4, 6 7,-
Cerebus 1, 2, 4-12, 14, 15 6,-
Cheech Wizard af Bodé nr. 1, 2 20,-
Freak Brothers 1-5 6,-
Give me Liberty 1 6,-
Harald Head 2 7,-
Jaxon 1-4 (White Comanche, Redraider, Blood on the Moon, El Alamo) 6,-
Junkwaffel af Bodé
nr. 3, 4 15,-
Kurtzman Komix 1 7,-
Moondog 1-3 8,-
No Ducks 2 7,-
Quack 1 10,-
- 4, 5 7,-
Rip Off Comix 6 8,-
Starbuck 1 Chaykin 10,-
Star Reach 7 7,-
Universe, the Cartoon History of the ... 1-3 7,-
White Lunch Comix 1 7,-

OLDIES
E.C. Comics. Hvis andet ikke er bemærket, er bladene hele og uden tape.

Frontline Combat
nr. 7 1952 Wood, Davis, Severin 150,-

Tales from the Crypt
nr. 34 1953 Bradbury historier, Davis, Evans, Ghastly 175,-

Two-fisted tales
nr. 26 1952 Severin, Davis, Elder, Wood 175,-
- 32 Tape i ryg, slidt, men hel 1953 Davis, Craig, Wood, Kubert 90,-

Weird Fantasy
nr. 20 1952 Frazette, Williamson, Severin Kamen, Orlando 250,-

Weird Science
nr. 20 1952 Bradbury historier, Wood, Frazette/Williamson, Kamen, Orlando 250,-

ANDRE OLDIES

Your dreams, the strange world of
nr. 2 1952 Simon/Kirby 75,-
Brave and bold 21 Kuberts Viking Prince og Silent Knight (1958) 100,-
Woody Woodpecker
1952 june-july, 1954 feb.-mar., 1955 oct -nov., 1856 aug.-sept., 1958 apr,-may 12.-
Steve Canyon
1955 Milton Caniff no 641 40,-

Mere næste side ...

Marvel Comics annonceret til salg i Runepress Katalog nr. 16.

BLADE TIL SALG

Bestilles direkte fra Runepress pr. postopkrævning.
Da vi kun har et eksemplar af hvert blad/bog, sæt venligst et par alternativer på. Alle blade er flotte.

ANDET AMERIKANSK/ MAGAZINES

Atlas Comics

Iron Jaw 1, 2 8,-
Planet of Vampires 1 8,-
The Scorpion 1, 2 Chaykin 8,-

Red Circle

Mad House 97 med Thorne 6,-

Charton

E-man 1 7,-
Haunted 20 Sutton 7,-
Ghostly Hunts 40 med Sutton, Ditko 7,-

Marvel Magazines

Howard the Duck 1-3 15,-
- 4-9 10,-
Planet of the Apes 1, 2, 6, 8, 12, 13, 14 Ploog i alle 12,-
The Ramblink Hulk 5, 21, 22, 23, 25 12,-
Unknown worlds of SF 2 Kaluta, Brunner 20,-
- 3 Nino, B. Jones 15,-
- 4 Corben, Conrad 12,-
- 5 Chaykin 12,-
- 6 nr. 1, 1976 10,-
The spectacular Spider-man vol. 1 nr. 1, juli 1968 sort/hvid af Romita 40,-
- vol. 1 nr. 2, nov. 1968 af Romita 25,-
Marvel Super Special 2, 9 Conan 15,-
- 11, 12 Warriors of Shadow Realm 12,-
- Star Wars (Empire Strikes Back) 10,-
Kull and the Barbarians 1 1975 20,-
Marvel Preview 1 Man-Gods 15,
- 4 Star Lord 10,-
- 10 Thor med Starlin 15,-
- 17 Blackmark/Kane 10,-
- 20 Bizarre Adventures 10,-

Marvel Super Action

The Punisher Chaykin. Ploog 15,-
Savage Tales 6 Ka-Zar 10,-
Savage Sword of Conan 2 Adams, Kane 30,-
- 3 Smith, Kane 25,-
- 4 Adams, Kane 25,-
- 5-13 15,
- 15, 16, 18-36, 38-52, 54, 57-63 10,-

Warren Magazines

Rook 1-6 + indlednings-nummer »Warren Presents: Rook« 8,-
Creepy 44 Corben, Ploog, Sutton, 48 Williamson, Wood, 54 Corben, Sutton, 55 Williamson, Wood, 58, 66, 68, 69-71, 73 alle med Corben 10,-
83, 86, 111, 112, 114, 115, 119-122 8,-
Eerie 11 Jeff Jones, Wood, Craig 25,-
- 56 Corben 63, 65, 70, 72, 92, 100 Starlin, 103-108, 112, 113-115, 117 10,-
1984 (1994) 1 20,-
- 2 15,-
- 3-18 10,-
Vampirella 33 Corben, 44, 82, 84, 85, 90-92 10,-

Andre magaziner

Weird Tales of the Malabre 1 J. Jones cover 12,-
In the Days of the Mob, Kirby 12,-
Spirit World, Kirby 12,-

Magaziner i BT-format

Superman vs Muhammed Ali Neal Adams 20,-
Superman vs Spider-man 15,-
Marvel Treasury Edition 4 1975 Conan, Smith 30,-
- 15 Conan, Kane/Adams 20,-
- 23 Conan 12,-
2001 – A Space Odyssey, Kirby 15,-
Dick Tracy, C. Gould 15,-
Marvel Special Edition 1 Spider-man 40,-
Famous 1'st Edition »First Issue« Superman 30,-

Science Fiction magasiner

Future 1-11 8,-

USA-albums

Alex Raymond:
Flash Gordon, In the Planet Mongo (vol. 1) 50,-
- In the Water World of Mongo (vol. 2) 50,-
- Escapes to Arboria (vol. 3) 50,-
Thunda, King of the Congo /Frazetta 100,-
The Frazetta Treasury 15,-
The Sensuous Frazetta 20,-
Johny Comet/Frazetta 15,-
The Wallace Wood Treasury 15,-
EC Lives/Wood m.m. 40,-
Dargdevil Battles Hitler 25,-
25 years with Blondie/ Chic Young 25,-
Bringing up Father (Gyldenspjæt)/Geo McManus 25,-
The Daily Spirit 1, 2, 3, 4 (europæisk udg.) 15,-
The Wizard King (de-luxe udg.) /Wood 50,-
Wizard King (farvelagt udg.) /Wood 40,-
The Fantastic Four/Lee + Kirby 20,-
The Silver Surfer/Lee + Kirby 20,-
Manhunter – Compiete Saga /Goodwin + Simonson 40,-
The 1980 Comics Annual/div. 10,-
Throughly Ripped with T.F.F. Freak Brothers (farver) 45,-
The Empire Strikes Back – sketchbook 25,-
MAD's Big Book of Spy vs Spy /Phohias 20,-
Mickey Mouse and the Bat Bandit (1934) 25,-
Giles 74, 76-78 10,-
Chandler/Steranko 40,-
The ill. Harlan Ellison (Hardc. + sign.) 75,-
The Stars Destination (hardc. + sign.) 75,-
The Call of the Stars/Bilal 20,-
Lone Sloan: Delerius/Druillet 25,-
Candice at Sea/Lob & Pichard 25,-
Alien/Goodwin + Simonson 20,-
Swords of Heaven, the Flowers of Hell/Chaykin 35,-
1941/Stephen Bisette & Rick Veitch 35,-
Bloodstar/Corben 20,-
Arabian Nights/Corben 40,-
Marvel Index 1, 2, 3, 4, 5, 6 7B, 8B 20,-
Empire/Howard Chaykin 50,-

Danske

Danske Solo-hæfter af Carl Barks, alle hæfter i uhyre perfekt stand, uden fejl overhovedet.
Solo-hæfte 6 Juleparade 160,-
- 8 Den snedige onkel Joakim 60,-
- 14 Lejrturen 80,-
- 16 Anders And og Den Gyldne Hjelm 75,-
- 19 Jul i Pengeløse 70,-
- 21 A. And og Søslangen 45,-
- 22 Onkel Joakims penge i fare 75,-

Fanzines + tidsskrifter

Promethean, artzine 15,-
Heritage (Flash Gordon) (Maroto, Adams m.m.) 20,-
New Con. 76 (bl.a. Barks) 10,-
Crimmers Winter 75 (Hogarth) 5,-
The Barks Collector 1978 5,-
The Okefenokee Star 1 (1977) Pogo 10,-
Star Wars filmprogram (engelsk) 5,-
Star Wars Spectacular (Warren) 8,-
Dreams 1 (Artzine) 10,-
Fanfare 2 (Frazetta) 10,-
Cartoonist and illustrators portfolio 3 (Adams m.m.) 15,-
Sgt. Kirk 23 (italiensk med Hugo Pratt) 15,-
Alien Catendar 1980 10,-
Word ballons 1 (Jeff Jones) 15,-
Prevue 40, 41 pr. stk. 8,-
Cartoonist Proties 39, 44, 45, 47 pr. stk. 5,-

Fransk

Hæfter:
Pilote 74 (juli 80) 5,-
- 76 (sept. 80) 5,-
Metal Hurlant 39 (marts 79) 15,-
- 52 (juni 80) 10,-
Tintin 28, 29, 30 (1980) 5,-
L'Echo de Savanes – Special USA 7 20,-
Circus 15, 16 20,-

Albums:
Glenat – La Bande A Bonnot /Cláve: Godard 15,-
L'Echiquier cubique/Poivet 15,-
Des Gondoles dansle Petrole /Dupuis 15,-
Apres la bombe/Bonvi 25,-
Dargaud – (16×22) Jonathan Cartland/Harlé. Blanc-Dumont 10,-
Jonathan 4 Le Berceau du bad hisattua/Cosey 15,-
- 5 L'e Space bleu entre les Nuages/Cosey 15,-
Simon, Les Esclaves/Auclair 15,-
- Mailis 15,-
- Les Perlerins 15,-
Jeremiah, La nuit des Rapaces /Hermann 15,-
Bernard Prince, Le Port cles Fous /Hermann 15,-
Jugurtha, Le lionceaudes sables /Hermann 15,-
Memoires d'outre-espace/Bilal 15,-
Le Vaisseau du Pierre /Bilal & Christin 30,-
Le croisiere des oublies 30,-
Les 6 voyages de lone Sloane /Druillet 45,-
Delirius/Druillet 30,-
Urm le Fou/Druillet 30,-
Historie d'o/Guido Crepax 65,-
Bianca/Guido Crepax 65,-
Emmanuelle/Guido Crepax 70,-
Sectroumpf 33×39 5,-
Les Mutants-de Berni Wrightson 50,-

POCKETBØGER

Tysk

Kauka Super-serie 43 Viel jux mit Jo-Jo 10,-
(Vakse Viggo) 96 sider i farver 10,-
Fix und Foxi Extra 16 med bl.a. Spiint & Co. 192 sider 10,-

USA

A contract with God /Will Eisner 40,-
Star Jaws/Will Eisner, Keith Diacun; Barry Caldwell 10,-
Spaced out Jokes/Barry Caldwell 8,-
Mandrake the Magician /Lee Falk 8,-
Steve Canyon/Milton Caniff 8,-
Conan the Barbarian 2 /Roy Thomas: Barry Windsor Smith 8,-
- 3 /Roy Thomas: Barry Windsor Smith 8,-
The Amazing Spederman 1 /Stan Lee: John Romita 8,-
- 2/Stan Lee: John Romita 8,-
Adventures at Fat Freddy's Cat 1, 2, 3 /Gilbert Shalton 5,-
- album 15,-
Black Mark/Gill Kane 8,-
Tales of the Incredibie (EC-serier)/bl.a. Wally Wood /Feldstein/Orlando m.m. 20,-
The Vault of Horror (EC-serier) 20,-
Tomorrow midnight (Ray Bradbury fortællinger som tegneserier) 25,-
Treasure of Terror (div. gyserserier) 20,-
MAD-pockets:
Son of MAD (1959) 10,-
The Bedside MAD (1959) 10,-
Inside MAD (1975) 5,-
Blondie 1 1968) 12,-
- 2 (1968) 12,-
- (1976) 8,-
50 years of Blondie (1980) 8,-
BASSERNE:
Beetle Baily (1968)
Fall out laughing, BB (1969)
I don't want to be out here, anymore than you do, BB (1970)
At ease, BB (1970)
What is it now (1971)
BB on Parade (1972)
I'll thow the book at you, BB (1973)
We're all in the same boat, BB (1973)
Shape up or ship out, BB (1974)
Take ten, BB (1975)
I've got you on my list, BB (1975)
Take a walk, BB (1976)
I thought you had the Compass, BB (1976)
About face, BB (1976)
I'll flip you for it, BB (1977)
I just want to talk to you, BB (1977)
Lookin' good, BB (1977)
Is that all, BB (1976)
Up, Upandaway, BB (1980)
The best of Beetle Baily (1978) pr. stk. 8,-

Marvel Comics annonceret til salg i Runepress Katalog nr. 16.

TEGNESERIER I UNDERVISNINGEN
EN BRUGERVEJLEDNING

af Anders Hjorth Jørgensen

I 1975 vedtog Folketinget en ny skolelov med virkning fra 1. august 1976. Loven affødte en ny undervisningsvejledning for faget dansk, »Dansk 1976«, og heri ser man for første gang i den danske folkeskoles historie tegneserier nævnt som muligt undervisningsindhold. Vejledningen siger bl.a.: »I tegneserier kan man følge samme historie i tegningerne, den ledsagende tekst og i replikkerne.« (2.1.3)

»Tekstbegrebet må derfor udvides til at omfatte: skrevne og talte ordtekster, lyd, f.eks. i form af »lydbillede«, samt tegnede, fotograferede og filmede billedforløb.« (3.4.3.1) »Annonce og afhandling, epigram og roman, lydkulisse og hørebillede, tegneserie og tv-udsendelse falder alle inden for tekstbegrebet.« (5.1)

»Det er lige så vigtigt, at der gøres et systematisk arbejde med at inddrage lyd- og billedbaserede tekster, dels fordi disse udgør en stigende del af elevernes hverdag, dels fordi eleverne bør vænnes til at forholde sig vurderende over for disse stærke og direkte påvirkningsmidler.« (5.4)

Men hvordan skal man som dansklærer i folkeskolen forholde sig til disse nye muligheder? Har man overhovedet forudsætninger for at arbejde med et sådant udvidet tekstbegreb? Tegneseriemediet har man højst haft mulighed for at snuse til, hvis man har været så heldig at kunne deltage i skolebibliotekar- eller billedlæsningskurset på Danmarks Lærerhøjskole eller i et af de såkaldte »revaliderings«-kurser på amtsplan. Kurser, som p.t. hver for sig har en årlig kapacitet på 30 deltagere. Eller måske har man - hvis man er færdiguddannet inden for den sidste halve snes år - på seminariets første del haft mulighed for grundigere at studere én god tegneserie (evt. »Valhalla«) og én dårlig (ofte »Anders And«) i forbindelse med den obligatoriske læsning af tyve børnebøger. Ingen dansklærer kan med rette påstå, at uddannelsen på noget tidspunkt giver så tilpas megen indsigt i f.eks. tegneseriemediet, at man vil være i stand til blot at formidle en overfladisk viden til eleverne. Skal det udvidede tekstbegreb også omfatte tegneserier, kræver det ihvertfald et grundigt selvstudium fra dansklærerens side. Et sådant kunne så passende tage sit udgangspunkt i Torben Weinrichs »Tegneserier i undervisningen«, som i foråret 1981 forelå i en ny udgave fra Borgens forlag.

Ikke alle undervisningsmodeller er anvendelige

1. udgave af dette centrale værk forelå i 1974, udgivet af Torben Weinreich på eget forlag, TIU. Men sidenhen er grundlaget for tegneserieundervisningen i folkeskolen ændret med »Dansk 1976«, og bogen forekom efterhånden lidt utidssvarende. Men det er der altså nu rådet bod på, idet den reviderede 2. udgave netop tager udgangspunkt i nævnte undervisningsvejledning.

Bogens inddeling er bevaret fra 1. udgave: Debatten om den »kulørte« litteratur, Tegneseriemediet, Tegneserier i undervisningen.

Første del om debatten - som med udbytte kan studeres af ikke-pædagoger - peger frem mod den holdning, som i dag er toneangivende i pædagogiske kredse:

». . . danskundervisningens tekstvalg skal bl.a. tage sit udgangspunkt i de tekster, som eleverne faktisk møder i dagligdagen, uanset om det drejer sig om fiktiv eller ikke-fiktiv litteratur. At tegneserierne er med hænger også sammen med den nye undervisningsvejlednings pluralisme i forhold til begreber som »god« og »dårlig« litteratur, en pluralisme, som igen skal ses i lyset af folkeskolens formålsparagraf, hvor der tales om demokrati og åndsfrihed. Selv at vælge sin litteratur må være omfattet af demokratibegrebet, og at vælge netop tegneserier må være omfattet af åndsfrihedsbegrebet« (Weinreich, side 98).

Anden del handler om tegneserier i almindelighed og »Fantomet« i særdeleshed og dækker samme stof som Weinreichs »Fantomet - en tegneseriehelt« (Gyldendal, 1973). Dvs. viser, hvordan man kan angribe en tegnet tekst historisk og ideologisk.

Tredie del rummer forskellige overvejelser om, hvorfor man skal arbejde med tegneserier i undervisningen og hvordan. Det sidste objektivt beskrevet med angivelse af flere modeller, som desværre ikke alle er lige anvendelige i den beskrevne form.

F.eks. tager Egon Clausens forslag til pædagogisk praksis udgangspunkt i en indholdsbeskrivelse af det enkelte billede uden på nogen måde at kæde enkeltbillederne sammen. Det udsagn, som indeholdes i det enkelte billede, kan nemt få modsat værdi, når det sættes ind i helheden. Det overser Egon Clausen desværre, og derfor må hans forslag tages ikke med et gran salt, men med en hel saltmine.

Også Århus-gruppens forslag har visse uheldige sider, hvilket kan ses i deres bog -Tegneserier - om ekspansions historie«. På trods af de gode intentioner og en række i øvrigt glimrende analyser af de enkelte genrer, rummer deres forslag til pædagogisk praksis den fare, at man helt glemmer at sætte sig ind i de faktiske markedsforhold og ser tegneserieudbuddet som et hele, opstået på grundlag af samme surdej.

I disse to tilfælde burde Weinreich have forholdt sig mindre objektivt til stoffet og forklaret hvilke faldgruber, der ligger i forslagene. For det kan vel ikke tænkes, at en mand med Weinreichs indsigt i stoffet ikke har bemærket disse faldgruber?

Endelig er der endnu en fare indbygget specielt i de afbildninger af undervisningsmodeller, som forekommer på side 120-127. Dansklærere, som gerne vil opfylde deres forpligtelser og undervise i tegneserier uden rigtigt at vide, hvad det drejer sig om, kan let falde for den fristelse at gennemgå stoffet efter en eller flere af modellerne og regne med, at alt er i den skønneste orden, når samtlige rubrikker i modellerne er »afkrydset«. Modellerne mangler at angive, at der forekommer en interaktion mellem samtlige delemner, og at man ihvertfald ikke kan eller bør bruge modellerne, før denne interaktion er »gået op« for brugeren!

Weinreich falder på en måde selv i denne fælde i bogens bilag 5: Tegneseriernes billedsprog (tidligere offentliggjort i Kulørte Sider, 1/75). Han gennemgår omhyggeligt de billedsymboler, som kan forekomme i en tegneserie, og viser også, hvordan de ved forskellige sammensætninger kan få ændret deres udsagn. Dvs. den traditionelle gennemgang af bobler, rammer, synsvinkler, komposition, belysning, lydmalende ord osv., som - når den er tilendebragt - får mange til at tro, at nu ved man alt om tegneserier. Men han glemmer ligesom Egon Clausen at se på hvilke udsagn, der fremkommer, når disse udsagn indgår i en helhed.

»Tegneserier i undervisningen« giver også anvisning på diverse undervisningsmaterialer. F.eks. hvordan man kan sammensætte et tegneseriematerialesæt af forholdsvis få titler, som indblik i tegneseriemediet. Men desværre må man nok erkende, at Weinreich er lidt for selektiv, når det drejer sig om at præsentere de regulære undervisningsmaterialer, som p.t. findes på markedet. Men det kan skyldes, at bogen har haft en lang produktionstid. De materialer, som præsenteres, er udgivet i perioden 1973-79, så Weinreich skal være undskyldt, hvis manuskriptet er afleveret til Borgen i slutningen af 1979! Disse mangler vil jeg så forsøge at råde bod på her samtidig med, at jeg selvfølgelig vil gå Weinreich lidt i bedene og medtage ihvertfald tre af hans litteraturhenvisninger.

Småtingafdelingen

I 1977 præsenterede Torben Weinreich 2 radio- og 2 TV-udsendelser med fællestitlen »Tegneserien er også en vare« beregnet for 5.-7. skoleår. Til dette produkt fra Danmarks Radios Undervisningsafdeling er udsendt et 18 siders hæfte, som dels forsøger at sætte et par ting på plads, bl.a. give lidt indsigt i tegneseriesproget og den »kulørte« debat, dels sætter en del interessante emner til debat. Hæftet er i visse tilfælde blevet anvendt i danskundervisningen rundt omkring i folkeskolerne uden tilhørende lyd- og videobånd, og en sådan fremgangsmåde må man advare kraftigt imod. Set som en helhed giver materialesættet nemlig glimrende indblik i tegneseriemediet, -markedet og -produktionen, mens hæftet alene er til mere skade end gavn, fordi det fortæller alt for lidt.

Det kan man derimod ikke sige om Merete Munks »Prins Valiant« fra Dansklærerforeningen, 1978, der med sine 33 sider giver et grundigt indblik ikke kun i prinsens verden men også i de historiske kilder, som Foster så rundhåndet har øst af uden skelen til kronologien. Merete Munk siger selv om dette hæfte, som henvender sig til de ældste folkeskoleklasser: »Der er tale om en gammel og gennemarbejdet serie. Den er solgt til forskellige medier, hvilket giver mulighed for at undersøge én genres fremtrædelsesformer i forskellige medier. Emnet er middelalderens ridderevventyr tillempet nutidens ideer. Derfor giver den klassen mulighed for at bruge læsningen som udgangspunkt for temalæsning (krig, tvekamp, helte, nationalisme) eller periodelæsning: middelalderen: middelalderen. Hæftet kan desuden benyttes i forbindelse med periodelæsning i 30rne, da »Prins Valiant« er færdigformet i perioden som et godt eksempel på denne periodes eventyrlige helteskikkelser.«

Udmærkede intentioner, blot ikke de luller dansklæreren ind i den tro, at tegneseriemediet har fået en rimelig gennemgang, når hæftets sidste side er overstået!

»Carlsen tema«-serien indeholder ligeledes et par opgavehæfter, som tilsyneladende vil overstå tegneserieundervisningen - i 5.-7. klasse - ved blot at interessere sig for en enkelt tegneserie, i dette tilfælde »Tintin«, hvor episoderne »Tintin i Amerika« og »Krabben med de gyldne kløer« har fået hvert sit opgavehæfte udført af Poul Nyegaard Hald. Igen skal de stakkels elever lære om frø-, fugle- og andre perspektiver, lidt om karrikatur, bobler og lydord - det hele pænt beskrevet hver for sig uden forsøg på at vise samspillet - og så får de ellers lov til at more sig med »Tintin«-kryds-og-tværs, afskrivning af Haddocks skældsord og nedskrivning af deres betydning (»Her må du sikkert have fat i en fremmedordbog eller slangordbog«) og får så oven i købet til opgave at finde alle de udtryk, som Haddock siger seks gange i træk, samt hans fortalelser. Jo det er skam tegneserieundervisning på et meget højt plan. Gad vidst om forfatteren har gjort sig klart, hvilken tegneserielærdom, hans hæfter formidler?

Måske burde han have sat sig ind i »Tegneserier - forslag til pædagogisk praksis«, oplægget til det projekt, som resulterede i »Tegneserier - en ekspansions historie«. Hvis man på forhånd gør sig førnævnte mangler klart, har folkeskolelæreren her et udmærket - men også svært tilgængeligt - udgangspunkt for sin undervisning på alle alderstrin.

I dette afsnit er nævnt et par undervisningsmaterialer, som tager udgangspunkt i enkelte titler. I samme forbindelse kan man selvfølgelig nævne Ulven er løs. Undervisningsalbum«. Da det imidlertid gennemgås grundigt i interviewet med Lotte Ejby og Jørgen Angel efter denne brugerorientering, vil jeg ikke ofre kostbar spalteplads på det materiale her.

Tegneseriens sprog

»Tegneseriens sprog« er titlen på en diasserie på 36 billeder med tilhørende teksthæfte, som Jens Peder Agger producerede til Gyldendal AV i 1978. Han siger i forordet bl.a. følgende om materialets sigte: »Viden om og forståelse for det sprog et medie anvender, er nødvendig for at kunne have et bevidst forhold til den manipulation som ethvert medie udsætter sine læsere/tilskuere for, hvilket igen er en forudsætning for at kunne vurdere det formidlede budskab kritisk.«

Det er ganske fornuftig tale - ihvertfald hvad indholdet angår; det sproglige kunne der nok siges lidt om - og hvis dansklæreren ikke mener at have tid nok til at studere Jens Peder Aggers og Ole Hansens grundige introduktion til mediet, »Tegneserien, Fortælleteknik, funktion, udvikling« fra Borgen 1974, har han en god introduktion til emnet i teksthæftet til diasserien. Her får man nemlig sammensat deludsagnene til helheder, så man bedre er i stand til at tyde indholdet.

Desværre mangler Agger én meget væsentlig ting, nemlig karakterudviklingen ved samspillet mellem tekst, ansigtsmimik og kropssprog, men da hans medietekniske udredninger på alle

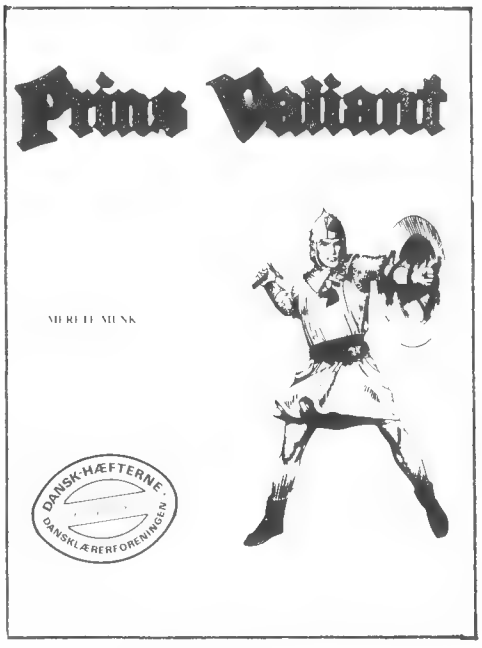

Merek Munk: Prins Valiant. Dansklærerforeningen 1978.

Jens Peder Agger: Tegneseriens sprog. Gyldendal 1978.

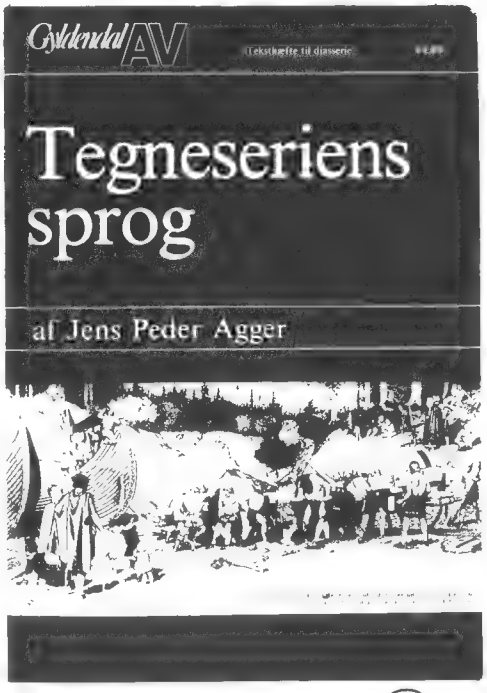

andre punkter præges af mere indsigt, end den man finder i andre undervisningsmaterialer, vil jeg råde enhver dansklærer med tegneserieundervisning på programmet til at stifte bekendtskab med hæftet og diasserien. Hæftet til eget brug, diasserien til undervisningsbrug fra 7. klassetrin.

Tegneserier - et emne i skolen

Det p.t. bedstenundervisningsmateriale på markedet er det, som Temaforlaget i Års udsendte i starten af 1980 med titlen »Tegneserier - et emne i skolen« til brug for 6.-10. klasse - p.t. bedste, fordi Grafisk Forlag og Gjellerup som nævnt senere i artiklen har noget endnu bedre på vej. Temaforlagets materiale består af et lettilgængeligt, overskueligt studiehæfte, en diasserie på 9 billeder (som demonstrerer anvendelsen af farver) og 11 øvelsesblade.

Studiehæftet bevæger sig fra de ældste billeder over de første tegneserier, de forskellige tegneserieperioders karakteristika, »kulørt« debat o.l. frem til tegneseriens virkemidler for at ende ved genrerne. Man mærker hurtigt, at de to forfattere Vagn Strandgaard og Peer Svenstrup har sat sig ordentligt ind i stoffet, selvom de 37 sider i visse tilfælde bevirker en lidt for hastig gennemgang af væsentlige emner. Specielt må man konstatere, at genregennemgangene er alt for korte til at give blot en antydning af en bestemt genres komplekse indhold. Der *er* ikke meget at sige om romantikserierne, men 15 korte linier om western-serierne er simpelthen for lidt. Men manglerne ved dette afsnit rettes tildels op i øvelserne, som giver eleverne relevante ting at arbejde med og et nuanceret billede af et vidtforgrenet medium. Øvelserne giver også en antydning af sammenhængene mellem de forskellige udsagn, og deres betydning for helheden. Men kun en antydning! For når det gælder om at beskrive samspillet mellem de enkelte billedelementer adskiller Strandgaards og Svenstrups materiale sig ikke ret meget fra det øvrige.

Tegneserier

Det flotteste, mest professionelle og indbydende undervisningsmateriale, når det drejer sig om indbinding og lay-out, kommer fra Gads forlag. Titlen er »Tegneserier. Historisk gennemgang, produktion, genrer og påvirkning«, forfatteren hedder Jørgen O. Bjerregaard. Desværre svarer indholdet ikke til udstyret!

Bogen er primært beregnet til danskundervisningen i 8.-10. klasse. Dens forskellige kapitler er blevet til over en årrække, idet forfatteren har beskæftiget sig med tegneserier i folkeskolens ældste klasser dels i dansk og dels i samtidsorientering. Det meste af bogens indhold har derfor været afprøvet i praksis. Desværre må man så konstatere, at her har man et typisk eksempel på en dansklærer, som kaster sig ud i et nyt emne uden at kende det tilbunds, men i den tro at han gør det.

Man bør ikke i et seriøst undervisningsmateriale bilde eleverne ind, at »de fleste tegneserier, man kan købe her i landet, er helt eller delvist fremstillet herhjemme«.

Eller stille en umulig opgave som »Prøv at skaffe en kodeks fra forskellige tegneserieforlag og sammenlign disse kodekser«. Mig bekendt er det kun Gutenberghus, som har en sådan, og den er optrykt i uddrag i undervisningshæftet.

»Tegneserier har størst lighed med den såkaldte triviallitteratur« er en grov generalisering, når man blot behøver at gå en tur på folkebiblioteket for at få det modsatte bevist.

For slet ikke at tale om usandheder som »i de ældre komikserier udgjordes persongalleriet ofte af menneskelignende dyr«, eller andre grove generaliseringer som denne om science fictiontegneserier: »Her er det drømmen om det overnaturlige, som er det gennemgående træk. Det er den mere eller mindre realistiske flugt fra den verden, vi lever i til daglig, drømmen om at besøge andre planeter, at møde fremmede væsener eller selv at erobre universet«. Hvordan vil Bjerregaard indpasse »Linda og Valentin«, »Simon« o.l. i denne definition? Science fiction er kun i visse tilfælde en flugt fra hverdagen. En overvejende del af sf-produkterne handler netop om hverdagen!

Endelig er der afsnittet om underground-serierne, som er forkert fra første til sidste ord.

Materialet bærer alt for tydeligt præg af, at det er fremstillet over en længere årrække. Bl.a. belærer det danske folkeskoleelever af i dag om, at »seriemagasiner som »Gru«, »Dracula«, »Ekstra skræk« m.fl. hører til de mest solgte«. På trods af, at det er flere år siden, at de sidste numre af disse titler kunne købes i kioskerne. Større og mindre sjuskefejl af denne karakter skæmmer hæftet yderligere og forstærker indtrykket af uvederhæftighed.

Når dette er sagt, kan man blot konstatere, at Bjerregaards »Tegneserier« - på trods af meget mere tekst - giver eleverne samme indsigt i mediet som »Tegneserier - et emne i skolen«. Kapiteloverskrifterne er stort set de samme, det er blot forfatternes indsigt i mediet, som er vidt forskellig.

Det er simpelthen for ringe, at et seriøst undervisningsforlag som Gad vil lægge navn til et sjusket makværk som dette.

Og det er for ringe, at forfatteren, når han nu absolut *skal* skrive af efter »Tegneseriernes hvem-hvad-hvor«, føler sig forpligtet til at forvanske definitionen på tegneserier!

Hvad fremtiden bringer

Nej så er Grafisk forlag og Gjellerup tilsyneladende bedre tjent med de produkter, som de skal lægge navn til en udgivelse af i efteråret 1981. Førstnævnte udsender et materiale til 4.-6. klasse med titlen »Tegneserier i dansk og formning« af Hans Møller, mens sidstnævnte i november kommer med Torben Weinreichs »Bogen om tegneserier« (hvorfor sætte sin projektør under en skæppe?) for de ældste folkeskoleklasser.

Men når dette er sagt, må man desværre også konstatere, at Weinreich i mange tilfælde er kraftigt manipulerende. F.eks. citerer han tidligere tegneserieredaktør på Interpresse, Tony Lützer, for i 1973 at have sagt: »Nej. Jeg vil ikke gå ind for en ideologi, som jeg finder forkert.« Derefter konkluderer Weinreich, at langt de fleste serier er samfundsbevarende. Det er imidlertid godt, at der er sket en væsentlig ændring i det danske tegneserieudbud siden 1973. Det skulle ikke undre mig, hvis Henning Kure på Interpresse og Jens Peder Agger på Carlsen havde lidt at tilføje til Lützers bemærkning.

Værst står det til med afsnittet om Walt Disney og Anders And. Det er fyldt med halve sandheder og giver nemt det indtryk, at Torben Weinreich enten bevidst manipulerer med givne facts, så de passer til hans teorier, eller også er så dårligt forberedt, at han nødvendigvis må snakke sig ud af problemerne efter bedste evne.

»Efterhånden fik Anders And også hovedroller, og i 1938 kom det første Anders And-blad. Hverken dengang eller senere var det Disney selv, der tegnede. Walt Disney var leder af

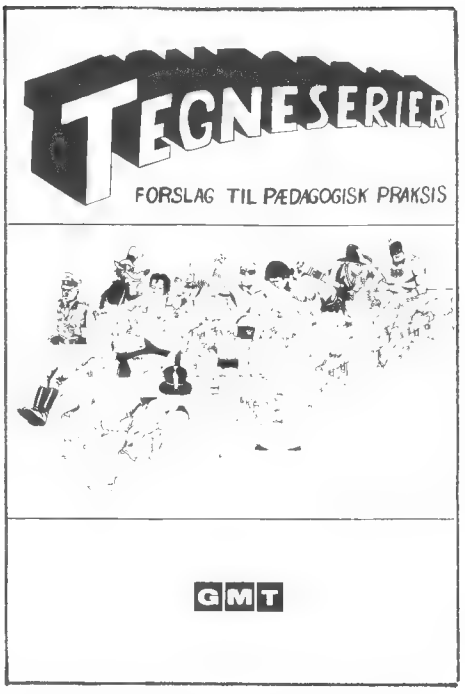

Per Jauert m.fl.: Tegneserier - forslag til pædagogisk praksis. Forlaget GMT 1973.

Poul Nyergaard Hald: Tintin i Amerika, Carlsen 1980.

firmaet, og det var ofte ham, der fik ideerne . . .«. Her får man let det indtryk, at Disney fik ideer til Anders And- o.l. tegneseriehistorier. Men sandheden er den, at Disney kun beskæftigede sig med tegneserier et par uger i 1930, da den første Mickey Mouse-episode skulle produceres til aviserne. Sidenhen havde han intet med tegneserierne at gøre og overlod oven i købet hæfteserierne til tegneserieforlag, som ikke havde den mindste forbindelse med Disneys filmstudier i Burbank.

»Der må på intet tidspunkt så meget som antydes, at mænd og kvinder kan have et sexuelt forhold til hinanden. Det betyder helt konkret, at der ikke findes forældre i serierne, men onkler.« Sådan noget vås! Weinreich siger oven i købet et par sider før denne påstand, at Carl Barks introducerede personer, når han havde brug for det. Og det er lige netop i det lys, man skal se nevø-begrebet.

»Tegneserier i dansk og formning« er ikke færdigproduceret i skrivende stund, og jeg må derfor nøjes med et uddrag og en indholdsoversigt.

Materialet er ment som en introduktion til arbejdet i dansk og formning med emnet billedaflæsning. Der er tale om engangsmateriale med elevopgaver af selvinstruerende karakter.

Hæftet behandler emnerne: Tegneseriernes billedsprog, historiens opbygning, tegneseriekataloger, seriernes funktion og oplæg til selvproduktion.

Afsnittet om billedsproget er det eneste, som jeg har haft mulighed for at gennemse - i en *prøve*udgave - men det tegner faktisk også lovende. Hans Møller tager sig tid til at gennemgå tegneseriefigurernes udtryk, inden han bevæger sig over i den traditionelle - og selvfølgelig nødvendige - gennemgang af de øvrige billedelementer, perspektiver osv. Da figurernes ansigtsmimik og kropssprog i sammenhæng med de øvrige billedelementer er af afgørende betydning for karakterudviklingen og dermed får en central plads i gennemgangen. Forhåbentlig husker Hans Møller så det, som de fleste andre glemmer: at beskrive samspillet mellem de enkelte billedelementer og dets betydning for historiernes opbygning.

»Bogen om tegneserier« er det undervisningsmateriale, som kommer videst omkring i tegneseriemediet. Det kan jeg vist roligt sige uden at have set det tilhørende arbejdshæfte med oplæg og opgaver. I grundbogen finder man afsnit om læsevaner, tegneseriernes historie, tegneserieproduktion, handling og sprog, samt om tre kendte serier, nemlig »Anders And«, »Fantomet« og »Tintin«. Bogen samler det stof, som før har været spredt på ovennævnte undervisningsmaterialer og derfor også har været svært at få hold på. Men samtidig udbygger den stoffet og trænger i dybden med det. F.eks. er det rart at se, at Torben Weinreich siden færdiggørelsen af »Tegneserier i undervisningen«, 2. udgave, har indset, at det ikke er nok at give en beskrivelse af de enkelte billedelementer. Den beskrivelse af samspillet, som jeg har efterlyst før i denne artikel, og som Hans Møller tilsyneladende også agter at gøre lidt ud af, finder man nemlig i »Bogen om tegneserier«. Blot savner jeg endnu en fyldestgørende beskrivelse af, hvordan man gennem anvendelse af udtryksfulde stereotyper i forbindelse med tekst o.a. billedelementer kan skabe sammensatte og komplicerede personligheder.

Efter kort at have introduceret Carl Barks som en kunstner med friere hænder end dagens samlebånds-tegnere, samler Weinreich samtlige Disney-serier i én pulje og skelner ikke længere mellem skidt og kanel - mellem nye tegneserier og genoptryk. Rimeligt nok, for dagens Anders And-læsere betragter sikkert produktet som en helhed, selvom jeg trods alt vil hævde, at de ligesom os andre i 50erne er i stand til at udskille »den gode tegner«. Men når Weinreich anskuer »Anders And« som en helhed, må han også tage »365 dage med Anders And« med i puljen, og heri får man besked om nevøernes forældre og deres relationer til Anders And.

Nevø-onkel temaet i Disney-serierne hænger sammen med de muligheder, som figurerne skal rumme. Et far-søn-forhold ville kræve, at tegneserien holdt sig indenfor familiegenrens rammer, hvilket igen ville have medført, at Anders And på et eller andet tidspunkt ville have *giftet* sig med Andersine. Og så var »Anders And« blevet en tegneserie på linie med »Blondie« og »Mads og Misse«. Som familieforsørger ville Anders And ikke kunne rejse verden tynd sammen med Rip, Rap og Rup, men havde velsagtens henslæbt sine dage som kontormand hos Joakim.

Nevøerne blev introduceret i 30erne som modspillere til Anders And, fordi der var brug for at *udvide* tegneseriens tematiske muligheder. Man havde ikke brug for sønner, som kunne *begrænse* dem. At sex så alligevel er bandlyst, er en helt anden sag!

Endelig påstår Torben Weinreich, at Anders And afskyr at arbejde. Men når man anskuer Disney-serierne som et hele, dukker Barks op igen, og i hans tegneserier møder man ofte en Anders And fuld af arbejdsiver med perfektionistisk specialarbejde som resultat.

Weinreich konklusioner i Disney-afsnittet er i mange tilfælde rigtige nok. Det er blot deres forudsætninger, som halter i uhyggelig grad.

Men når man ser bort fra omtalte omfangsrige skønhedsplet - og lidt roden rundt i superheltegenren, hvor der også er blevet plads til Tarzan og Fantomet, selvom de er trådt ud af en helt anden tradition - kan der ikke herske tvivl om, at Torben Weinreich med »Bogen om tegneserier« har skabt det indtil videre bedste materiale om tegneserier til undervisningsbrug i de ældste folkeskoleklasser.

Og hermed kan man vel godt sige, at ringen er sluttet!

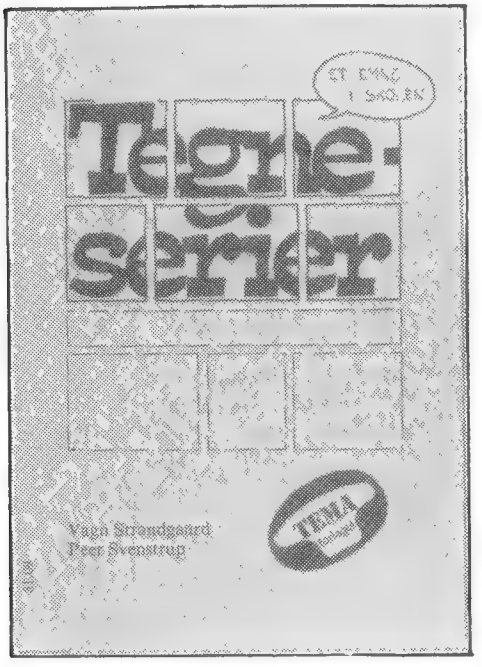

Torben Weinreich: Tegneserien er også en vare. Danmarks Radio, undervisningsafdelingen 1977.

Vagn Strandgaard og Per Svenstrup: Tegneserier - et emne i skolen. Tema forlaget 1979.

Undervisningsmaterialer o.l. nævnt i denne artikel:

Torben Weinreich: Tegneserier i undervisningen. 2. udgave. Borgen, 1981. 164 sider. Kr. 88,-.

Torben Weinreich: Tegneserien er også en vare. Danmarks Radio, Undervisningsafdelingen, 1977. 19 sider. Ca. kr. 10,-. (Hertil hører 2 radio- og 2 TV-udsendelser).

Merete Mund: Prins Valiant. Dansklærerforeningen, 1978. 33 sider. Kr. 90,- (15 stk.).

Poul Nyegaard Hald: Opgavehæfte til Krabben med de gyldne kløer. Carlsen, 1981. 24 sider. (Carlsen-tema). Kr. 9,50.

Poul Nyegaard Hald: Opgavehæfte til Tintin i Amerika. Carlsen, 1981. 20 sider. (Carlsen-tema). Kr. 9,50.

Per Jauert m.fl.: Tegneserier - forslag til pædagogisk praksis. GMT, 1973. 38 sider. Ca. kr. 10,-.

Jens Peder Agger: Tegneseriens sprog. Gyldendal AV, 1978. 35 sider. Kr. 24,40. (Hertil hører 36 dias, pris ca. kr. 400,-).

Vagn Strandgaard og Peer Svenstrup: Tegneserier - et emne i skolen. Aars (Grundtvigsvej 8, 9600), Temaforlaget, 1979. 36 sider. Kr. 25,-. (Hertil hører elevopgaver (12 løsblade) pris kr. 12,-, samt 9 dias pris kr. 48,-).

Jørgen O. Bjerregaard: Tegneserier - historisk gennemgang, produktion, genrer og påvirkning. Gad, 1981. 56 sider. Kr. 58,60.

Hans Møller: Tegneserier i dansk og formning. Grafisk, planlagt til udgivelse efteråret 1981. 48 sider.

Torben Weinreich: Bogen om tegneserier. Gjellerup, nov. 1981. (Hertil hører arbejdshæfte).

Peter Madsen: Ulven er løs. Undervisningsalbum. Interpresse, 1980. Ekspedition: Gjellerups Forlag. 73 sider. Kr. 46,50.

Desuden er følgende udgivet indenfor emnet:

Karen Andersen m.fl.: Tegneserier og danskundervisning (i: Læsepædagogen nr. 6/1975, side 325-330E).

Bent Værge: Tegneserier som et undervisningsforløb. (i: Kulørte Sider nr. 5/1975, side 29-30).

Bent Værge: Koks i klassen - Tintin som undervisningsforløb. (i: Kulørte Sider nr. 6/1976, side 22-23).

Bent Værge: Tegneserier i undervisningen - et Tintin-album, et Anders And-hæfte og et westernalbum. (i: Kulørte Sider nr. 28/1978, side 16-19).

Peter Basse: Tegneserier som et undervisningsforløb. (i: Kulørte Sider nr. 37/1980, side 13-15).

Ole Togeby: Tegn og serier. Prøveudgave. Munksgaard, 1972. 60 sider. (Koda-serien).

Bent Værge: Western-genren - dens baggrund og udtryk/For børn. (i: Børn & Bøger nr. 6/1979, side 299-302).

Bent Værge: Konkret undervisning i tegneserier - et Tintin-album, et Anders And-hæfte og et westernalbum (i: Børn & Bøger september 1978, side 243-249) (identisk med artiklen i KS 28/1978).

Bent Værge: (tegneserier i undervisningen med udgangspunkt i et Gruhæfte og Tintin: Koks i lasten). (i: Børn & Bøger nr. 1/1977) (svarer til artiklerne i KS 5 og 6).

Du kender vel ...

NYT BLAD! Tegneserier, humor og hæmningsløs satire! Frustrationer, orgasmeræs, fremmedgørelse, bøsser, kristne, børn, kvinder og gamle! Først og fremmest:

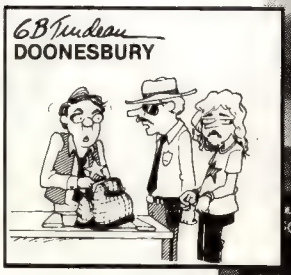

68 sider • Kr. 14,50
Nr. 3 udkommer den 21. januar

RUNEPRESS

Skandinaviens største tegneseriepostordreforretning

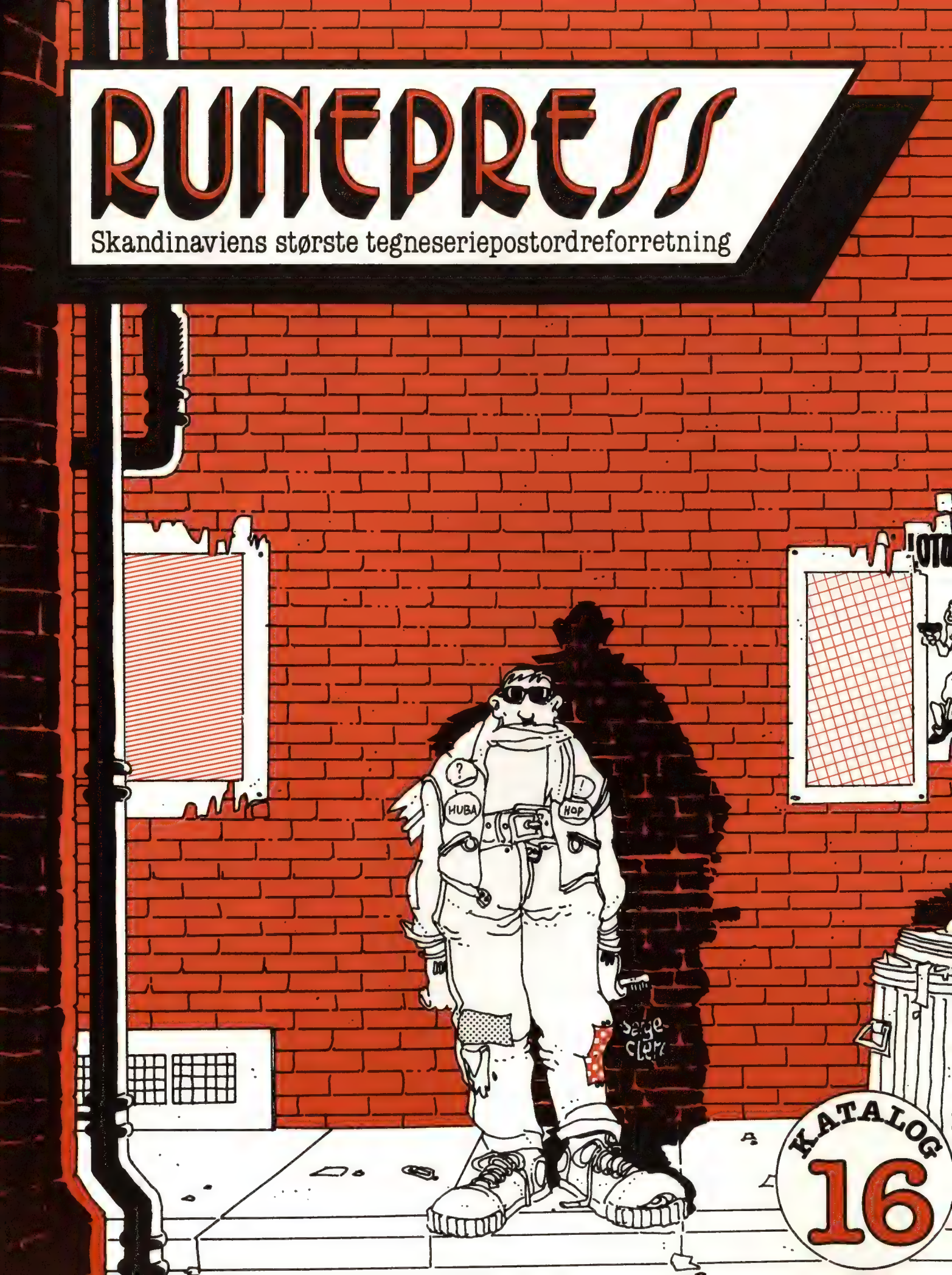

Betalingsbetingelser
Når du bestiller varer fra RUNEPRESS:

Skriv din ordre tydeligt. Gør opmærksom på om du har varer liggende i restordre fra tidligere bestilling. Skriv også gerne dato. Hvis du har nogle spørgsmål eller kommentarer til os, så hold dem adskilt fra din bestilling.

Husk altid at påføre **varenummer, titel** og **pris. Jo mere du udfylder, jo hurtigere får vi ekspederet dine varer.**

Nogle varer bliver meget hurtigt udsolgt, men kommer så igen - hvis du derfor er interesseret i at få disse varer i restordre, så skriv det venligst på din bestilling. Vi garanterer ikke, at alle varer kan sættes i restordre, men informerer dig løbende om udsolgte varer.

HUSK: Magasinerne Heavy Metal, Epic, Metal Hurlant og **The Spirit** fås fra vor **Hot of The Press**-Service. Brug kuponerne bag i kataloget. Varerne sendes til dig pr. postopkrævning, du betaler porto-en. Ved køb af varer for over **300,00 kr.** betaler vi portoen.

Skriv gerne alternativer.

Den danske moms (22% - svarer til 18% af katalogprisen) fratrækkes ved køb af **danske** seriehæfter/albums.

Minimumsordre: 30,00 D.Kr.

Runepress tager sig forbehold overfor evt. pludselige prisstigninger og trykfejl.

NB! Forudbetaling frabedes!

REDAKTION + PRODUKTION
Torben Skjødt Jensen

EKSPEDITION + LAGER
Kate Schandorff
Steen Blendstrup

Runepress,
Krogshøjvej 32,
2880 Bagsværd,
Danmark.

OBS!
Du vil nok bemærke at alle vore udenlandske varer til denne gang har fået et pænt hop opad i prisen - det skyldes selvfølgelig først og fremmest det håbløse i at vi fremdeles handler med England og USA, som er nogen af de dyreste steder at handle med - samt dyrere fragtomkostninger. Vi er kede af det, men skulle samtidigt gerne kunne leve af det.

Alle restordre der ligger vil blive ekspederet til gamle priser.

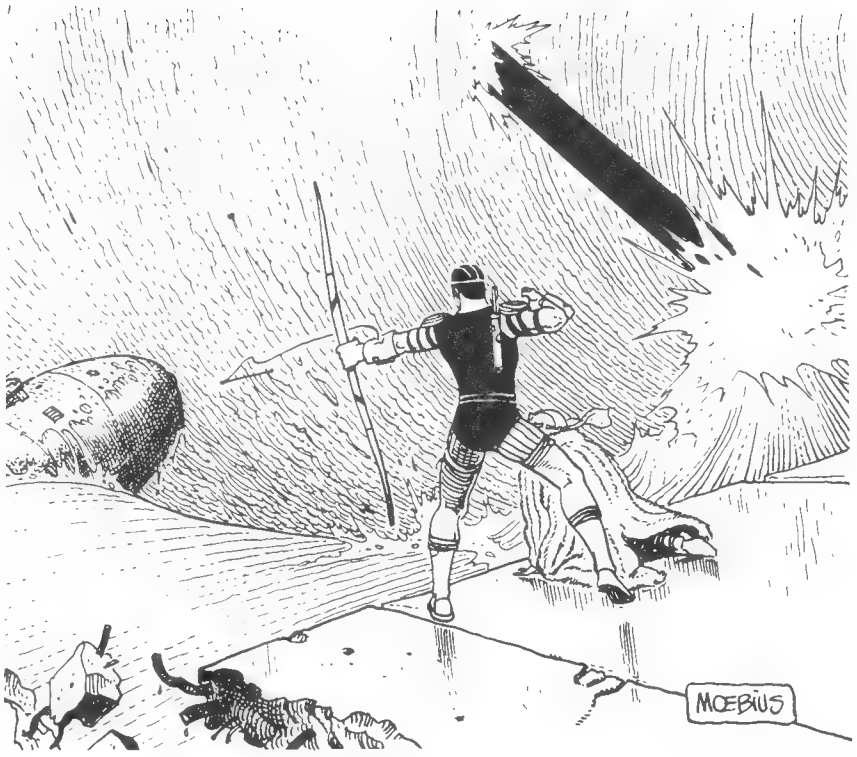

Velkommen!
Kort og godt om dette katalog:

Endnu en gang bugner det med nyheder - udbuddet bliver (som lovet) større og større fra katalog til katalog.

Bemærk denne gang:

THE COMIC READER er tilbage i magasinspalten. Der finder du også det nye **AMAZING HEROES**, et magasin fra gruppen bag Comics Journal. Er du vild med superhelte, så er det magasin lige noget for dig.

På albumfronten finder du en ny **Dick Tracy** bog (om muligt, bedre end den vi har ført det sidste halve år), **Bang 2** - Wally Wood (endnu værre end nummer 1), og så byder vi velkommen til **Doonesbury, Shoe Chyst, Li'l Abner, Cerebus, Modesty Blaise, Axa, James Bond** og **X-men** for nu bare at nævne nogle (PU-HA!).

Bemærk **Spirit 30** seriehæfteafdelingen, det er en rigtig seriemust (se omtalen) og så vor nye undergrundstitler, bl.a. **MOD 1, THE HEMBECK FILE** OG **RIP OFF COMIX 8** - og så er der en ny **Rune T. Kidde**.

Vi har endelig fået de første posters på lager - her og nu præsenterer vi 7 stk. af **Barry W. Smith, Bernie Wrightson** og **Jeff Jones**.

Vores franske sektion er efterhånden blevet stor og vi har samlet det hele under en overskrift. Der er mange spændende titler fra **DARGAUD, JACQUES GLENAT,** og ikke mindst fra **HUMANOIDASSOCIES**.

På den danske front er der en del saftige nyheder fra specielt **CARLSEN** og **GUTENBERGHUS**. Hvad siger du til 2 nye **LINDA & VALENTIN**, 2 **RED KELLY**, 2 **BLUEBERRY** (1 er fra IP), 2 nye **HERGÉ**-album og så ikke mindst årets store **DISNEY**-bog fra **GB, MICKEY & MINNIE**.

Sluttelig er der vores nye filmsektion, her finder du også klassikerne **PREVUE, CINEFANTASTIQUE**, og nyheder som **OUTLAND, TIMEBANDITS & HEAVY METAL - THE ART OF THE MOVIE.** Sådan!! - som man nu siger, ikk'?

Bemærk også lige et par justeringer i **ordrebestillingen** og **betalingsbetingelserne** på denne side. Sådan for en ordens skyld.

Sluttelig:
Det lovede Crepax portfolio nåede desværre ikke frem til dette katalog. Vi håber det er fremme til næste gang.

Roger over. *TSJ*

- Dette katalog annulerer alle tidligere udsendte kataloger.

Forside - Clerc / Jensen / Rabinovitsch

magazines magazines magazines

MA 1015 / **CARL BARKS & CO. 15** 21,85
SÅ ER DER TEGNEFILM: Interviews med Bob Clampett og Chuck Jones, nekrolog over Tex Avery af Jacob Stegelmann, Det store index - 3. del, nyopdukkede hidtil utrykte Barks-sekvenser og meget mere. EKSTRA: Gratis Kæmpe-Flip-Tegnefilm. 52 sider.

MA 2037 / **COMIXENE 37** 29,50
Artikler om Claude Auclair, Burgeon, EPIC m.m., plus stor nyhedssektion og tegneserier (bl.a. Splint & Co.). 64 sider.

MA 2038 / **COMIXENE 38** 29,50
Guido Crepax, John Lennon(!), Carl Barks, Splint & Co. og alt det sædvanlige. 64 sider.

MA 2039 / **COMIXENE 39** 29,50
Tarzan, Marvel, Bob De Moor og meget mere. 64 sider.

MA 2040 / **COMIXENE 40 (NY)** 29,50
Portræt og interview med Cosey, omkring MAD, nyhedssektion, Tarzan, Dany m.m. 64 sider.

MA 2041 **COMIXENE 41 (NY)** 29,50
Interview med Gilbert Shelton - Poul Maurides, Spirillen, Vokler Ernsting, Mere om MAD, Roy Crane m.m. 64 sider.

MA 2042 / **COMIXENE 42 (NY)** 29,50
Derib serier og fascisme 30 år med Mickéy Mouse, Bill Griffith, Krazy Krat m.m. 64 sider.

MA 8049 / **CARTOONIST PROFILES 49** 60,00
Dallas som tegneserie (den er forresten også startet i BT), Preston Blair om Fantasia, Zim Autobiography, Johnny Hart, Hank Ketchan og meget mere. 84 sider.

MA 8050 / **CARTOONIST PROFILES 50 (NY)** 60,00
Verbana, Grim Natwick, Ben Swift, The Katzenjammer Kids, Proston Blair, Stan Lynde m.m. 84 sider.

MA 10061 / **THE COMICS JOURNAL 61** 42,50
Stor vinter-special: Bl.a. Howard The Duck, Interview med Roy Thomas, Interview med Jackson (Underground), DC Is Dull Comics, film-nyheder, og et flot cover af Gil Kane. 148 sider

MA 10062 / **THE COMICS JOURNAL 62** 34,50
Detectives Inc., Stewart The Rat, Interview med Dick Giordano, Anmeldelser, Animation, news osv. 100 sider

MA 10063 / **THE COMICS JOURNAL 63** 78,50
Et fuldstændigt abnormt stort udvidet sommernummer af dette verdens førende magasin om tegneserier - 338 sider ialt (rigtigt: 338!) Bl.a. interviews med Richard og Wendy Pini, Steve Engelhart og Dennis Kitchen. Artikler om Gerry Traudeu (Doonesbury), tegneserier i Danmark(!) og lot's of stuff.

MA 10064 / **THE COMICS JOURNAL 64 (NY)** 36,50
nyhedssektion, anmeldelser, interview med Gilkane og Denny O'neil, Underground, gyserfilm, animation m.m. 148 sider.

MA 10065 / **THE COMICS JOURNAL 65 (NY)** 48,50
Kirby-cover, Superman 2, Harlan Ellison, anmeldelser, interview med Art Spigelman, Outland, Sorte Maske m.m. 148 sider.

MA 10066 / **THE COMICS JOURNAL 66 (NY)** 36,50
Anmeldelser, nyheder, interview med Denny O'neil, Mickey Mouse, Superman, Raiders Of the Lost Ark. 108 sider.

MA 14006 / **COMIC TIMES - MEDIA SHOWGASE 6 (NY)** 36,50
- Comic Times har slået sig sammen med Media Showcase, og præsenterer her et Speciel Popeye (Skipper Skræk) nummer. Foruden det kan man læse Medierapport, Serienyt og interview med Jules Fieffer. 84 sider.

MA 24001 / **MINICOMICS 1** 7,00
Seriefocus om Radiserne, gennemgang af danske amatørblade, anmeldelser af DEN STORE RIP, RAP & RUP, nyt fra forlagene, serieblade i USA samt en pæredansk tegneserie. 28 sider i A5-format.

24002 / **MINICOMICS 2** 7,00
Nostalgisk tilbageblik på de gamle strip-hæfter, nyt fra forlagene, film og tegneserier, index over tegnefilm på TV, samt anden del af serien om blade i USA. 24 sider.

MA 24003 / **MINICOMICS 3 (NY)** 7,00
50 år med Blondie, nye Fanzines, Danske serier, forlagsnyt, Coto Maltese m.v. 24 sider.

MA 25001 / **FART OG TEMPO INDEX 66-79** 6,50
Nu igen på lager - det komplette index.

MA 25002 / **CARL BARKS INDEX** 9,50
Det første rigtigt komplette index over Barks' enorme produktion. Det hele samlet et sted. 28 sider i A5-format.

MA 26191 / **THE COMIC READER 191 (NY)** 22,50
Så har vi atter magasinet på lager. Alt om bladene fra alle amerikanske forlag + serierne Sporhundene, Paul Temple og Superman. 64 sider.

MA 26192 / **THE COMIC READER (NY)** 22,50

MA 26194 / **THE COMIC READER 194 (NY)** 22,50

MA 27101 / **THE DUCKBURG TIMES 10/11 (NY)** 29,50
Gallanummer i anledning af Car Bark's 75 års fødselsdag, med arktikler om Barks og ænderne fra hele verden.
44. sider, meget rigt illustreret.

MA 28001 / **AMAZING HEROES 1 (NY)** 29,50
Nyt magasin fra gruppen der producerer THE COMIC JOURNAL - et magasin om de amerikanske superhelte. I no. 1 artikler om bl.a. Jack Kirby, Star Wars, Star Hawks og John Byrne. 68 sider.

MA 28004 / **AMAZING HEROES 4 (NY)** 29,50
Frank Miller og Daredevil, Star Wars, Destroyer Duck af Gerber og Kirby, de gamle superhelte, Marvelhelte m.m. 68 sider.

MA 28003 / **AMAZING HEROES 3 (NY)** 29,50
Star Wars, Justice Society of America, Amazing Spiderman m.m. 68 sider.

MA 20002 / **COMIC FORUM 2 (NY)** 39,50
Tegneserier, , Allan Falk, Lucky Luke, Bernard Prince, Blueberry m.m. 52 sider.

MA 20003 / **COMICS FORUM 3 (NY)** 39,50
Serier, nyheder, artikler m.m. 52 sider.

MA 20004 / **COMIC FORUM 4 (NY)** 39,50
Masser af stof, bl.a. Bernard Prince. 60 sider.

MA 20005 / **COMIC FORUM 5 (NY)** 39,50
60 sider

MA 20006 / **COMIC FORUM 6 (NY)** 39,50
52 sider, bl.a. Corto Maltese

MA 20007:8/ **COMIC FORUM 7/8 (NY)** 85,00
Kæmpe dobbeltnummer på 120 sider. Bl.a. Asterix, Buddy Longway, Ud zo, Derib, Pratt, Howard the Duck m.fl.

MA 20009 / **COMIC FORUM 9 (NY)** 39,50
Lækkert helt nyt nummer på 60 sider. Bl.a. stort tegneseriehyldest til John Lenon.

bum bum bum bum

AL 3001 / **UNCLE SCROOGE - BEST COMICS** 155.00
Den Store Onkel Joakim-bog, i amerikansk udgave. Kun Carl Barks serier, plus forord af samme herre.

AL 3002 / **SILLY SYMPHONIES - BEST COMICS** 225.00
I samme format og kvalitet som de andre store Disney-bøger, præsenteres her et udvalg af historier lavet til søndagsaviserne gennem tiderne. Bl.a. Snehvide fra 1938, Pinocchio fra 1939, Bambi fra 1942, Alice in Wonderland fra 1951. Ialt 152 sider i farver. Ikke udsendt herhjemme.

AL 3004 / **UNCLE SCROOGE: SECRET OF THE OLD CASTLE** 69,50

AL 3006 / **DONALD DUCK: THE MAGIC HOUR GLASS** 69,50
Speciel-optryk af 3 af de bedste Barks-serier, hentet fra Best Of Uncle Scrooge og Donald Duck, i et praktisk format, uden alle de beskæringer de store Disney-bøger byder på. Stift indbundet. BEGRÆNSET OPLAG.
Vi har også optryk af serier hentet fra Best Of Mickey-bøgerne i samme udstyr:

AL 3009 **MICKEY MOUSE: ROBIN HOOD** 69,50
perler af Floyd Gottfredsson

AL 3010 / **SNOWWHITTE AND THE SEVEN DWARFS** 90.00

AL 3011 / **THE JUNGLE BOOK** 90,00
2 nye bøger på hver 120 sider som fortæller historien i to af de populæreste Disneyfilm lavet gennem stills/fotos's hentet direkte fra filmen. Alle billederne står knivskarpt, og de er alle i stort format. Helt i farver.

AL 5002 **HAGAR HITS THE MARK (NY)** 19,75
(2. samling)

AL 5003 **HAGAR-Brings'Em back alive (NY)** 19.75
(3. samling)

AL 5004 / **HAGAR-SACK TIME (NY)** 19,75
(4. samling)

AL 6002 **BROOMHILDA RIDES AGAIN (NY)** 19,85
2. samling af Russell Myers.

AL 7001 / **LADY LUCK 1** 68,50
Denne serie, af Klaus Nordling, kunne i fyrrene læses sammen med THE SPIRIT i søndagsaviserne, og i halvfjerserne blev den genopdaget da Spirit fik sit andet gennembrud, enkelte episoder har kunnet læses i Spiritmagasinet fra Kitchen Sink. Og nu har serien fået sin egen titel.

AL 7002 / **LADY LUCK 2** 68,50
Flere episoder med den rådsnare heltinde. 16 serier ialt - 68 sider.

AL 8001 / **THE SPIRIT DAILY's 1** 42,50
De første 93 afsnit af Spirit som daglig Avis-strip er samlet sammen i denne første samling af serien - skrevet af Will Eisner, tegnet af Lou Fine.

AL 8002 / **THE SPIRIT DAILIES 2** 72,00
- bind 2 i serien.

AL 8003 / **THE SPIRIT DAILIES 3** 72,00
3'de bind.

AL 9002 **CELEBRATED CASES OF DICK TRACY (1931-51) (NY)** 155,-
ny samling af de ældre DC-serier, næsten 300 sider ialt.

AL 10001 / **DREAMS OF RAREBIT FIEND** 54,50
Af Windsor McKay. En af forløberne til berømte Little Nemo.

AL 10004 / **LITTLE NEMO PAPER** 44,50

AL 15001 **SABRE** 79,50
En forrygende tegneserie af de to mestre Don McGregor og Paul Gulacy, kendt for deres Master of Kung-Fu for Marvel. Her præsenteres en spændende fremtidsvision.

AL 15002 **DETECTIVES INC.** 98,00
-A Remembrance Of Threatening Green. En overordentligt godt fortalt og tegnet serie om mennesker og livet i New York, af Don McGregor og Marshall »Batman« Rogers. En must for alle mediets store elskere.

AL 15003 **STEWART THE RAT** 98,00
En ny serie fra skaberen af HOWARD THE DUCK - denne gang med en rotte i hovedrollen, men stadig lige forrygende morsom. Serien er tegnet af Gene Colan, så det skulle garantere for den gode underholdning. 52 sider i sort/hvid.

AL 18002 / **BANG** 81,50
Et eventyrligt frækt og liderligt album, Wally Wood's pornoserier, i nyt genoptryk. Mød bl.a. Sally, Lil Abner og Mickey Mouse, og se hvordan DE gør det.

AL 18004 / **BANG 2 (NY)** 81,50
2. samling - endnu værre end den første

AL 18005 / **SON OF ODKIN (NY)** 89,50
2. bind i Wally Wood's historie om verdens herre.

AL 20001 / **NIGHTMUSIC** 64,50
- Nu atter på lager. En klassiker af Graig Russell.

AL 21001 / **DAN DARE 1** 115,00
-nyt oplag.

AL 21002 / **DAN DARE 2** 115,00
Nu er den her endelig. Den eventyrlige fortsættelse på en af verdens flotteste Sf-serier.
BESTIL NU.

AL 23001 / **EMPIRE** - hardcover 108,00
En mesterligt fortalt science-fiction historie af Samuel R. Delany, suverænt illustreret af Howard Chaykin. En født klassiker.

AL 24002 / **STAR REACH - GREATEST HITS** 75,00
Det bedste fra et andet, nu desværre, hedengangen magasin, Mike Freiderich's Star Reach. Howard Chaykin, Frank Brunner (i flotte farver) og meget mere.
(BEGRÆNSET OPLAG)

AL 24003 / **HISTORY OF THE UNIVERSE - VOL. 1** 81,50
Allerede nu en klassiker, kun få år efter sin første udgivelse på Rip Off Press. Nu præsenteres Larry Gonick's mesterværk udi anskuelses- og historielæren, også i bogform. Vol.1 dækker perioden fra »Det store knald til Babylon«! Hop på vognen nu og bli' belært - her er alt det din historielærer aldrig nåede frem til!

AL 24004 / **FIRST KINGDOM COLLECTED 1** 79,00
Den umådeligt smukke tegneserie om et fantastisk kongerige af veteranen Jack Katz - nu samlet i stor bog og stort format. En fantastisk oplevelse.

AL 25001 / **STARHAWKS** 21,75
En spændende science-fiction serie, tegnet af Gil Kane, herhjemme kendt fra B.T. Her er striber fra 1978 samlet i en pocket-udgave. Den bedste form for tidsfordriv

AL 27001 / **THE MUTANTS** 100,00
En lækker bog med optryk af nogle af Berni Wrightsons ældre serier, som man hverken kan finde i den forlængst udsolgte BACK FOR MORE eller andre steder. Oven i købet, optrykkes et portfolio bagerst i bogen af de illustrationer til FRANKENSTEIN-bogen (som BW har arbejdet på i mange år) som ikke kommer med i den endelige version af romanen. 100 sider, trykt på lækkert papir, og farveomslag.

AL 28001 / **THE COMIC STRIP FRAZETTA** 80,00
En must for alle elskere af Frazetta's streg - han har aldrig lavet særligt mange tegneserier, men i dette »album« er samlet de fleste, og ihvertfald de betydeligste sammen, og de er alle pænt reproducerede på en god papirkvalitet.

RUNEPRESS-KATALOGET PRÆSENTERER RUSS COH RANS »THE COMPLETE EC-LIBARY«. De store samle-bind er blevet berømmet overalt hvor de er nået frem, for den grundige og pertentlige måde de er sat sammen på, og samtidigt er der umiskedeligt også tale om tegneseriehistorie af allerhøjeste klasse. Det er nogen af verdens bedste serietegnere og fortællere du støder på hos EC.
Vi indrømmer blankt at bøgerne er dyre, men kvaliteten, fra indhold til udstyr, er helt i top.
Foreløbig på lager er:

AL 29001 / **THE COMPLETE TWO FISTED TALES** 695,00
sættes består af 4 bøger i kassette.

AL 29002 / **THE COMPLETE WEIRD SCIENCE** 695,00
bind 1-4 i kassette

AL 29003 / **THE COMPLETE WEIRD FANTASY** 695,00
bind 1-4 i kassette

AL 32002 / **THE NURDS OF NOVEMBER** 109,50
Gilbert Shelton's allerede nu meget berømmede seriebog om præsidentvalget, atomkraft, Science fiction, politisk ruin, motorcykler og meget mere. Og hovedpersonen er såmænd go'e gamle Wonder Wart-Hog. 216 sider i pocket-format.

AL 33001 / **MORE THAN HUMAN (NY)** 28,50
Alex Nino (tegn.) og Doug Muench (tekst) meget smukke grafiske udgave af Theodore Sturgeons roman. Et meget flot farvealbum - og bid lige mærke i prisen. BEGRÆNSET OPLAG

AL 34001 / **DOONESBURY (NY)** 49,50
En af de seneste opsamlinger, med titlen »He's Never Heard Of You, Either«. Den udspiller sig under den seneste præsident-kampagne. Af Trudeau.

AL 35001 / **THE VERY FIRST SHOEBOOK (NY)** 69,50
Her er en anden stor berømt amerikansk avisserie i flotte opsamlingsalbums. SHOE - eller som du kender ham på dansk (fra Politiken) - HR. HYST.
122 sider, mange i farver.

AL 35002 / **THE OTHER SHOE (NY)** 74,50
2. samling af Jeff MacNelly's HYST-serie. 122 sider - også i farver.

AL 36001 / **THE BEST OF LI'L ABNER (NY)** 69,50
Til minde om AL CAPP, og hans forrygende morsomme eventyr om familien Jokumsen. 190 siders ultra-ægte galskab - mange sider i farver.

AL 37001 **SWORDS OF CEREBUS (NY)** 82,50
En opsamling af de 3 første Cerebus-hæfter (forlængst udsolgt), samt en ny 10 siders serie som Dave Sin (seriens tegner og forfatter) har lavet sammen med Marshall Rogers.

AL 38002 / **MODESTY BLAISE 2 (NY)** 89,50
2 episoder af den populære Blaise-serie af det »originale« par, Peter O'Donnell og Jim Holdaway. Episoderne er The Mind of Mrs. Drake og Uncle Happy.

AL 39001 / **AXA (NY)** 89,50
Første bind i serien om Axa af Avenell og ROMERO (ex. Modesty Blaise tegneren) - serien kendes fra BT.

AL 40001 / **THE ILLUSTRATED JAMES BOND-007 (NY)** 99,50
»Diamonds Are Forever«, »From Russia With Love« og »Doctor No« i de originale serieversioner fra 60'erne, tegnet af John McLusky. 90 sider i stort format.
-
Fra den engelske Marvel-annual serie kan vi præsentere 3 albums:

AL 41001 / **X-MEN (NY)** 64,50
3 episoder skrevet af Roy Thomas og tegnet af Neal Adams.

AL 41002 / **CAPTAIN AMERICA (NY)** 64,50
Episoder skrevet og tegnet af STERANKO.

AL 41003 / **RAIDERS OF THE LOST ARK (NY)** 64,50
Serieversionen af den nye George Lucas/Steven Spielberg film som kommer op herhjemme til januar. Tegnet af Buschema.

AL 42001 / **THE ADVENTURES OF SWEET GWENDOLINE (NY)** 119,50
Bondage kunstneren over alle andre i denne verden, John Willie, præsenteres her med sin sweet Gwendoline i et rigtigt luxus-album.
Ikke for sarte sjæle.
Omkring 150 sider, nogle i farver.

seriehæfter
seriehæfter
seriehæfter

SE 1041 / **HEAVY METAL 41** 26,50
Interview med Moebius og serier af samme, Rock Opera af Kierkegard, Druillet, Christin og Bilal, Godard og Ribera m.m. 98 sider.

SE 1042 / **HEAVY METAL 42** 26,50
Interview med Druillet og serie af samme, Godard og Ribera, Leo Duranona, Ernie Colon, Christin og Bilal, Rock Opera m.m. 98 sider.

SE 1043 / **HEAVY METAL 43** 26,50
Rock Issue: Bl.a. Angus McKie, Moebius, Voss, Trashman af Spain, Dominique He, Rockopera, Dick Matena m.m. 98 sider.

SE 1044 / **HEAVY METAL 44** 28,50
Giraud, Claveloux, Kaluta, Christin og Bilal, rockopera og så meget mere. 98 sider.

SE 1046 / **HEAVY METAL 46** 28,50
Corben, Crepax, Don Wood, Ribera-Godard, Valerian af Christin og Mezieres, Kierkegaard, Moebius og Jeronaton. 98 sider.

SE 1047 / **HEAVY METAL 47** 28,50
Corben, Ribera-Godard, Moebius (24 sider), Voss, Druillet, Jeff Jones, Mezieres, Kierkegaard. 98 sider.

SE 1048 / **HEAVY METAL 48** 28,50
Corben, Ribera-Codard, dominique He, Matt Howarth, Harlan Ellison, Druillet, Mezieres, John Findley, Magnus, Kierkegaard. 98 sider.

SE 1049 / **HEAVY METAL 49** 28,50
Corben (16 sider), Findley, Howarth, Intw. med Ribera, Mezieres, Caza, Kierkegaard m.m. 98 sider.

SE 1050 / **HEAVY METAL 50** 30,50
Stort jubilæumsnummer: Corben, John Findley, Bilal (ny stor serie, fra Pilote), Howard Chaykin (ny Cody Starbuck), Matt Howarth, Crepax, Art Suydam og Kierkegaard. 98 sider.

SE 1051 / **HEAVY METAL 51** 30,50
1. del af stort interview med Corben plus nyt afsnit af Bloodstar, Findley, Jim Workman, Bilal, Steranko, Suydam, Crepax, Howarth, Caza, Chaykin, Kierkegaard m.fl. 98 sider.

SE 1052 / **HEAVY METAL 52** 30,50
2. del af Corben interviewet og sidste afsnit af hans Bloodstar, John Findley, Stephen King, Picotto, Steranko, Bilal, Gray Morrow, Caza, Chaylin, Kierkegaard m.m. 98 sider.

SE 1053 / **HEAVY METAL 53 (NY)** 30,50
Sidste del af Corben interviewet, Steranko's Outland, John Workman, Mora-Gimenez, specialsektion om Heavy Metal-

filmen, Tom Yeates, Caza, Bilal, Chaykin, Kierkegaard. 98 sider.

SE 1054 / **HEAVY METAL 54 (NY)** 30,50
1. del af DEN 2 (rigtigt gættet, Corben er tilbage), Bilal, Gimenez, Chaykin, Steranko, Jeff Jones, John Findley, Dick Matena, Kierkegaard m.m. 98 sider.

SE 1055 / **HEAVY METAL 55 (NY)** 30,50
Corben, Caza, Jeff Jones, Bilal, Druillet, Steranko m.m. 98 sider.

SE 2001 / **EPIC 1** 26,50

SE 2003 / **EPIC 3** 26,50
P. Craig Russell, Jim Starlin, Gulacy, Tim Conrad m.fl. i dette excelente magasin fra Marvel. 100 sider.

SE 2004 / **EPIC 4** 28,50
Cover af Kaluta, Jim Starlin, P. Craig Russell, Tim Conrad, Rick Veitch, Harlan Ellison-Ken Steacy, og mange flere. 100 sider.

SE 2005 / **EPIC 5** 28,50
Bros. Hildebrandt, Tim Conrad, Rick Veitch, Jim Starlin, Mirko Ilic, Vess, Gallagher m.fl. 100 sider.

SE 2006 / **EPIC 6** 30,50
Cover af Neal Adams, serier af bl.a. Saenz og Kinnard, Bob Aull, Ellison og Steacy, Jim Starlin, Bright og Mckenzie, Steve Bisette, Rick Veitch. 100 sider.

SE 2007 / **EPIC 7 (NY)** 30,50
Farveserie af Neal Adams, stort (og rigt illustreret) interview med Barry Windsor-Smith, Jim Starlin, John Bolton, Tim Conrad m.m. 100 sider.

SE 2008 / **EPIC 8 (NY)** 30,50
Arthur Suydam, Trina Robbins, artikel om portfolio's, Jim Starlin, Tim Conrad, Charles Vess, Rick Veitch m.m. 100 sider.

SE 3017 / **1994 17** 28,50
Alex Nino, Jose Ortiz, Ghita Of Alizarr af Frank Thorne (tilbage igen), Abel Laxamana. 68 sider, 8 i farver.

SE 3018 / **1994 18** 28,50
Alex Nino, Delando Nino, Vic Catan, Frank Thorne, Rudy Nebres. 76 sider.

SE 3019 / **1994 19** 30,50
Alex Nino, Vic Catan, Delando Nino, Frank Thorne, Abel Laxamana. 76 sider.

SE 3020 / **1994 20 (NY)** 30,50
Alex Nino, Esteban Maroto, Vic Catan, Frank Thorne. 76 sider.

SE 3021 / **1994 21 (NY)** 30,50
Alex Nino, Maroto, Frank Thorne, Rudy Nébres m.fl. 76 sider.

SE 5128 **CREEPY 128** 30,50
Martin Salvador, Bill Draut, Fred Carrillo, Romero og Alcala, Luis Bermejo. 76 sider.

SE 5129 **CREEPY 129** 30,50
Martin Salvador, Paul Neary, Infantino og Alcala, Carrillo, Daniel Bulanadi, Herb Arnold. 76 sider.

SE 5130 / **CREEPY 130 (NY)** 30,50
Martin Salvador, Alfredo Alcala, Fred Carrillo, Moreno Cagares, Herb Arnold. 76 sider.

SE 5131 / **CREEPY 131 (NY)** 30,50
Delando Nino, Salvador, Bill Draut, Daniel Bulandi, Fred Carrillo m.fl. 76 sider.

SE 5132 / **CREEPY 132 (NY)** 32,50
- specialnummer med optryk af Corben-serier. 84 sider.

SE 6120 / **EERIE 120** 28,50
Cruz, Sanchez, The Mist af Don McGregor og Jun Lofamia (1. del), Victor De La Fuente. 76 sider.

SE 6121 / **EERIE 121** 28,50
The mist - 2. del, Bob Morallo, Sanchez, Victor De La Fuente. 76 sider.

SE 6122 / **EERIE 122** 30,50
Gonzalo Mayo, E.R.Cruz, Don Mcgregor og Val Mayerik, Victor De La Fuente. 76 sider.

SE 6123 / **EERIE 123** 30,50
McGregor og Mayerik, Bob Morello, Leo Duranona, Victor De La Fuente. 76 sider.

SE 14009 / **ELFQUEST 9** 22,50
Udvidet nummer med en 46 lang siders serie.

SE 14010 / **ELFQUEST 10 (NY)** 21,50

SE 20003 / **NATIONAL LAMPOON (JULI 81) (NY)** 30,50
- Endless, Mindless Summer sex nummer.

SE 20004 / **NATIONAL LAMPOON (AUGUST 81) (NY)** 30,50
- let's Get It Up, America-nummer.

SE 20005 **NATIONAL LAMPOON (SEPTEMBER 81)(NY)** 30,50
Back to school-nummer.

22002 / **ECLIPSE 2 (NY)** 44,50
Ny Wonder Rabbit episode af Steve Leialoha (kendt fra dansk underground 6), Ken Steacy, Marshall Rogers, Billy Graham, Michael Golden, Trina Robbins, Val Mayrik, Howard Cruze m.m. 66 sider.

SE 15001 / **BEST BUY COMICS** 14,50
Undergrundens Grand-old-master er still-going-strong. Her et af hans seneste værker, et undergrundshæfte fra 1979. 36 sider.

SE 15002 / **WEIRDO 1 (NY)** 35,50
Sidste nye Crumb-magasin. Rablende vanvittigt.

SE 16001 / **GAY COMICS 1** 16,50
Kønspolitiske kommentarer om homoseksualitet som tegneserier fra Kitchen Sink. Bl.a. medvirker Lee Mars (star Reach, Heavy Metal) og Howard Cruse. 36 sider.

SE 23001 / **INKSPOTS 1** 44,50
Tegneserier fra Australien, et flot sort/hvid magasin på 76 sider med farveomslag, og mange spændende bedrag.

SE 24231 / **MAD 231** 18,50
Værsgo' og bryd sammen af grin - præsentation skulle være unødvendig.

SE 24232 **MAD 232 (NY)** 18,50
Med bl.a. Mad's version af Raging Bull og Don Martin's udgave af Skipper Skræk.

SE 24233 / **MAD 233 (NY)** 18,50
Don Martin, Dave Berg, Aragones m.fl.

SE 24234 / **MAD 234 (NY)** 18,50
Double feature film-nummer, med Skipper Skræk og Altered States.

SE 25002 **HEROES INC.** 30,50
- nu atter på lager med serier af bl.a. Wally Wood og Steve Ditko.

SE 26005 **THE CHARLTON BULLSEYE 5 (NY)** 24,50
Serier af Alex Toth (skrevet af Steve Ditko) og Terry Austin. Artikler om bl.a. Fantomet. 36 sider.

SE 27001 / **GALAXIA 1 (NY)** 38,50
Nyt alternativt superhelte-magasin, med serier af bl.a. Rich Buckler, Mark Texiera, Butch Guice, Stan Timmans. Redaktør for magasinet er Rich Buckler. 50 sider.

SE 28005 / **THE HEMBECK FILE (NY)** 38,50
Nyt magasin med den forrykte amerikanske undergrundstegner Fred Hembeck. En gal herre, så bestemt.

SE 29001 **MOD 1 (NY)** 24,50
Fra kitchen Sink en rigtig New Wave Comix med bl.a. Zippy af Bill Griffith.

SE 30001 **ADVENTURES OF CRYSTAL NIGHT (NY)** 24,50
Ny female super hero af Sharon Rudahl.

SE 31008 **RIP OFF COMIX 8 (NY)** 28,50
Ny episode med Freak Brothers, Fat Freddy's Cat, Wonder Wart Hog, Jesus og så speciel engelsk serie-sektion. Gilbert Shelton m.fl.

SE 32001 / **FUGLENE (NY)** 4,00
- Det er dansk - det er Rune T. Kidde fra Balder og Brage.

SE 33001 **RAW (NY)** 51,50
Nr. 3 i en serie af blade under mottoet: THE GRAPHIX MAGAZINE THAT LOST ITS FAITH IN NIHILISM. Serie, artikler m.m. med bidrag fra bl.a. Art Spiegelman og Rod Kierkegaard. Mini-booklet indlagt. Stort format, 52 sider, farveomslag.

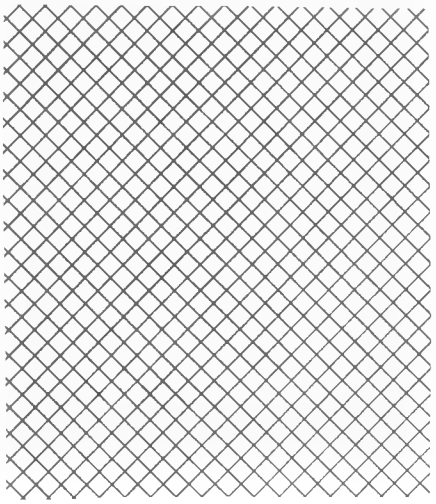

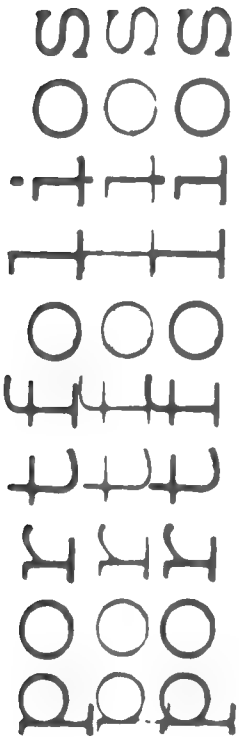

PO 4001 / **HENNING KURE PORTFOLIO** 45,00
Runepress portfolio nummer 1.

PO 4002 / **PETER MADSEN PORTFOLIO** 45,00
Runepress portfolio nummer 2.

PO 8001 / **CEREBUS (NY)** 109,50
6 tegninger i stort format af Dave Sin plate 1. Signeret af kunstneren. Titlen på portfolioet er Cerebus' six deadly sins.

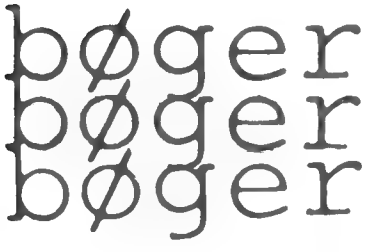

BØ 1002 / **OVERSTREET PRICE GUIDE 1981** 150,00
Så har vi den nye udgave på lager - bestil nu.

BØ 4001 / **GIANTS** 99,50
En bog i bedste eventyr »Tolkien«-stil, om store mennesker gennem tiderne. Redigeret af Dave Larkin, skrevet af Sarah Teale, og illustreret af Julek Heller, Carolyn Scrace, Juan Wijngaard. 192 sider, mange i farver.

BØ 5003 / **THE ART OF JOHN BYRNE** 108,00
Byrne er en af senhalvfjersernes og firsernes helt store tegnetalenter, i USA alle rede nu dyrket som en afgud for sin X-MEN serie hos Marvel, og vi får ham forhåbentligt også snart præsenteret i Danmark. Her kan man læse om ham i et stort, udemærket, interview, i en lækker udgivelse, spækket med illustrationer, og en enkelt hel tegneserie.

BØ 10000 / **EXPOSURES** 150,00
Andy Warhols noget anderledes fotobog - over 100 sider med foto's og text. Kun ganske få exemplarer.

BØ 11000 / **HOW TO DRAW COMICS ...** 150,00
... THE MARVEL WAY - af Stan Lee og John Buscema. Værsgo' ... så er tegneserieskolen åben. 160 sider med masser af illustrationer - stift indbundet. BEGRÆNSET OPLAG.

BØ 12002 / **FANDOM DIRETORY 1981 (NY)** 89,50
Den nye bibel over international fandom - annoncer, adresser m.m. 382 sider.

BØ 13001 / **ADVENTURES OF MICKEY MOUSE (NY)** 49,50
De gamle teksthistorier fra 30'erne, optrykt med masser af farvebilleder - en flot Disneyudsendelse fra England. 98 sider.

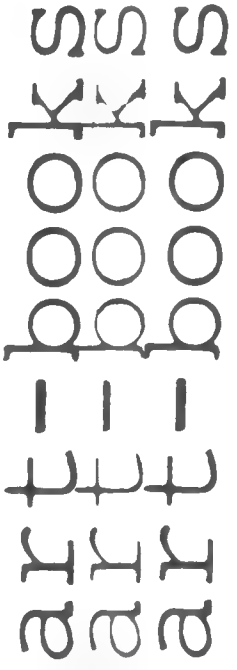

AR 4004 / **FRAZETTA BOOK 4** 139,00
Fjerde bind om og af illustrationsmesteren Frank Frazetta. Mange nye farvebilleder, og et hav af vidunderligt udførte sketches og småtegninger. En uundværlig udgivelse.

AR 6001 / **YESTERDAY'S LILY** 109,00
En bog med Jeff Jones' malerier, skitser og små korte serier, samt en introduktion og et interview med Jones. Trykt på lækkert papir med mange fine farvereproduktioner - 80 sider ialt. (BEGRÆNSET OPLAG)

AR 8001 / **AIRFLOW (NY)** 92,50
Endnu en air-brush artist, PHILIP CASTLE, præsenteres her i en flot udgivelse - med masser af farvesider.

POSTER

POSTERS PR. STK.: 59,75
+ tillæg på 5,00 kr. for paprør.
- Alle posters er fra THE STUDIO-serien, kvalitetstryk, alle i farver på lækker papirkvalitet og alle i stort format.

BERNIE WRIGHTSON
POS 1001 / **Counsel to a minion.**
POS 1002 / **SSHHH.**

JEFFREY JONES
POS 2001 / **SLEEP.**
POS 2002 / **WHITE BIRD.**

BARRY WINDSOR SMITH
POS 3001 / **BOOK OF SAMO THRACE**
POS 3002 / **PANDORA.**
POS 303 / **DEVILS LAKE.**

OBS! - Bemærk at de franske album fra og med dette nummer har fået nye (og konsekvente) ordrenumre. Tidligere numre er hermed annuleret.

DAGAUD
FA 1001 / **NEZ CASSE** 52,50
FA 1002 / **LA LONGUE MARCHE** 52,50

FA 2001 / **JEREMIAH - UN COBAYE POUR L'ETERNITE (NY)** 52,50
Seneste opus (nummer 5) af Hermann's moderne westernserie. Endnu en gang et forrygende flot album, smukt farvelagt. 48 sider.

FA 3003 / **LA FOIRE AUX IMMORTELS** 99,00

METAL HURLANT

FA 4003 / **ANEHOLOGIE DE METAL HURLANT 3 (NY)** 49,50
Specialanthologi om Hollywood, med gratis 32 siders hæfte i lille format.

FA 4004 / **ANTHOLOGIE DE METAL HURLANT 4 (NY)** 52,50
Specialnummer med »biler«!

FA 5055 / **METAL HURLANT 55** 42,50
Magnus (farver), Elli Medeiros (farver), Chaland, Ben Hardi,

Floch (farver), He, Andre Moons (farver), Montellier, Pratt, Giraud (2 sider i farver). 100 sider.

FA 5056 / **METAL HURLANT 56** 42,50
Pratt, Dionnet-Gal, Chaland, Montellier (farver), He, Voss (farver), Will Eisner (The Spirit), Crespin, Margerin (farver) , Serge Clerc (farve) - om Blondie (popgruppen) 100 sider.

FA 5057 / **METAL HURLANT 57** 42,50
Margerin (farver), Paul Gillon, Chaland, Tramber (farver), He, Dionnet-Gal, Pratt, Poirier (farver) 100 sider.

FA 5059 / **METAL HURLANT 59** 42,50
Pratt, Benoit, Gillon, Chaland, Ben Radis, Corben (Blodstar), Dionnet-Gal, He, Moebius (2. del). 100 sider.

FA 5061 / **METAL HURLANT 61** 42,50
Jodorowsky og Moebius, Margerin, Benoit, Loustal, Crespin, Hugo Pratt, Corben, Palacios (manos Kelly) og meget mere. 100 sider.

FA 5062 / **METAL HURLANT 62** 42,50
Moebius, Kent, Denis Sire, Crespin, Gillon, Corben m.m. 100 sider.

FA 5063 / **METAL HURLANT 63** 42,50
Montellier, Gillon, Moebius, Jodorowsky, Serge Clerc m.fl. 100 sider.

FA 5064 / **METAL HURLANT 64 (NY)** 42,50
Moebius, Serge Clerc, Denis Sire, Montellier, Jeronaton, Margerin, Crespin. 100 sider.

FA 5065 / **METAL HURLANT 65 (NY)** 42,50
Moebius, Montellier, Voss, Magnus, Margerin m.fl. 100 sider.

FA 5066 / **METAL HURLANT 66 (NY)** 42,50
Moebius, Margerin, Montellier, Benoit, Schuiten, Chaland, Caza m.fl. 100 sider.

FA 5067 / **METAL HURLANT 67 (NY)** 42,50
Steranko, Montellier, Schuiten, Margerin, Brunier, Voss, Moebius m.fl. 100 sider.

CLENAT

FA 6050 / **Schtroumpf 50 (NY)** 42,50
- om Derib. 52 sider.

FA 6051 / **Schtroumpf 51 (NY)** 42,50
- om Willy Vandersteen. 52 sider.

FA 7040 / **CIRCUS 40 - special (NY)** 39,50
Specialnummer med kvinder i tegneserier, bidrag fra bl.a. Faure, Goetzinger, Brunel, Belom, Mounier og Crepax (stor sektion). 100 sider, mange i farver.

FA 7041 / **CIRCUS 41 (NY)** 32,50
Aigre, Peyo, Veronik, Sanahujas, Rossi, Tranchand, Vicini, Garcia, Brunel, Duveaux, Segrelles, Winniger m.m. 100 sider.

FA 7042 / **CIRCUS 42 (NY)** 32,50
Aigre, Segrelles, Veronik, Ramaioli, Dweaux, Winniger, Vicini, Brunel m.m. 100 sider.

HUMANIOD ASSOCIES

FA 8001 / **SALAMMBO** 99,50
Fra serien »Collection Noire« (Humanoides Associes) har vi hentet den nye Druillet, en albumudgave af Gustave Flaubert's Salammbo, et meget smukt album, helt i farver.

FA 8002 / **DRUILLET (NY)** 240,00
Kunstbog i stort format, helt i farver.

FA 9001 / **CAZA (NY)** 108,00
Kunstbog af og om manden bag Fantasier fra forstæderne - stort format - både farver og sort/hvid.

FA 10001 / **MOEBIUS (NY)** 108,00
Kunstbog om og af Moebius/Giraud - en must.

FA 10002 / **LE LAC DES EMERAUDES** 124,00
En pragtfuld bog med opsamling af alt tidligere Giraud materiale, helt tilbage til hans seriedebut i 1956 med Frank et Jeremie. Masser af sider i farver. 132 sider.

FA 10003 / **LA DEVIATION (NY)** 69,50
Opsamling af en lang række af Giraud/Moebius' serier fra 1978, 79 og 80, samt en enkelt ældre fra 1973. En perle for alle Moebius-fans. 84 sider.

FA 10004 / **MOEBIUS / EUVES COMPIETES TOME 1 (NY)** 92,50
Indeholder Le Bandard Fou, John Water color, Cauchemar Blanc. 148 sider, sort/hvid.

FA 10005 / **MOEBIUS ÆUVRES COMPLETES TOME 2** 145,00
2. bind af Moebius samlede værker, udelukkende farveserier, bl.a. L'Homme est il Bon? og Arzack. 124 sider.

FA 10006 / **MOEBIUS ÆUVRES COMPLETES TOME 3 (NY)** 92,50
Det berømte Major Fatal album med »Le Garage Hermetique de Jerry Cornelius«. 156 sider, sort/hvid.

FA 10007 / **L'INCAL NOIR** 54,50
(Une Aventure de John Difool) - af Jodorowsky og Moebius. Serien stammer fra Metal Hurlant. 50 sider med meget lækker farvelægning.

FA 10008 / **LA COLLECTION METAL HURLANT 2 (NY)** 54,50
Double Evasion - optryk af Moebius farveserier + Les Yeux de chat af Jodorowsky og Moebius - et grafisk mesterværk (sort/hvid). 72 sider.

FA 11001 / **ROCKER** 82,50
af Serge Clerc - et vaskeægte new wawe album, med flotte serier fra musikkens verden - hils bl.a. på Blondie og The Clash - både farve og sort/hvid serier. 64 sider.

FA 11002 **LE DESSINATEUR Espion! (NY)** 62,50
Nye New Wave/Rock/Serie inspirerede Shortstories af Serge Clerc. 82 sider.

FA 11003 / **CAPTAIN FUTUR (NY)** 62,50
Futuristisk out-of-space fortælling i storslåede billedforløb fra Serge Clerc. Tekst af Philippe Manæuvre. 54 sider.

FA 12001 / **MENACE DIABOLIQUE NY)** 62,50
Futuristisk Space-odessey med rumhelten Maurice Leblanc. Smuk og sexet i Denis Sire's signifikante streg. 78 sider.

FA 12002 **BOIS WINYS (NY)** 82,50
Denis Sere's seneste serie - et studie ud i afklædte damer, bondage og perveteret sex. Meget smuk farvelægning. 52 sider - stort format.

FA 13001 / **LA BARONNE STELL (NY)** 72,50
- af Jim. Årets bestseller udi det obskure - et gennemført studie i bondage. 100 sider.

FA 14001 / **BOB FISH. (NY)** 68,50
- utradionel agent/detektiv pastiche fortalt i Yves chaland 50'er karrikerede streg. 48 sider. Obs. - Vi har et mindre oplag (ca. 10 ex.) signeret af kunstneren - samme pris.

FA 15001 / **PARIS KOUILLE - T-il? (NY)** 68,50
Musik som tegneserie - for alle pengene. Indlagt er også en gratis plade (EP) - med gruppen »The Clash«! 64,50 kr.

FA 16001 / **CURRICULUM BD (NY)** 72,50
- et album om kvinder, af en kvinde Annie Goetzinger - kendt herhjemme fra - »Pigen fra Æreslegionen« (Carlsen). 84 sider - også farver.

FA 17001 / **L'ART MODERNE (NY)** 68,50
- Den bedste, morsomste, flotte og punkede seriepastiche over Herge's seriestil. 64 sider i farver.

FA 18001 / **NEW YORK - MIAMI (NY)** 94,50
ekspresssionistisk tegneserie for fuld udblæsning, af Faing Gaux og Lov Stal. 72 sider.

FA 19001 **ANDY GANG (NY)** 62,50
Serie med forbillede i amerikanske Dick Tracy, både grafisk og fortællermæssigt. Hårdkogt, unuanceret, men med ganske anderledes pointer. 72 sider. Af Chantal Montellier.

FA 19002 / **1996 (NY)** 62,50
- Montelliers episodeserie kendt fra Metal Hurlant/Heavy Metal Thists the modern world. 76 sider - stort format.

I SIDSTE ØJEBLIK

MA 2036 / **COMIXENE 36 (NY)** 25,50
Serier i Vesttyskland, Hermann's Jugurtha, anmeldelser, omtaler, Storm P., Asterix m.m. 64 sider.

MA 26195 / **THE COMIC READER 195 (NY)** 22,50

MA 10067 / **THE COMICS JOURNAL 67 (NY)** 39,50
Alt det sædvanlige + ny Europaspalte, stor EC-artikel og et interview med Harvey Kurtzman. 132 sider.

MA 20010 / **COMIC FORUM 10** 41,50
- Guido Grepax.

MA 20011 / **COMIC FORUM 11** 41,50
Modesty Blaise, Hugo Pratt m.m.

SE 1056 / **HEAVY METAL 56 (NY)** 26,50
Howard Chaykin, Segrelles, Michael Gross, Bilal, Arthur Suydam, (Aza, Jeff Jones, John Findley, Paul Abrams, Jeronaton, Paul Kirchner. 98 sider.

SE 2009 / **EPIC 9 (NY)** 26,50
Jim Starlin, Tim Conrad, C. Vess, Busdrema, Dave Kasakove, Lee Marns, P. Craig Russell. 100 sider.

3022 / **1994 22 (NY)** 26,50
Actex Nino, Peter Hsu, Rucky Nebres, Reuben Yandoc, Delando Nino. 68 sider.

SE 5133 / **CREEPY 133 (NY)** 26,50
Abel Luxamana, Martin Salvardor, Alcala, Carrillo, Paul Neary. 68 sider.

SE 6127 / **EERIE 127 (NY)** 26,50
Rudy Nebres, Cruz, Chaykon, Victor De la Fuente. 68 sider.

SE 7101 / **VAMPIRELLA (NY)** 26,50
Gonzalo Mayo, Jose Orliz, Auraleon, Bemejo, Scott Hampton. 68 sider.

SE 24235 / **MAD 235 (NY)** 14,50
Superman parodi - Don Martin m.m.

SE 22003 / **ECLIPSE 3 (NY)** 44,50
Marshall Rogers, Valmayerik Vess, Trina Robbins, Gene Colan m.fl. 68 sider.

SE 14011 / **ELFQUEST 11 (NY)** 24,50

SE 34006 / **CARTOON HISTORY OF THE UNIVERSE (NY)** 24,50
- Who are these Afhenians. Sandheden om Verdenshistorien.

SE 35001 / **MAXWELL MOUSE FOLLIES 1 (NY)** 24,50
Mus på Broadway i depressionens dage. Af Joe Sinardi.

AL 43oo1 / **ELFQUEST BOOK 1 (NY)** 165,00
De 3 første Elfquest-afsnit farvelagt, og samlet i en meget flot kommenteret udgave. 154 sider.

AL 44001 / **SUPERMAN (NY)** 75,00
- Nye og gamle supermanserier, både farver og sort/hvid, 112 sider.

DA 11006 / **MICKEY & MINNIE (NY)** 155,00
- årets julegave fra Gutenberghus.

Da 4005 / **DE FRUSTREREDE - 5 (NY)** 35,00

DA 00001 / **DEN DER LER SIDST** 49,50
Af Bernard Willem Holtrop.

BØ 14001 / **WOMEN IN THE COMICS (NY)** 130,00
Af Maurice flonn. Meget rigt illustreret. 230 sider også i farver.

FA 5068 / **METAL HURLANT 68 (NY)** 42,50
Moebius, Voss, Sterenko, Monfellier m.fl.

FA 7043 / **CIRCUS 43 (NY)** 32,50
Segrelles, Veronik, Tranehand, Garcia, Vicini, Bruel, Wirniger m.fl.

SE 20006 / **NATIONAL LAMPOVN 5 (NY)** 30,50
- Mories Special.

FI 1002 / **THE ARMECICAN AMIMATED CARTOVN (NY)** 165,00
- A critical anthology af Gerald og Danny Peany. Et godt og fyldigt suplement til Mice and Magic. 310 sider.

FI 5002 / **THE JAMES BOND FILMS (NY)** 185,00
- Bare bogen om Bond. Alle film, skuespillere, instruktører m.m. gennemgås - og masser af foto's. Af Steven Jay Rubin. 180 sider.

FI 10046 / **MEDIASCENE PR 46 (NY)** 43,00
- Exclusive - The Uncensored Bo Derek - (flotte farvebilleder!!) - desuden Conan, Steven Spielberg - Raiders, John Landis, Halloween 3 og meget mere. 80 sider - med mange i farver.

FI 14004 / **CINEFANTASTIQUE 4 (NY)** 52,50
Stor Ray Harry Hausen special - plus alle de nye.

FI 16025 / **FANTASTIC FILMS 25 (NY)** 49,50
Superman, Outland, Raiders of the Lost Ark, Clash of the Titans m.fl. 80 sider,

FI 17001 **SPIATTER MEVIES (NY)** 130,00
- En hel bog helliget afskårne legemsdele, i hveder, Zombier, spøgelser, blod og vold.
Lyder det ikke lækkert. Extremt rigt illustreret. Af John McCorty. 160 sider.

Hvor ellers kan du finde Anders And, Asterix, Tintin, Bruno Brazil, Lucky Luke og Blueberry under samme omslag

I **Kulørte Sider** et blad om tegneserier, kan du møde dem alle. 6 gange om året udkommer magasinet, og for de 22 kroner i udsalg får du hver gang:

- 48 sider, trykt på kvalitetspapir.
- Spændende artikler.
- Interwiews med serieskabere.
- Nyhedssektioner fra hele verden.
- Stor anmeldelsessektion.
- En afsluttet tegneserie af en kendt serieskaber.

Prøv et gratis prøvenummer eller tegn et abonnement. Et abonnement koster 80,- kr. for 4 numre. Bestil i dag.

Kuponen sendes til:
Runepress
Krogshøjvej 32
2880 Bagsværd

Få et gratis prøvenummer, udfyld kuponen, klip ud og send ind!

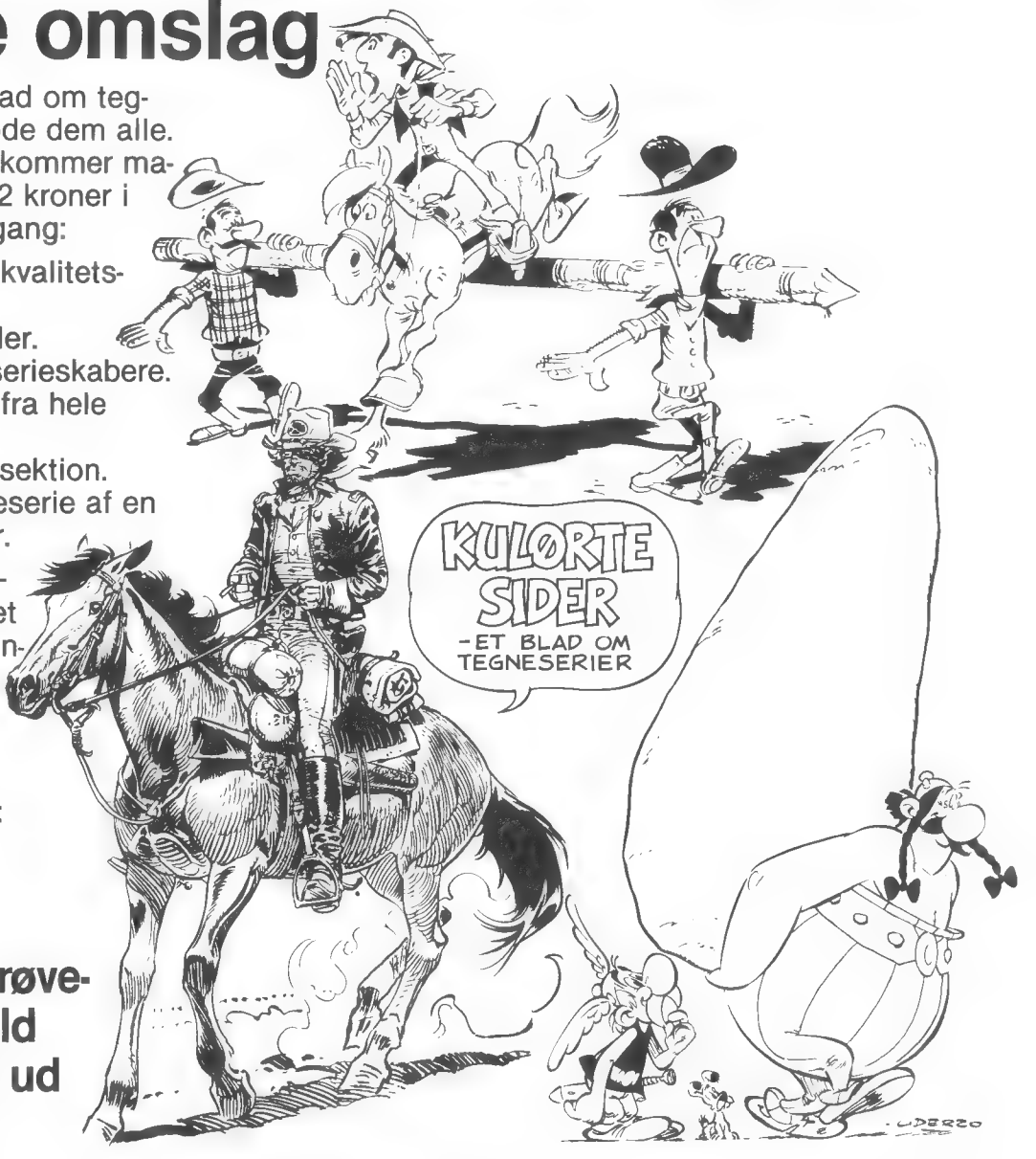

Kupon

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./By: _____

Skriv venligst tydeligt med blokbogstaver.

☐ **Ja tak, jeg vil gerne tegne et abonnement på Kulørte Sider, 4 numre for 80,- kr. og får samtidig tilsendt et gratis prøvenummer.**

☐ **Ja tak, jeg vil gerne have tilsendt et gratis prøvenummer.**

☐ **Send girokort med første nummer**

☐ **Vedlagt i check**

FILMSEKTION

FILMSEKTION
FILMSEKTION
FILMSEKTION
FILMSEKTION
FILMSEKTION
FILMSEKTION
FILMSEKTION

FI 1001 / **OF MICE AND MAGIC** 109,50
- stadig på lager, den bedste bog for alle elskere af amerikanske tegnefilm - stor fyldig, og rigt illustreret. Også ganske nyttig som hånd- og opslagsbog.

FI 2002 / **THE ART OF STAR WARS (NY)** 194,00
Stor prægtig bog om den suveræne science fiction. I bogen aftrykkes hele drejebogen til filmen + et hav af skitser og storyboards, og så er der en vrimmel af fotos, poster og meget mere. 176 sider, stort format, stift indb.

FI 30001 / **THE ART OF THE MOVIE - HEAVY METAL (NY)** 109,50
124 sider, mange i farver om den nye tegnefilm. Præsentation af animatorene, og fyldige gennemgange af de enkelte historier. Skrevet af Carl Macek.

FI 4001 / **STARBURST (NY)** 59,50
- The annual of cinema and television fantasy, udgivet af Marvel i England. Læs om bl.a. Jens Lyn i gamle dage, robotter, aliens, spaceships, fantasy fefales. 64 sider, mange i farver, stift indb.

FI 5001 / **JAMES BOND SPECIAL (NY)** 59,50
- FOR YOUR EYES ONLY. Bag filmens kulisser, diverse portrætter og andet baggrundsmateriale. 64 sider, mange i farver, stift indb.

FI 6004 / **SCREEN GREATS 4 (NY)** 52,50
- Hollywood cowboy heroes. Mød bl.a. William Boyd, Charles Bronson, Yul Brunner, Gary Cooper, Clint Eastwood, James Garner, John Wayne, Roy Rogers, Tom Mix og mange flere. 84 sider.

FI 7001 / **OUTLAND (NY)** ×*&,**
- The Movie Novel på filmen »Rumstation Jupiter« med Sean Connery. Over 750 farvestills fra filmen.

FI 8001 **THE BANDITS (NY)** 99,50
142 sider (flere i farver) - drejebogen til den nye film af Michael Palin og Terry Gilliam (fra onthy Python), med bl.a. John Cleese, Sean Connery, Shelley Duvall og Katherine Helmond.

FI 9009 **WITZEND 9** 44,50
Special-nummer af dette eksklusive, nu nedlagte, Fanzine, om W. C. Fields. Artikler, fotos, tegninger m.m.

FI 10043 / **Mediascene PREVUE 43** 43,00
Alt om POPEYE - The Movie, Legenden om The Lone Ranger, The Formula, Den nye Spielberg/Lucas-film Raiders Of The Lost Ark, Film Fear, Flash Gordon, Muppet Show, Serienyt. 64 sider og 2 16 siders bonusbøger samt Steranko-poster i farver indhæftet.

FI 10045 **Mediscene PREVUE 45** 43,00
Superman 2 (stor rapport), Blow Out (nye Brian De Palma film med John Travolta), Raiders Of The Lost Ark (den nye Spielberg), Den nye James Bond (For Your Eyes Only) og meget mere plus gratis »flip-through«-bog med stills fra Heavy Metal filmen samt stor 4-farvet plakat for filmen. 64 sider.

FI 11022 / **FUNNYWORLD 22** 52,50
Et nyt nummer af et af de smukkeste magasiner om Animation der laves. I dette nummer bl.a. Carl Barks og hans tidlige serieproduktion, et portfolio af ufærdige tegnefilm (nye som gamle), interview med Tom Hachtman, anmeldelser og omtaler. 58 sider.

FI 12002 / **COMEDY 2** 59,50
Flere morsomme interviews med ægte guldkomikere, indsides historier fra komikkens verden, fra film til tegneserier. Et underholdende magasin i bogstaveligste forstand. 66 sider.

FI 13001 / **SUPERMAN THE MOVIE** 44,50
En must for alle dyrkere af de to store Superman film. Her er det det officielle program for film nummer 1, tilrettelagt af Warner Bros. og aldrig før set herhjemme. 20 sider, helt i farver, med smukke billeder og korte omtaler af de medvirkende. BE GRÆNSET OPLAG

FI 14002 **CINEFANTASTIQUE 2 (NY)** 59,50
Stor specialsektion om Altered States (den nye Ken Russell film, der kommer op i februar 82). Desuden Superman 2, Heavy Metalfilmen, Caveman, nyheder, anmeldelser m.m. 56 sider.

FI 14003 **CINEFANTASTIQUE 3 (NY)** 52,50
Specialartikel om Conan filmen (med Arnold Schwarzenegger) - desuden An American Werewolf in London, Wolfen og hvordan man laver en varulv. 56 sider.

FI 15001 **STORYBOARD 1 (NY)** 15,00
Nyt svensk tidsskrift om animation. Lige hjemkommet. 32 sider i A5.

runepress + dansk serie-marked

RU 1016 / **Kulørte Sider 16** 10,75
Underground, restriktioner for serieskabere.

RU 1017 / **Kulørte Sider 17** 10,75
Tegneserier som forvandlingsmedium, Kvinder i Serier, Uderzo.

RU 1018 / **Kulørte Sider 18** 10,75
Interview med Neal Adams, visit på Interpresse.

RU 1019 / **Kulørte Sider 19** 10,75
Crumb, J. Bach Jensen, Donald og Howard Duck, Nusers forfattervirksomhed, 3 sider Crumbserier.

RU 1020 / **Kulørte Sider 20** 10,75
Hans Quist - interview, T.B. Marker - interview, Milton om bibliotekerne, fotoserie fra Disney-studierne i Burbank.

RU 1021/22/ **Kulørte Sider 21, 22** 17,75
Olsen-Banden, interview med Otto Frello, Henning Bahs, Ove Sprogøe og Borgens forlag, serier i Italien.

RU 1023 / **Kulørte Sider 23** 10,75
Don Martin, Marvels Medie Misbrug.

RU 1024 / **Kulørte Sider 24** 10,75
Interview med Henning Gantriis, den Freudianske beslægtning mellem W.C. Fields og Onkel Joakim.

RU 1025 / **Kulørte Sider 25** 10,75
Søren Spætte, Funny Animals, Milton.

RU 1026/27/ **Kulørte Sider 26, 27** 17,75
Har bibliotekerne en holdning til serier, Franquin, første danske serieseminar, film og tegneserier.

RU 1028 / **Kulørte Sider 28** 10,75
Interview med Jean Claude Mezieres, debat om serier og biblioteker, serier i undervisningen.

RU 1029 / **Kulørte Sider 29** 10,75
Serier i Israel, Winsor Mc Kay, index over KS 1-28.

RU 1030 / **Kulørte sider 30** 12,75
Superman i film og serier.

RU 1031 / **Kulørte Sider 31** 12,75
Interview med Jaime Vallvé, Jakob Stegelman i Hollywood, Sergio Aragones, Hitler comix.

RU 1032 / **Kulørte Sider 32** 12,75
Illustrerede klassikere, Tegneserielav i USA, film og tegneserier.

RU 1034 / **Kulørte Sider 34** 12,75
Om at lave tegneserier (Valhalla), Interview med Peter Madsen.

RU 1035 / **Kulørte Sider 35** 12,75
Tegneserieseminar 1979, Interview med Hans Møller. Dansk tegneserieudstilling.

RU 1036 / **Kulørte Sider 36** 15,00
Temanummer om vold i tegneserier, med præsentation af herman og Macherot. Stort Interview med Rune T. Kidde. Vor Serie, anmeldelser m.m.

RU 1037 / **Kulørte Sider 37** 15,00
Et møde med Claude Auclair, Tegneserier som et undervisningsforløb, med KS i byen, vor serie.

RU 1038 / **Kulørte Sider 38** 15,00
Will Eisner om en kunstart ved navn tegneserier, tegneserien som et literært billedmedium, vor serie.

RU 1039 / **Kulørte Sider 39** 22,00
Stort temanummer om dobbeltmennesket Moebius - Jean Giraud, 12 siders serie om Moebius, præsentation af Godard, film og tegneserier. 56 sider.

RU 1040 / **Kulørte Sider 40** 22,00
Lauzier, Burgeon, Marshal Rogers, Orla Knudsen m.m. 48 sider.

RU 1041 / **Kulørte Sider 41 (NY)** 22,00
Stort udvidet nummer: Serier i Frankrig, interview med Morris, tegneserier i undervisningen, film, anmeldelser m.m.

RU 2002 **WALT KELLY** 10,00
Anders Hjorth Jørgensen og Walter Bach Knudsen om Kelly og hans mesterværk, Pogo.

RU 2003 / **50 ÅR MED TINTIN** 45,00
I anledning af Herge's 70-års dag, 1979. En flot bog om en dejlig tegneserie

RU 2004 / **ANDELOGIEN** 45,00
Jon Gisle's banebrydende værk Donaldismen på dansk ved Freddy Milton.

RU 3001 / **RUNEPRESS ALBUM 1** 24,50
Uhyret fra Wolfton af Richard Corben.

RU 3002 / **RUNEPRESS ALBUM 2** 29,50
Swampthing 1: Af Bernie Wrightson/Len Wein.

RU 3003 / **RUNEPRESS ALBUM 3** 24,50
Den kåde Kyk af Moebius (Giraud)

RU 3004 / **RUNEPRESS ALBUM 4** 29,50
Swampthing 2: Af Bernie Wrightson/Len Wein.

RU 3005 / **RUNEPRESS ALBUMS 5 (NY)** 37,50
Swampthing 3: Varulvens nat.

SEJDS FORLAG

DA 1013 / **SEJD 13** 14,85
All P.A. Kring Show-time nummer.

GMT

DA 2001 / **HVOR DER SPILDES** 25,00
af Hans Møller

DA 2002 / **ATOM TERROISTERNE** 25,00
Af Benny Dahl Hansen

INFORMATIONS FORLAG

DA 3001 / **REJSEN TIL SATURN** 32,50
Blasfemisk serie af Claus Deuleran

DA 3002 / **PIRELLI OG FIRESTONE 1** 28,95

DA 3003 / **PIRELLI OG FIRESTONE 2** 32,50
Agentforviklinger af Claus & Jesper Deuleran

DA 4001 / **DE FRUSTREREDE 1** 30,50

DA 4002 / **DE FRUSTREREDE 2** 32,50

DA 4003 / **DE FRUSTREREDE 3** 32,50
af Claire Bretcher. Kendt fra Information.

DA 4004 / **DE FRUSTREDE 4** 32,50

KØBENHAVNS FORLAG

DA 10201 / **WOLINSKI 1** 39,50
den politiske og erotiske tegner, kendt fra ugeavisen KØBENHAVN

DA 10202 / **WOLINSKI 2** 44,50
mandekærligheden. Wolinski langer ud efter meget, og rammer alt.

DA 10203 / **WOLINSKI 3** 49,50
Jeg var vild med damer!

DAN BOG

DA 130001 / **SUPERLIMEN** 28,00
af Hans Ovesen.

DA 130002 / **DE HÆNGTES REVOLUTION** 37,00
af Hans Ovesen.

DA 130003 / **PÅ HEMMELIG MISSION I ZIMBABWE** 48,00
En svensk serie, Janne Lundström og Ola Nyberg.

GUTENBERGHUS

DA 5001 / **ASTERIX 1:** 18,50
Gæve Gallere

DA 5002 / **ASTERIX 2:** 18,50
... Og Kleopatra

DA 5003 / **ASTERIX 3:** 18,50
Og Vikingerne

DA 5004 / **ASTERIX 4:** 18,50
Tvekampen

DA 5005 / **ASTERIX 5:** 19,85
Og Briterne

DA 5006 / **ASTERIX 6:** 19,85
I Trøjen

DA 5007 / **ASTERIX 7:** 19,95
Romernes Skræk

DA 5008 / **ASTERIX 8:** 19,85
Olympisk Mester

DA 5009 / **ASTERIX 9 (NY)** 21,85
Og Goterne.

DA 5010 / **ASTERIX 10 (NY)** 21,85
Trylledrikken.

DA 6001 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND 1** 9,50

DA 6002 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND 2** 9,50

DA 6003 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDES AND 3** 9,50

DA 6007 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND 7** 12,50

DA 6008 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND 8** 12,50

DA 6009 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND 9** 12,75

DA 6010 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND 10** 13,50

DA 6011 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND 11** 14,50

DA 6012 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND 12** 14,50

DA 6013 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND 13** 16,50

DA 6014 / **BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND 14 (NY)** 17,50
Som sædvanligt slippes Carl Barks løs på 46 sider.

DA 7001 / **ANDERS AND GENOPTRYK 1** 7,85
(1, 1949)

DA 7002 / **ANDERS AND GENOPTRYK 2** 7,85
(2, 1949)

DA 7003 / **ANDERS AND GENOPTRYK** 7,85
(3, 1949)

DA 7005 / **ANDERS AND GENOPTRYK 5** 7,85
(5, 1949)

DA 7006 / **ANDERS AND GENOPTRYK 6** 7,85
(6, 1949)

DA 7007 / **ANDERS AND GENOPTRYK 7** 8,85
(7, 1949)

DA 7008 / **ANDERS AND GENOPTRYK 8** 8,85
(8, 1949)

DA 7009 / **ANDERS AND GENOPTRYK 9** 8,85
(9, 1949)

DA 7010 / **ANDERS AND GENOPTRYK 10** 8,85
(10,1949)
Fotografiske optryk af de goe' gamle hæfter

DA 107001 / **WD KLASSIKER 1** 5,50
Sheriffen i Seksløberdalen (AA)

DA 107002 / **WD KLASSIKER 2** 6,85.
AA på Grønland

DA 107003 / **WD KLASSIKER 3** 6,85
Den Gyldne Hjelm

DA 107004 / **WD KLASSIKER 4** 7,00
Den Gale Professor

DA 107005 / **WD KLASSIKER 5** 7,00
Tilbage til Fortiden

DA 107006 / **WD KLASSIKER 6** 7,00
I Dværgindianernes land

DA 107007 / **WD KLASSIKER 7** 7,85
Juleparade 3

DA 107008 / **WD KLASSIKER 8** 8,85
På jagt efter det tabte arvesmykke.

DA 107009 / **WD KLASSIKER 9** 8,85
De firkantede æg fra Peru.

Alle hæfter af CARL BARKS

DA 106001 / **COMICSPOCKET 1:** 9,50
Radiserne

DA 106004 / **COMICSPOCKET 4:** 9,50
Troldkarlen Kogle

DA 106005 / **COMICSPOCKET 5:** 9,50
Alfred

DA 106006 / **COMICSPOCKET 6:** 9,50
Radiserne

DA 106008 / **COMICSPOCKET 8:** 9,50
Troldkarlen Kogle

DA 106009 / **COMICSPOCKET 9:** 9,50
Radiserne

DA 106010 / **COMICSPOCKET 10:** 9,50
Troldkarlen Kogle

DA 106011 / **COMICSPOCKET 11:** 9,50
Radiserne

DA 106012 / **COMICSPOCKET 12:** 9,50
Alfredo

DA 106013 / **COMICSPOCKET 13:** 9,50
Lullubelle

DA 106014 / **COMICSPOCKET 14:** 9,50
Radiserne

DA 8001 / **BLUEBERRY 1:** 16,50
Fort Navajo

DA 8002 / **BLUEBERRY 2:** 16,50
Torden i Vest

DA 8003 / **BLUEBERRY 3:** 16,50
Ensomme Ørn

DA 8004 / **BLUEBERRY 4:** 16,50
Dødens Hovslag

DA 8005 / **BLUEBERRY 5:** 16,50
Det Store Opgør

DA 8006 / **BLUEBERRY 6:** 16,50
Manden med Sølvstjernen

DA 8007 / **BLUEBERRY 7:** 16,50
Jernhesten

DA 8008 / **BLUEBERRY 8:** 16,50
Manden med Stålnæven

DA 8009 / **BLUEBERRY 9:** 17,50
Siouxerne på Krigsstien

DA 8010 / **BLUEBERRY 10:** 19,50
General Guldmanke

DA 8011 / **BLUEBERRY 11** 19,85
Den Gale Tyskers Guld

DA 8012 / **BLUEBERRY 12 (NY)** 22,75
Genfærdet skyder med guldkugler.
Klassisk westernserie af Charlier og Giraud.

DA 9001 / **RED KELLY 1:** 16,50
Krigsdans om marterpælen

DA 9002 / **RED KELLY 2:** 16,50
Ulvenatten i Wyoming

DA 9003 / **RED KELLY 3:** 16,50
Himlen er rød som blod

DA 9004 / **RED KELLY 4:** 16,60
Løsladt på prøve

DA 9005 / **RED KELLY 5** 19,85
Blodfejden.

DA 9006 / **RED KELLY 6** 19,85
Djævelens Finger.

DA 9007 / **RED KELLY 7 (NY)** 22,75
De 7 sheriffer.

DA 9008 / **RED KELLY 8 (NY)** 22,75
Fanden ler sidst.

DA 10001 / **IZNOGOOD 1:** 12,50
Kaliffen på ferie

DA 10002 / **IZNOGOOD 2:** 12,50
Den onde, onde Iznogood

DA 10003 / **IZNOGOOD 3:** 12,50
Araberkomplot!

DA 10004 / **IZNOGOOD 4:** 12,50
...regner den rigtigt ud

DA 10005 / **IZNOGOOD 5:** 16,50
En gulerod til Iznogood

DA 10006 / **IZNOGOOD 6:** 16,50
Alting på hovedet

DA 10007 / **IZNOGOOD 7:** 16,50
Går i kredsløb

DA 10008 / **IZNOGOOD 8:** 16,50
Det flyvske tæppe af Goscinny og Tabary

DA 10009 / **IZNOGOOD 9:** 19,85
Hin Ukuelige

DA 10010 / **IZNOGOOD 10 (NY)** 22,75

DA 11002 / **DEN STORE FEDTMULE** 110,00

DA 11004 / **DEN STORE RIP, RAP OG RUP** 135,00
En pragtfuld udgivelse til glæde for alle læsere af Anders And og Carl Barks. Mange perler, også nogle uudsendte, samlet i denne store bog.
BESTIL NU - FØR DEN BLIVER UDSOLGT

DA 11005 / **365 DAGE MED ANDERS AND** 155,00
- nyt genoptryk af den tidligere udsendte bog.

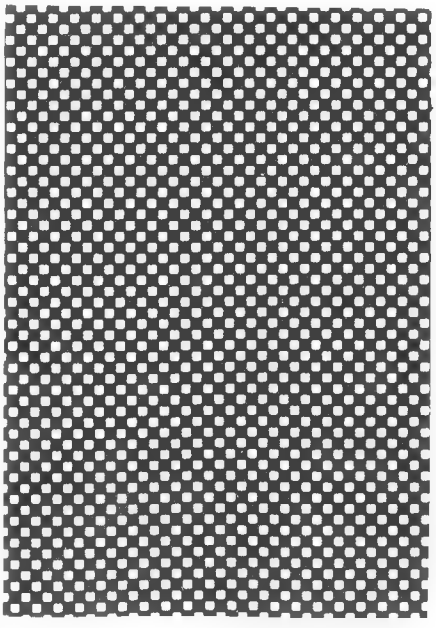

WINTHERS

DA 13001 / **BRUNO BRAZIL 1:** 17,85
...Sacramento

DA 13002 / **BRUNO BRAZIL 2:** 17,85
Bronzeelefanten

DA 13003 / **BRUNO BRAZIL 3:** 19,85
Forrygende agent-action af Vance og Albert

DA 13004 / **BRUNO BRAZIL 4 (NY)** 19,85
Kvit eller dobbelt.

DA 15001 / **DEN** 73,85
af Richard Corben

DA 18001 / **RINGENS HERRE 1** 19,85

DA 18002 / **RINGENS HERRE 2** 19,85

DA 18003 / **RINGENS HERRE 3** 19,85
Tegneserieversionen af Tolkiens store værk.

CARLSEN IF

DA 19001 / **ADELE 1:** 25,30
...og uhyret

DA 19002 / **ADELE 2:** 25,30
Dæmonen fra Eifeltårnet

DA 19003 / **ADELE 3:** 25,30
Den gale videnskabsmand

DA 19004 / **ADELE 4:** 29,50
Vanvidets mumier af Tardi

DA 21001 / **BLAKE & MORTIMER 1** 19,80

DA 21002 / **BLAKE & MORTIMER 2** 19,80

DA 21003 / **BLAKE & MORTIMER 3** 19,80

DA 21004 / **BLAKE & MORTIMER 4** 19,80

DA 21005 / **BLAKE & MORTIMER 5** 19,80

DA 21006 / **BLAKE & MORTIMER 6** 19,80
Edgar P. Jacobs klassiske tegneserie.

DA 21007 / **BLAKE & MORTIMER 7 (NY)** 22,50
Gåden om Atlantis.

DA 22001 / **BUDDY LONGWAY 1** 19,80
Chinook

DA 22002 / **BUDDY LONGWAY 2** 19,80
Fjenden

DA 22003 / **BUDDY LONGWAY 3** 19,80
Tre mænd red frem

DA 22004 / **BUDDY LONGWAY 4:** 19,80
Alene

DA 22005 / **BUDDY LONGWAY 5:** 19,80
Hemmeligheden

DA 22006 / **BUDDY LONGWAY 6:** 19,80
Elgen

DA 22007 / **BUDDY LONGWAY 7:** 19,80
Hestevinder

DA 22008 / **BUDDY LONGWAY 8:** 19,80
Ildvandet, anderledes westenserie af Derib

DA 22009 / **BUDDY LONGWAY 9** 22,50
De første Jagter

DA 22010 / **BUDDY LONGWAY 10 (NY)** 22,50
Den hvide hingst.

DA 23001 / **BYEN DER IKKE EKSISTEREDE** 61,55
af Christin og Bilal

DA 25001 **CORTO MALTESE** 61,55
af Hugo Pratt, helt i farver

DA 25003 / **CORTO MALTESE 2** 26,50
Koncert i o-mol for Harpe og Nitroclycerin.

DA 25002 **DEN SORTE ORDENS FALANGISTER** 70,50
et mesterværk fra Christin og Bilal

DA 26001 / **EN KONTRAKT MED GUD** 52,50
socialrealisme af Spirit's fader, Will Eisner.

DA 27001 / **EDDERKOPPEN 1** 19,80

DA 27002 / **EDDERKOPPEN 2** 19,80
He's amazing!

DA 28001 / **FANTASIER FRA FORSTÆDERNE** 55,50
af Caza. En af årets store serieudgivelser.

DA 29001 / **25 ÅR I LIDENLUND** 87,65
af Henning Gantriss

DA 30001 / **GO WEST** 20,35
flot westen, illustreret af Derib

DA 31001 **HANNE HANSEN 1935-39** 137,50
ar Arne Ungermann. Udvalgte episoder.

DA 32001 / **HISTORIEN OM VERDENS HERRE 1** 19,80
af Wally Wood.

DA 33001 / **INDIANERNE 1** 19,80

DA 33002 / **INDIANERNE 2** 19,80

DA 33003 / **INDIANERNE 3** 19,80

DA 33004 / **INDIANERNE 4** 19,80

DA 33005 / **INDIANERNE 5** 19,80

DA 33006 / **INDIANERNE 6** 19,80

DA 33007 / **INDIANERNE 7** 19,80
af Hans G. Kresse

DA 33008 **INDIANERNE 8** 22,50
Sidste bind i serien

DA 34001 / **KARWAR** 19,80
Fed science-fiction af Voss

DA 35001 / **KATNAP OG KROMPYREN** 19,80
flot one-shot af Raymond Macherot.

DA 36001 / **KAZAR** 19,80
Marvel & Barry Smith strikes again

DA 37001 / **KLORO 1:** 19,80
De sorte rotter

DA 37002 **KLORO 2:** 19,80
Ingen spegepølse til Salamis

DA 37003 / **KLORO 3:** 19,80
...og fribytterne

DA 37004 **KLORO 4:** 19,80
...og skyggen
Macherot's omtalte fabeldyrserie

DA 37005 / **KLORO 5 (NY)** 22,50
Storslem tager revance.

DA 38001 / **LEFRANC 1** 19,80

DA 38002 / **LEFRANC 2** 19,80
Klassiker af Jaques Martin

DA 38003 / **LEFRANC 3 (NY)** 22,50
Mysteriet Borg.

DA 39001 / **LINDA OG VALENTIN 1** 19,80

DA 39002 / **LINDA OG VALENTIN 2** 19,80

DA 39009 / **LINDA OG VALENTIN 9 (NY)** 22,50
Metro Chatelet, retning Cassiopeia.

DA 39010 / **LINDA OG VALENTIN 10 (NY)** 22,50
BROCKLYN STATION, endestation Kosmos.

DA 41001 / **MODERNE TIDER 1** 61,55

DA 41002 / **MODERNE TIDER 2** 65,45
af Lauzier

DA 41003 / **ROTTERÆSET** 22,50
ny serie af Lauzier - danner oplæg til filmen »Min kone forstår mig ikke«, som nu kan ses herhjemme.

DA 41004 / **GRINGOEN PÅ ILHA GRANDA (NY)** 28,50
Lauziers brassilianske eventyr.

DA 42001 / **NICK FURY** 19,80
Steranko for fuld udblæsning

DA 43001 / **OLIVER OG COLUMBINE 1** 16,05

DA 43002 / **OLIVER OG COLUMBINE 2** 16,05

DA 43003 / **OLIVER OG COLUMBINE 3** 17,50

DA 43004 / **OLIVER OG COLUMBINE 4** 17,50

DA 43005 / **OLIVER OG COLUMBINE 5** 17,50
flot eventyrfabel af Danny og Greg

DA 44001 / **ROLAND'S EVENTYR** 19,80
af Dominique He

DA 45001 / **SIBYLINE 1:** 19,80
...i fare

DA 45002 / **SIBYLINE 2:** 19,80
...og bierne

DA 45003 / **SIBYLINE 3:** 19,80
Det lille cirkus

DA 45004 / **SIBYLINE 4:** 19,80
...går i luften

DA 45005 / **SIBYLINE 5:** 19,80
De sorte slips

DA 45006 / **SIBYLINE 6:** 19,80
...og roen

DA 46002 / **SIMON 2:** Mailis 19,80

DA 46003 / **SIMON 3:** By nr. 5 32,95
smuk fremtidsfortælling af Auclair

DA 47001 / **SPIRIT 1** 19,80

DA 47002 / **SPIRIT 2** 29,95

DA 47003 / **SPIRIT 3** 46,95
Will Eisners klassiker i smuk optryk.

DA 48001 / **10.000 DAGE MED POETEN OG LILLEMOR** 85,00
af Jørgen Mogensen

DA 49001 / **BIRTHE, BENT OG BØRNENE 1** 19,80
Hollandsk serie, af Jan Kruiss

DA 50001 / **TINTIN 1:** 19,80
Den mystiske stjerne

DA 50007 / **TINTIN 7:** 19,80
Månen tur-retur 1

DA 50008 / **TINTIN 8:** 19,80
Månen tur-retur 2

DA 50010 / **TINTIN 10:** 19,80
Det hemmelige våben

DA 50011 / **TINTIN 11:** 19,80
Enhjørningens hemmelighed

DA 50012 / **TINTIN 12:** 19,80
Racham den rødes skat

DA 50014 / **TINTIN 14:** 19,80
Det gådefulde juveltyveri

DA 50015 / **TINTIN 15:** 19,80
Den sorte Ø

DA 50017 / **TINTIN 17:** 19,80
Krabben med de gyldne kløer

DA 50018 / **TINTIN 18:** 19,80
Det knuste Øre

DA 50019 / **TINTIN 19:** 19,80
I Amerika

DA 50020 / **TINTIN 20:** 19,80
Hajsøen (filmalbum)

DA 50021 / **TINTIN 21:** 19,80
Den blå Lotus

DA 50023 / **TINTIN 23:** 19,80
Og Picaroerne af Herge

DA 50024 / **LARS OG LUE 1 (NY)** 16,80
her kommer Lars og Lue

DA 50025 / **LARS & LUE 2 (NY)** 16,80
på glatis
- klassiker fra Hergé.

DA 51001 / **AL CRANE** 43,95
12 usandfærdige fortællinger fra det vilde vesten, fortalt af Lauzier og sat i streg af Alexis

DA 52001 / **VILLE** 19,80
af Jan Lööf

DA 52002 / **FELIX - SAMLET** 150,00
En samlet Felix på svensk, med al Jan Lööf produceret materiale - en ordentlig moppe af en tegneseriebog

DA 54001 / **DEN STORE GRÅBJØRNSSAGA** 19,80
af Auclair

DA 55001 / **KVINDEN FRA STJERNERNE** 24,85

DA 103001 / **KASMEROTTERNE 1** 22,50
helt ny animal-serie

DA 110001 / **FARVEL BRINDAVOINE** 22,50
ny serie af TARDI

DA 110002 / **ISDÆMONEN (NY)** 22,50
af Tordi

DA 120001 / **VINDENS PASSAGERER 1** 22,50
-Pigen i agterkahytten. Årets nye store tegneserie af BOURGEON

DA 120002/ **VINDENS PASSAGERER 2 (NY)** 22,50
-fangeskibet.

DA 131001 / **EL CID 1** 22,50
Ondskabens borg af A. Hernandez Palacios.

DA 132001 / **YANN 1** 22,50
Hallucinationernes Planet af Lacroix og Genin.

DA 132002 / **YANN 2 (NY)** 22,50
-De Vises by

DA 133001 / **SKYGGERNE FRA DET UKENDTE** 22,50
af Wininger.

DA 135001 / **FANDENS TIL VEJR AT DØ I** 26,50
af Loro.

DA 136001 / **FJOLLERUP-HISTORIER** 22,50
Folk i Fjollerup af Martti Sirola.

DA 140001 / **MAGERIN (NY)** 22,50
korte serier af Frank Margerin fra Metal Hurlant.

DA 150002 / **LEIF I FORSTADEN 2 (NY)** 39,50
-Som blommen i et æg. Dansk serie af Jens Tofteskov (tekst) og Ole Pihl (tegninger).

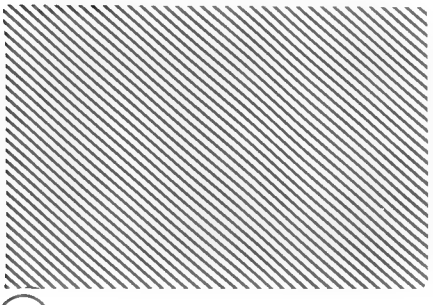

INTERPRESSE

DA 56001 / **ASTERIX 25:** 19,85
første album af Uderzo efter Goscinny's død

DA 57001 / **AUGUST JULIUS 1** 22,75
Viva Papa!

DA 57002 / **AUGUST JULIUS 2** 22,75
Vanviddet når nye dimensioner med Greg's talende vandfald, hr. Julius.

DA 57003 / **AUGUST JULIUS 3 (NY)** 22,75

DA 58001 / **ANABELLE AMI 1:** 19,85
Faanas kanoner

DA 59001 / **BRODER BØVS 1:** 19,85
Det hellige kødben

DA 59002 / **BRODER BØVS 2:** 19,85
Benet står til søs.
En munk og et kødben: Greg slår til igen

DA 60001 / **BRUNHILDE 1** 24,50

DA 60002 / **BRUNHILDE 1** 29,50
af Russel Meyers

DA 61001 / **BULDER 1:** 19,85
...og hans hund Mozart

DA 61002 / **BULDER 2:** 19,85
Mozart's spilopper

DA 61003 / **BULDER 3:** 19,85
Far, Mor, Bulder og mig

DA 61004 / **BULDER 4:** 19,85
Et hundeliv

DA 63001 / **CORTO MALTESE** 52,50
Balladen om det fordømte hav. af Hugo Pratt

DA 63002 / **CORTE MALTESE 2** 65,00
I Sibirien

DA 64001 / **DR. PIND 1:** 19,85
Trylleкappen

DA 64002 / **DR. PIND 2:** 19,85
Sommerfuglefolkets Ø
en sød eventyr-serie

DA 65001 / **ELVERFOLKET 1:** 19,85
Ulverytterne
af Richard & Wendy Pini

DA 66001 / **FRANKA 1:** 22,75
Krimimuseet

DA 66002 / **FRANKA 2:** 22,75
Mesterværket
Hollandsk krimi-serie

DA 66003 / **FRANKA 3:** 22,75
Spøgelsesskibet ...

DA 66004 / **FRANKA 4** 22,75
Spøgelseskibet vender tilbage.

DA 67001 / **GAMMELPOT 1:** 22,75
Den forkælede prinsesse

DA 67002 / **GAMMELPOT 2:** 22,75
...Den skjulte dal

DA 67004 / **GAMMELPOT 4:** 22,75
Porten til Østen

DA 67005 / **GAMMELPOT 5:** 22,75
Tågesømonsteret

DA 67006 / **GAMMELPOT 6:** 22,75
Skakten til nordpolen

DA 67007 / **GAMMELPOT 7:** 22,75
Broen til vesten
af Piet Wijn og Thom Roep

DA 68001 / **GENERALEN 1:** 22,75
Al magt til generalen

DA 69001 / **ISABELLE 1:** 22,75
Den forheksede onkel

DA 69002 / **ISABELLE 2:** 22,75
Kærlighedsbæltet
smuk eventyrs-fabel

DA 69003 / **ISABELLE 3:** 22,75
Det flyvende rige

DA 70001 / **JONATHAN 1:** 24,50
Husker du, Jonathan

DA 70002 / **JONATHAN 2:** 24,50
Bjerget synger for dig

DA 70003 / **JONATHAN 3:** 24,50
...under rhododendronerne

DA 70004 / **JONATHAN 4:** 24,50
Bodhisattvas vugge
af Cosey

DA 77005 / **JONATHAN 5:** 24,50
Hvor Skyerne Skilles

DA 71001 / **JON CARTLAND 1:** 19,85
Sidste vogntog...

DA 71002 / **JON CARTLAND 2:** 19,85
Wah-kees genfærd

DA 71003 / **JON CARTLAND 3:** 19,85
Edderkoppekvindens...

DA 71004 / **JON CARTLAND 4:** 19,85
Vindenes flod
smuk western af Blanc-Dumont

DA 72001 / **JERRY SPRING 1:** 19,85
Pigen fra kløften
af Jije

DA 73001 / **JEREMIAH 1:** 19,85
Rovfuglenes nat
Hermann's nye serie

DA 73002 / **JEREMIAH 2 (NY)** 22,75
Ørkenens fribyttere

DA 74001 / **KANINDRÆBEREN KAJ** 35,00
NY DANSK SERIE!

DA 75001 / **KARAT-SERIEN 1:** 19,85
Jerry Spring

DA 75002 / **KARAT-SERIEN 2:** 19,85
Conan

DA 75003 / **KARAT-SERIEN 3:** 19,85
Rolwf

DA 75004 / **KARAT-SERIEN 4:** 19,85
Domino

DA 75005 **KARAT-SERIEN 5:** 19,85
Ridderborgen

DA 75006 / **KARAT-SERIEN 6:** 19,85
Tiki

DA 75007 / **KARAT-SERIEN 7:** 19,85
Frankenstein

DA 76001 / **KEN** 24,85
bog-format - 480 sider

DA 76002 / **KEN:** 29,85
Balladen om Pat = 'shane
bog-format - 480 sider

DA 77006 / **LUFTENS ØRNE 6:** 22,75
Vampyrene ....

DA 77008 / **LUFTENS ØRNE 8:** 29,50
Drama over isen

DA 77009 / **LUFTENS ØRNE 9:** 22,75
Kampen om prototypen
flyver-serie nr. 1!

DA 77010 / **LUFTENS ØRNE 10** 22,75
Storke-eskadrillen (tegnet af Uderzo).

DA 78001 / **MACCOY 1:** 19,85
Den mand er tapper
ny western-serie

DA 79001 / **LUCKY LUKE 1:** 22,75
diligensen

DA 79002 / **LUCKY LUKE 2:** 22,75
Dalton City

DA 79003 **LUCKY LUKE 3:** 22,75
Grønskollingen

DA 79004 **LUCKY LUKE 4:** 22,75
Jesse James

DA 79005 / **LUCKY LUKE 5:** 22,75
Apachekløften

DA 79006 / **LUCKY LUKE 6:** 22,75
Western cirkus

DA 79007 / **LUCKY LUKE 7:** 22,75
Billy The Kid

DA 79008 / **LUCKY LUKE 8:** 22,75
Daltonbrødrene...

DA 79009 / **LUCKY LUKE 9:** 22,75
Daltons i Mexico

DA 79010 / **LUCKY LUKE 10:** 22,75
Calamity Jane

DA 79011 / **LUCKY LUKE 11:** 22,75
Billy The Kid får ..

DA 79012 / **LUCKY LUKE 12:** 22,75
Ma Dalton

DA 79013 / **LUCKY LUKE 13:** 22,75
Daltons hævn

DA 79014 / **LUCKY LUKE 14:** 22,75
Pigtråd over prærien

DA 79015 / **LUCKY LUKE 15:** 22,75
Penge til Ratata

DA 79016 / **LUCKY LUKE 16:** 22,75
Dommeren

DA 79017 / **LUCKY LUKE 17:** 22,75
Dusørjægeren

DA 79018 / **LUCKY LUKE 18:** 22,75
På sporet af Dalton

DA 79019 / **LUCKY LUKE 19:** 22,75
Storfyrsten

DA 79020 / **LUCKY LUKE 20:** 22,75
Spøgelsesbyen

DA 79021 / **LUCKY LUKE 21:** 22,75
I boretårnets skygge

DA 79022 / **LUCKY LUKE 22:** 22,75
Karavanen

DA 79023 / **LUCKY LUKE 23:** 22,75
De sorte bjerge

DA 79024 / **LUCKY LUKE 24:** 22,75
Den hvide kavaler

DA 79025 / **LUCKY LUKE 25:** 22,75
Daltons i den kolde sne

DA 79026 / **LUCKY LUKE 26:** 22,75
Kejser Smith

DA 79027 / **LUCKY LUKE 27:** 22,75
Det 20. kavaleri

DA 79028 / **LUCKY LUKE 28:** 22,75
Vejen til Oklahoma

DA 79029 / **LUCKY LUKE 29:** 22,75
Psykopater på slap ..

DA 79030 / **LUCKY LUKE 30:** 22,75
Daltons fætre

DA 79031 / **LUCKY LUKE 31:** 22,75
Slægtsfejden

DA 79032 / **LUCKY LUKE 32:** 22,75
Daltons stikker af

DA 79033 / **LUCKY LUKE 33:** 22,75
En stakkels ensom Cowb.

DA 79034 / **LUCKY LUKE 34:** 22,75
Den syngende tråd

DA 79035 / **LUCKY LUKE 35:** 22,75
Arizona

DA 79036 / **LUCKY LUKE 36:** 22,75
Missisipi

DA 79037 / **LUCKY LUKE 37:** 22,75
Doc Dowey

DA 79038 / **LUCKY LUKE 38:** 22,75
Joss Jamons bande

DA 79039 / **LUCKY LUKE 39:** 22,75
Daltonbrødrenes skat

DA 79040 / **LUCKY LUKE 40:** 22,75
Lange Luke

DA 79041 / **LUCKY LUKE 41:** 22,75
Spor over prærien.

DA 79042 / **LUCKY LUKE 42 (NY)** 22,75
-Den enarmede Tyveknægt.

DA 80001 / **MAX JORDAN 1:** 19,85
Flugten

DA 80002 / **MAX JORDAN 2:** 19,85
Popain og gamle malerier

DA 80003 / **MAX JORDAN 3:** 19,95
Bilen der druknede

DA 80004 **MAX JORDAN 4:** 19,85
Mørkets laster
klassisk kriminal-komedie

DA 81003 **MINIALBUM 3:** 10,50
Poeten og Lillemor

DA 81004 **MINIALBUM 4:** 10,50
Legionen

DA 81005 **MINIALBUM 5:** 10,50
Sturmtruppen

DA 81006 / **MINIALBUM 6:** 10,50
Brunhilde

DA 81007 **MINIALBUM 7:** 10,50
Basserne

DA 81009 / **MINIALBUM 9:** 10,50
Poeten og Lillemor

DA 81010 / **MINIALBUM 10:** 10,50
Basserne

DA 81011 / **MINIALBUM 11:** 10,50
Sam og Silo

DA 81012 **MINIALBUM 12:** 10,50
Brunhilde

DA 81013 / **MINIALBUM 13:** 10,50
Basserne

DA 81014 / **MINIALBUM 14:** 10,50
Vakse Viggo

DA 81015 **MINIALBUM 15:** 10,50
Poeten og Lillemor

DA 81016 **MINIALBUM 16:** 10,50
Basserne

DA 81017 / **MINIALBUM 17:** 10,50
Momsemor

DA 81018 / **MINIALBUM 18:** 10,50
Brunhilde

DA 81019 / **MINIALBUM 19:** 10,50
Basserne

DA 81020 / **MINIALBUM 20:** 10,50
Sams strip 1

DA 81021 / **MINIALBUM 21:** 10,50
Sams strip 2

DA 81022 **MINIALBUM 22:** 10,50
Basserne

DA 81023 / **MINIALBUM 23:** 10,50
Poeten og Lillemor

DA 81024 **MINIALBUM 24:** 10,50
Blondie

DA 81025 **MINIALBUM 25:** 10,50
Basserne

DA 81026 **MINIALBUM 26:** 10,50
Basserne

DA 81027 **MINIALBUM 27:** 11,50
Poeten og Lillemor

DA 81028 **MINIALBUM 28:** 11,50
Rødøje

DA 81029 **MINIALBUM 29** 12,50
Basserne

DA 81030 **MINIALBUM 30** 12,50
HAGAR af Dik Browne.

DA 81031 **MINIALBUM 31** 12,50
Poeten & Lillemor

DA 82001 **NATASCHA 1:** 22,75
Farlig mission

DA 82002 / **NATASCHA 2:** 22,75
Diamanter til Marty

DA 82003 **NATASCHA 3:** 22,75
Dobbeltspil

DA 82004 / **NATASCHA 4:** 22,75
Den 13. Apostel

DA 82005 **NATASCHA 5:** 22,75
Den gale Marahajah

DA 82006 / **NATASCHA 6:** 22,75
Mona Lisa

DA 82007 **NATASCHA 7:** 22,75
Hovedjægernes land
verdens smukkeste stewardesse serie!!!

DA 83001 **NIKOLAJ 1:** 19,85
...Skibsbrudne fra A

DA 83002 / **NIKOLAJ 2:** 19,85
Det vilde flygel

DA 83003 **NIKOLAJ 3:** 19,85
Pansernævernes Ø
af Fred

DA 84001 / **NÅR DU BLIVER KVINDE** 29,50
af Claire Bretcher

DA 85002 / **PRINS VALIANT 2** 22,75
DA 85003 / **PRINS VALIANT 3** 22,75
DA 85006 / **PRINS VALIANT 6** 22,75
DA 85009 / **PRINS VALIANT 9** 22,75
DA 85010 / **PRINS VALIANT 10** 22,75
DA 85011 / **PRINS VALIANT 11** 22,75
DA 85012 / **PRINS VALIANT 12** 22,75
DA 85013 / **PRINS VALIANT 13** 22,75
DA 85014 / **PRINS VALIANT 14** 22,75
DA 85015 / **PRINS VALIANT 15** 22,75
DA 85016 / **PRINS VALIANT 16** 22,75
DA 85017 / **PRINS VALIANT 17** 22,75
DA 85018 / **PRINS VALIANT 18** 22,75
DA 85019 / **PRINS VALIANT 19** 22,75
af Hal Foster

DA 86001 / **RUNE T. KIDDE** 29,50
DA 86002 / **MAN SIGER SÅ MEGET** 29,50
Det er dansk, det er en Kidde.

DA 87001 / **LUCKY LUKE: RISKRIGEN** (Morris) 29,50
DA 87002 / **AUGUST JULIUS** (Greg) 29,50
DA 87003 / **SYLVIAS SJÆLE-KVALER** (Bretcher) 29,50
DA 87004 / **SÆRE FORTÆL-LINGER** (Gotlieb) 29,50
DA 87005 / **BATLASH** (ARAGONES) 29,50
DA 87006 / **FAT FREDDYS KAT** (Shelton) 29,50
tegneseriebøger - 16 x 22

DA 88001 / **STJERNESERIEN 1:** 19,85
Starlord

DA 88002 / **STJERNESERIEN 2:** 19,85
Judas (Corben)

DA 89001 / **SØREN SPÆTTE 1** 17,50
Klatten kommer

DA 89002 / **SØREN SPÆTTE 2:** 17,50
Lykkevandet af Freddy Milton

DA 90004 **STARWARS 4** 24,50
filmadoptionen: Emperiet slår igen.

DA 90005 / **FLASH GORDON** 29,50
filmalbum

DA 91002 / **SPLINT & CO 2** 22,75
DA 91003 / **SPLINT & CO 3** 22,75
DA 91005 / **SPLINT & CO 5** 22,75
DA 91007 / **SPLINT & CO 7** 22,75
DA 91008 / **SPLINT & CO 8** 22,75
DA 91009 / **SPLINT & CO 9** 22,75
DA 91010 / **SPLINT & CO 10** 22,75
DA 91011 / **SPLINT & CO 11** 22,75
DA 91012 / **SPLINT & CO 12** 22,75
DA 91013 / **SPLINT & CO 13** 22,75
DA 91014 **SPLINT & CO 14** 22,75
DA 91015 / **SPLINT & CO 15** 22,75
DA 91016 / **SPLINT & CO 16** 22,75
af Franquain

DA 91017 **SPLINT & CO 17** 22,75
DA 91018 / **SPLINT & CO 18** 22,75
DA 91019 **SPLINT & CO 19** 22,75
af Fournier

DA 91020 / **asplint 8 co 20** 22,75
DA 91021 / **SPLINT & CO 21** 22,75
- en Franquin klassiker

DA 92001 **TEMBO-TABU** 5,00
(splint-special) af Franquain

DA 92002 / **SPLINT KLASSIKER 1 (NY)** 22,75
Pygmæerne

DA 92003 / **SPLINT KLASSIKER 2 (NY)** 22,75
Robotten
De ældste og første Franquin'er.

DA 93001 / **SUPERMAN MOD MUHAMMED ALI** 19,85
et tegneseriebrag fra Neal Adams

DA 93002 / **BATMAN MOD RAS AL GHUL** 24,85
Neal Adams

DA 93003 / **SUPERMANS LIVSHISTORIE** 19,85

DA 94001 / **SUPERSOLO 1** 12,50
(BATMAN)
Marshall Rogers-special

DA 94004 / **SUPER-SOLO 4 (NY)** 19,50
Årets fedeste serie-nyhed, The Collected Deadman, tegnet af Neal Adams - over 160 sider!

DA 95001 / **STURMTRUPPEN 1** 22,75
af Bonvi

DA 95002 / **STURMTRUPPEN 2** 22,75
nyt vanvittigt album

DA 96001 / **TASSE VAN TAST** 12,85
superserie fra Holland af Dan Jippes

DA 97001 / **UNDERGROUND 1:** 22,75
Flipkompaniet

DA 97003 / **UNDERGROUND 3:** 22,75
Flipkompaniet

DA 97005 / **UNDERGROUND 5:** 22,75
Flipkompaniet

DA 97006 / **UNDERGROUND 6:** 22,75
Hare Cornelius...

DA 97007 / **UNDERGROUND 7:** 22,75
Flipkompaniet

DA 97008 / **UNDERGROUND 8:** 22,75
Fritz The Cat 2

DA 97009 / **UNDERGROUND 9 (NY)** 22,75
Flipkompaniet på nye eventyr.

DA 98001 / **VAKSE VIGGO 1:** 22,75
Kviks kontorbud

DA 98002 / **VAKSE VIGGO 2:** 22,75
...Kobler fra

DA 98003 / **VAKSE VIGGO 3:** 22,75
Mesterkokken

DA 98006 / **VAKSE VIGGO 6:** 22,75
Viggo Charmetrold

DA 98007 / **VAKSE VIGGO 7:** 22,75
Alle er ude efter Viggo

DA 98008 / **VAKSE VIGGO 8:** 22,75
Øretæveindbydende Viggo

DA 98009 / **VAKSE VIGGO 9:** 22,75
af Franquain

DA 98010 / **VAKSE VIGGO 10:** 22,75

DA 98011 / **VAKSE VIGGO 11 (NY)** 22,75
Opfinderen Viggo

DA 99003 / **VOVEHALSENE 3** 19,85

DA 99004 / **VOVEHALSENE 4** 19,85
spændende eventyrserie

DA 100001 / **VALHALLA 1:** 19,85
Ulven er løs

DA 100002 / **VALHALLA 2:** 19,85
Thors brudefærd
Den danske serie om de nordiske guder

DA 101001 / **YOKO TSUNO 1:** 19,85
Nærkontakt...

DA 101002 / **YOKO TSUNO 2:** 19,85
Djævlens orgel

DA 101003 / **YOKO TSUNO 3:** 19,85
Budskab til evigheden
spændende krimi-komedie

DA 101004 / **YOKO TSUNO 4 (NY)** 22,75
Vulcan's smedie

DA 104001 / **JENS LANGKNIV** 39,50
ny dansk serie af ORLA KLAUSEN

DA 105001 / **PETER O'PENCIL 1:** 22,75

DA 137001 / **LOS GRINGOS 1 (NY)** 22,75
Viva revolutionen af Charlier og Victor De La Fuente.

DA 138008 / **BERNARD PRINCE 8 (NY)** 22,75
Helvedes-sumpen. Det første BP-album fra IP, af Greg og Hermann.

DA 139001 / **SJARLY 1** 22,75
af Franquin.

DA 130002 / **SJARLY 2(NY)** 22,75

DA 151001 / **GARFIELD (NY)** 29,50
-Jim Davis serie om den lede hankat.

DA 141001 / **VELKOMMEN TIL SPRINGVILLE (NY)** 24,50
af Berardi og Milazzo

DA 142019 / **BLUEBERRY 19 (NY)**
Den lange March - seneste episode i serien.

DA 143001 / **MISSISSIPPI RIVER (NY)** 22,75
af Charlier & Giraud.

STORM P. MUSEET

DA 108001 / **DE 3 SMÅ MÆND OG NUMMERMANDEN** 49,00
en klassisk dansk serie

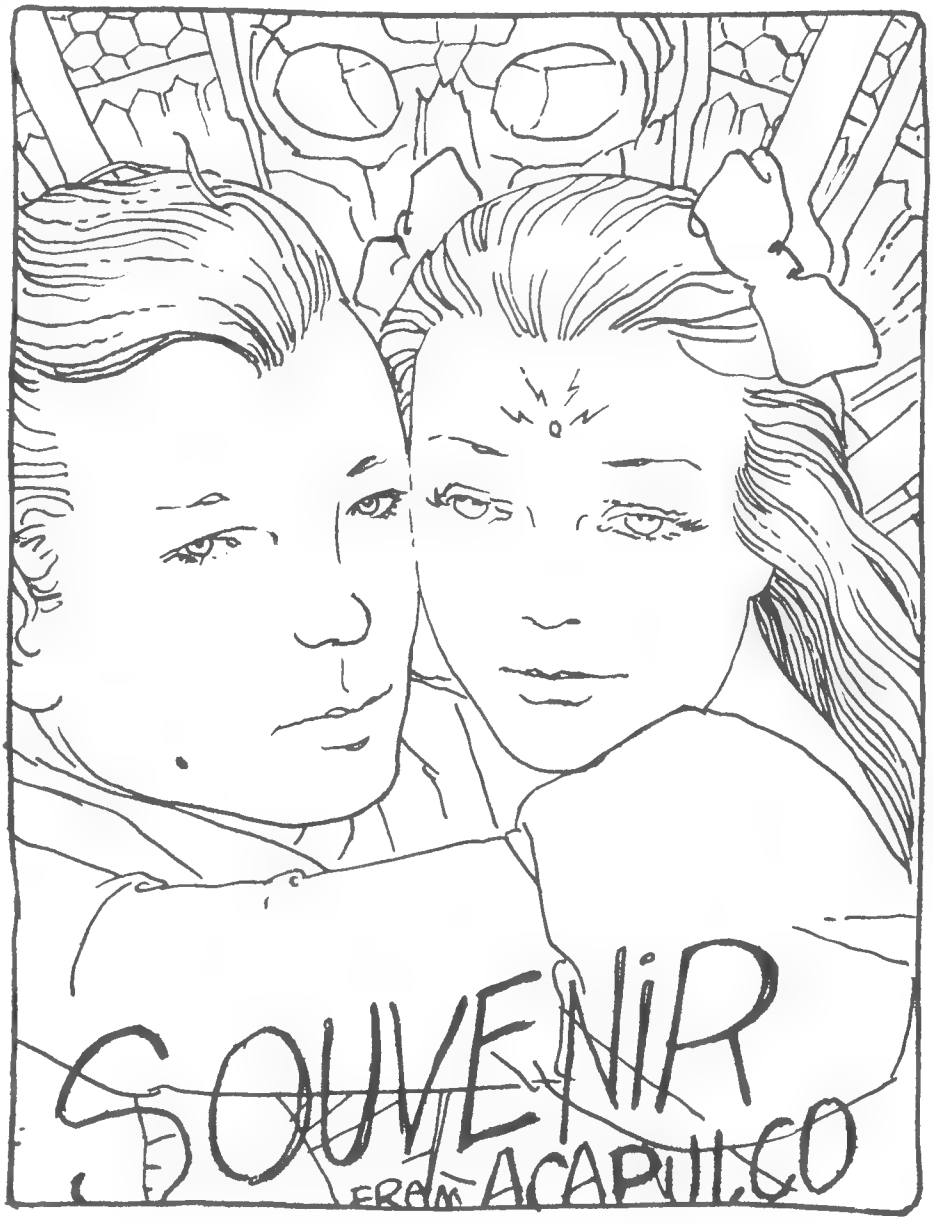

hot of the press

Sådan bestiller du:
Udfyld kuponen/kuponerne for det/de blad/blade du ønsker leveret HOT OF THE PRESS. Skriv navn og adresse tydeligt (og husk at melde evt. flytning), og sæt kryds for om du ønsker 6 eller 12 numre. EPIC og THE SPIRIT leveres kun i 6-numres abonnementer, da bladene kun udkommer 6 gange årligt.

Når vi har modtaget din kupon sender vi dig et girokort, og når du har indbetalt den sender vi dit første nummer.

Du kan selvfølgelig også vedlægge en check eller pengene kontant sammen med kuponen, så er det hele meget lettere for begge parter.

Og husk - hvis du bruger vores HOT OF THE PRESS service sparer du portoen, opkrævningsgebyrer, og garderer dig mod evt. prisstigninger i din abonnementsperiode - så her er bestemt penge at spare.

OBS! Har du allerede et abonnement kørende - så noter det venligst.

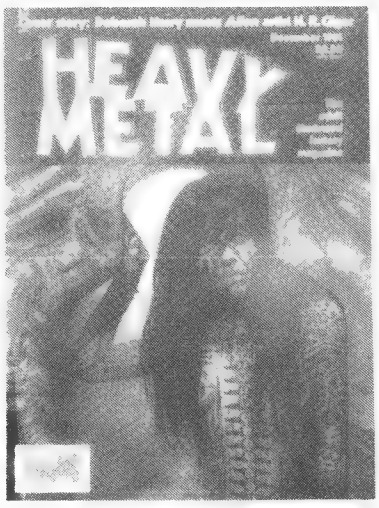

HM
Jeg ønsker at modtage HEAVY METAL, som udkommer 12 gange årligt - jeg starter med nummer 52.

☐ 6 numre for 183,- kr.
☐ 12 numre for 366,- kr.

☐ penge vedlagt check/kontant
☐ send giroindbetalingskort

Navn _____

Adresse _____

Postnr./By _____

Land _____

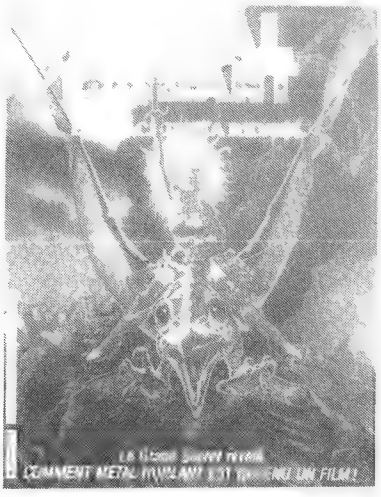

MH
Jeg ønsker at modtage METAL HURLANT, som udkommer 12 gange årligt - jeg starter med nummer 63.

☐ 6 numre for 255,- kr.
☐ 12 numre for 510,- kr.

☐ penge vedlagt check/kontant
☐ send giroindbetalingskort

Navn _____

Adresse _____

Postnr./By _____

Land _____

SP
Jeg ønsker at modtage THE SPIRIT, som udkommer 6 gange årligt - start med nummer 28.

☐ 6 numre for 183,- kr.

☐ penge vedlagt check/kontant
☐ send giroindbetalingskort

Navn _____

Adresse _____

Postnr./By _____

Land _____

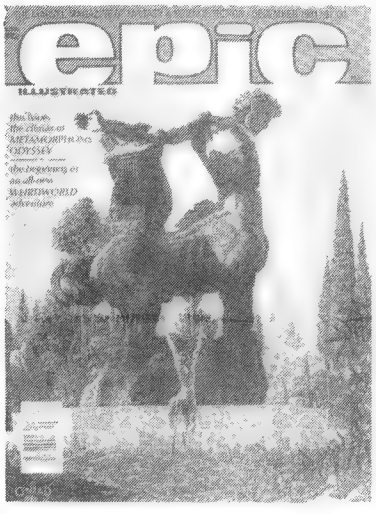

EP
Jeg ønsker at modtage EPIC, som udkommer 6 gange årligt, start med nummer 6.

☐ 6 numre for 183,- kr.

☐ penge vedlagt check/kontant
☐ send giroindbetalingskort

Navn _____

Adresse _____

Postnr./By _____

Land _____

MARVEL COMICS TIL SALG

DC, Underground og franske/amerikanske album vil blive annonceret i Kulørte Sider nr. 41

Alle blade er flotte, og priserne er pr. stk.

Amazing Adventures
nr. 1 Kirby 15,-
- 39 C. Russel 5,-

Astonishing Tales
nr. 3-6 B. Smith 20,-
- 7-8 25,-
- 30-35 Deadlok, R. Buckler 10,-

Avengers
nr. 58 The origin of vision 50,-
- 59 10,-
- 61, 62 20,-
- 75, 76 15,-
- 81, 97 10,-
- 103 10,-
- 164 8,-
- 165 First byrne avengers 8,-
- 181-184 4,-
- 188-191 4,-
- 198 J. Byrne 4,-

Avengers Special
nr. 3 (1969) 20,-

Annual (1978, 79)
nr. 7, 8 7,-

Battelstar Callactia
nr. 1 8,-
- 15-17 W. Simonson 4,-

Black Panter
nr. 1 10,-
- 2-15 Kirby 4,-

Captain America
nr. 100 50,-
- 101-109 25,-
- 112 18,-
- 114-130 18,-
- 131-145 10,-
- 247-255 J. Byrne 5,-

Captain Marvel
nr. 21-24 10,-
- 28, 29, 34 Starlin 18,-
- 35-62 5,-

Chamber og Darkness
nr. 5 med Kirby 7,-

Conan, Barry Smith
nr. 1-25 Sælges for højeste bud!
Som startpris: 1.200,-
- 26-30 25,-
- 30-36 12,-
- 37 af N. Adams 30,-
- 38-50 12,-
- 51-120 5,-

Giant size Conan
nr. 1 (1974) af Gil Kane 20,-
- 3-5 af Gil Kane 10,-

Conan Annual
nr. 2-4 10,-

King Conan
nr. 1-5 10,-

Creatures of the loose
nr. 17, 19, 21, 22 6,-

Daredevil
nr. 2 (meget flot) 200,-
- 17, 18 35,-
- 51 af Smith 20,-
- 56, 57, 76, 79, 83 12,-
- 103, 141, 146, 153, 154, 156, 157 5,-

Defenders
nr. 1 50,-

Giant size Defenders
nr. 1 Starlin 20,-
- 2 Kane 15,-

Devil Dinosaur
nr. 1 Kirby 10,-

Doc Savage
nr. 2, 3 6,-

Dr. Strange (1968)
nr. 169 15,-
- 170, 171, 179 10,-

Dr. Strange
nr. 1 Brynner 25,-
- 2-5 15,-
- 6 10,-
- 19-30 8,-
- 31-45 4,-

Dr. Strange Annual
nr. 1 10,-

Eternals
nr. 1 15,-
- 2-19 5,-

Eternals Annual
nr. 1 10,-

Fantastic Four
(nr. 24-35 er ikke så pæne, men hele) 40,-
nr. 37-60 45,-
- 61-70 35,-
- 71, 73, 76-83 20,-
- 85-102 (Nr. 102 sidste Kirby) 15,-
- 103-125 12,-
- 130, 131, 212-214, 218, 220 5,-

Fantastic Four Special
nr. 8 (1970) 15,-

Fantasy Masterpieces (vol.1, Captain America)
nr. 3, 4, 5, 8, 11 15,-

Frankenstein
nr. 1 15,-
- 3-5 8,-

Ghost Rider
nr. 35 af Starlin 7,-

Giant size Superheroes
nr. 1 Spider-man 20,-

Howard the Duck
nr. 2 35,-
- 5 10,-
- 6-10 8,-
- 11-31 6,-

Howard the Duck Annual
nr. 1 10,-

Hulk
nr. 103 25,-
- 144 15,-
- 222 Starlin 8,-

Hulk Annual
nr. 7 (1978) J. Byrne 10,-

Ironman
nr. 1 100,-
- 47 B. Smith 25,-
- 55, 56 Starlin 15,-
- 128 5,-

John Carter of Mars
nr. 1 G. Kane 12,-
- 2-17 5,-

John Carter of Mars
nr. 1 G. Kane 12,-
- 2-17 5,-

Journay into mystery
nr. 1 med Kane & Reese 10,-
- 3 med Kane & Reese 10,-

Jungle Action
Black Panter 6 à nr. 1 15,-
nr. 7-10 8,-
- 11-24 5,-

Kull
nr. 9, 10, 13-15 af Severin & Ploog 12,-

Machineman
nr. 1 10,-
- 3-5 5,-

Man-Thing Giant size
nr. 1, 2, 3 12,-
- 5 Howard the Duck 40,-

Marvel Classics
nr. 12 The three Musketeers. Nino 10,-

Marvel Feature (Red Sonja)
nr. 3, 4, 5, 6, 7 6,-

Marvel Collectors' Item
nr. 1 (1965) 35,-
- 2 25,-
- 10 12,-

Marvel Greatest Comics
nr. 28 10,-

Marvel Premiere (Dr. Strange)
nr. 4 Smith 20,-
- 5-14 Brynner 12,-
- 41 »Seeker 3000« 5,-
- 50 med Alice Cooper 7,-
- 54 »Caleb Hammer« 5,-
- 56 »Dominic Fortune« 7,-
- 57,58 »Dr. Who« 7,-
- 51, 52, 53 »Black Panter« 5,-

Marvel Spotlight (vol.1)
nr. 2, 4 »Werewolf« Ploog 15,-
- 30 »Warriors Three« 6,-
- 33 »Deathlok« 6,-

Marvel Spotlight (vol.2)
nr. 1, 2, 3 »Captain Marvel« 8,-
- 7 »Star-lord« 8,-

Marvel Superheroes
nr. 12 »Captain Marvel« (første marvel) 30,-
- 13 »Captain Marvel« 15,-
- 14 »Spider Man« 15,-

Marvel Tales (1964)
nr. 1 Første Spider-man, Hulk, Giant Man, Thor, Sgt. Fury, Ironman 125,-
- 2 Første Avengers, X-men, Dr. Strange 70,-
- 3 40,-
- 4, 5 30,-
- 6-8 15,-
- 18 12,-

Marvel Team-up (Spider-man)
nr. 1 70,-
- 2, 3 35,-
- 4-10 15,-
- 11-30 8,-
- 53 X-Men, John Byrne 25,-
- 54, 55, 59-70, 75 Byrne 15,-
- 71, 76, 83-85, 87, 91, 98, 99, 101 6,-

Marvel Two-in-one
»The Thing«
nr. 1, 2 Kane 25,-
- 50, 53-55, 60, 63 (53-55 af Byrne) 20,-

Marvel Two-in-one Annual
nr. 1 Starlin 15,-

Master of kung-fu
nr. 17 1'kung-fu af Starlin 15,-
- 18-50 Gulacy 8,-
- 51-77, 80, 90 5,-

Giant size Kung-fu
nr. 1, 3 Gulacy 12,-

Micronauts
nr. 6, 9, 10 10,-
- 12, 13 8,-
- 19, 20, 22, 23 5,-

Micronauts King size Annual
nr. 1 10,-

Moon Knight
nr. 1-3 5,-

Ms. Marvel
nr. 1-3 10,-

My Love
nr. 23 Steranko 10,-

Nick Fury, Shield (1968)
nr. 8 12,-

Nick Fury, Shield (1973)
nr. 1, 2 7,-

Nova
nr. 12 6,-

Peter Parker
nr. 1 10,-
- 2-10 6,-

Peter Parker Annual
nr. 1, 2 10,-

Red Sonja
nr. 5-15 7,-

Sergant Fury
nr. 7 Kirby 40,-

Shanna the Devil
nr. 1, 2 Steranko covers 7,-

Special Marvel Edition
nr. 1, 2 med Thor 15,-
- 15 Første Kung-fu, af Starlin 30,-
- 16 Starlin 18,-

Spider-man
Alle blade er **meget** flotte
nr. 5 275,-
- 14 175,-
- 15 160,-
- 16-20 120,-
- 21-25 75,-
- 26-35 60,-
- 36-50 45,-
- 51-75 20,-
- 76-95, 99 15,-
- 96-98 Drug Story, not aproved 35,-
- 100 25,-
- 101-120 10,-
- 121, 122 Death of Gwen Stacy/ Greeen Goblin 50,-
- 123-150 8,-
- 151-218 5,-

Spider-man Annual
nr. 2 (1965) 70,-

Spider-man (Special)
nr. 3, 4 30,-
- 5-7, 9 18,-
- 10-14 10,-

Spider-man Giant size (1974)
nr. 1 15,-
- 2-5 10,-

Record genoptryk af af Spider-man nr. 1
(Fuldkommen identisk) 1970 25,-

Star Wars
nr. 1 30,-
- 2, 3 15,-
- 4-11 8,-
- 18 4,-

Strange Tales
nr. 114 40,-
- 115 (Mangler en reklame side) 15,-
- 120, 123, 128, 134 25,-
- 135-150 1'Nick Fury nr. 135 20,-
- 151-164 1'Steranko 151 25,-

Sub-mariner
nr. 1 80,-
- 30, 40 10,-
- 69 7,-

Supernatural Thrillers
nr. 1 »IT« af Severin 10,-
- 2 »Invisible man« 6,-

Tales of Suspence
nr. 58 1'Captain America, lidt laset 25,-
- 60-70 25,-
- 71-99 18,-

Tales to Astonish
nr. 57 30,-

Tarzan
nr. 1 10,-

Tex Dawson
nr. 1 Steranko cover 7,-

Tower of Shadow
nr. 3 Barry Smith 15,-
- 5 Barry Smith 15,-

Thor
(starter med nr. 83)
nr. 91 55,-
- 93 (Lidt laset) 40,-
- 96 50,-
- 101, 102, 104, 105 30,-
- 107 film om coveret 20,-
- 108-147 15,-
- 170-179 12,-
- 180, 183-200 10,-
- 201-225 8,-
- 226-300 6,-

Thor Special (1966)
nr. 2 20,-
- 3 15,-

Thor Annual
nr. 5-8 8,-

Tigra
nr. 6 John Byrne 7,-

2001 a Space Odyssey
nr. 1 10,-
- 2-10 5,-

Werewolf by night
nr. 11-14 Ploog 6,-

Western Gunfighters
nr. 14 cover af Steranko 7,-

What if
nr. 1 20,-
- 2, 3 12,-
- 7, 8, 10, 11, 13, 16, 18, 19, 21, 24 8,-

Worlds unknown
nr. 1 15,-
- 2 10,-
- 3-6 6,-

X-men
nr. 5 (flot) 75,-
- 35 15,-
- 49 10,-
- 50-51 Steranko 35,-
- 144-146 5,-

X-men Special
nr. 1, 2 10,-

Bestilles direkte fra Runepress pr. postordre,

da vi kun har et eksemplar af hvert blad, sæt venligst nogle alternativer på.

en snak med Lotte Ejby og Jørgen Angel.

I foråret 1980 udsendte forlaget Interpresse i samarbejde med undervisningsforlaget Gjellerup den danske tegneserie VALHALLA 1: »Ulven er løs«, af Henning Kure, Hans Rancke Madsen, Peter Madsen og Søren Håkansson, som undervisningsalbum til folkeskolen.

Albummet blev første gang udgivet af Interpresse i efteråret 1978. Undervisningsalbummet består foruden tegneserien af en bearbejdning af en artikel af Hans Rancke Madsen (tekst) og interview med Peter Madsen (tegninger) - taget fra Kulørte Siders specialnummer om Valhalla (nr. 36) - samt en række arbejdsopgaver omkring såvel tegneserien som artiklen og interviwet. Tegneseriealbummet er tilrettelagt af Jørgen Angel (Interpresse), Lotte Ejby (Gjellerup) og Lisbeth Myers.

Det følgende er et telefoninterview med Jørgen Angel og Lotte Ejby foretaget af Anders Hjort Jørgensen. Interviewet er senere transskriberet og redigeret af Torben Skjødt Jensen.

AHJ: Hvordan har I tænkt jer, at albummet skal anvendes? I hvilke fag og i hvilke sammenhænge?

LE: Vi har skrevet på bagsiden af Valhalla-albummet, at vi mener, det skal bruges i det såkaldte »udvidede tekstbegreb« i danskundervisningen, og også som et led i tværfagligt samarbejde om den nordiske mytologi, hvilket er ret oplagt, da »Ulven er løs« bygger på myter fra den nordiske gudeverden.

Men selve begrebet »tegneserier i undervisningen« er jo ikkke nyt, og her er Valhalla et godt eksempel på, hvad man kan bringe ind, hvis man f.eks. har lyst til at arbejde med mediet generelt, men også hvis man er inde i f.eks. et tekstarbejde, hvor man gerne vil anskueliggøre noget om . . . f.eks. . . . kønsroller. Tegneserier er netop velegnede til at kigge på noget med kønsrollefordelinger, og der mener jeg, at Valhalla har et lidt andet mønster end de mere traditionelle tegneserier.

AHJ: I en anmeldelse af skolealbummet i Politiken stiller anmelderen spørgsmålet, om det ikkke er lidt vel prætentiøst at fortolke tegneserier som man fortolkede Guldhornene for år tilbage?

LE: Jamen, det gør man jo heller ikke. Ethvert medie har jo udviklet sine egne analyse- og tolkningsmodeller/metoder, og tegneseriemediet skal selvfølgelig analyseres på sine egne præmisser. Mediet har også sin egen historie, ligesom Guldhornene. Oehlenschlägers tekst er en skønlitterær tekst fra en bestemt periode, og specielt Valhalla er en dansk tegneserie - skabt af danskere, og som endda bygger på en gammel dansk myte - og derved er Valhalla også et led i tegneseriens historie.

Jeg synes også vi i opgaverne har forsøgt at give eleverne en model, både til analyse og tolkning af netop denne serie, og så har vi opfordret eleverne til selv at gå videre med andre serier, de læser.

Og der må jeg sige, at hvor en normal skønlitterær tekst består af ord, der beskriver hændelser og ting - det er ordene, der udtrykker følelser og stemninger - så er tegneserien jo fortalt i en kombination af billeder og ord, og det må nødvendigvis præge den metode, man vælger til at analysere og fortolke tegneserier med..

JA: Jeg tror, at det måske er kommet bag på Politikens anmelder, at man kan fortolke eller analysere tegneserier overhovedet. Og måske betragter han enhver fortolkning af en tegneserie som en overfortolkning.

AHJ: Men han skriver også, at der er frygt for, at danskundervisningen helt bliver væk i alt det her. Deler I den bekymring?

LE: Jeg vil godt sige lidt generelt om faget Dansk i denne sammenhæng. Siden folkeskoleloven i 1975 og undervisningsvejledningen, der kom i 1976, har faget været til debat både lokalt og centralt. F.eks. i CUR-bilag 345 fra 1979 (fra Det Centrale Uddannelsesråd), er der nærmest tiltag til at gøre faget til et redskabs- og kommunikationsfag, og splitte det op i nogle enkelte bestanddele - og det kan man sige er et udtryk for at man gerne vil indøve visse færdigheder igennem faget . . .

Men i 1980 i det skrift, der hedder »Svar på Tiltale« fra Dansklærerforeningen, og i øvrigt også fra »Ebeltoftrapporten« fra samme år, advares der skarpt mod den såkaldte teknokratopfattelse af danskundervisningen. Der slår man til lyd for fagets dannelsesside. Jeg tror nok, at debatten her i 80'erne er ved at falde lidt mere til ro i et leje, som det udvidede tekstbegreb har fået mere greb om de teksttyper, som det udvidede tekstbegreb inddrager i undervisningen, og der er tegneserier kun en lille del af det kolossale udbud af tekstmateriale, der arbejdes med i danskundervisningen.

Faget er ikke kun et redskab til kommunikation, viden og færdighed. Faget har sin egen identitet - og den dannelsesfunktion man taler om er et led i udviklingen af et menneskes hele livsholdning og værdigrundlag i øvrigt.

Det er store ord, men jeg deler faktisk ikke den bekymring, der gives udtryk for. Jeg synes faget er afsindigt spændende - ligemeget om det er gamle sagn, folkeviser, romantikkens digte, tegneserier eller 80'ernes bombardement af lyd og billede - som reklame TV, man arbejder med.

Det er bare synd, at faget er blevet så kraftigt beskåret i timetal, kan jeg så sige. Og jeg tror nok, at de nedskæringer måske kan få nogle lærere til at arbejde mere med de formelle sider af faget på bekostning af den mere kreative, oplevelsesmæssige og dermed også dannelsessiden - men det er jo en helt anden bekymring.

AHJ: På albummets bagside står, at det kan anvendes fra 6.-10. klasse. Men det har været anført i materialebeskrivelsen for folkeskolen, at tegneserien sagtens kan læses fra 6. klasse mens en gennemarbejdning af arbejdsopgaverne må placeres i 8.-10. klasse, og at kun enkelte af opgaverne kan anvendes på laverre klassetrin. Burde man ikke med det samme have indset det umulige i at skabe materiale, der rækker fra 6.-10. klasse?

LE: Vi har nok ikke de samme betænkeligheder med hensyn til albummets anvendelse, som der gives udtryk for i materialebeskrivelsen. Det er da klart, at der arbejdes på forskellige niveauer med materialet i henholdsvis 6. og 10. klasse, for nu at nævne yderpunkterne. Men f.eks. er interviewet med tegneren og forfatteren i albummet sprogligt tilrettelagt med ordforklaringer, så jeg tror, at i hvert fald 6.-7. klasse vil kunne få indsigt i en tegneseries tilblivelse, og også forståelse for den noget komplicerede skabelsesproces og det meget tætte samarbejde, der skal til for at skabe et produkt af den slags. Men naturligvis må lærerens rolle som formidler og støtte med sin egen baggrundsviden være langt mere fremtrædende på 6.-7. klassetrin end på 10., og det er da muligt, at arbejdsopgaverne til interviewet er for omfattende på de lavere klassetrin. Men arbejds-

opgaver er altid kun et vejledende tilbud til elever og lærere. Opgaverne kan måske inspirere til andre undersøgelser end de foreslåede. Hvad angår opgaverne mener jeg nu, at de faktisk arbejdes med lige fra børnene bliver klar over, at det er et specielt medium, som de læser fordi der er nogle spændende virkemidler i det - billedmæssigt, f.eks. afstand, vinkler, perspektiv, farver - det skal man nu ikke være så gammel for at have lidt begreb om. Vi er billedlæsere i hverdagen (via alle vore reklamer, TV, ungdomsblade o.s.v.), men det er da muligt, at en egentlig nærlæsning, og dermed en tolkning af det samfundsmønster, der gives udtryk for i Valhalla, er alt for svær for 6. klasse.

Men igen mener jeg, at den enkelte lærer må udvælge sit konkrete stof i forhold til sine elever og vælge hvor megen formidler af viden han vil påtage sig at være.

AHJ: Nu nævner du selv de enkelte virkemidler. Jeg har bemærket, at samtlige af de undervisningsmaterialer, der findes på markedet, gør meget ud af billedperspektiver, talebobler, lydord m.v., og det gør de ganske godt, men så glemmer de samspillet imellem dem. Jeg tænker her på f.eks., hvordan samspillet mellem tekst, perspektiv og mimik kan udbygge personkarakteristikken o.lign. Man læser kort sagt sin ABC, men ikke hvordan bogstaverne kan sammensættes til meningsfyldte udsagn. Taber man ikke formålet på gulvet på den måde?

LE: Jo da, hvis man slutter ved de her analyser, og ikke får dem samlet til en helhed, så har du da ret. Men nu synes jeg nok, at du er lidt flot, når du siger, at samtlige udgivelser slutter uden at få begreberne samlet. Jeg synes, at der er flere gode og også dybdegående analyser af serier på markedet, men du har da ret i, at nogle af undervisningsmaterialerne er for lidt instruktive. Jeg har da også selv set opgavehæfter, der har indeholdt en masse aktiviteter, men ikke mange instruktive forslag til en samlet forståelse af mediet. Jeg synes nu nok, at der i Valhallaalbummet er ansatser til en sådan samlet forståelse, f.eks. i afsnittet om nærlæsning.

Men for at vende tilbage til spørgsmålet om den store spændvidde fra 6.-10. klasse. Vi har tidligere lavet materiale, der spændte så vidt. Og der mener jeg, at kravet til et sådant materiale må være, at det primært kan læses og forstås af de yngste og også har interesse og rummer engagerende stof for de ældste. Det synes jeg også Valhalla gør.

AHJ: Nu siger du selv, at man må føre eleverne til et sted, og derfra må de selv bringe det videre, bl.a. med kraftig støtte fra lærerne. Men kræver det ikke en indsigt fra lærernes side, som man med rimelighed kan afkræve dem - de har jo heller ikke fået nogen undervisning i tegneserier. Der burde man måske lave noget instruktion til lærerne om, hvordan man arbejder videre med de ting?

LE: Du har ret i, at seminarierne tidligere ikke har formået at tage højde for de kolossalt mangeartede medier, man må inddrage som tekster i danskundervisningen. Og der tror jeg, at mange lærere har haft travlt med at indhente viden rundt omkring disse medier, hvilket man også kender til fra kurser.

Det er nok rigtigt, når du siger, at der er et hul i lærernes viden, der skal udfyldes, men på den anden side skal man også passe på ikke at »opgaveløse« sig ihjel på et stof. Oplevelsen skal også stå der, og de åbne spørgsmål og muligheder skal være der.

AHJ: Bør man ikke i danskundervisningen give eleverne et så godt kendskab til tegneserier som muligt? Et kendskab til mediets mange muligheder ved en gennemgang af flere tegneserier? Og risikerer man ikke, at eleverne gennem Valhallaalbummet bliver fastlåst i en formodning om, at sådan ser altså en god tegneserie ud, der er Valhalla, og resten er noget bras?

LE: Jeg kan godt forstå dit spørgsmål, at det kan være lidt farligt med de serier man vælger ud, at man ligesom blåstempler dem, for tegneserier har jo ikke altid været populære blandt lærerne - traditionelt. Men jeg tror nu ikke dette materiale er så styrende, for de fleste elever har jo læst langt flere tegneserier end lærerne. Jeg tror, at konkret arbejde med én tegneserie giver lyst til at arbejde videre med andre tegneserier, og ved at gå i dybden med en tegneserie, kan man overføre iagttagelserne på andre. Jeg føler mig overbevist om, at eleverne netop her selv har mulighed for at komme med tekster, og det har de ikke ret mange steder ellers i danskundervisningen. Indenfor de litterære områder vil læreren altid have læst mere end eleven, men her er forholdet rent faktisk omvendt.

JA: Jeg synes nu også, at det spændende ved Valhalla er, at man har en samlet historie, hvor man trækker tingene ud fra. Man kan gøre det på begge måder - enten ved at tage eksempler fra forskellige serier og sammenholde dem eller bruge een serie og deri demonstrere de forskellige nuancer, der bliver brugt. Det giver en oplevelse at knytte tingene sammen ud fra en helhed (den samme serie) og en anden oplevelse, hvis du stykker det sammen af forskellige serier. Så derfor synes jeg ikke, at det er en hemsko for arbejdet, at vi her har brugt en hel serie, tværtimod.

LE: Jeg tror også, at en egentlig kvalitetsvurdering af tegneserierne kunne være enormt spændende at foretage. Jeg har hørt om undervisningssituationer, hvor man har gjort sådan, og det er virkelig vanskeligt, for hvordan skal man prioritere tegningernes kvalitet i forhold til handlingen, sproget o.s.v. - det er meget vanskeligt. Tegneserier er jo ikke noget entydigt begreb, men det er vel også det, der gør det så spændende at arbejde med.

AHJ: Ja, det kan vi jo godt blive enige om. Men Gjellerup har også et andet projekt under forberedelse. En slags studiebog i tegneserier af Torben Weinreich, med den lidt for definitive titel: »Bogen om tegneserier«. Hvad er formålet med en sådan udgivelse?

Det er ikke en decideret studiebog. Den er i to dele. En grundbog og et arbejdshæfte, og ideen med den er at give eleverne et grundmateriale til at arbejde med en hvilken som helst, man måtte ønske at beskæftige sig med. D.v.s. grundbogen forsøger det, du har efterlyst, at sætte tegneserien ind i den samfundsmæssige sammenhæng, idet den indeholder afsnit om læsevaner hos børn og voksne, forbrug af fritid, tegneseriens produktionsforhold m.m. Den har også det historiske perspektiv med, lige fra seriernes spæde begyndelse frem til i dag. Jeg mener også, at Weinreichs bog, når vi snakker om formålet, viser, at det er et stykke seriøst arbejde, der hviler i danskundervisningen, at beskæftige sig med serier. Bogen er primært til danskundervisningen med udgangspunkt i tekstbehandlingen, men den kan også benyttes tværfagligt. Bogens niveau er lagt fra 7.-10. klasse.

AHJ: Man kan ikke undgå at bemærke, hvordan skolebogsforlagene konkurrerer om at dække dette specielle emne. Både Borgen, Gyldendal, Gad, Gjellerup samt et par mindre forlag har udsendt tegneseriemateriale siden DANSK 1976. Og nu følger forlaget Grafisk vist efter. Hvordan skal man som dansklærer, uden forudsætninger på serieområdet, kunne vælge sit materiale? Er det overhovedet i lærerens og elevens interesse med denne konkurrence?

LE: Som forlagsredaktør må jeg nok svare på den måde, at der er et vældigt udbud, men jeg vil nu hellere tage udgangspunkt i min egen erfaring som lærer, og der må man jo støtte sig til, som på andre områder, anmeldelser af de materialer der udsendes. Men jeg har da også selv som lærer følt, at det var svært at holde mig orienteret i rimelig grad. Det bedste er vel kollegers gode erfaringer og derved anbefalinger af materialet, og mange af forfatterne holder da også foredrag og kurser rundt omkring i landet. Og der kan man som praktiserende lærer hente megen god viden og inspiration. Men om det er i lærernes interesse? Lidt naivt kan man jo mene, at de mange produkter på markedet kunne være med til at højne kvaliteten. Sagen kan jo også anskues politisk, og den anden model er jo et statsforslag med monopol på at udsende tegneseriemateriale. Så kan man diskutere om det er i lærerens interesse.

AHJ: Interpresse har også sammen med Gjellerup stået for udgivelsen af de i tegneseriehenseende elendige King Classics med tilhørende bånd til engelskundervisningen. Er det ikke at presse citronen lidt vel rigeligt? Kan man virkelig ikke finde bedre tegneserietilbud, når man nu absolut vil have dette medium afsat til folkeskolens engelskundervisning. Bedre tilbud end disse, som oven i købet kun når de gamle Illustrerede Klassikere til knæene.

JA: Materialet er ikke til undervisning i forståelse af tegneserier, men til undervisning i engelsk. Og det synes jeg gør en forskel, fordi du i dit spørgsmål lægger en kvalitetsmæssig vurdering ind omkring tegnere, deres måde at tegne på (Du sammenligner det med de gamle Illustrerede Klassikere), men når vi netop snakker om materiale til engelskundervisningen, så synes jeg ikke det er det primære, hvem der har tegnet den. Det primære er om materialet egner sig til engelskundervisning, og det mener jeg dette gør. Man har et hæfte samt et kassettebånd, hvor eleverne kan følge med i de skrevne ord og samtidig høre det udtalt, altså en spændende historie, der samtidig er dramatiseret med lydeffekter. Materialet er selvfølgelig tænkt som suppleringsmateriale. Så kan man diskutere om det burde være den ene eller den anden genfortælling eller tegner, men det synes jeg er mindre væsentligt i denne sammenhæng.

LE: Jeg vil godt lige gribe fast i dit spørgsmål, for det du mener, er vel, at det ikke er lige meget, hvad man giver eleverne at læse hvad angår er det jo ikke lige meget, hvad de lærer at læse på, vel?

AHJ: Nej, vel?

LE: Det bedste er vel hvis indholdet også er kvalitet. At de får nogle oplevelser i indlæringsfasen, men det siger Jørgen jo også, at han mener materialet giver.

AHJ: Ja, men det må jo så blive en diskussion mellem de lærde. Men har IP planer om at medvirke ved flere serier af undervisningstilbud i fremtiden?

JA: Jeg vil sige, at vores forsøg her med et samarbejde mellem to nærmest diametrale modsætninger i forlagsbranchen (IP & Gjellerup) har været meget positivt, og vi har haft meget glæde af det. Så hvis Interpresse, hvad bestemt ikke er usandsynligt, har lyst til at gå ind i et lignende projekt på et senere tidspunkt, bliver det kun hvis vi får samme pædagogiske rygdækning som på dette projekt. Hvis der er egnet materiale har vi lyst igen, vi vil ikke bare gøre det for at gøre det.

Bogen om tegneserier

Baggrunden for overhovedet at tage tegneserier ind i undervisningen og for at lave en egentlig undervisningsbog med arbejdshæfte om mediet, findes i faghæftets opfordring til at tage udgangspunkt i de tekster, der omgiver eleverne. Givet er det, at tegneserier læses i stort omfang af børn og unge, det er et lettilgængeligt medium (skal ikke optages på lyd- eller billedbånd) og samtidig billige at anskaffe til undervisningsbrug.

Torben Weinreichs **Bogen om tegneserier** giver en samlet fremstilling af mediet »tegneserier« sprogligt tilrettelagt for elever i folkeskolens 7.-10. klassetrin.

I fem artikler redegøres der for: læsevaner hos børn og unge, tegneseriernes historie, produktion, indhold og billedsprog.

Til sidst en typegennemgang, ud fra produktionsforhold, historie, indhold og sprog, af de tre kendte tegneserier Anders And, Fantomet og Tintin.
Til grundbogen er der udarbejdet et arbejdshæfte, der med eksempler og opgaver knytter sig til grundbogens artikler. Bagest i arbejdshæftet er der en vejledning til læreren og en kommenteret litteraturliste til elever og lærere.

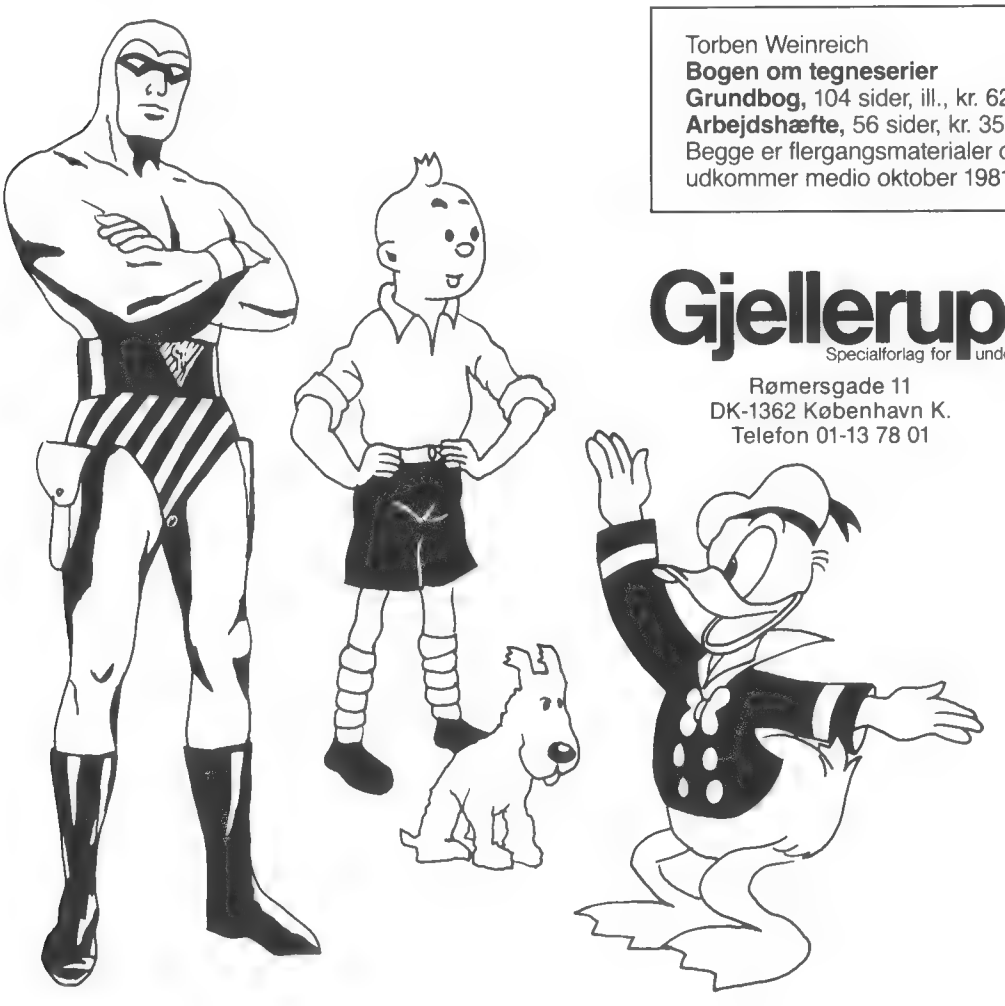

Torben Weinreich
Bogen om tegneserier
Grundbog, 104 sider, ill., kr. 62,-
Arbejdshæfte, 56 sider, kr. 35,-
Begge er flergangsmaterialer og udkommer medio oktober 1981.

Gjellerup
Specialforlag for undervisningsmidler

Rømersgade 11
DK-1362 København K.
Telefon 01-13 78 01

Skole bibliotekar foreningens Børnebogs pris 1981 til Valhalla.

Formanden for Danmarks skolebibliotekarforening, Niels Lykke Sørensen, overrakte Børnebogsprisen på kr. 5.000,-, plus diplom til tegneren Peter Madsen.

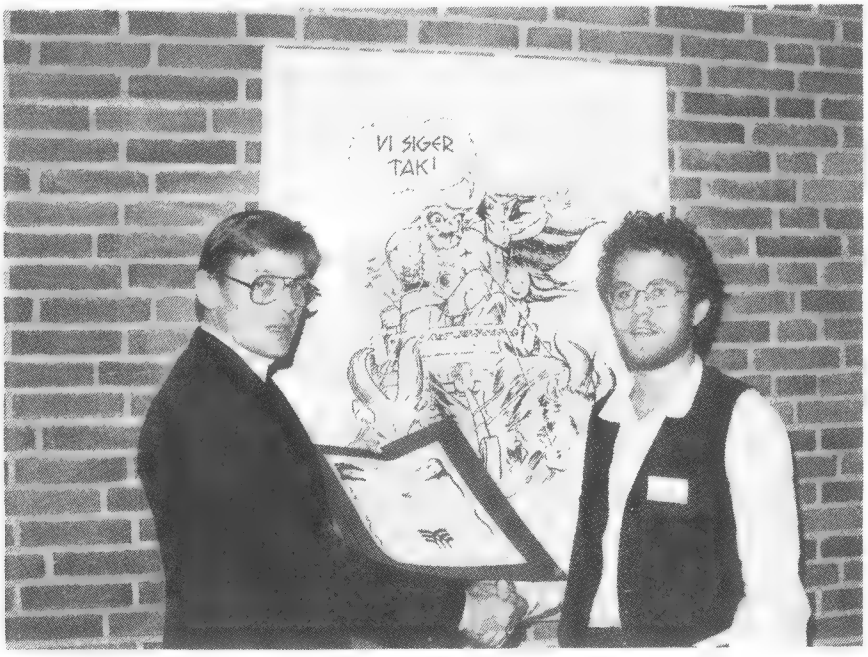

Danmarks skolebibliotekarforening tildelte i oktober Børnebogsprisen 1981 til undervisningsudgaven af Valhalla 1: Ulven er løs.

På skolebibliotekarernes repræsentantskabsmøde i Svendborg den 10. oktober overrakte formanden for prisudvalget, Benny Birger, prisen til albummets skabere, Peter Madsen, Hans Rancke Madsen og Søren Håkansson samt Jørgen Angel, der har stået bag undervisningsalbummet. I begrundelsen for tildelingen af prisen, nævner prisudvalget:

- Redegørelsen, der findes i undervisningsudgaven, er så givende.
- Den skal fremme den enkelte lærers brug.
- Tekstens udformning gør den anvendelig i tekstanalyse til nutidsmenneskets hverdag.

Endvidere tilføjede formanden:

- Skolebibliotekarforeningen vil gerne støtte initiativer, som er til gavn og glæde for alle sider af den danske børne- og ungdomslitteratur. Vi mener, at forskellige udtryksformer må behandles ligeværdige.

Jørgen Angel kunne iøvrigt fortælle at Interpresse og Gjellerup nu ville gå ind i et nyt projekt, nemlig omkring Orla Klausens tegneserieudgave af Jeppe Aakjærs, Jens Langkniv.

Fra venstre er det farvelægger Søren Håkannson, Benny Birger - formand for børnebogprisudvalgs-kommiteen, Jørgen Angel fra Interpresse - stående, Hans Rancke Madsen, tekstforfatter og Peter Madsen, tegner.

en præsentation af TORBEN OSTED

af Erling Stenby.

Efter min mening er Torben Osted den bedste tegner af humoristiske historier, der findes i Danmark idag. Jeg har som de fleste andre lært hans tegninger og humor at kende gennem »FODRING FORBUDT« i Politiken. Det er mig stadig komplet uforståeligt, at man på Politiken har valgt at fortsætte »LIVETS GANG I LIDENLUND« frem for »FODRING FORBUDT«!

Helt typisk for Torben Osteds historier er en lun og positiv sans for humor. Den er ofte underfundig og absurd, men aldrig ond eller skadefro. Godt nok har jeg ikke kendt ham særlig længe, men alligevel mener jeg at have gennemskuet ham. Jeg opfatter hans måde at skrive morsomme episoder på, som en kombination af inspiration fra personlige erfaringer med en livlig fantasi og en evne til et formulere sig på en varm og menneskevenlig facon.

De personlige erfaringer har han rigeligt af. Det har de fleste selvfølgelig, men hans er måske lidt ud over det sædvanlige. Han har helt automatisk fået den erfaring der følger af at være yngst af 10 søskende, og senere har han selv i høj grad været skyld i, at hans erfaringsgrundlag er vokset betydeligt.

Han forlod skolen som 14-årig, fordi han var træt af den. Men begyndte hurtigt igen da han opdagede, at livet udenfor var endnu værre. Han tog studentereksamen på kursus og begyndte at læse matematik og fysik på universitetet. Mens han læste, lærte han meget om mennesker. Ikke så meget i forbindelse med studiet, men via de mange meget forskellige jobs han havde ved siden af studiet for at tjene til livets ophold.

Kan en humorist, der beskæftiger sig med det virkelige liv, med menneskelige følelser og reaktioner, mon gøre det med bedre overblik, lune og ikke mindst kærlighed, end når han har mennesker i så mange forskellige situationer, som en dørsælger, en småkagebager, en grossist i bisquit, en taxa-chauffør, en gymnasielærer, en rensetøjs-afhenter, en forfatter af Anders And-historier, en gift mand og en far har. Når alle disse ting opleves af en person, der uddrager de positive elementer af hver enkel og bruger dem i sine historier, får man en serie som »FODRING FORBUDT«, hvor man ser verden fra den positive side, nemlig: HVOR ER DYRENE DOG MENNESKELIGE og ikke: HVOR ER MENNESKENE DOG DYRISKE!

Umiddelbart undrer man sig lidt, når man hører, at denne kvikke unge mand afbrød sit studium midt i anden del. Men idag har han jo bevist, at han kunne gennemføre, det han satsede på: At kunne leve af at lave det der interesserer ham. Idag oversætter, håndtekster, redigerer og selvfølgelig tegner han til livets ophold. Desuden underviser han også fra denne position, men denne gang i sit nye fag - tegning. Det ville have været ærgerligt, hvis han idag havde siddet som gymnasielærer et eller andet sted. »Ham der er god til at tegne!« ville eleverne måske sige, men hva' så?

UNDER SLAGET PÅ REDEN 1801 MELLEM ENGLAND OG DANMARK VAR LORD NELSON CHEF FOR EN DEL AF DEN ENGELSKE FLÅDE, HVIS ØVERSTKOMMANDERENDE VAR ADMIRAL PARKER. PÅ ET TIDSPUNKT SIGNALEREDE PARKER TIL NELSON, AT DENNE SKULLE INDSTILLE KAMPEN, MEN NELSON VILLE SLÅS!! DA UDKIGSMANDEN GJORDE HAM OPMÆRKSOM PÅ SIGNALET FRA ADMIRALSKIBET, SATTE NELSON KIKKERTEN FOR SIT BLINDE ØJE:

I ÅRET 49 F. KR. VAR JULIUS CÆSAR ØVERSTKOMMANDERENDE FOR DE ROMERSKE STYRKER I GALLIEN. HAN BESLUTTEDE SIG TIL AT GØRE SIG TIL HERRE OVER HELE ROMERRIGET. DEN 12. JANUAR GIK HAN OVER FLODEN RUBICON, GRÆNSEN MELLEM ROM OG GALLIEN, MED ORDENE:

DANSK MAD i dansk MAD

Da dansk MAD udkom i første omgang fra 1962 til sidst i 1971, havde man forsøgt at give bladet et nationalt præg med en del dansktegnede sider. Jeg tænker især på de politisk, satiriske historier af Preben Olesen. Den linie ønskede jeg ikke at genoptage, da dansk MAD genopstod i 1979. Først var der intet dansktegnet materiale i bladet, og hvis jeg ikke var stødt på »FODRING FORBUDT« i Politiken, havde der sikkert stadig ikke været det.

Tanken om danske sider i MAD lå mig faktisk så fjernt, at jeg fulgte »FODRING FORBUDT« i næsten seks måneder før det slog mig, at her var en oplagt mulighed. Da jeg tog kontakt med TO viste det sig heldigvis, at han var en stor MAD-fan. Han var meget positivt stemt overfor at skulle levere originalt materiale til bladet. Det viste sig, at jeg havde vurderet hans humoristiske sans rigtigt. Allerede hans første ideer, synes jeg, levede op til den MAD-standard, som materialet nødvendigvis måtte have for ikke at falde igennem. Faktisk har hans historier til dansk MAD været af en så høj kvalitet, at de er blevet bragt i andre udenlandske udgaver af MAD nærmere bestemt - brasiliansk MAD!

Foreløbig fortsætter samarbejdet i fin stil, men hvis TO en dag skulle blive træt af den usle betaling han får, kan vi sikkert få lov til at købe hans tegninger fra brasiliansk, mexikansk, japansk, tysk, svensk, norsk, argentinsk, græsk, engelsk, australsk, eller hollandsk MAD.

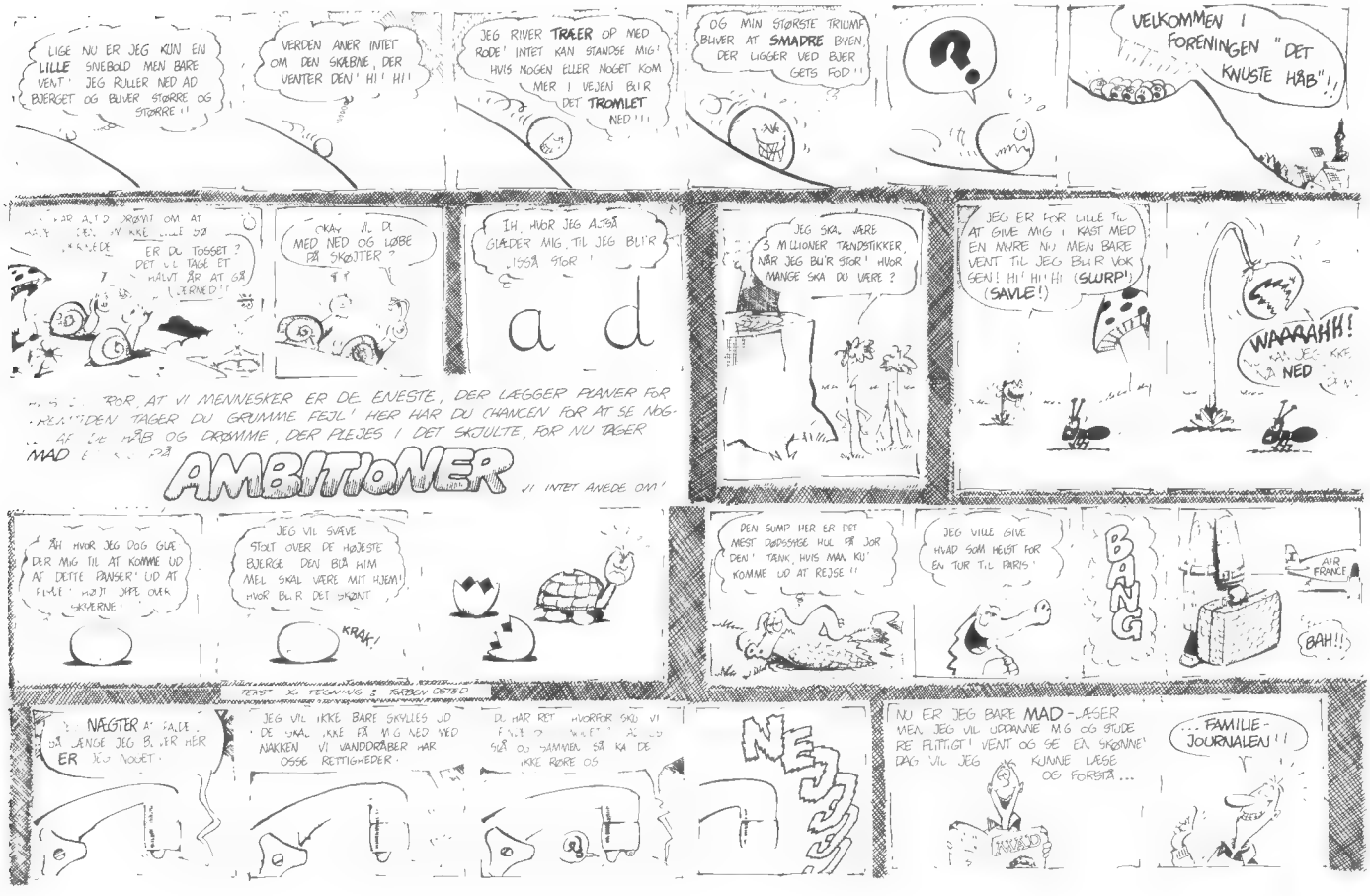
LIGE NU ER JEG KUN EN LILLE SNEBOLD MEN BARE VENT' JEG RULLER NED AD BJERGET OG BLIVER STØRRE OG STØRRE !!
VERDEN ANER INTET OM DEN SKÆBNE, DER VENTER DEN' HI' HI!
JEG RIVER TRÆER OP MED RODE' INTET KAN STANDSE MIG! HVIS NOGEN ELLER NOGET KOM MER I VEJEN BLIR DET TROMLET NED!!!
OG MIN STØRSTE TRIUMF BLIVER AT SMADRE BYEN, DER LIGGER VED BJERGETS FOD!!
VELKOMMEN I FORENINGEN "DET KVUSTE HÅB"!
ER DU TOSSET? DET VIL TAGE ET HALVT ÅR AT GÅ HERNED!!
OKAY N. DI MED NED OG LØBE PÅ SKØJTER?
IH, HVOR JEG ALTSÅ GLÆDER MIG, TIL JEG BLI'R ISSÅ STOR!
a d
JEG SKAL VÆRE 3 MILLIONER TANDSTIKKER, NÅR JEG BLI'R STOR! HVOR MANGE SKA DU VÆRE?
JEG ER FOR LILLE TIL AT GIVE MIG I KAST MED EN NYRE NU MEN BARE VENT TIL JEG BLI'R VOKSEN! HI' HI' HI! (SLURP!) (SAVLE!)
WAAAHH! KAN JEG KKE NED
MVH. ROR, AT VI MENNESKER ER DE ENESTE, DER LÆGGER PLANER FOR FREMTIDEN TAGER DU GRUMME FEJL! HER HAR DU CHANCEN FOR AT SE NOGEN AF DE HÅB OG DRØMME, DER PLEJES I DET SKJULTE, FOR NU TAGER MAD ET [illegible] PÅ
AMBITIONER
VI INTET ANEDE OM!
ÅH HVOR JEG DOG GIDE DER MIG TIL AT KOMME UD AF DETTE PANSER! UD AT FLYDE! HØJT OPE OVER SKYERNE!
JEG VIL SVÆVE STOLT OVER DE HØJESTE BJERGE DEN BLÅ HIM MED SKAL VÆRE MIT HJEM! HVOR BLI'R DET SKØNT
KRAK!
DEN SUMP HER ER DET MEST DØDSSYGE HUL PÅ JORDEN! TÆNK, HVIS MAN KUNNE KOMME UD AT REJSE!!
JEG VILLE GIVE HVAD SOM HELST FOR EN TUR TIL PARIS!
BANG
AIR FRANCE
BAH!!
TEKST OG TEGNING © TORBEN OSTED
NÆGTER AT SALGE. SÅ LÆNGE JEG BLIVER HER ER JEG NOGET!
JEG VIL IKKE BARE SKYLLES UD DE SKAL IKKE FÅ MIG NED VED NAKKEN VI VANDDRÅBER HAR OGSÅ RETTIGHEDER!
DU HAR RET HVORFOR SKULLE VI FINDE OS I DET? AT LUD GÅ OG SAMMEN SÅ KAN DE IKKE RØRE OS
NEJ!!!
NU ER JEG BARE MAD-LÆGER MEN JEG VIL UDDANNE MIG OG STUDERE FLITTIGT! VENT OG SE EN SKØNNE DAG VIL JEG KUNNE LÆSE OG FORSTÅ...
...FAMILIE-JOURNALEN!!

Fodring Forbudt

Handlingen udspiller sig, som det hurtigt fremgår blandt beboerne af en Zoo. Mennesker forekommer af og til, men spiller en meget beskeden rolle i den store sammenhæng. Dyrene, hvis forskellige udseende gør dem så dejlig letgenkendelige, har forskellige, karakteristiske menneskelige egenskaber. Disse er overdrevet så meget, at de virker komiske, hvilket selvfølgelig er kold beregning fra forfatterens side. Desuden foretager dyrene sig menneskelige handlinger, og det er i kraft af disse, serien scorer flest point. Hvis der kun blev spillet på den frække ræv, den dumme høne, den benløse slange osv., ville mulighederne hurtigt være udtømt, men med sine mange originale påfund, der ikke bygger på dyrenes karakteristiske egenskaber, forsøger TO variationsmulighederne dramatisk. Bortset fra det kommer der tit gode detaljer, fordi TO forstår at udnytte de mange udspekulerede indretninger i dyreverdenen, som overstiger den menneskelige fantasi.

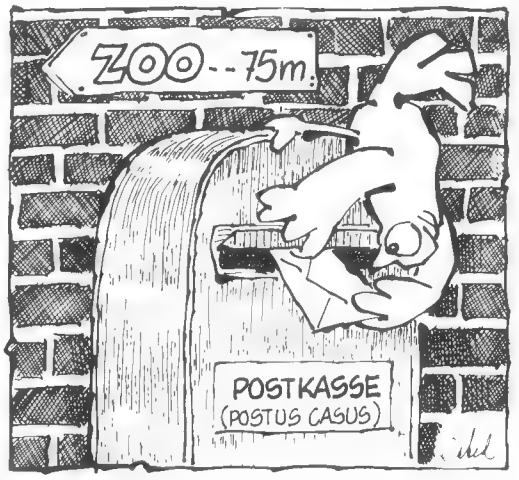

FODRING FORBUDT
af TORBEN OSTED

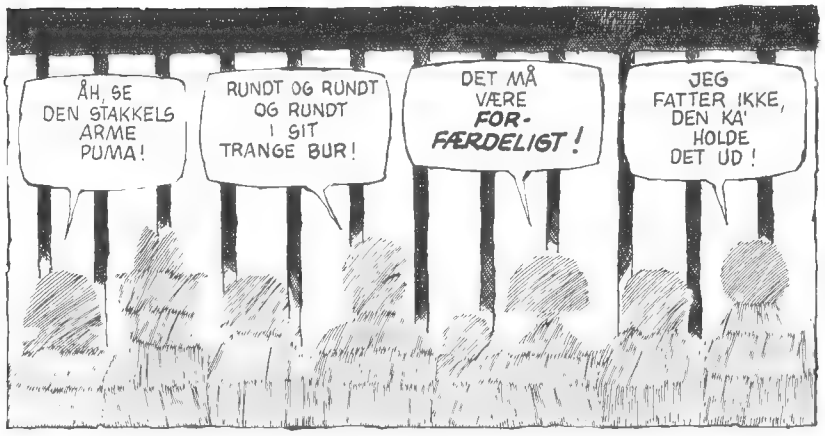
ÅH, SE DEN STAKKELS ARME PUMA!
RUNDT OG RUNDT OG RUNDT I SIT TRANGE BUR!
DET MÅ VÆRE FOR-FÆRDELIGT!
JEG FATTER IKKE, DEN KA' HOLDE DET UD!

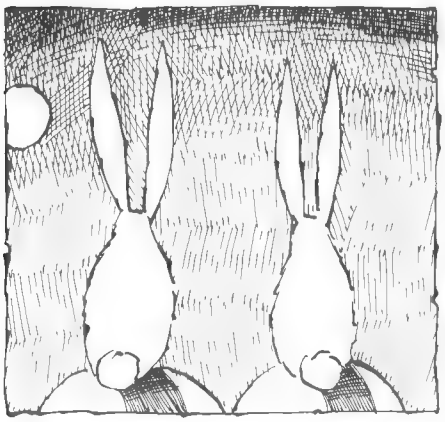

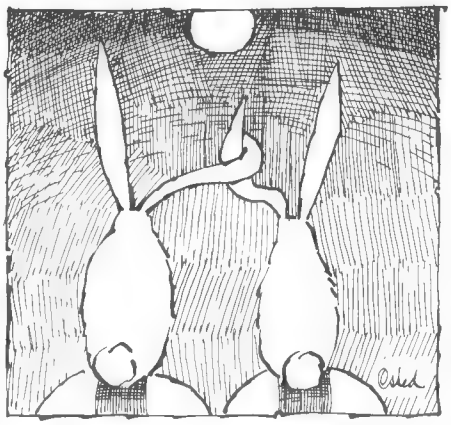

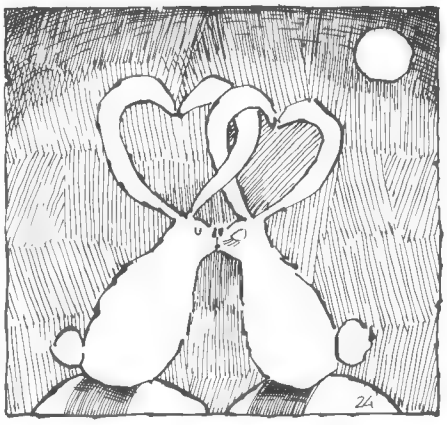

TÆNK AT VÆRE DØGNFLUE!! KOMME UD AF ÆGGET, PARRE SIG, LÆGGE ÆG OG DØ! PUNKTUM! HVOR DEPRIMERENDE!
111

DØGN-FLUER
SKA' DET NU VÆRE FORKERT AT HA' ORDEN I SIN TILVÆRELSE?!

UHA! DET SER UD TIL, AT VI FÅR TORDEN!!
HVIS LYNET SLÅR NED INDENFOR ET BESTEMT OMRÅDE, VÆLGER DET ALTID DET HØJESTE PUNKT!
112

JEG ANEDE IKKE, JEG HAVDE SÅ MANGE VENNER!

HVA' ER EN AHA-OPLEVELSE?
DET ER, NÅR DER PLUDSELIG GÅR ET LYS OP FOR ÉN!
113

AHA!!

SOM BARN KU' JEG IKKE FORESTILLE MIG, AT JEG KU' DØ...!
114

SENERE SLOG DET MIG, AT NÅR ALLE ANDRE LEVENDE VÆSNER DØR FØR ELLER SIDEN, KA' JEG NOK HELLER IKKE GÅ FRI!

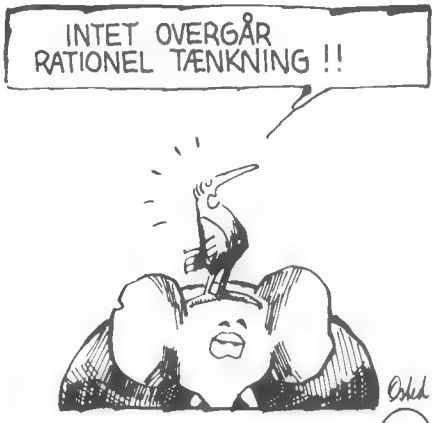
INTET OVERGÅR RATIONEL TÆNKNING!!

DU ER SÅ SMUK, MAUDE!
DU ER DEN SMUKKESTE JEG KENDER! JEG ELSKER DINE SMUKKE RUNDE PLETTER!
?!?
49

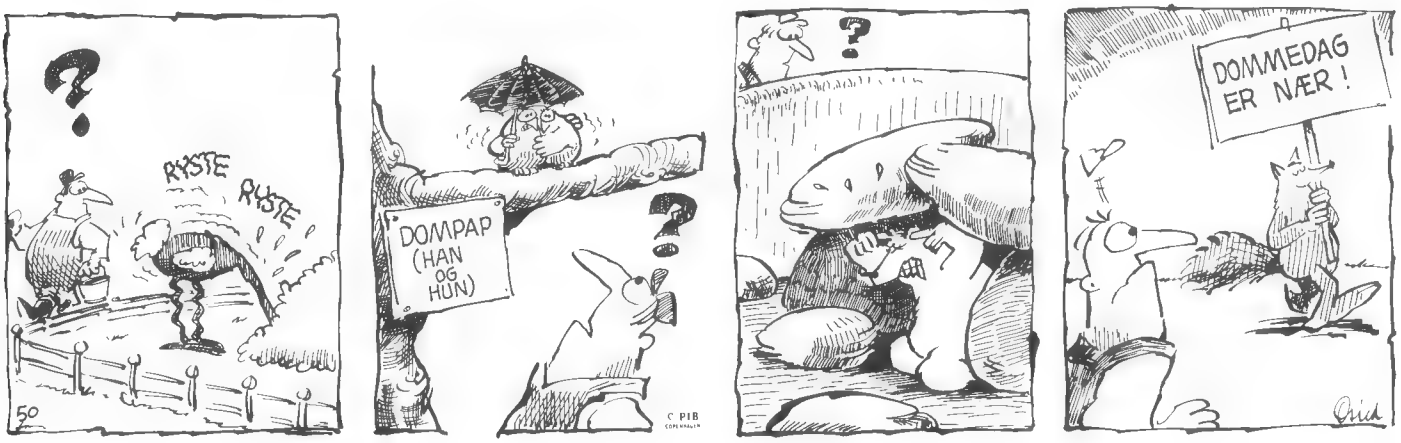
RYSTE
RYSTE
50
DOMPAP (HAN OG HUN)
DOMMEDAG ER NÆR!

DOMMEDAG ER NÆR!!
HVORDAN KA' DU VIDE DET?
DEN SLAGS VED MAN BARE!
MEN DU SKA' IKKE NØJES MED MIT ORD, UNGE VEN! SE HER!
DOMMEDAG ER NÆR!!
51
BAROMETER
FINT
MIDDEL
NOGEN
REGN
TORDEN
JORD
DOMME
VEJR
GODT
LUNDE
BYGER
VEJR
SKÆLV
DAG

TROR DU PÅ GUD, BIG JOE?
NÆH, VORHERRE BEVARES!
SÅ TROR DU IKKE PÅ DET DER?
DOMMEDAG ER NÆR!!
52
BESTEMT IKKE!

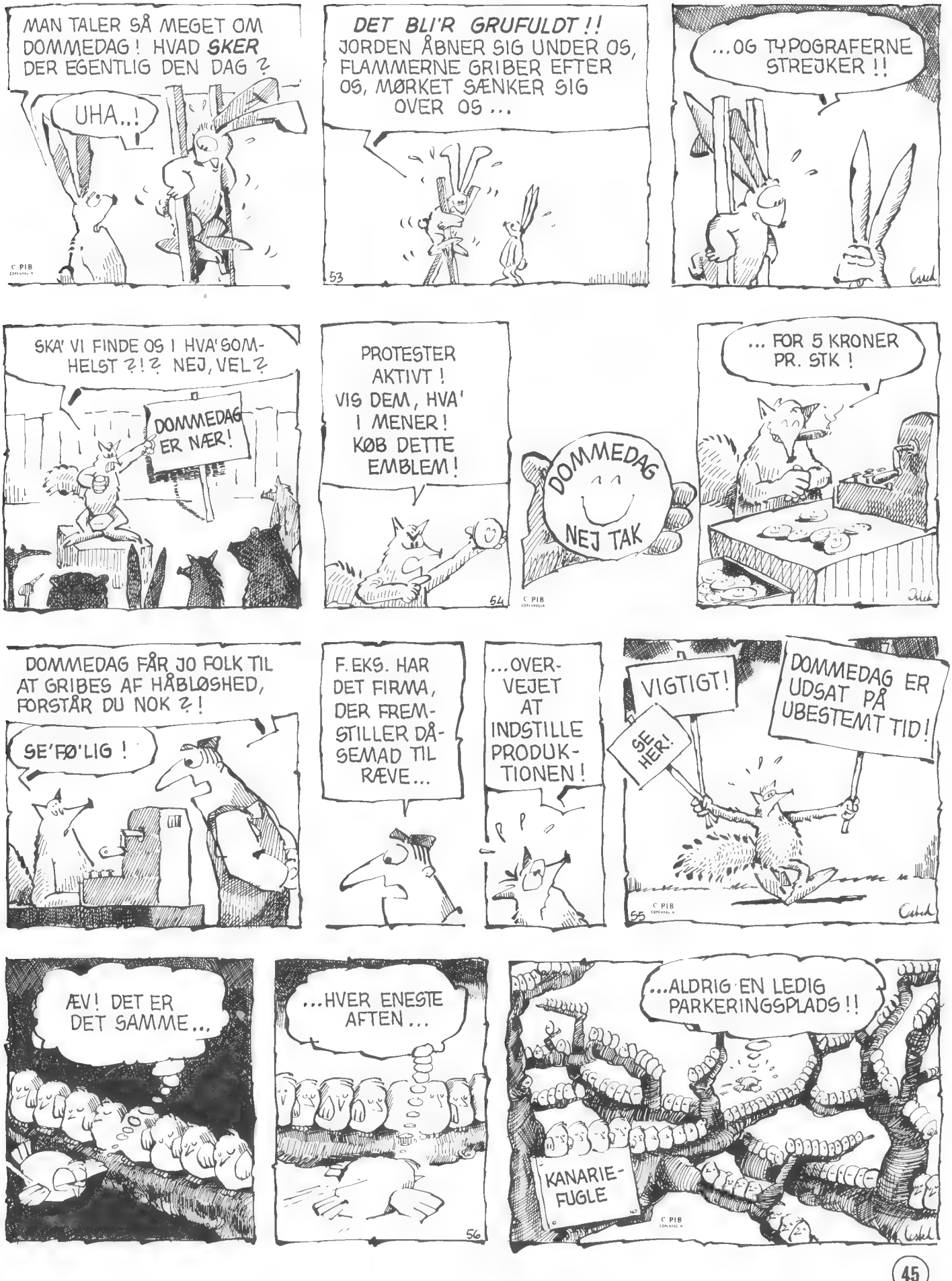
MAN TALER SÅ MEGET OM DOMMEDAG! HVAD SKER DER EGENTLIG DEN DAG?
UHA..!
© PIB
DET BLI'R GRUFULDT!! JORDEN ÅBNER SIG UNDER OS, FLAMMERNE GRIBER EFTER OS, MØRKET SÆNKER SIG OVER OS...
53
...OG TYPOGRAFERNE STREJKER!!
SKA' VI FINDE OS I HVA' SOMHELST?!? NEJ, VEL?
DOMMEDAG ER NÆR!
PROTESTER AKTIVT! VIS DEM, HVA' I MENER! KØB DETTE EMBLEM!
54
DOMMEDAG
NEJ TAK
© PIB
... FOR 5 KRONER PR. STK!
DOMMEDAG FÅR JO FOLK TIL AT GRIBES AF HÅBLØSHED, FORSTÅR DU NOK?!
SE'FØ'LIG!
F. EKS. HAR DET FIRMA, DER FREMSTILLER DÅSEMAD TIL RÆVE...
...OVERVEJET AT INDSTILLE PRODUKTIONEN!
VIGTIGT!
SE HER!
DOMMEDAG ER UDSAT PÅ UBESTEMT TID!
© PIB
55
ÆV! DET ER DET SAMME...
...HVER ENESTE AFTEN...
56
...ALDRIG EN LEDIG PARKERINGSPLADS!!
KANARIE-FUGLE
© PIB

Den vrede sang af klingende stål.
En flod af brynjeklædte ryttere struttende med våben.
En gammel troldmand udfordrer den evige ondskab.
En konges søgen efter en hellig genstand.
Et storslået magisk sværd.
Et epos om beundringsværdige evner og skønhed.

Dette er indledningen på en artikel af Sterenko om filmen *Excalibur,* men det kunne ligeså vel have været en fællesnævner for den række af sværd- og trolddomsfilm der er på vej. Vi skal i den kommende tid stifte bekendtskab med drabelige krigere, flotte sværd, smukke skjoldmøer eller »almindelige« jomfruer i nød, troldmænd med (rigtige) magiske evner og ondskab enten i form af drager, onde riddere eller onde troldmænd. De gode skal endnu en gang besejre de onde. Se anmeldelse af excalibur i dette nummer.

De første reklameslag på 20th. Century Foxs stortromme har fundet sted. *Conan* vil blive præsenteret for verden med al den PR der skal til for at sælge en film før den er færdig. Arnold Schwarzenegger kan nu ses og identificeres med den Conan vi har kendt i Barry Smiths streg i snart 10 år - bred, muskelsvulmende og overnaturlig heldig. Vi følger Conan på hans hævntogt mod Thulsa Doom (James Earl Jones), slynglen der lod Conans forældre myrde og Conan leve en slavetilværelse i 15 år. Conan får hjælp af mongolen Subotai (Gerry Lopez) og tyvedronningen Valeria (Sandahl Bergman). Filmen er skrevet/instrueret af John Milius og det er allestedsnærværende Dino de Laurentius der står bag.

Paramount og Disney Corp. har også besluttet sig til at være med i løbet, og deres *Dragonslayer,* bliver beretningen om kampen mellem den sidste drage og den sidste store troldmand. Handlingen finder sted i en tid hvor magien må vige for videnskab, kristendom og civilisation. Manuskript af Hal Barwood og Matthew Robbins, sidstnævnte instruerer også filmen. På et væsentligt punkt adskiller helten Galen sig fra Conan. Conan er aldrig rigtig i tvivl om hvordan han skal klare sig ud af en situation, svigter alt så kæmper han sig ud. Galen minder mere om Luke Skywalker, for ung og umoden til egentlig at kunne klare den opgave, han har påtaget sig.

For at vende tilbage til begyndelsen, *Excalibur* (navnet på Kong Arthurs legendariske sværd), som John Boormans film om Kong Arthur langt om længe kom til at hedde, efter følgende titler havde været fremme, prøvet og kasseret igen, »Merlin«, »Knights«. Planerne til »Excalibur« går helt tilbage til 1974-75, hvor Boorman havde udarbejdet en drejebog til en 4 timer lang film og et astronomisk budget, pudsigt nok var ingen selskaber interesseret i ideen. Men i 1977 beviste George Lucas med »Stjernekrigen«, at der var penge i fantastiske film og eskapisme, og så fik Boorman grønt lys. Handlingen kender de fleste og endnu en gang udspilles den i brydningstiden mellem kristendommen og de gamle guder, på skellet mellem vores verden og dengang magi var muligt. Der er ikke blevet sparet på mænd og udstyr i filmen. Nicol Williamson spiller Merlin, hans kvindelige modstykke, den smukke men onde Morgan(a) Le Fay spilles af Helen Mirren og Nigel Terry er Kong Arthur. Den første pastiche på Boormans film er allerede på vej. George Romeros, manden bag filmene »Night of the Living Dead« og »Zombie« (Dawn of the Living Dead) ville også gerne lave en film om Kong Arthur og hans riddere. Da ingen syntes det var en god idé, udbrød Romeros: »Jeg vil anbringe ridderne på motorcykler (den idé er inspireret af Mark Twain: ES) og lægge Rock-and-Roll som underlægningsmusik«. Som truet så gjort. Et cirkus turnerer rundt i landet, laver opvisninger med deres ridderturneringer og tager imod udfordringer fra lokalbefolkningen. Filmen hedder *Knightriders.*

Et andet emne der for tiden har filmindustriens bevågenhed er Japan. Pludselig er Japans historie blevet penge værd. Først fik vi japanernes egen version, Kurosawas imponerende og flotte *Kragamusha,* men nu er to amerikanske film om emnet på vej, *Ninja* og *Shogun.*

Ninja er baseret på Eric van Lustbaders bestseller af samme navn om den lidet glorværdige snigmorderkaste, der udførte alt det beskidte arbejde, som f.ex. de pæne samuraier ikke kunne få sig selv til at gøre. Lustbader har lavet et storslået baggrundsarbejde. Filmen vil blive instrueret af Irwin Kershner, og den er blevet prioriteret så højt at Kershner er blevet overført fra filmatiseringen af Isaac Asimovs *I, Robot* til »Ninja«. Det bliver sandsynligvis W.D. Richter der bliver drejebogsforfatter. De to første efterabninger er allerede ved at være i kassen: *Enter the Ninja,* med karate-verdensmesteren Mike Stone i hovedrollen og *Octogon* med Chuck Norris. Man begynder så småt at forstå den paranoia som nogle af de store Hollywood producenter lider af.

Shogun foregår i det 17. århundrede, hvor en række warlords

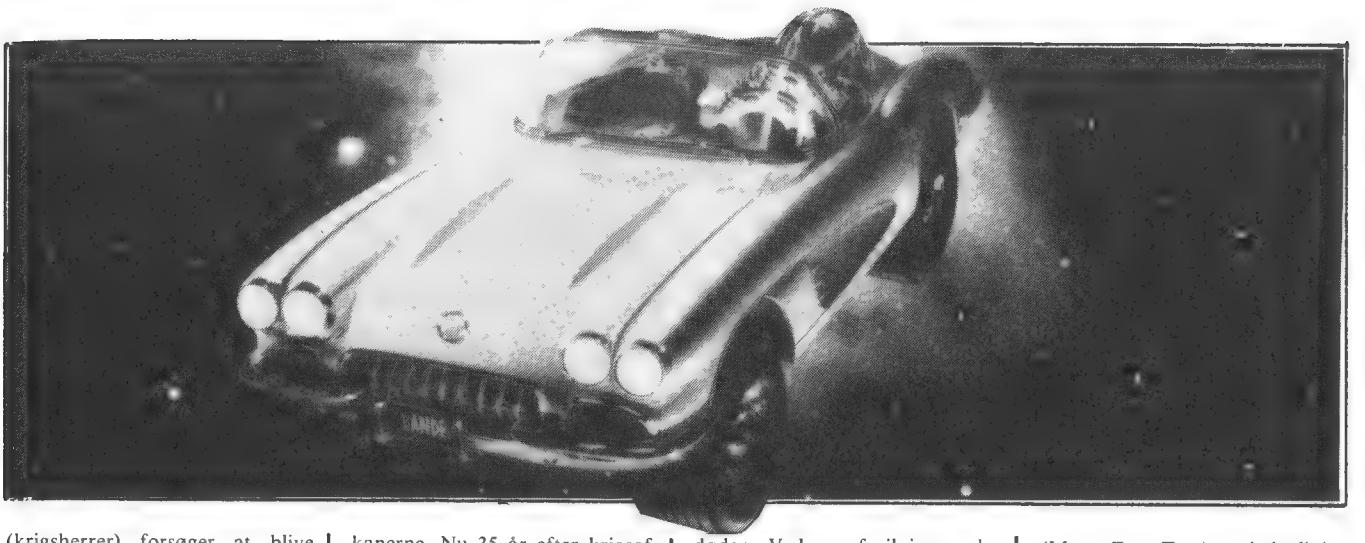

(krigsherrer) forsøger at blive shogun (kejser). En engelsk sømand driver i land. Gennem et forhold til en samurai-kvinde lærer han japansk og japansk tankegang og krigskunst og hun engelsk og europæisk tankegang. I denne shogunstrid bliver Blackthorne indblandet. Richard Chamberlain spiller englænderen, Toshiro Mifune spiller en krigsherre og Yoko Shimuda har rollen som samurai-kvinden. Filmen bliver en TV-serie a la »Roots«, hvor James Clavell står for manuskript og produktion, Eric Bercovici for drejebogen og Jerry London for instruktionen. Bercovicis største problem var hvordan han skulle overvinde bogens begyndelsesplot, med at man kun forstod det som Blackthorne forstod og efterhånden som han lærte japansk fik læseren mere og mere indblik i hvad der skete. Denne idé har han besluttet at beholde i filmatiseringen. Så med mindre Niels Søndergaard også oversætter det japanske så bliver det noget af en oplevelse at se filmens første kvarter. Det er i første omgang kun piloten der kommer til Danmark som biograffilm. Resten??. (op til TV, men her kan I jo se »Dallas« igen).

Det kniber med tilliden til vores egen tid, så hvis ikke løsningerne på vores problemer ligger i fremtiden, ja så er der jo fortiden tilbage, dette kædet sammen med lidt dyrkelse af 30-40'erne, hvor det ikke er så svært at se forskel på de gode og de onde er udgangspunkterne for 2 film, hvoraf den ene allerede har haft premiere. Den hemmelige formel (The Formula) og den anden ventes med stor opmærksomhed, nemlig *Raiders of the Lost Ark*. I den første spiller en brændstofformel, der vil gøre benzin, og dermed olieproducenter, betydningsløst, hovedrollen. Den blev opfundet af nazistiske forskere i det tredie riges sidste stund og skulle have været brugt som salgsargument ved fredsafslutningen, men blev opbragt af amerikanerne. Nu 35 år efter krigsafslutningen dukker den op igen, og jagten går ind. Handlingen er tynd, men Marlon Brando er god.

I *Raiders of the Lost Ark* er det ikke mindre end den forsvundne Pagtens Ark (2. Mos. 25 10-22, 37 1-9) der gik tabt under det babyloniske fangenskab, der atter dukker op og både amerikanerne og nazisterne vil gerne have fat i den. Det er George Lucas der er producent og det er Steven Spielberg der er instruktør. Så helt galt kan det umuligt gå. Det er en ren spændingsfilm uden nogle smarte svinkeærinder. Hvis rygtet taler sandt, skulle det være første film i en række på 8 (den Lucas, den Lucas). Harrison Ford spiller rollen som Indy Jones. Filmen er allerede blevet overført til tegneserie hos Marvel. Og på trods af det er den højt estimerede Conan-tegner John Buscema der er tegneren og Archie Goodwin står for redaktionen er tegneserien en skuffelse. Lad jer ikke narre af den lækre forside. Indholdet er fladt, 2 dimensionelt helt uden dybde. Da jeg så det, var min første indskydelse, det ligner et sjusket tegnet Tarzan-album, et af dem, hvor man ikke ved hvem tegneren er. Det kan Marvel ganske simpelthen ikke være bekendt. Til gengæld glæder man sig så dobbelt til filmen: 1) Lucas - Spielberg 2) mine forventninger fik et dyk p.gr. af hæftet, så nu rejser spørgsmålet sig, hvordan er filmen egentlig. Det kan rent en passant nævnes at Harrison Ford allerede ved hvad næste film bliver, han skal spille med i Ridley Scotts (Alien) *Blade Runner* (Science Fiction).

Inden vi går over til fremtiden, har jeg 4 løse ender jeg gerne vil have samlet op.

Brian de Palmas nye film *Blow Out* er bevidst inspireret af Antonionis »Blow Up«. Denne gang er det en lydteknikker, der ved et uheld kommer til at optage en dæksekplosion, der koster en politiker livet, og hans call girl veninde undgår takket være helten døden. Ved genafspilning opdager teknikeren (John Travolta) at der høres et skud lige før dækket eksploderer. Sammen med pigen (Nancy Allen) prøver han at afsløre forbrydelsen, men støder ind i problemer. Helt uoverskueligе bliver de, da en række kvinder myrdes i flæng, de eneste lighedstegn er, at de alle ligner Nancy Allen. Det skal blive interessant at se, hvad John Travolta kan i en kvalificeret instruktørs hænder.

Er du interesseret i 2 hårde drenge, barskt klima, autentisk beretning, menneskejagt og en på forhånd givet slutning, så gå ind og se *Desperat Jagt* (Death Hunt) med Lee Marvin og Charles Bronson. Peter Hunt har lavet en solid og smuk film, hvis eneste fejl er at den er en anelse for lang, samt hvad pokker laver Angie Dickinson i den film, spild af kræfter til så lille en rolle. A propos barske mænd og kvinder og hårdt terræn, så kan Barbara Bach og Ringo Starr nydes i *Caveman*.

Den mest pragtfulde, sindsygt skæve by der endnu har fundet vej til et filmlærred kan beskues i *Skipper Skræk* (Popeye). Det er byen Sweetheaven, der er rammen om Skipper Skræks opgør med Brutus i Robert Altmans spillefilmsudgave af Elzie C. Segars berømte tegneserie. Filmen er ved at blive oversat til dansk, og det behøves virkelig. Sjældent har jeg lyttet så intenst, for alle vrøvler og mumler i den film. Det er med utrolig skråsikkerhed lykkedes Altman (& Co) at overføre tegneserien til spillefilm. Robin Williams og Shelley Duvall er bare perfekte som Skipper Skræk og Olivia. Altman har begået et kup.

Jeg vil runde af med at kaste et blik ind i fremtiden. De to mest markante bud på fremtidsvisionerne er for tiden *Flugtaktion New York* (Escape of New York) og *Outlands*. *Flugtaktion New York* af John Carpenter bliver anmeldt andetsteds i KS, så jeg vil koncentrere mig om *Outlands*. For 10-11 år siden kunne man i danske biografer se en film der hed »Banditter på Månen« (Moon Zero Two) med slaglinien »En rigtig Rum-Western«. Den indeholdt en række western klicheer, som f.ex. kampe om minerettigheder, overfald på Moonfargo diligencen etc., men det blev aldrig rigtig til noget. I 1977 blev der lavet en Rum-western, der til gengæld blev en succes, nemlig »Stjernekrigen«. Filmen indeholder en række af westerngenrens elementer, barscenen, drengen fra landet der bliver hitman etc., men filmen blev ikke solgt på western-elementet. Nu prøver man endnu en gang lykken med prædikatet »Rum-western« (Space-western), nemlig Peter Hyams »Outlands«. Men hvor »Banditter på månen« var en satire, er denne dybt alvorlig (i sammenligning). Peter Hyams, forfatter og instruktør, spår at mineraludvindingsminerne udenfor Jorden i fremtiden mere kommer til at ligne vestens minebyer, olielejre i Alaska med hårdt beskidt, udmattende arbejde end den glorifiserede fantasiverden andre har skildret, hvor det hele laves af robotter. Forbund-marshall William T. O'Neill (Sean Connery) bliver sendt til Io, den inderste af Saturns måner, for at opklare 4 mord i et sådant minesamfund. Hverken den korrupte leder af Con-Amalgamate 27 eller de 2000 minearbejdere har egentlig lyst til at hjælpe ham (endnu en western-association »Sheriffen«). Hans venner begrænses til 3 mennesker i dette fjendtlige miljø, hans 2 vice-marshalls og lejrens læge. Peter Hyams lægger vægt på at vise fremtiden behøver at blive strømlinet og ren, men udmærket kan og vil beholde de problemer vi har nu, korruption, egoisme, grådighed og mord. Fjenden i »Outlands« kommer ikke udefra, men er os selv. Hyams har engageret John Stears (Stjernekrigen) til at lede speciel effects, så der er håb om at de er gode.

Steranko har påtaget sig at overføre filmen til tegneserie. Den første smagsprøve kan i øjeblikket ses i »Heavy Metal« (juli 1981). Bortset fra mindre detaljer

var der kun en ting jeg havde svært ved at abstrahere fra og som ved første gennemlæsning irriterede mig meget, og det er hans brug af små billeder forneden, til siden til at visialisere det filmiske. De er for betydningsfulde til at blive så forenklede. Allerede ved anden gennemlæsning havde jeg vænnet mig til stilen, så nu ved jeg ikke hvad jeg skal skrive, bortset fra at de første 9 sider lover godt. Om arbejdet nævner Steranko selv i en artikel i »Prevue« nr 45. Hans arbejde var baseret på en sort-hvid kopi af filmen, hvor ikke alle scenerne var færdigredigeret og med. Han stillede 3 betingelser for at lave serien: 1) Ret til selv at vælge stil, 2) Et nyt format blev udviklet til det narrative og 3) at han så filmen. De 2 første krav kan jeg forstå han stiller, men det 3., det burde være en selvfølge, men det viser åbenbart noget om, hvordan tegneseriefolk bliver behandlet i USA.

Bortset fra små ændringer, som f.eks. hjælmene og skægget har han beholdt filmens miljø og påklædning. I filmen er det ikke svært at identificere alle personerne selvom de har fuldskæg og går med hjælme der kun har ansigtsåbninger. Men på tegninger genkender man personer på detaljer som tøjets farve, form, hårfarve, frisure eller hovedbeklædning og skæg. Og det voldte nogle problemer, da næsten alle mændene i filmen har fuldskæg og bar kasketter.

Hans brug af dobbeltsider giver en spændende vidde og en panorama-agtig effekt, der yder filmen god fyldest og er med til at overføre noget af det mørke og truende fra filmen til tegneserien. De samme dobbeltsider er som allerede omtalt udstyret med stillsagtige småbilleder enten for neden eller i siderne. De skæmmer ikke det store billede, men som allerede fremhævet er jeg usikker med hensyn til virkningen af de små. Det er meningen at alle 44 sider bil blive bragt i »Heavy Metal« over 4 numre.

Sean Connery er en travlt optaget mand, men at klare sine forpligtelser i forbindelse med en film på 4 dage, det synes jeg er godt skuldret. I filmen *The Time Bandit* spiller han Kong Agamemnon, og hans rolle i filmen blev klaret på den tid, det var nemlig hvad der var til rådighed mellem 2 større film. »The Time Bandit« er instrueret af Terry Gilliam. Drejebogen er skrevet af Gilliam og Michael Palin (Monty Python) og handler om en 6 årig dreng der slutter sig sammen med en bande dværge, for at drage på plyndringstogt i tiden. John Cleese er også med i filmen.

Efter en række tovtrækkeri omkring fortsættelsen - eller nærmere efterfølgeren af - *Nærkontakt af 3. grad* (Close Encounter . . .) er det nu blevet besluttet at Steven Spielberg ud over at være producer nu skal være instruktør på filmen »Night Skies«, som samtidig nu skifter titel, og kommer til at hedde *ET*. Den ikke-jordiske er denne gang fjendtlig. Ikke mindre end 2 topfolk blevet fyret før Steven Spielberg selv overtog instruktørjobbet. Først røg drejebogsforfatteren John Sayles, fordi han ikke kunne klare at Speilberg lavede manuskriptet om efter 2. gennemarbejdelse. Dernæst fulgte Rick Baker fordi han ikke ville indse at han var for dyr. Lucas vil komme til at fungere som ikke-crediteret »konsulent«.

Rumskibet »Enterprise« (Star Trek) er igen ved at lette, denne gang atter som TV-serie. Roddenbery vil dog denne gang være henvist til rollen som rådgivende kapacitet (eller som han selv betegner det underordnet rolle). William Shatner bliver Kaptajn Kirk, Jack Soward, manden bag serier som »The Six Million $ Man«, »The Bionic Woman« og »The Mod Squad« skal skrive manuskripterne. Der vil komme flere unge og kvinder i serien.

Jeg vil slutte med at råde bod på sidste nummer af KS, hvor jeg under min gennemgang af tegneserier der er ved at blive filmatiseret helt glemte tegnefilm-projektet for »Heavy Metal« *The Heavy Metal Movie*. 70 tegnere fra 14 lande er involveret i at lave filmen. Deres arbejdsområder er så forskellige som fra »Katten Sylvester« til Tolkien. Spredt rundt på studier over det meste af jordkloden arbejdes der, og det hele koordineres fra Montreal i Canada. Filmen kommer til at indeholde 9 episoder der bliver kædet sammen. Det drejer sig om:

Soft Landing (Af Thomas Warkentis efter en idé af Dan O'Bannon, drejebogsforfatter til »Alien«).

Grimaldi-historien (samlet i filmen, HM sep. 1979)

Den (Richard Corben)

Captain Stern (Berni Wrightson, HM jun 1980)

Neverwhere-verdenen (Cornelius Cole)

B-17 (Mike Ploog)

So Beautiful and so Dangerous (Angus McKie)

Harry Canyon (Gimenez)

The Legend of Taarna (Inst. af John Bruno)

The Legend of Taarna bliver på 27 min. og bliver filmens udgangssekvens. Ligesom i »Ringenes Herre« benytter John Bruno teknikken med først at indspille scenen med skuespillere for derefter at lade tegnerne komme til, på den måde skulle bevægelserne blive mere korrekte. Der er dog animatorer der ikke er enige med denne teknik. Indtil nu er der brugt over 8.000.000 S på filmen. Jeg vil i senere numre af KS vende tilbage til »Heavy Metal« filmen.

Erik H. Swiatek

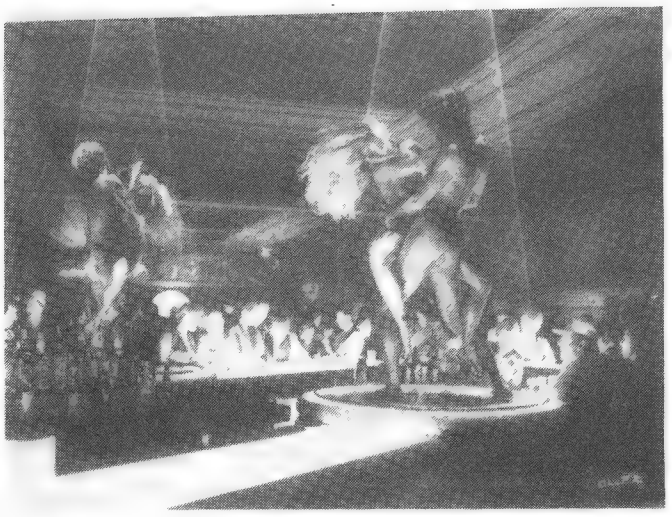

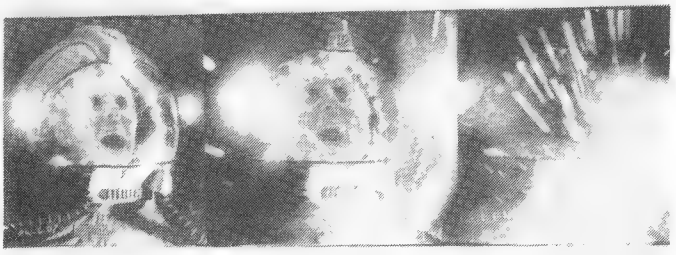

Årets store science fiction – Outlands, på dansk RUMSTATION JUPITER, med Sean Connery.

Årets store tegnefilmflip – HEAVY METAL THE MOVIE.

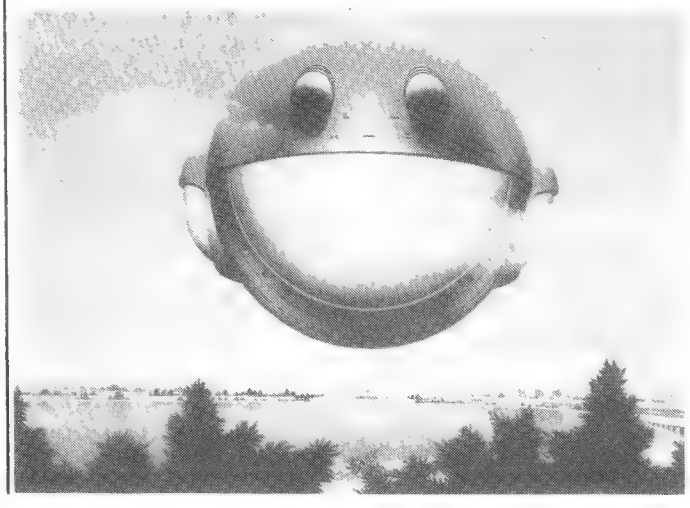

en snak med Mel Brooks.

– Mel Brooks' nye film, den kommer op i Danmark i efterårsferien, adskiller sig umiddelbart en del fra hans tidligere filmproduktion. Efter vanvittige genrepasticher og hommager som »Sheriffen skyder på det hele«, »Frankenstein junior«, »Silent Movie« og »Høj skræk« har han kastet sig over at filmatisere verdenshistorien. Det er så blevet til »Mel Brooks' skøre verdenshistorie – del 1«.

Her er budene på hvordan livet udspandt sig hos huleboerne, hvordan Moses fik de 15 bud til at blive til, hvordan romerriget helt reelt gik i forfald, hvor morsomt det var under den spanske inkvisitation og sluttelig hvor skrupliderlig en overklasse der herskede under den franske revolution.

Som ekstra bonus oveni lægges til slut en vikingebegravelse, Hitler på skøjter og jøder i verdensrummet.

Genrepastiche er der ikke så meget af – men tonen og tempoet er stadig den samme.

Indfaldene er groteske – vittighederne smagløse, uanstændige og i bund og grund fladpandede.

Kort sagt – helt fed underholdning.

–

I anledning af filmens danske premiere i oktober besøgte Brooks København i 2 dage, som station mellem Stockholm og London, og en råkold fredag formiddag trængte Deres udsendte medarbejder sig ind i Brooks' suite på D'Angleterre. Over en kold formiddagspils resulterede det i nogle af følgende brokker:

– Nu har du de seneste ti år (ca.) lavet genrepasticher og hommager på film – men det kan man næppe kalde din nye film. Hvordan vil du selv karakterisere den?

Man kunne måske kalde den »Den vilde verden«. Den er anarkistisk, skør – men, jeg fortæller sandheden om verdenshistorien, ligemeget om det så er sandt eller ej, så fortæller jeg sandheden. Så det er, som den danske titel siger, Mel Brooks' skøre verdenshistorie.

– Hvordan fik du ideen til lige at gå i kast med verdenshistorien?

Jeg ledte efter et stort emne, for store emner må vel hænge sammen med store vittigheder. Jeg ønskede at lave noget om menneskelige reaktioner og måder vi opfører os på, men sat på en stor skala. Så, i stedet for at lave satire, gik jeg efter Cecil B. de Mille. De Mille stoppede et sted, i Egypten eller det gamle Rom – så jeg besluttede mig til at fortsætte hvor de Mille slap, og så bare køre deruda'.

Eventyret har altid været noget stort at slås med, men hvis du nu gør i småbidder – og med en konkret indfaldsvinkel på f.eks. mennesker, kan det lade sig gøre.

F.eks. takkede vi hele essencen af Biblen (et vidunderligt sødt lille eventyr, den Bibel) gennem figuren Moses.

Jeg vidste, for jeg har skrevet komedier og vittigheder hele mit liv, at Moses og Gud ikke bare lavede de 10 bud. Moses og Gud satte sig ned sammen, og så skrev og diskuterede de i flere dage – de må ganske simpelthen ha' lavet over 100 bud (du må ikke sparke din kone bagi, hold fingrene væk fra naboens 14-årige datter, osv.) – de har så bagefter siddet og redigeret, råbt til hinanden over stenbordet, måske kastet terninger når de var vildt uenige. Og kan du forestille dig et show selve renskrivningen på stenene må have været – når der manglede et T eller et komma – sætteren i stenbrudet må være gået helt besærk.

Til slut er de så altså endt med 15 helt fede – og Moses var så lidt klumset!

– Hvordan tror du folk reagerer på din nye film i forhold til dine andre?

– Altså, hvis man som filmskaber får et image og publikum siger: – Giv os, giv os, giv os, det image, så kan de gøre ham til en lille mand. Publikum kan, på en

måde, både være dine bedste venner og dine værste fjender.

Jeg håber ikke mit publikum vil gøre mig lille – og jeg vil heller ikke umiddelbart bare lave noget, jeg ved er en sikker succes. Så hellere tabe nogle penge på gulvet, smadre imaget, og så vokse som filmskaber. Hellere tage nogle chancer.

Men nu er det jo slet ikke tilfældet med min nye film. Uden at prale, så indspillede den i løbet af de første 11 uger i USA, i et stærkt begrænset antal biografer, over 26 millioner $, i profit. Så publikum elsker den jo.

– Kan du definere dit publikum nærmere?

Jeg tror på ungdommen, jeg har faktisk baseret hele min karriere på et publikum mellem 15 og 25 år – for dem går det hurtigt, de er smarte og der sker noget – det er de ældre, og ikke de unge, som har specielle forventninger, som stiller krav. De bliver ældre, og har fået en masse vaner, som de helst ikke slipper – ungdommen derimod har ikke vaner på samme måde, de er mere frie og åbne over for noget nyt – det er dem der bryder reglerne, og de er mit publikum. Unge elsker en fælles oplevelse – f.eks. at sidde sammen i en biograf og grine sammen.

Og for resten så sidder de ældre jo derhjemme og ser på TV! Det bedste jeg ved er iøvrigt at sidde på første række i en stor biograf hvor de spiller en af mine film – og så sidde og høre på folks latter og andre reaktioner, og på et tidspunkt vende mig om og se filmen udspille sig på folks ansigter. Når filmen går ind hos folk, så er det en afsindig herlig fornemmelse at sidde der.

Iøvrigt benytter jeg mig en del af det med at køre mine film mange gange for et udvalgt publikum før den udsendes. Så sidder jeg der og noterer mig deres reaktioner, og får måske på den måde rettet nogle misforståelser og fejltagelser.

Du kan godt stå derhjemme i din stue og male et fandens flot billede, og holde alle andre ude og væk fra dit værk – men vil du kalde dig selv for kunstner må du nødvendigvis på et tidspunkt vise dig selv og dit billede frem for publikum. Det var den fejl Michael Cimino begik med sin »Heavens Gate« (som nu også er kommet op herhjemme). De daglige ruller fra optagelserne var der ingen der så, kopieringen af disse var der ingen der så, klipningen var der ingen der så, rå-klipningen var der ingen der så, den færdige udgave var der ingen der så – og så blev den sendt i biograferne – og ingen gad se den!

Når du laver komedie, må du have feed-back konstant. Da jeg skrev verdenshistorien – og det manuskript lavede jeg mere eller mindre alene – sendte jeg det til andre forfattere – bl.a. Mario Puzo og Joseff Heller, og udbad mig så kritik. De var rigtig strenge, men de fortalte mig hvad de følte var galt, og vi snakkede om det.

– Jeg synes også at du i din film tager lidt flere standpunkter, er mere moraisk, end man er vant til at se Mel Brooks.

Jeg prøver på at undgå at blive filosofisk, specielt politisk filosofi, men jeg behøver den selv. Men jeg tror det hele startede med en huleboer der slog en anden huleboer oveni hovedet og kaldte sig konge. Sådan har vi så bare drønet derudaf i 5.000 år, og verden har blindt accepteret det.

Det er også derfor at alle verdens regeringer er baseret på neurotiske og agressive ministre og statsledere. Det er kun sådan nogle der når toppen, og vi følger dem, fordi vi er rivende gale. Og når galskaben bliver for meget, så følger vi dem hele vejen ned igen.

Hvis der er noget instruktion i min filosofi så er det – VENT, TÆNK, LYT IKKE TIL DINE LEDERE – LYT TIL DIG SELV OG DIN FORNUFT – GØR DINE EGNE TANKER – VÆR SELVSTÆNDIG, for du får ikke ret mange chancer eller valgmuligheder når du afgiver din stemme.

Hvis der er nogen moral, så er det moralen.

– Du er ikke så meget efter religion, som man måske havde forventet af dig.

For mig fremstår religion som en anden autoritet. Thomas Jefferson – han er min skytsengel – sagde; Der er intet mellem mig og min vogter – og jeg ønsker ingen formelle forretninger klemt ind mellem mig og min vogter.

Det synspunkt deler jeg.

Religiøse mennesker, som præster og rabbier, kan være gode og dejlige mennesker, jeg har f.eks. to venner, begge jesuit-præster, og de er invidualister, har deres hjerte det rigtige sted. Dem har jeg intet imod – det er administrationen bag religionen – specielt showbizreligionen, Billy Graham'erne og TV-religionen vi har i USA. Den morale majoritet, som de hedder – de er meget farlige. De kan ikke skade filmskabere, jo mere de råber er mere gratis reklame, men de er til stor skade for mediet generelt og TV-stationerne.

– Men afsnittet om den spanske inkvisitation …

Er der for at demonstrere hvor modbydelige former religionen kan tage. Og når noget er rigtigt strengt elsker jeg at indtage den modsatte holdning – og har her gjort det til et Busby Berkely showtime nummer.

Vi er jo kun mennesker og ret gale. De to ting kombineret kan give resultater.

Iøvrigt var denne optagelse et tilløbsstykke i Hollywood – alle byens »old-timers« mødte op på Paramount's scene 22 da vi skulle skyde, og jeg siger dig, de græd af glæde – et 1935 Hollywoodnummer udført i 1980 – de var så begejstrede.

– Hvordan har en Mel Brooks det med det amerikanske samfund i dag, med Reagan og Haig, og hvad har du som filmskaber at give i dag?

Som filmskaber der arbejder med komedie, er alt hvad jeg kan gøre at advare folk – advare mod krig, aggressioner og andre katastrofer. Jeg bliver nødt til at gøre grin med det – gøre grin med militærregimer og gale statsledere, så mit publikum ikke lytter for meget til dem – det er mit job.

Hvad angår Reagan, tror jeg den bedste måde at passivere dem på er hatte! – Giv dem hatte og dumme kostumer på, så de er glade og ikke laver krig. Så har de det godt, og føler sig som store chefer. En gammel tysk krigshjelm ville vække jubel hos Haig – han ville elske den.

Reagan har givet erhvervslivet en masse fordele, men skærer samtidigt ned på alle kulturelle aktiviteter. Han skærer hjertet ud af kulturverdenen og spolerer projekter som er lige så vigtige som det daglige brød – selv om han var skuespiller, han var nemlig ingen kunstner – hvad hans film vil bevise, har han ingen situationsfornemmelse. De nedskæringer han laver og har lavet er chokerende. Det rager selvfølgelig ikke mig – men det er modbydeligt og meget alvorligt hvad der sker. Jeg er meget skuffet.

– Hvordan har Hollywood reageret på Reagan?

Kunstnerne overalt er chokerede – forretningslivet, studierne har vist ikke fundet ud af hvad der foregår. Men de er også del af det industrielle-militære komplex – de indrømmer jo ligefrem at de ingen hjerter har.

De synger ikke sange – de er tonedøve!

– Hvad arbejder du med nu?

Jeg er i gang med at lave en film sammen med min kone – Anne Bancroft – en ny version af det gamle Lubitsch-lystspil fra 1939, »AT VÆRE ELLER IKKE VÆRE«. Den bliver meget musikalsk, jeg skal synge »Sweet Georgia Brown«, på POLSK!

Det ligger også nogenlunde fast at John Cleese (som jo er verdensberømt i Danmark for Monthy Python og Halløj På Badehotellet) skal være med i filmen som Nazi-kommandør (zo zey call me concentrationcamp, eh?).

Jeg vil også lave film igen sammen med Marty Feldmann (han er måske også med i den nye), og sammen med Gene Wilder som er en af mine allerbedste venner, overvejer jeg i øjeblikket en ny udgave af Doctor Jekyll og Mr. Hyde.

Torben S. Jensen

anmeldelser

»For Your Eyes Only«

Det 12. James Bond epos, (med mindre man er fanatiker, så nummer 13, da man sandelig ikke må glemme »Casino Royale«), er nu ifærd med at tilfredsstille millioner af store og små 007-kritikere. Og det klarer den med bravour.

Endnu en gang er 2 ting ved det gamle, Broccoli er producer og Roger Moore er James Bond (for 5. gang). Et par overraskelser indeholder filmen dog, og de er store: 1) filmen har for første gang i lange tider noget med forlægget, Ian Flemings novellesamling, at gøre og 2) der er valgt en ny og positiv stil, mere menneskelighed og mindre teknik. Lad mig dvæle lidt ved de 2 aspekter. Forlægget er Ian Flemings novellesamling »For Your Eyes Only« (Strengt Fortroligt) fra 1960, der indeholder 5 noveller, bl.a. titelnovellen hvor motivet om pigen der vil hævne sine forældres død med en armbrøst er hentet fra, og »Risico« der indeholder plottet med de to rivaliserende græske smuglere. Også uden for »Strengt Fortroligt«, men i andre Ian Fleming bøger har man fundet inspiration, f.ex. er ideen med de 2 sammenbundne i et tov efter en speedbåd, hentet fra »Blodig vej til Jamaica« (Live and Let Die). Det er faktisk rart at se at filmen og bøgerne igen har noget med hinanden at gøre, for det er ikke hver gang at Broccoli har haft undskyldningen fra »Spionen der elskede mig«, hvor det eneste Broccoli havde rettighederne til var titlen, ikke indhold. Den anden og den bedste ting der har overgået James Bond-filmene i årevis er at 007 bogstavelig talt er kommet ned på jorden igen. »Spionen . . .« og »Moonraker« var god underholdning, men som jeg peger på i min artikel i KS nr. 39 om tegneserieelementer i spillefilm bliver de flere gange overspændte, og selv med den bedste vilje virker de ikke troværdige. Dette er fuldstændigt væk i »Strengt Fortroligt«, der mest af alt minder om stilen fra »Agent 007 jages« (From Russia with Love) og det skal da ikke være nogen hemmelighed, at det er jeg glad for, fordi »007 jages« er min 007-favorit. James Bond skal denne gang ikke redde Jorden i sidste øjeblik eller kæmpe imod en eller anden galning, der har tonsvis af superavanceret teknik til sin hjælp. Denne gang skal han såmænd »bare« skaffe en hemmelig sender, englænderne har mistet udenfor Albaniens kyst, til veje igen, inden russerne får fingrene i den (igen er parallen til »Agent 007 jages« nærliggende).

Om det er den debuterende instruktør John Glens fortjeneste eller det er Broccolis idé, ved jeg ikke, men jeg kunne forestille mig, at Glen har haft så megen sund sans, at han har kendt sine talenter og ikke forsøgt at spænde over mere, end han kunne magte. Endvidere indrømmer Michael Wilson og Richard Morbaum (manuskriptforfatterne på den sidste stribe af 007-film) at en af grundene til, at 007 igen er blevet jordnær, var, at de var nået så langt ud, som de overhovedet kunne bunde i »Moonraker«, så hvis de fortsatte ad den linie, ville det gå hen og blive gentagelser, og det er noget James Bond-fan ikke så gerne ser, for indtil nu har varemærket for en god 007-film været: 1) handling, 2) noget nyt og 3) piger, helst nye ansigter.

Handling er der bestemt i filmen, og John Glen kan, selvom det er hans instruktør-debut, sit kram. Hvem husker ikke hans scener fra »I hendes majestæts hemmelige tjeneste«, hvor James Bond (George Lazenby eller Stand in) er på vej ned ad bjerget med en lavine i hælene, eller åbningssekvensen fra »Spionen der elskede mig« og endelig fritfaldscenen i »Moonraker«. Alle disse scener havde John Glen som second-unit-director. Det er bestemt en fornøjelse at se biljagten mellem 2 peugeoeter og en Citroën 2CV, og at se skieksperterne Willy Bogner, John Eaves og Wolfgang Janginger i aktion, som stand-ins og JB modstandere for fuld fart ned ad bjergsiden, over skihopbanen, hustage og bobslædebanen vil få selv den mest hærdede skiløber til at blive grøn af misundelse. Åbningssekvensen som ellers er 007-filmenes varemærke blegner fuldstændig i sammenligning, og den er ellers ikke dårlig - Farvel Blofeld eller . . .? Tempoet er der ikke noget i vejen med. Angående det nye, jo det er også i orden, som allerede er roret lagt fuldstændigt om. Selvom der kan drages flere paralleller til »Agent 007 jages«, bl.a. bipersonernes betydning og tyngde, er der ikke tale om plagiat. Det er nu rart at se James Bond er blevet ældre og mindre overmenneskelig, det klæder ham. Tænk han bliver slået ned 2 gange og tages til fange. Jo det er bestemt nyt og på en underlig måde tilfredsstillende for os ikkeheltetyper at se at også 007 må have venner til at hjælpe sig, uden (Topol) Colombo og hans mænd, for ikke at glemme Melina Havelock (Carole Bouquet), havde 007 måttet indrapportere en kikser, Endvidere er Melina Havelock og hendes hævnmotiv, som James bliver nødsaget til at dæmpe ned, for ellers var han blevet arbejdsløs, er også en perle.

Så er der Bond-pigerne tilbage. Det er blevet en institution at der skal figurere en halv snes nye pigeansigter hver gang, og de skal allesammen være skønheder. Den eneste genganger, der indtil nu er blevet tålt i James Bonds omgangskreds, er Miss Moneypenny (lois Maxwell), og hvem ville undvære hende, det er slemt nok, at Bernard Lee (M) er død, fordi han var indbegrebet af Bonds chef, og denne gang snød de ved at lade som om »M« var på ferie. Tilbage til Bond-pigerne, de findes i 2 grupper, 1) fyldet = Bondskønhederne, der sjældent siger en stavelse, men bare fylder op ved diverse swimming-pools, casinoer og badestrande, og 2) dem Bond omgås og for det meste går i seng med, og de skal igen deles op i 2 kategorier, a) dem der dør og b) dem der overlever. »Strengt

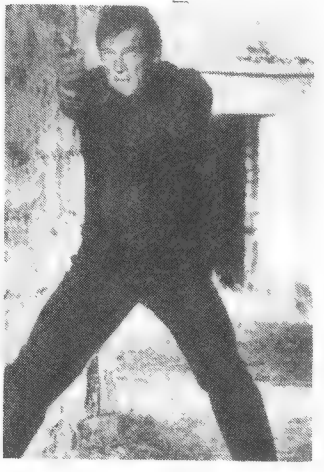

fortroligt« har hele spektret med, der findes en halv snes af gruppe 1, de kan vist allesammen ses på omslaget af sidste nummer af tegneseriehæftet »Agent 007« nr 59, og indtil nu har jeg kun set dem navngivet i »Playboy« og et par stykker i Nicolas Barbanos artikel i ovennævnte nummer af »Agent 007« (skriv til KS, hvis du er interesseret). Gruppe 2a, er denne gang mindre end i tidligere film, den indeholder kun 1 kvinde, nemlig Baronesse Lisl (Cassandra Harris) og gruppe 2b Melinda Haveloch (Carole Bouquet) og skøjtestjernen Bibi, spillet af skøjtestjernen Lynn-Holly Johnson, der bl.a. tidligere har spillet en lignende rolle i »Skøjteprinsessen« (Ice Castle), for øvrigt siger James Bond nej tak til hendes gunst, også nye toner. Det er vel efterhånden gået op for enhver at på endnu et punkt er alt ved det gamle, bortset fra Melina er filmen ligeså mandschauvenistisk som ellers. »Playboy« og United Artist udskrev sammen en skønheds-konkurrence, hvor kvinden ville få en rolle i filmen, til orientering blev det Robin Young, og det er pigen der sælger blomster, og hvis vindue smadres af en motorcyklist, der ikke holdt tilbage for 007. Det skal dog straks siges, at også her overrasker »Strengt fortroligt« positivt, de fleste af gr. 1. pigerne bliver brændt af i 2 scener af max. 1 minuts varighed, og så spildes der ikke mere tid på dem, og vi får lov til at koncentrere os om handlingen og de kvinder, der opfylder en mission i filmen.

Filmen er bestemt seværdig, og den har til fulde indfriet de forventninger, jeg har til en 007-film, og det er jo egentlig fantastisk, at det næsten lykkes hver gang. Knapt har man forladt biografen, før man ser frem til den næste 007-film. Det rygtes for øvrigt, at Roger Moores agent er begyndt at lide af den samme sygdom som Sean Connerys agent i sin tid led af, nemlig de vil have flere penge for 007-præstationerne, men Broccoli trøster sig med det faktum, at han tidligere har fundet nye James Bond'er, så det er ikke sikkert, at Roger Moore vil medvirke i *Octopussy*.

Marvel har også denne gang været hurtigt ude, man kan nu få »For Your Eyes Only« i 2 tegneserievarianter, hvor det kun er størrelsen og længden, der adskiller dem. »Marvel Super Special Magazine« nr. 19 indeholder hele filmen, hvorimod den nye Marvel-serie »For Your Eyes Only« nr. 1, kun indeholder ca. halvdelen, (hvad mon de har tænkt sig at gøre, når de har brugt hele filmen?). Serien er tegnet af Howard Chaykin og Vince Colletta og skrevet af Larry Hama. Den er ligesom »Raiders«-udgaven præget af uinspireret holdning til arbejdet. Tegnestilen er træt og 2-dimensionel (flad), den er dog knapt så katastrofal som »Raiders of the Lost Ark«-hæftet, men meget ville være vundet, hvis der bare havde været lagt lidt mere gejst i arbejdet. Til gengæld er de sidste 13 sider i hæftet, artiklen »Behind the Scenes of . . . For Your Eyes Only« en lækkerbidsken til filmfanatikere og 007 fans. Her står ganske simpelt næsten alt hvad der er værd at vide om filmen, desuden indeholder den en masse lækre farvebilleder.

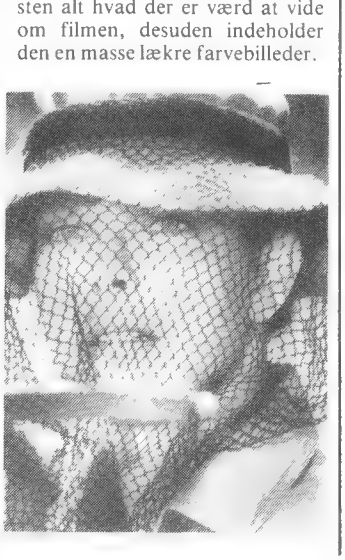

Der finder ind imellem et uautoriseret kyst-til-kyst løb sted i USA, det bliver kaldt Cannonball-løbet, og det er en torn i øjet på politiet. Dette løb er nu igen blevet filmatiseret »The Cannonball Run« (Instrueret af Hal Needham, manden bag »Hooper«) og en af kørerne er Seymour Goldfarb (Roger Moore), der tror han er Roger Moore, der igen tror han er James Bond. For at gøre det perfekt har man købt en grå Aston Martin DB-6, sølvgrå med maskinpistoler etc. Det påstås, at Roger Moore strålede som en sol da han gensåa bilen.

Canonball run (på dansk »ud at køre med de skøre« - anmeldes i næste KS).

Erik H. Swiatek

James Bond 007 – Strengt Fortroligt (For yours eyes only). Instruktion: John Glen. Medv.: Roger Moore m.fl.

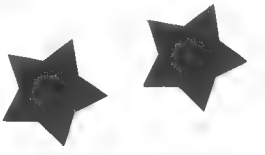

Condorman

Man kan se snoren!

Denne film skal bestemt ikke tages alvorligt! »Condorman« er en gennemført genreparodi, der langer ud efter både superagenter og superhelte, selv om det næppe er en del af morsomhederne, at man kan se den wire, der holder Condorman flyvende. - Men for at begynde med begyndelsen:

Efter en indledende flyvetur til et »Flash Gordon«-lignende tema bliver den noget verdensfjerne tegneserietegner Woody Cilkins (alias Condorman) sendt til Tyrkiet af en CIA-ven for at aflevere visse papirer til russerne. I Istanbul møder han Ninotcka . . . undskyld Natalia, en smuk KGB-agent, som han redder i et absolut usandsynligt slagsmål med tre fjendtlige agenter. - Det er naturligt, at der opstår gensidig sympati, og da Natalia senere vil hoppe af, bliver Condorman sat på opgaven med de dertil hørende tekniske raffinementer af batmobiles . . . undskyld condormobiles, hemmelige våben etc. Condorman kludrer sig gennem opgaven i kamp med onde, onde KGB-agenter, bl.a. en med ståløje - Bond har åbenbart eneret på kæber - og alt ender naturligvis lykkeligt.

Som det vil fremgå af ovenstående, er plottet for tyndt til at give denne parodi samme charme, som originalerne besidder, idet de i det mindste er loyale over for deres eget univers. På den anden side er parodien heller ikke ført ud i

crazy-humor, så »Condorman« falder alt i alt lidt til jorden (pun intended), uden at det dermed skal være sagt, at filmen ikke er underholdende.

Steen Blendstrup

Condorman (Columbia-Fox). Instruktion: Charles Jarrott. Foto: Charles F. Wheeler. Medv.: Michael Crawford, Oliver Reed, Barbara Cerrera m.fl. 90 min.

Excalibur

Det mest betagende ved *Excalibur* er belysningen og fotograferingen. Filmen er fantastisk smuk, selv slagscenerne er badet i bløde lyseffekter (morgengry, tåge, tusmørke), der giver disse scener en underlig blanding af skønhed og gru.

Boorman har taget sit emne meget alvorligt, udover at være loyal overfor sit forlæg, den snart 500 år gamle *La Morte Darthur* skrevet af Sir Thomas Malory, har han selv brugt de sidste 5 år til at gå og pudse på et kæmpemanuskript udarbejdet af ham selv og Rospo Pallenberg. Efter talrige forsøg på at få ideen afsat, lykkedes det endelig for et par år siden, eller som Boorman selv har udtrykt det, efter at *Star Wars* havde vist at tiden igen var inde til at lave fantastiske film. Også i sit valg af skuespillere og deres holdning til rollerne går Boormans alvor igennem.

Filmen udspilles i brydningstiden mellem da magi var mulig og guderne kæmpede om herredømmet over jorden og vor historiske tid, hvor kristendommen og »civilisationen« slog igennem. Den første periode repræsenteres af Merlin (Nicol Williamson) og Morgana (Helen Mirren) og den nye tid af Arthur (Nigel Terry), der igen er et produkt af Merlin.

Excalibur er selvfølgelig beretningen om Kong Arthur, Camelot og ridderne omkring det runde bord som vi kender talrige steder fra, film, tegneserier, f.ex. *Prins Valiant*. Som filmen dog skrider frem bliver det tydeligere en film om Merlin og dennes opgør med det onde (sit onde) endeligt repræsenteret af Morgana og hendes søn Mordred (Robert Addie) avlet med hendes fader Arthur. Merlin og Morgana er de stærke figurer i denne film, og Arthur bliver kun en brik i deres spil.

Netop denne måde at bygge filmen op på gør også at mindre skønhedsfejl pludselig begynder at stikke en i øjnene. Hovedvægten lægges på Merlin og Morgana, og netop disse to skuespillere fremtræder med en række svagheder. Merlin er gennemgående god, men bliver til tider for teatralsk, affekteret og pompøs. Morgana er til gengæld for svag i persontegningen, hun skulle have

været mere beregnende og diabolsk, som hun her bliver spillet er hun nærmest en pyntesyg dukke der aldrig bliver noget egentlig modstykke til Merlin. Lancelot er lige efter bogen, og ih hvor det irriterer mig, jeg har altid syntes at den fyr var *for* god, og jeg må indrømme at da jeg læste [illegible] private drøm om at være med i en film, hvor Lancelot blev spillet af en grim pukkelrygget gut, hvem kvinderne mere havde medlidenhed med end elskov til, tiltalte mig. Den Lancelot vi møder tilsidst i filmen er mere min stil.

Til gengæld synes jeg at valget af den vage Arthur er en genistreg og at Boorman har valgt sin søn til at spille den unge Mordred (Charley Boorman) vidner om stor humor og kunnen, knægten er nemlig vag, usikker og utiltalende.

Disse indvendinger er dog kun skønhedsfejl, der kommer op til overfladen ved nærmere granskning, det overordnede billede er og bliver en smuk og velspillet film. Hvis eneste svaghed er at den måske er lidt for lang ind imellem, til at kunne tilfredsstille et bredt publikum.

Lad mig til slut igen dvæle ved de to ting der slog mig mest. Hvor slagscenerne dog er overbevisende (ind imellem er panseret dog for tyndt) og sikke et mas det må have været at sørge for at heste og ryttere ikke kom til skade. Boorman har her bestemt bragt mange Arthurianeres fantasidrøm til virkelighed, eminent hjulpet af sin stab af teknikere.

Og kan man lide en smukt fotograferet film, med riddere i fuld udrustning, det godes sejr over det onde, sværd og trolddom, så er dette en film, der bør ses.

Erik Swiatek

Eecalibur (Warner). Instruktion: John Boorman. Manuskript: Rospo Pallenberg og John Boorman. Foto: Alex Thomson. Klip: John Merritt. Medv.: Nigel Terry, Helen Mirren, Nicholas Clay m.fl.

Flugt-Aktion New York

Jeg må indrømme, at jeg var, hvad en filmanmelder ikke bør være: forudindtaget. Manden, der med sin *Maskernes nat* havde formået at lave velfungerende gys og godt filmhåndværk under meget beskedne omstændigheder og først og fremmest for næsten ingen penge (efter amerikansk standard), havde nu endelig fået frit slag og et ikke ubetragteligt beløb til at lave sin nyeste film *Flugt-aktion New York*. Idé, manuskript, instruktion og sågar musikken er krediteret John Carpenter og Ernest Borgnine, Donald Pleasence samt selveste Lee Van Cleef

står på rollelisten. Og ideen i (ganske konsekvent) at gøre Manhattan til ét stort lukket fængselsområde hvor de forskellige stenbrobander får lov til at løbe linen ud på deres egne vilkår, rummer mulighed for såvel spændende forløb, som personskildringer - men først og fremmest for tætte *billeder* - billeder som Carpenter førhen har vist at han kunne få det maksimale ud af. Det lød lovende.

Men man skal passe på med forventninger og åbenbart også med at blive etableret.

Lad det være sagt med det samme: Flugt-aktion New York er kedelig. Måske ikke ligefrem på en søndagsskoleagtig måde, men alligevel . . .

Det starter ellers helt flot med en overordentlig nøgtern registrering af tid, sted og forhold skrevet ud på en dataskærm, hvorefter vi får udsigten oppe fra murene, der omgiver hele området. New Yorks skyline tegner sig truende sort mod nattehimlen og oppe fra posten i toppen af frihedsgudinden lader vagterne deres søgelys feje hen over vandet. Pludselig løber et chokerende sos ind over politiets radioer. USA's præsident har måttet nødlande sit fly midt i dette ragnarok. Nu gælder det om at få ham ud igen i live - og indenfor 24 timer, da han har vigtige ting at sige ved en forhandling der skal forhindre en verdensomspændende politisk krise. Og hvem kan bedre tænkes at kunne tumle Manhattans rødder end roden over dem alle, ekspiloten fra tredie verdenskrig, den deserterede Snake Plisken. Han bliver sendt afsted med sprængladninger der er programmeret til at detonere 24 timer efter indopering i halspulsårene.

Spændende skal det være og spændte sidder vi da også og venter, som i King Kong, på at de digre porte skal glide op, så vi kan blive taget ved hånden og ført ind i urskovens primale mørke, hvor uhyret hersker.

Og det bliver vi så. Men det er en distræt og underligt uengageret fører der viser os rundt. Lidt træt rækker Carpenter hånden ud og peger: her faldt præsidentens fly (det ryger lidt fra stumperne) ned, her er en bande sindssyge forbrydere (de løber ned ad gaden og forsvinder så for ikke at vise sig mere i *den* film), her sidder præsidenten bagbundet og torteret (udover at have fået en paryk på hovedet ser han ikke ud til at lide så voldsomt), her er der nogen der slås (og dér nogen andre) osv. osv. Og handlingsforløbet udmærker sig først og fremmest ved ikke at være der. Snake Plisken drysser hele filmen igennem lidt rundt imellem alt skramlet, behørigt barsk og småknurrende, og aner ikke hvad han skal tage sig til. Og der er ikke nogen der kommer den stakkels mand til hjælp. Tilsidst lader det til at Carpenter har tænkt at han ligeså godt kunne tage skridtet fuldt ud og gøre filmen til en farce. Ergo lader han en bil køre over en mine og springe i luften - og lande igen i to fint oversavede stykker, med næsten alle passagererne ganske uskadte. Og det er så det. Som alt i filmen bliver det ved tilløbene og det ender med at man sidder der med alle brokkerne, der som de sidste rester af popcornene drysser på gulvet idet man rejser sig og undres over, at man ikke rigtig kan huske hvad det egentlig var, der foregik deroppe på widescreen lærredet for lidt siden.

Jeg tror, at intentionerne har været gode nok, men for mange og for spredte. Jeg tror egentlig også, at Carpenter ville kunne føre intentionerne ud i livet.

Men paradoksalt nok tilsyneladende ved igen at blive sat til at arbejde inden for et så stramt budget, at han blev tvunget til at udnytte sit værktøj optimalt.

Tore Bahnson

Escape from New York (Panorama Film).
Instruktion: John Carpenter. Manuskript: Carpenter & Nick Castle. Klip: Todd Ramsay. Foto: Dean Cundey. Medv.: Kurt Russell, Donald Pleasence, Lee van Cleef, Ernest Borgnine, Isaac Hayes m.fl. Længde: 99 min.

Clash of The Titans

Ikke et ondt ord om Ray Harryhausen - hans animation er så god som animation kan blive, men man må indrømme, at sandsynligheden for at anvendelsen af den nye computer-teknik, som Harryhausen til i dag afviser, kunne have fjernet de fleste af filmens tekniske fejl. Det virker ualmindeligt tåbeligt at bruge tid og penge på Harryhausen-animation, når der ikke bruges ditto på den øvrige teknik. Prometheus kamp med kæmpeskorpioner falder fuldstændig til jorden, fordi uhyrerne står klart i forgrunden, mens skuespillerne fægter rundt i en uigennemskuelig tåge i baggrunden. Lige så utilladeligt er det, at man flere gange kan se sorte rande omkring mate'erne. Kun i Prometheus' opgør med Medusa er begge disse sjuskefejl elimineret, og denne scene er følgelig den eneste, hvor Harryhausens teknik kommer til sin ret. Af filmens mange monstre er Medusa i øvrigt det eneste, der virker overbevisende, mens søuhyret The Kraken kun er i stand til at vække nostalgiske minder om Godzilla, det hedengangne japanske monster.

En film som Clash of the Titans skal naturligvis først og fremmest ses for animationens skyld, og man kan ikke stille for store forventninger til plot og skuespilpræstationer - det bør man i hvert fald ikke! Alle skuespillere, der har blot antydningen af et navn, er skubbet til side i ubetydelige roller på Olympen, der som kulisse ville passe bedre i en musical.

Clash of the Titans ofrer ikke tid på at opbygge en selvstændig mytologi som f.eks. Starwars og Superman, men låner direkte fra den græske. Det er der i sig selv ikke noget ondt i, men plottet mangler fuldstændig den spændvidde og de heroiske armsving, der kendetegner den græske mytologi. Historien er totalt ensporet (boy meets girl etc.), og har kun eksistensberettigelse som et bindemiddel mellem effektscenerne.

Som fortælling er Clash of the Titans en fiasko, og som en godbid for special-effects fans er den på grund af sjusk også en skuffelse. Jeg udtrykker fuld forståelse for min sidemand i biografen, der faldt i søvn og snorkede gennem to tredjedele af filmen.

Steen Blendstrup

Clash ofthe Titans (Titanernes Kamp). Nordisk Film. Instruktion: Desmond Davis. Specielleffects: Ray Harry Hansen. Medv.: Laurence Olivier, Claire Bloom, Harry Hanlir, Ursula Undress. 118 min.

CHEECH & CHONG I RØG OG HAMP

»Kunst, - det er noget andre ikke kan lave.

Hvis alle andre ku' lave det, var det jo ingen kunst.« - har Storm P. engang sagt, og hvis man skal tro ham, er begrænsning den største kunst af alle. Den er der nemlig ufattelig få der mestrer, og de arbejder bestemt ikke i filmbizz.

Grammofonindustriens Fabulous Furry Freak Borthers -

Cheech og Chong – Hollywoods svar på Flipkompa'niet, anskueliggør her hvad der kan menes med begrebet NICE DREAMS.

Cheech & Chong - har igennem en årrække frydet og fornøjet mig med deres sorte undergrundssketches. Men når de prøver at overføre de korte »peace, love and dope«-gags til film, så morer jeg mig ikke så meget mere. To timer er længe at vente på, at de to californiske hippier skal fortælle de samme jokes de forlængst har fortalt i sort vinyl. Hvis man kortede deres film ned til en halv time, ville de være uovertrufne som TV-underholdning.

C&C spiller i deres nyeste film »I Røg Og Hamp« et par hjerneskadede marihuanapushere forklædt som ismænd. - Ja, filmen handler stort set ikke om mere, og de får brændt nogle herlige jokes af ind i mellem, der dog langt fra alle sammen virker visuelt. En enkelt meget morsom scene er dog rent visuel: Cheech er havnet i bar røv ude på en gesims højt oppe på et fint hotel, på flugt fra en meget stor rocker, hvis kone han lige har ligget og kneppet. For at komme uden for rækkevidde tvinges han til at gå armgang i et rækværk og havner på taget af en udvendig elevator med glasvægge. Nogle fine ægtepar entrer elevatoren, der sætter igang med et ryk, der får Cheech til at miste fodfæstet og dingle som et pendul frem og tilbage foran vinduet. Det er fan'me sjovt - første gang. Men når det så gentager sig i det uendelige for at få tiden til at gå, begynder gabemusklerne at smerte.

Havde en af de forargede ægtemænd i elevatoren dog bare f.eks. slået ud efter Cheech's pik med en sammenrullet avis, som når man klasker fluer på et vindue, havde der da været *det* til grund for at trække den, - men det sker ikke.

Mange steder ser det ud til at de improviserer gags mens kameraet snurrer, og det er en sjusket måde at gøre det på, selvom det selvfølgelig osse kommer nogle ukontrolleret vanvittige episoder ud af det.

TV's UHAafd har engang hugget en del af C&C's sketches fra deres tidlige plader og ladet Claus og Ulf spolere dem totalt i et par af deres talentløse shows (iøvrigt uden at kreditere ophavsmændene), men når ikke engang C&C selv formår at visualisere deres ideer ordentligt, må jeg anbefale, at man først og fremmest beskæftiger sig med deres pladeindspilninger, der stadigvæk er hylende morsomme.

mik schack

Cheech og Chong i Røg og damp (Nice dreams) (Columbia). Instruktion: Thomas Chong. Manus: Cheech og Chong. Foto: Charles Correll. Klip: Tom Avildsen, Tony Lombardo. Medv.: Cheech, Chong, Stacy Keach m.fl. 88 min.

Cronenberg's seneste maveknuser – Scanners. Klinisk registrering – eller ...?

Scanners

Det kommer altsammen an på, hvad det er man går ind for at se. Hvis det er en næsten klinisk registrering af, hvordan det ser ud, når en vene eller sågar et helt hoved eksploderer af indre tryk, er *Cronenbergs* nyeste overground *Scanners* sagen. Hvis man er ude efter et gys, der rammer lidt dybere end den rene væmmelse, står det lidt sløjere til, og hvis man er gået i biografen for at se et stykke filmisk arbejde, der forstår at udnytte de virkemidler, der ligger i at manipulere med tid, rum og menneskelige følelser, er man gået helt galt i byen.

Der kunne utvivlsomt laves en ganske spændende historie over temaet om *scannerne,* som er mennesker der besidder en særlig psykisk kraft og som, svarende til voodo-udøveren eller ham der kan sende onde øjne, er i stand til at berede andre en grum skæbne ved hjælp af deres uhyggelige evner. Det er bare ikke rigtig lykkedes for Cronenberg. Filmen skrider langt ud over sit grundlag i et eller andet tåget forsøg på samtidig at ville være en *agent*-thriller af bedre Bond-tilsnit, hvilket til tider fører til rent farceagtige optrin, som f.eks. da en af scanneragenterne får besked på at krybe ind i en EDB-maskine (rent psykisk, forstås) for at afsløre fjendens hemmeligheder, og nær bliver »lukket inde« da skurken slukker for strømmen. Jeg kan garantere for at der i den efterfølgende kamp på liv og transistorer ikke bliver sparet på gnister, brændende ledninger og smeltende telefoner (!). Og hvad gør man så, når *det* ligesom er udtømt? Joh, man lader da en glødende telefonwire falde ned over en benzintank, hvor den arme tankpasser netop er ved at fylde på en kundes bil. Sådan!

Hvad der måske alligevel formår at redde filmen op fra den store røde masse af gysere, der er gået bort i glemsel, må tilskrives hæderlige skuespillerpræstationer (specielt lægger man mærke til Patrick McGoohan), rimelig fotografering samt det faktum, at Scanners på trods af alle sine vilde usandsynligheder har en udefinerlig, og iøvrigt typisk canadisk, atmosfære af *autencitet* over sig.

Måske vidner det om alvorlige intentioner - intentioner der i så tilfælde fortoner sig i manglende konsekvens.

Tore Bahnson

Scanners. Instruktion og manuskript: David Cronenberg. Klip: Ron Sanders. Foto: Mark Irwin. Special effects: Gary Zeller. Medv.: Stephen Lack, Michael Ironside, Jennifer O'Neill m.fl.

SKÆR EN HÆL OG KLIP EN TÅ.
Anders And på skap line (Donald Duck's Cartoon Medley)

Der var engang da tegnefilm var Walt Disney's, Metropol, i december. I dag har vi takket være TV's beundringsværdige så-er-der-tegnefilm-lørdag-aften-kl.-18 fået adgang til et større udvalg. Ligeledes er tegnefilm i biograferne ikke længere begrænset til en julefornøjelse, men kan stort set findes hele året i biografer rundt omkring. Dermed er det traditionelle juleshow som institution forældet - og så hjælper det da slet ikke, at man fornærmer det mere kvalitetsbevidste publikum ved at beskære filmene på det skammeligste.

Indledning og afslutning med musik og credits er sgu' en del af oplevelsen, som vi sgu' ikke vil snydes for. Desuden ødelægges både helhedsindtrykket og nydelsen af den enkelte film af, at den ene film blot er klistret sammen med den næste. Uanset at »Anders And på slap line« præsenterer et pænt udpluk af Disney Productions repertoir (- og i pæne kopier), lever den som heldhed ikke op til forventningerne. Først og fremmest må man anbefale udlejerne og biograferne at opgive denne umanerlige saksemani - så kan vi bagefter diskutere det betimelige i at opretholde juleshow-traditionen.

De udvalgte film er i øvrigt »Three Little Wolves« (1936), en klassisk ulv-gris historie, »Clock Cleaners« (1937), der ikke behøver præsentation, da den blev vist i TV for et par måneder siden (men i øvrigt fortjener gensynet!). I »Camp Dog« (1949) kæmper Pluto forgæves med en prærieulv og dennes charmerende unge - og det er ganske morsomt. »Donald's Happy Birthday« (1948) er ret usædvanlig i og med, at Donald's nevøer for en gangs skyld er de rene engle. »Bumble Boogie« er nok den største overraskelse; (1948) den er ikke særlig børnevenlig, men for en tilhænger af genren er denne musikekvilibristiske udfoldelse pengene værd - især hvis den ikke havde været skæmmet af saksen! »Bootle Beetle« (1947), der i øvrigt som den eneste er med dansk tale, viser fine tekniske detaljer set i billedperspektiv. »Chips Ahoy« (1956!) er pæn Chip and Dale vs. Donald slapstick, og »The Night Before Christmas« (1934) er en (suk) julemandsklassiker, men tilhører i øvrigt en genre, som Deres udsendte ikke sætter så højt - men traditionen kræver jo en julefilm i et juleshow.

Hvis man vil holde traditionerne i hævd og derudover kan lukke øjnene for saksemordet, så er de 50 minutter ikke spildt tid, for Disney animation er nu engang kvalitet.

Steen Blendstrup.

Tegneseriemarkedet

INTERPRESSE
Efter sidste LUCKY LUKE-epos – en næsten ældgammel sag – er næste album, nr. 42 for at være nøjagtig, »Den enarmede tyveknægt« splinterny, nytegnet af Morris og nyskrevet med hjælp af forfatteren Bob de Groot. Sammen har de inden for de gammelkendte rammer skabt en festlig og fornøjelig historie om spilleautomatens indtog i det spilleglade vesten.

En helt anden, men ikke ringere, westernhistorie er skabt af parret Giraud/Charlier. »Verdens bedste westernserie« kommer nu langt om længe i ny og farvelagt album. Det er selvfølgelig BLUEBERRY 19: »Den lange March«, der som det første Blueberry-album ikke tidligere har været offentliggjort i Danmark i et serieblad. Da albummene 13-18 (Gutenberghus) endnu ikke foreligger på album, indeholder »Den lange march« et resumé, der forklarer, hvordan Blueberry er bragt i sin nuværende situation. Det er også nødvendigt, da der er en sammenhæng mellem alle album.

JONAH HEX er seriebladet, Blueberry-fans skal have fat i for at få de første historier. 8 historier på hver 16 sider handler om Blueberrys ungdom, og de trykkes nu i hvert andet nummer på midtersiderne, så de kan tages ud og indbindes. Giraud har tegnet en ny og meget flot forside.

JIM CUTLASS er Giraud/Charlier-parrets nyeste westernserie. »Mississippi River« er den første titel, men hverken tegningerne, der er meget løse eller historien når Blueberry-stadet.

En helt anderledes men også fremragende westernserie foregår mange år efter Lucky Luke og Blueberry. Det er JEREMIAH i tiden efter atomkatastrofen. Andet album hedder »Ørkenens fribyttere«.

AGENT 327 er en James Bond-farce af den hollandske tegner og forfatter Martin Lodewijk. Første album hedder »Sagen om det knuste glas«.

GARFIELD – DEN LEDE HANKAT er en ny serie, skabt af amerikaneren Jim Davis. Det er en humør strip-serie, som egentlig lige så godt kunne komme i Mini-Serien, men her er i hvert fald 64 sider i et album, der så kan stå ved siden af Brunhilde på reolen.

Og nu til FRANQUIN-afdelingen: »Opfinderen VIGGO« er en samling ældre Viggo-historier. Det er 11'te album og behøver vel derfor ikke nærmere præsentation. SJARLY 2: »Køb noget Sjarly« levner ikke Sjarly megen ro. Alle driller ham, der helst bare vil have fred og ro. Sjarly er en gammel serie (der kører endnu med forskellige tegnere og forfattere) og kan godt måle sig med Vakse Viggo. Mere Franquin: SPLINT & CO. KLASSIKERE 1 og 2: »Pygmæerne« og »Robotten« er kommet. Her er Franquins første forsøg med figurerne i lange og korte historier fra 1946-47, præsenteret af Vakse Viggo! Allernyest er Splint & Co. Special-album SPIRILLEN. Er netop kommet. Huba!

Specielt for Interpresse: BASSERNE 1: »Ballade i Pløresødallejren«, den første og hidtil eneste lange albumserie af Mort Walker, farvelagt i Danmark af Sussi Bech.

Efter ZACKs lukning (de 8 numre kan nu fås i to samlebind) forsøges med Serie-Solo, der skal komme hver tredie måned. Nr. 1 er med Michael Vaillant: »Den forsvundne Formel 1-kører« og indeholder desuden et afsnit om historien bag serien, dens tegner og udviklingen frem til i dag, samt en liste over samtlige historier, der er lavet.

Efter BBBB (Bankhurst Barske BoldBørger) i 6 bind fortsættes nu med andre serierunder fællestitlen SM-KLASSIKER. Nr. 7 bliver MESSY SCHMIDTT, og senere loves AGENT 008½, JAMES POND.

KYSTBANE KOMIX – er et rigtigt satirisk serieblad for voksne efter fransk forbillede. Dvs. delvis tegneserier, delvis tekst, men det er serierne, der tager flest point hjem. Her er serier af fransk mændene Claire Bretecher og Lauzier og den amerikanske serie DOONESBURY. Bladet udkommer kun 4 gange om året.

I nummer 2 (ude i november) præsenteres iøvrigt danske bidrag fra bl.a. Søren Rislund, Peder Bundgaard og Mike Schack.

CARLSEN IF
HERGÉ er verdenskendt på Tintin-serien, mens hans serie QUICK & FLUPKE først nu bliver præsenteret i Danmark som Lars & Lue. Det drejer sig om små historier på et p' sider, og de bliver præsentere i 2 album i serieblads-format à 16 sider. De 2 første album hedder »Her kommer Lars og Lue« og »Lars og Lue på glatis«.

Så er der kommet PUSSI 3: »Pussi på slap line«, BLAKE & MORTIMER 7: »Gåden om Atlantis«, KLORO 6: »Storeslem tager revance«, LEFRANC 3: »Mysteriet Borg«, BUDDY LONGWAY 10: »Den hvide hingst« og HENRIK & HAGBART 12: »Herren til Oksenborg«, der udmærker sig ved at være en gammel episode, faktisk er det kun en Henrik-historie, da Hagbart ikke er opfundet endnu. Rumfareren YANNs fortsatte oplevelser kan følges i andet album: »De vises by«.

Endelig er der nyt fra LINDA & VALENTIN. Endda i to bind, nr. 9 og 10, der her udgives samlet efter at have gået i et serieblad i Frankrig i to år. De to nye album, der skal læses sammen er »Metro Chatelet, retning Cassiopaia« og »Brooklyn Station endestation Cosmos«.

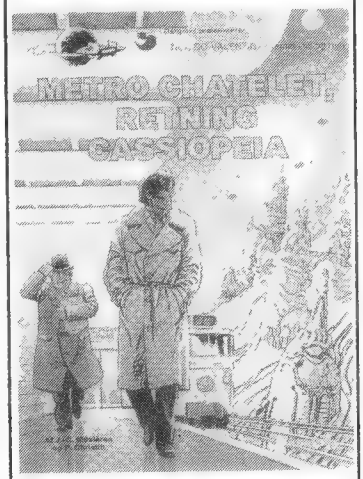

For det ældre publikum er der kommet det andet CORTO MALTESE album »Vinterdrømme og krigsroser«, der igen består af tre sort/hvide historier à 20 sider. Vi kan også følge Isabelle de Mamaye's fortsatte eventyr i andet album af VINDENS PASSAGER: »Fangeskibet«, barskt fortalt i fine tegninger af Francois Bourgeon.

LAUZIER 4 (de tre første var to gange Moderne Tider plus Rotteræset) har fået titlen: »Gringoen fra ILHA GRANDE«, og så ved enhver, der har læst KS 40, at det er selvbiografien fra Lauziers tid i Brazilien.

Carlsen of har udsendt en ældre TARDI-episode (1974). Det er »Isens dæmon« i bedste Jules Verne stil. Albummet er på 64 sider sort/hvid, trykt i gråtonepapir. Det er et flot grafisk eksperiment med noget der ligner linoleumssnit, men der er ingen tvivl om, at det er Tardi.

FRANK MARGEREN PRÆSENTERER er ny på markedet. Små perverse og sjove 6-siders historier, der oprindelig var lavet til METAL HURLANT.

MEN årets danske nyhed hedder SOM BLOMMEN I ET ÆG og er en flot fortsættelse af »Leif i forstaden«. Det er tegnet af Ole Pihl, skrevet af Jens Tofteskov og farvelagt af Rose Björklund. Ægte dansk socialrealisme.

Til sidst kan Will Eisner- og Derib-fans begynde at glæde sig. Snart kommer ny Spirit og et særligt Will Eisner album – og snart kommer ny Yakari og ny (gammel) Derib-serie PYTHAGORAS.

WINTHER
Udover de faste serieblade er den eneste hotte nyhed et sort/hvid album »48 sider af Karsten Hansen« – af Karsten Hansen og på 48 sider! Det er små satiriske ensides historier, hvor Winthers egen serieredaktør KH går tæt på 80'erne. Ikke udgivet før.

GUTENBERGHUS
Fra Gutenberghus meddeles det, at ASTERIX er tilbage i folden igen efter en mindre eskapade hos Interpresse. ASTERIX 26: »Asterix Odysse'en«, det helt nytegnede lbum er i hvert fald kommet/vil komme snart fra Gutenberghus Bladene.

Men det er på westernfronten de mest spændende ting kommer. Det er BLUEBERRY 12: »Genfærdet skyder med guldkugler« – afslutningen på *måske* den bedste Blueberry historie. Og det er RED KELLY 7 og 8: »De 7 sheriffer« og »Fanden ler sidst«, desværre tilsyneladende også de sidste historier, suverænt fortalt/tegnet af Greg/Hermann.

HAGBART (ham vikingen, altså) slutter også efter syvende album.

Når vi er ved Gutenberghus kommer vi heller ikke uden om Walt Disney-serierne. FEDTMULE & KLASSIKERNE 14: »Wilhelm »Fedtmule« Tell« er også sidste eventyr for Fedtmule i de andre klassikeres roller. Serien der startede som en god idé, men som senere kørte træt, holder nu op mens legen er god.

Men Fedtmule fortsætter i WALT DISNEY KLASSIKERNE, der nedkommer med »Super-Mule jager Sorte Slyngel« og »Fedtmule som Super-Mule«, begge historier tryktes i månedshæfterne i sin tid i 1967, og de er egentlig ikke så spændende, at de fortjener plads i Kulørte Sider.

Det er til gengæld Carl Barks' serier, der nu huserer i det 14. album med de »Bedste historier om Anders And«.

Det skal måske også røbes, at årets julegave fra Gutenberghus bliver »Minnie og Mickey«.

USA

Marvel
Marvel har nu deres første etape af en forventet album-ekspansion klar til udsendelse i oktober/november.

Det drejer sig om 5 albums:

1) »The Death of Captain Marvel« af Jim Starlin.

2) Michael Morcock's »Elric« af Roy Thomas og P. Craig Russell (de to første afsnit har allerede været trykt i EPIC).

3) »X-MEN« af Chris Claremont og Neal Adams - dvs. at tegneren der har lavet de måske flotteste X-MEN serier gennem tiderne nu vender tilbage.

4) »DREADSTAR«, atter et album fra Jim Starlin. Dette er 3. afsnit af »Metamorphosis Odyssey« (første afsnit afsluttes i EPIC 9, kommer i november, og 2-del er et album med titlen »The Price«, fra Eclipse Enterprises - den kan snart fås fra Runepress).

5) »Starslammer« af Walt Simonsen (kendt fra Manhunter og og Alien.)

Flere albums er under forberedelse.

Af andre specialprojekter kan nævnes:

Marvel Fanfare, ny serietitel som skal ud 6 gange årligt, med mere specielle serier - færste nummer i november. Redaktøren er Al Milgrom.

John Byrne har skrevet og tegnet en 44 siders Silver Surfer-serie som vil udkomme sidst på året i en speciel Giant-size Silver Surfer til 1 $.

Og så får Micronauts ny fast tegner: ingen mindre end Gil Kane, såmænd.

Det har Doctor Strange også - med nr. 48 er serien overtaget af Marshall Rogers og Terry Austin.

DC
Gene Colan har haft premiere på sin Batman, som vi nævnte i sidste KS, og meget andet er på vej. Bl.a. *MIRACLE WOMAN,* nu klædt på i nyt kostume af Colan, samt en ny serie, som skal skrives af Marv Wolfman og tegnes af Gene Colan - parret bag Dracula-serien fra Marvel nu sammen igen.

Swampthing vender tilbage som serie - dennegang skrevet af Martin Pasko og tegnet af Tom Yeates.

TEGNESERIER KØBES:
Alle blade som du evt. vil sælge skal være i nogenlunde pæn stand. Jeg køber ingen med manglende sider.

Gigant (1964-69)
1. storformat 70,00
2-4. storformat 40,00
5-8. storformat 30,00
9-21. normal format 8,00

Agent 007
1. 50,00
2, 3. 30,00
4-10. 10,00
11-20. 6,00

Basserne
1. 60,00
2, 3. 30,00
4-10. 10,00

Edderkoppen (1966)
1. 40,00
2, 3. 25,00
4-22. 10,00

Fantastiske 4 (1966)
1. 40,00
2, 3. 20,00
4-10. 12,00
11-21. 10,00

Fantomet
1-3. 25,00

Seriemagasinet
1-3. 20,00

Desuden køber jeg næsten alle andre slags blade.

Også komplette samlinger og store partier købes.

Amerikanske hæfter fra før 1972 købes også.

Hvis du har nogle blade du vil sælge, så skriv eller ring til:

Peter H. Hansen
Masten 50
3070 Snekkersten
Tlf. (02) 22 43 20

AAHHEE
Seks forfærdelige historier der med garanti holder dig vågen til langt over midnat!
Tegnet og fortalt af bl.a. Berni Wrightson, Richard Corben og Jeff Jones.
56 rædselsvækkende sider for kun kr. 29,50.
HJEM-SØGT

anmeldelser

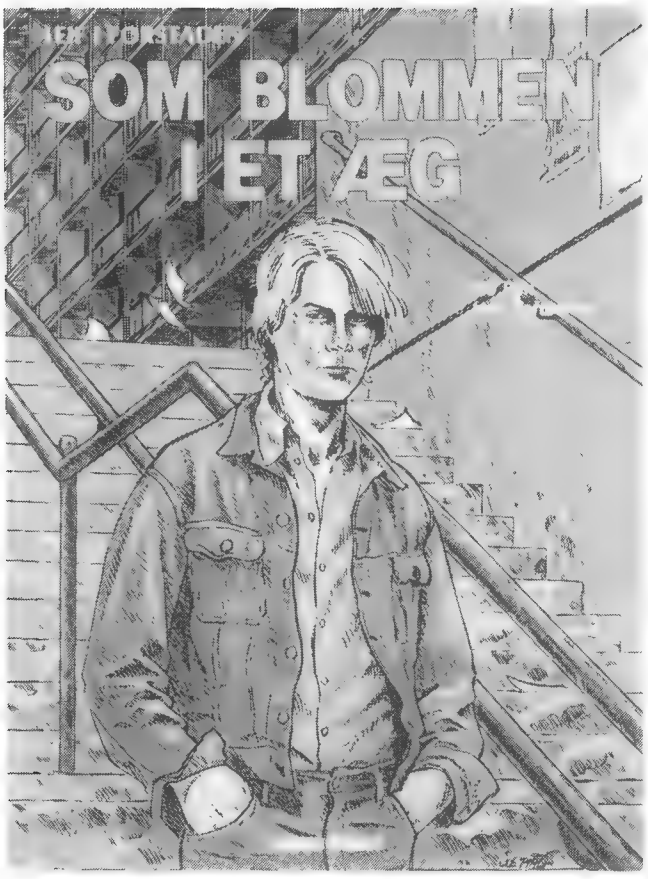

Ole Pihl (tegninger) og Jens Tofteskov (tekst): Leif i forstaden, nr. 2: Som blommen i et æg. Carlsen Comics, 52 s., 39,50 kr.

Hvis man har fulgt med i bladet Samvirke, vil man vide, at bind 2 i Pihls og Tofteskovs serie om Leif først blev bragt i uddrag i dette blad, indtil redaktionen måtte tage serien ud - som følge af voldsomme læserreaktioner mod seriens tema: ungdomsarbejdsløsheden. Folk blev således ikke ophidsede over, at halvdelen af ungdommen i den grad lades i stikken som total-tabere. Men man var ophidsede over, at Samvirke overhovedet bragte socialrealistiske skildringer heraf. Og det kan egentlig *ikke* undre - ved nærmere omtanke. *Er der noget at sige til, at folk, der netop selv sidder med problemerne, ikke bryder sig om at få griset det i forvejen grufulde til med grå fedtefingre?...*

»Som blommen i et æg« er jo en noget ironisk titel, hvis man da ikke netop mener, at en æggeblomme er klemt inde, fastlåst i hvide og æggeskål, noget der bare ligger der uvirksomt. Rammen om historien er Leifs drømme /mareridt som arbejdsløs, først fortvivlet, til sidst som desperat terrorist. Jaja, det er jo så moderne!

Det er den sædvanlige historie, som med de specielt pessimistiske briller på, er realistisk nok, men ikke mindre handlingslammende af den grund, vi endnu engang får oprullet, ligesom vi har fået det i utallige ungdomsromaner, -teater og -film mv. siden de politisk befængte tider satte sit spor i begyndelsen af 70'erne.

Det *er* trist - meget trist! - både her og visse steder »ude i virkeligheden« med denne rigtigt nok udsigtsløse ungdomsarbejdsløshed i betonslummen - her skildret konkret i form af de københavnske syd-vestlige forstæder.

Når folk har reageret aggressivt, er det jo *ikke* fordi, nogen mener, at skildringerne er helt ude af trit med mange unges virkelighed. Men - måske fordi *de* mennesker, der selv sidder i sumpen, ikke kan se noget bevidstgørende eller opløftende i »Som blommen i et æg«. Jeg kan da godt forstå, hvis mange føler sig ydmyget af disse skildringer, der kun viser total afmagt, umyndiggørelse, desperation. Der er jo en helt lammende, usolidarisk opførsel fra *alle* autoriteters side, hvad enten dette er såkaldte »erhvervsvejledere«, vagtværn, politi, forældre, borgerlig medieindustri, såkaldte »beskæftigelseskonsulenter - eller navngivne politikere. Hele vejen igennem - på hver side: Alle voksne, alle autoriteter skildres som usympatiske - som nogen, der kun vil de unge tabere ondt. Jamen, forholdene er da heller ikke for morsomme for mange - men hvad nytter det at give disse sortseende, opgivende skildringer?

De unge på såkaldt beskæftigelsesprojekt oplever, hvordan arbejdet disse steder reelt intet er værd, men kun er noget, der skal ligne. Som følge af denne følelse opsøger de Svend Auken, tar ham som gidsel - alt imens Anker troner frem på skærmen bag Ole Thisted...

Albummet, der er ret ambitiøst sat sammen, krænger en total håbløshed og tristhed ud i hver detalje og virker derfor lammende - og blir politisk set altså ikke så progressivt, som det er ment fra ophavsmændenes side. Kun en mulig terrorisme skildres som sidste udvej - i Leifs slut-drøm - på den identitetsløse taber-rolle! Dertil siger jeg så: Vi andre kan nok tåle den slags skildringer, men det må da virke forfærdeligt demoraliserende for netop den gruppe tabere, som albummet dels handler om, og dels sikkert primært vil have i tale.

Ellers: Farvelægningen (ved Rose Björklund) er noget upræcis, springende og ikke videre smuk. Ole Pihls tegninger er blevet lidt bedre siden 1. album, men stadig kniber det en kende med portrættegningerne. Mere markant må det nævnes, at Jens Tofteskov med fordel kunne have strammet sin omfangsrige bobletekst.

Bent Værge

Hans Ovesen: De Hængtes revolution, Superlimen. Dan-bog. 28,00 kr. & 37,00.

Det er sgudda løgn - der er sket en fejl. Det er da en Hugo Pratt-

serie! var min første reaktion, da jeg gennembladede »de Hængtes revolution« - og det må vel være en slags kompliment til Hans Ovesen... Nå, ved nærmere eftersyn kan Ovesens streg godt hævde sig uden sammenligning, omend påvirkningen fra Caniff-Robbins-Pratt-traditionen er umiskendelig.

De hængtes revolution er lavet efter en roman af den sagnomspundne B. Traven, som de danske rettighedsindehavere ikke ønsker genudgivet, fordi den er for venstreorienteret. Den handler om de forarmede mexikanske land- (læs: slave-)arbejderes oprør i begyndelsen af århundredet skildret igennem nogle enkeltskæbner. Et egentligt handlingsreferat skal jeg ikke indlade mig på - det er faktisk historiens svaghed, at den er ret uoverskuelig, en overskuelighed, der ikke mindskes af, at en del af personerne er svære at skelne fra hinanden rent udseendemæssigt. Men lækkert tegnet er det og uden moralske pegefingre som i så mange alternativudgivelser med lignende emne - men også uden den skurke-romantik, holdningsløshed og voldsforherligelse, der præger fx Victor de la Fuentes flot tegnede Viva Revolutionen om samme historiske periode.

Skulle jeg - hvorfor skulle jeg iøvrigt det, det finder han nok selv ud af - men altså, skulle jeg give Hans Ovesen et råd, må det blive: Lav selv historien næste gang eller få en forfatter til at lave en historie specielt for tegneseriemediet - De hængtes revolution bærer lidt for tydeligt præg af at være en omarbejdet roman, hvilket dog i dette tilfælde er tilgiveligt, da nutidige læsere ikke har andre muligheder end denne for at stifte bekendskab med Travens roman, men den er også et tydeligt eksempel på, hvor svært det er at omplante et litterært værk til et andet medium, det være sig film eller tegneserie - man bliver tilbøjelig til at ville have for meget med, og resultatet må blive uoverskueligt - jvfr. tegneserie- og film-udgaverne af fx. Ringenes Herre.

Men hvor er det altså et flot hefte!

Hans Ovesen har selv lavet både tekst og tegninger til sin anden udgivelse »Superlimen« og det er han sluppet helt fint fra. I denne ret udflippede historie om en gammel dame, der opfinder en superlim, men ikke kan klare sig i kampen mod industrigiganten Kirbøvs, får Ovesen fortalt en masse om produktionsforhold og arbejdskampe uden på noget tidspunkt at falde i den teoretiserende grøft - alt er belyst igennem historien og tegningerne - sådan skal DET gøres! Og så kan serie-fans i øvrigt med udbytte gå på jagt efter kendte ansigter blandt seriens bipersoner - det er fx betegnende, at Steve Canyon og Rip Kirby optræder som repræsentanter for Lov, Orden og Kapital, men der er mange andre - find dem selv. Og iøvrigt god fornøjelse!

Per Vadmand

Hugo Pratt: Koncert i C-moll for harpe og nitroglycerin. Carlsen if. 26,50 kr.

Hvad nyt kan man sige om Hugo Pratt/Corto Maltese? Det er jo sagt alt sammen - smukke tegninger, tankevækkende, følsomme historier, flotte kompositioner, fortættet stemning - det er der altsammen, også i dette nye album med den noget bombastiske titel.

Det ser ud som om Carlsen og IP mere eller mindre deler Corto Maltese imellem sig, så Carlsen får de korte episoder og IP de lange. Dette album indeholder 3 korte - og heldigvis ikke farvelagte - episoder: Englen i det østre vindue, Montenegros guld og titelepisoden. Fælles for de tre episoder er, at det netop er episoder, brudstykker af en større sammenhæng, hvorfor de godt indimellem kan virke desorienterende, fordi personerne forudsætter ting bekendt, som ikke kendes af læseren, men denne indvending er egentlig uvæsentlig, fordi denne episodiske karakter netop understreger det let drømmeagtige og uvirkelige over hele seriens univers, der, skønt det behandler historiske begivenheder, ikke er ret realistisk. Det giver det sig dog heller ikke ud for at være...

Ovenstående turde være et bevis på, at ethvert forsøg på at beskrive Corto Malteses verden uvægerligt fører ud i væv og selvmodsigelser. Lad det være nok at sige at køber man kun to album om året, bør dette være det ene!

Per Vadmand

Dette her er fan'me fedt!

8 ottesiders totalt udsyrede historier med kulsorte pointer, alle *fremragende* tegnet og farvelagt af en (indtil nu) for mig komplet ukendt fransk tegner *Frank Margerin,* , der i tegnestil er meget »undergrundsagtig« - altså minder lidt om Crumb og Sherridan i teknik, og en hel del om Claus Deleuran i stil og humor. Og det er jo ikke ad Helvede til at blive sammenlignet med *de* kapaciteter.

Historierne har ingen gennemgående figur, men de har det til fælles at de alle er ret meget morsomme. Handlingsmæssigt er de fuldstændigt uafhængige af hinanden. Det er i virkeligheden en fordel, at man kan nøjes med en eller to historier ad gangen. Kortfilm fungerer jo osse bedst hvis man ikke propper sig med dem. Handlingerne er lidt svære at forklare, men forestil Dem f.eks. hvad der kan komme ud af, at en videnskabsmand mnister sin opfindelse: En flitsprøjte med et stof, der sætter folks intelligens tilbage til samme niveau som et seksårigt barn.

Den ide giver tegneren rig mulighed for at tegne voksne mennesker, der opfører sig tåbeligt. - Og *det* er nu en gang morsomt.

Et af dette års bedste udgivelser!

Mik Schack

Frank Margerin præsenterer, nr. 1. Carlsen Comics., 64 s., 22,50 kr.

Et nyt serienavn præsenteres med dette album, der ind i mellem rummer nogle henrivende og parodiske noveller. Der er i alt 8 noveller i dette første bind af denne Margerin, der har sjove og ganske pudseløjerlige pointer at byde på. Det er dog ikke hele vejen, der er al denne spas på lige

højt niveau, men et par af historierne er faktisk lækkerbidskner.

En af de bedste er den om det mystiske middel, der gør alle voksne til børn pány! Alle blir som børn på 6 års stadiet vha. en opfindelse, en videnskabsmand har bixet med - men alle bevarer dog deres voksne korpus, men har udskiftet den voksnes alvor med lege og fantasi. Det er jo en spændende og fantasifuld ide, der her leges med i serien. Hvad ville der mon ske »ude i virkeligheden,«, hvis vi alle bare gjorde, hvad vi havde lyst til?

Hvis vi kun tænkte på skæg og ballade, lege og fantasi - og ikke tog tingene, hinanden og os selv så højtideligt? Fædrene begynder at spille fodbold med ungerne. Politibetjenten opgiver bøder og leger i stedet gemmelege med bilisterne. Folk tar hvad de skal bruge i butikkerne. Drukkenboltene går over til et glas mælk. Folk leger med hinanden på gaderne. Statsministeren laver regeringsmøder i Tivolis rutsjebane - og vil ellers helst bare ride på en hest. Rulleskøjterne får forkørselsret på bekostning af bilerne.

Også videre. Jeg kunne godt have ønsket, at denne *ide* var blevet kørt mere igennem, og at Margerin virkelig lavet et længere, gennemarbejdet nummer af denne historie, frem for den novelle, det kun er blevet til.

En anden af de bedre historier er en helt ny og anderledes version af Askepot, men med en noget anden slutning.

En tredje ide, der i lighed med førstnævnte kunne være kommet en særdeles spændende fortælling ud af, er novellen om, hvad der skete den dag, hele befolkningen fik at vide gennem medierne, at Jorden ville gå under om 5 timer!

Hvad der kan komme ud af denne situation? En afgjort inspirerende ide, der oprulles her. Et spændende tankeeksperiment: Hvad ville De, kære læser, gøre, hvis Jorden gik under om 5 - nu: knapt 5! - timer fra læseøjeblikket her og nu? Vel at mærke, når *alle* andre vidste det samme ...!

Ville De lave et orgie (»ligesom i Lauziers tegneserier«, som en af figurerne her siger)? Tage på landet? Hælde skrald ud på parketgulvet? Fortælle folk »artige sandheder«? Glæde dig over, at du således slipper for matematikprøven i morgen? Glæde Dem over, at De alligevel har kræft? Smadre en bil? Få en kæmpemiddag? Se en pornofilm? Som nonne give en »speciel ydelse«? Eller se at få gjort strikketøjet færdigt? ... osv. Eller noget helt 38.? Ja, det ville De nok. Der er både hip til det ene og andet i denne serie. Godt scoret! Pointen på historien skal der ikke røbes her, som der plejer at stå i anmeldelser ...

Bent Værge

Wolinski:
Jeg var vild med damer
(københavns bogforlag) 49,50 kr.

Det venstre-politiske »gulerøds«-blad København har haft held til at sikre sig en af den franske nye satiriske bølges bedste, om ikke den bedste tegner, Georges Wolinski og har nu efterhånden udgivet en del af hans tegninger i bogform. Den sidst ankomne bog har den meget sigende titel: Jeg var vild med Damer.

Wolinskis tegninger kan, som København også gjorde det i den første udgivelse, groft deles op i de politiske og de erotiske, hvoraf de førstnævnte i Frankrig trykkes i kommunistpartiets blad l'humanité, medens de sidste er forbeholdt andre, mindre dogmatiske tidsskrifter på venstrefløjen. Dette bør dog ikke forlede nogen til at tro, at »Den politiske Wolinski« er sådan en slags Herluf Bidstrup - dertil har han for meget humor og især selvironi, og det siger noget om det franske kommunistpartis rummelighed i forhold til det danskes at sammenligne disse to tegnere ...

Humor og selvironi er - ved siden af erotikken - nok de væsentligste ingredienser i Wolinskis univers, og derudover skal det siges, at den ovennævnte opdeling i politiske og erotiske tegninger i grunden er falsk, eller i hvert fald overfladisk - få politiske tegnere er så erotiske som W. - og omvendt! Hans tegninger er en levende illustration af thesen om at blande det politiske og det private - hvis man skulle forestille sig noget lignende i dansk regi måtte det være noget i retning af, at ovennævnte Bidstrup lavede frække vitser til »en halv Humørtime« - utænkeligheden heraf siger noget om, hvor skralt, det egentlig står til med såvel erotik som politik i Danmark ... Nå, dette skal ikke være en af de sædvanlige klagesange a la H. Stangerup om, at i Frankrig er de meget bedre til herhjemme i andegården. - Faktisk er Wolinski også ret enestående i sit hjemland.

Det, der først og fremmest springer i øjnene ved Wolinski er, hvor fjernt han i virkeligheden ligger fra andre, der ellers hører til samme tradition, nemlig først og fremmest Lauzier, Bretecher og Siné. Forskellen på W. og alle disse er, tror jeg, at W. kan *lide* mennesker, at han tror på, at det kan blive bedre en gang, og at det faktisk er muligt at have det sjovt imens vi venter på det store fælles knald, som revolutionen må være i hans version. Ligesom de andre hudfletter han venstrefløjens tåbeligheder, men mere som en kærlig fader, der morer sig lidt over børnenes fjollerier - herregud, de skal såmænd nok lære det, når de blir større - hvor man nærmest har indtryk af, at fx Lauzier hader alle mennesker og nyder at tvære rundt i deres ømmeste ligtorne, hvorefter han bedrevidende kan læne sig tilbage i sin stol og sige »godt, JEG ikke er sådan!« Anderledes med Wolinski - livsglæden sprudler ud af hver side uden at det går ud over skarpheden i satiren og det politiske sigte. Jeg vil anbefale »jeg var vild med Damer« til alle, der trænger til at blive muntret lidt op efter læsningen af Lauziers »Rotteræset«.

Per Vadmand

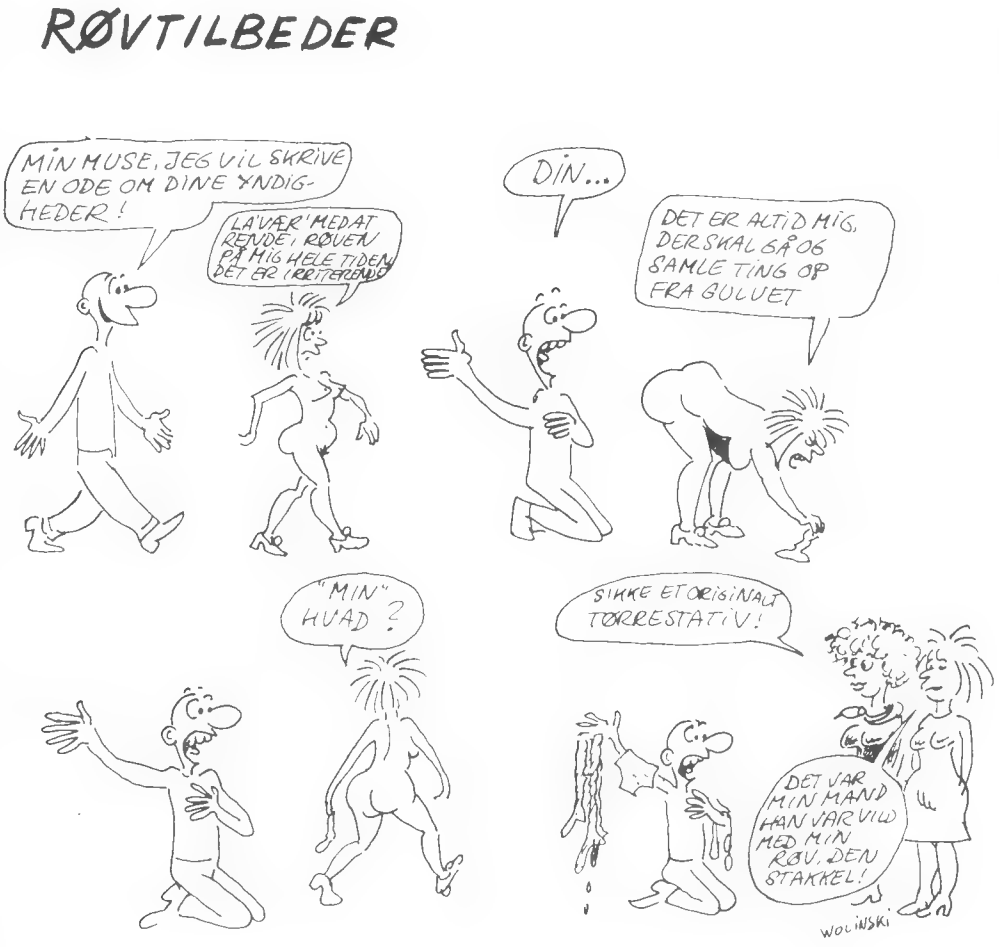
RØVTILBEDER
MIN MUSE, JEG VIL SKRIVE EN ODE OM DINE YNDIG-HEDER!
LA'VÆR'MEDAT RENDE I RØVEN PÅ MIG HELE TIDEN DET ER IRRITERENDE
DIN...
DET ER ALTID MIG, DER SKAL GÅ OG SAMLE TING OP FRA GULVET
"MIN" HVAD?
SIKKE ET ORIGINALT TØRRESTATIV!
DET VAR MIN MAND HAN VAR VILD MED MIN RØV. DEN STAKKEL!
WOLINSKI

Jeremiah (2) »Ørkenens fribyttere«
I.P. 46 s. farver. 22,70 kr.
Nu er kunstbøger i reglen noget utroligt kostbart noget, der nemt kan ruinere en almindelig middelstandsfamilie, der gerne vil ha' noget smukt at kigge på i bogform. Men ingen regel uden undtagelse - Interpresse har netop udgivet den smukkeste kunstbog man kan tænke sig for kun kr. 22,70. En 42 siders smukt farvelagt serie af små sammenhængende felter med tegninger af *Hermann!* - Mesteren bag en af verdens bedste tegneserier Bernard Prince. Nu har han opfundet en ny figur, Jeremiah, hvis oplevelser er lige så ypperligt tegnet og fortalt som historierne om Bernard, Barney, Djinn og Comoran.

Dette er en science fiction fortælling (uden rumskibe) om den unge knøs Jeremiah, der efter at Amerika (hele verden) er blevet ødelagt efter et gigantisk raceopgør, tumler rundt i ørkenen på må og få med sin nye ven Kurdy, som han mødte i »Rovfuglens Nat«. Og midt under et hvil vælter problemerne dem bogstavelig talt ned i hovedet. Noget med banditter og en begravet formue og sådan.

»Ørkenens fribyttere« er en fremtidsfortælling holdt i en slags western miljø, fortalt på en næsten lige så spændende måde som Bernard Prince. Uovertruffen underholdning! *Mik Schack*

MISSISSIPPI RIVER Jim Cutlass (1). Giraud & Charlier, Interpresse, 62 sider i farver kr. 22,75
Så har mestrene bag »Blueberry« igen et album ude på det danske marked. Denne gang med en anden amerikansk army-helt fra det forrige århundred: JIM CUTLASS.

Som sædvanlig blev jeg glad, da jeg fik at vide, at der er kommet et nyt Giraud album, men jeg fik mistanke om, at min glæde måske var ubegrundet, da jeg så omslaget (forsiden). Til det brug har Giraud lavet et nydeligt Walt Slade-agtigt maleri af seriehelten med velfriseret overskæg, erigeret seksløber og et spanioleragtigt fruentimmer hængende i hans ene arm. Pænt malerarbejde, - men helheden har layoutfolkene på Interpresse fået smadret ved at fritklippe Girauds værk og klæbe det på en hvid baggrund, der så er blevet forsynet med en omgang cowboy-letraset-typer mixet med en hurtig håndtegnet hippie-underground skrift. Billigt rod!

Heldigvis er albummets indhold ikke at sammenligne med layoutet på omslaget, selvom man nok blir en smule skuffet, hvis man forventer samme høje standard som man er vant til fra Blueberry.

Jim Cutlass er og blir en lillebror til løjtnanten fra Fort Navajo. Giraud har da heller ikke gidet at lægge så meget arbejde i denne serie, som han ellers plejer at gøre. Her er utrolig få detaljer, og penneføringen bærer i nogen grad præg af, at forlæggeren må have siddet på hans skuldre og tampet ham i hovedet med en overskredet deadline. Der har været fart på. Osse med farvelægningen. Jim Cutlass fremtræder visse steder med en hårpragt i 100% magenta.

- Jeg hører netop i min øresnegl, at den originale franske udgave har væsentlig bedre farver. Jasså!

Selve handlingen har Charlier henlagt til tiden omkring den amerikanske borgerkrig, og vores helt er naturligvis iført nordstatsuniform. På en civilrejse til New Orleans for at besigtige sit arvegods, render han ind i et utal af kontroverser med de lokale sydstatsfolk, og opgørene er så mangfoldige, at det skaber grundlag for dette album, - der *absolut* er en god oplevelse, osse selvom Giraud har lavet det meste med venstre hånd.

Mik Schack

Janne Lundström & Ola Nyberg: På hemmelig mission i Sahara. Samme: På hemmelig mission i Zimbabwe. Dan-Bog, begge: 48 s., 48 kr. pr. stk.

Det er sandelig nogen dyre sorthvide albums, der kommer fra Barlbys Dan-Bog-forlag, men ellers må man da sige, disse to albums her skiller sig ud fra mængden på anden vis. Ikke mht. kvalitet, men hvad angår tema og miljø mv.

Det er - som alt andet fra dette forlag - politiske serier med klart revolutionært sigte. Og begge albums (fra Sverige) er ganske spændende historier om svenske eventyrer-journalister af Jan Stagetypen... der ud fra ligedele sympati med de undertrykte og længsel efter selvoplevet spænding og dramatik drager ud i verden for at skildre forholdene vedr. fx. flygtninge og partisaner, der kæmper mod racistiske marionetregimer.

De to svenske seriemagere har korrekt forstået, at skal man lave en serie, der fænger - og ikke blot een, der har det såkaldt rette (marxistiske) budskab - er det oftest nødvendigt med genkendelige hovedpersoner, som vi kan følge i en fremadskridende handling. Dette nævner jeg naturligvis, fordi der her i landet jo er lavet nogle serier og »ungdoms«bøger, hvor de ideologiske overtoner har domineret på bekostning af handling, spænding, humor og andre helt elementære læservenlige hensyn.

Bent Værge

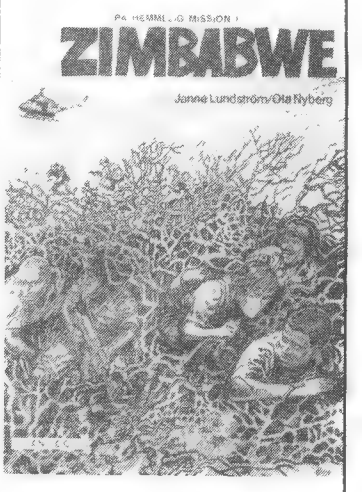

På hemmelig Mission i Zimbabwe.

Janne Lundstrøm er vel her i landet først og fremmest kendt for sit samarbejde med tegneren Jaime Vallvé, dels om en række af de bedste Fantomet-episoder (fra Fantomet-bladene omkring nr. 100) dels om serien fra den tidlige kolonitid, Vestafrika, Johan Vild (udsendt på Gyldendal i to bind). Begge disse serier er eventyr - og spændingsserier med vægt på at fremstille Afrikanske forhold mere realistisk end man har været vant til i den type serier. Lundstrøm har nu allieret sig med tegneren Ola Nyberg om »På hemmelig Mission i Zimbabwe«, en historie om et svensk lægeholds samarbejde med guerillastyrker før landets befrielse fra de hvides diktatur. Historien fejler sådan set ikke noget, omend de pædagogiske pegefingre lurer lige under overfladen, og jeg kan også godt se det rimelige i, at han man ikke har et Fantom til at ordne sagerne - på den anden side falder et par af guerillasoldaterne udmærket ind i de traditionelle helteroller - men min væsentligste anke mod heftet er, at tegningerne er stillestående og rent ud sagt røvkedelige! Hvorfor er venstreorienterede tegneserier med de rigtige - dette sagt helt uden ironi - holdninger næsten altid så dræbende at komme igennem? Det er da muligt, det skal jeg ikke gøre mig klog på, at Jaime Vallvé simpelthen ikke *ville* tegne denne serie, men hvor ville den dog have vundet ved det... Ærlig talt, med det udbud, der er på markedet af reaktionære eller i hvertfald politisk indifferente serier, skal der ganske anderledes iøjnefaldende sager til, hvis man ønsker at ændre folks læsevaner - og så skal man også stryge skolemesteragtige efterskrifter som Finn Barlbys, der intet siger som ikke allerede er fortalt i historien i forvejen, men kun bidrager til det generelle indtryk af religiøs traktat som hviler over hele værket. Jeg håber, at Janne Lundstrøm, som er en fremragende forfatter, næste gang finder en tegner med mere spræl i og en mindre »seriøs« (læs: selvhøjtidelig) udgiver!

Per Vadmand

KORT & GODT

I det sidste halve års tid har »Kort og godt« været præget af en kedelig tendens. Jeg har brugt stadigt færre ord i min omtale af de enkelte titler. Alligevel har spalten for hvert nummer af KS optaget stadig mere plads, som kunne have været anvendt til væsentligere ting. Markedet præges efterhånden af alt for mange ligegyldigheder, men ingen siger jo, at de nødvendigvis skal optage mere plads i KS end den, der er påkrævet når titlen præsenteres i Tegneseriemarkedet. »Sammy«, »Flip & Flop«, »Blåfrakkerne«, »Bummelum« osv. er alle af en sådan karakter, at når man har omtalt ét, har man omtalt samtlige. Hvis en af disse serier på et tidspunkt gør denne påstand til skamme, skal jeg gerne tage påstanden op til revision for denne series vedkommende. Men det overordnede princip for omtale i »Kort og godt« bliver, at omtalen kan lægge noget nyt til det, som allerede er sagt.

Lad mig derfor straks give mig i kast med en af de flittigste gæster i denne spalte, nemlig Franquin. Men nu har Interpresse altså besluttet, at 1981 skal være Franquin-år, hvilket fejres ved at sende et Franquin-album på markedet om måneden.

Således har vi foreløbig set »Vakse Viggo« nr. 11, »Opfinderen Viggo«, som fortsætter og afslutter det projekt, som gik i gang

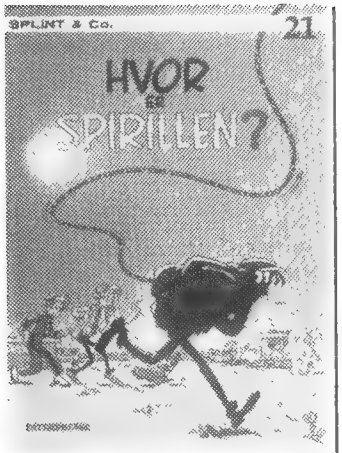

i nr. 10. En genudgivelse i farver af de episoder, som i 1977 og 1978 blev præsenteret i »Mini-album« nr. 8 og 14. Men det giver nu ikke forlaget anledning til at skrive »ny udgave«. Det kunne jo også give kunderne grund til at overveje, om man mon ikke allerede har købt 1. udgave!

»Hvor er spirillen?« er det 21. album i serien »Splint § & Co.«, hvor Franquin får lov til at »gæsteoptræde« med en »klassiker fra 1952, efter at tegneserien er overtaget af Fournier. Der er tale om en af de første spiril-episoder, og selvom Franquin på det tidspunkt langtfra var udviklet som tegneserietegner, er selv hans svageste produkter at foretrække, når alternativet er Fournier.

Endelig har Interpresse set sig nødsaget til at udsende Franquins »Modeste et Pompon« for fuldstændighedens skyld. Serien, som løb i ugehæftet »Tintin« i perioden 1955-59, har fået den danske serietitel »Sjarly«. Og for at gøre det muligt at adskille albummene fra hinanden har album 1 fået titlen »Sjarly og de andre« og album 2 »Køb noget Sjarly«.

Der er tale om en slags familietegneserie. Sjarly har et ubestemmeligt forhold til den meget »pigede« Pernille, som af og til vistnok bor hos ham, af og til kommer på besøg. I alle tilfælde er det Sjarly, som klarer husholdningen - grundlag for en ikke ringe del af vitserne.

Tilsyneladende har Sjarly tre drenge boende hos sig (nevøer?), og de giver ham de samme problemer, som Rip, Rap og Rup giver Anders And. Og han har en fætter ved navn Folmer - en slags forstudie til Vakse Viggo og ihvertfald tilnærmelsesvis ligeså katastrofal for omgivelserne.

De to albums rummer tilsammen ca. halvdelen af de 180 episoder, som Franquin skabte. Hver episode er på én side og indeholder en humoristisk situation afsluttet af en meget jordbunden pointe. Hvis ikke Franquin havde leveret tegninger og Greg, Tibet, Goscinny og Peyo ideer, ville ingen i dag overhovedet have bemærket serien. Nu fremstår den som en slags forløber for »Vakse Viggo« - og indeholder da også antydninger af denne series rablende vanvid - og det gør den selvfølgelig interessant i tegneserie-historisk sammenhæng. Men det er svært at slippe fornemmelsen af, at her har vi endnu et produkt fra de fransk-belgiske overskudslagre!

Det er også enkle streger, som præger Tom Wilsons »Ziggy«, nr. 17 i Gutenberghus' »Comic Pocket«-serie. Ziggy - en lille rund mandsling - går rundt og undrer sig over den tilværelse, som aldrig giver ham en chance. Men hans forundring hæver sig aldrig over det banale plan.

For nu at blive i den enkle tegnestil, vil jeg også nævne Macherots »Kloro«, som med »Kloro vender hjem« er nået til femte album i Carlsens udgivelse af serien. Sammen med Macherots »Sibyline« er »Kloro« en af de bedste børnetegneserier, som p.t. udgives herhjemme. Og en af de indholdsmæssigt mest varierede. Efter i »Kloro og fribytterne« og »Kloro og Skyggen« at have »aflagt besøg« i den menneskeliggjorte-dyr-genre vender Kloro nu hjem til sine naturlige omgivelser og en tilværelse som på trods af påklædning og menneskelige omgangsformer præges

af naturens spilleregler. Igen er det rovdyrene, som udgør truslen, og igen uskadeliggøres de af Kloro & Co., men indenfor disse enkle rammer lykkes det for Macherot at skabe nye overraskende spændingsmomenter og humoristiske pointer.

Det samme kan siges om Tillieuxs og Wills »Tim og Thomas«. Album 3, »Burma«, er det hidtil bedste i serien med en historie, som bringes mindelser om de bedste »Tintin«-episoder. Ved hjælp af enkle, udtryksfulde figurer og gennemtegnede kulisser fortæller tegneren Will en historie, som Tillieux har fyldt med spændende højdepunkter, masser af mystifikationer og overraskende drejninger af handlingen. Der er kun tale om underholdende virkelighedsflugt indenfor den humoristisk karrikerede spændingstegneseries rammer - virkelighedsflugt af den art, som tørre rationalister vil kassere som uanvendelig. Vi andre mere fornuftige er dog ikke et øjeblik i tvivl om, at vi har brug for den slags virkelighedsflugt, som kan bringe os helt væk fra den komplicerede hverdag og ind i eventyrets forenklede problemformuleringer for en kort, afslappende bemærkning! Her hører »Tim og Thomas« til blandt de bedste både for børn og voksne.

Det gør »Franka« også. I »Spøgelsesskibet vender tilbage«, seriens nummer fire, afsluttes den episode, som startede i album 3. I de lidt stive, men velfortællende og meget charmerende tegninger lægger Henk Kuijpers endnu et par længder til sin eventyrlige beretning, og selvom man kan undre sig over Frankas store held, når det gælder om at dumpe ned lige midt i de mest betydningsfulde brikker til puslespilhistorien, accepterer man det gerne, netop fordi Kuijpers på intet tidspunkt giver indtryk af, at historien har spor med virkeligheden at gøre. Interpresse behøver ikke skamme sig over, at udgive to så glimrende serier som »Tim og Thomas« og »Franka«. Men så er der så meget andet, forlaget kan skamme sig over!

Selvom der nok skal være nogle, som mener, at »Bernard Prince« hører til denne kategori, skal Interpresse nu have ros for, at forlaget nu vil til at udgive de albums i denne glimrende spændingsserie, som Carlsen ikke ville have noget med at gøre. Det drejer sig om syv lange episoder fra 1967-71 samt flere korte. Første album fra Interpresse - som fortsætter Carlsens nummerering og derfor begynder med nr. 8 - er »Helvedssumpen«, hvori Greg og Hermann endnu fortæller deres spændingstegneserie uden de nervepirrende raffinementer og den kompleksitet, som kom til at præge deres senere produktion, udgivet af Carlsen.

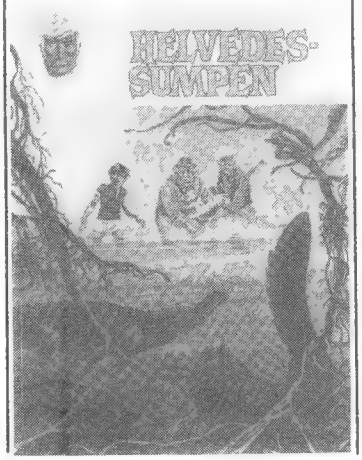

Greg er også indblandet i Winthers udgivelse »Bruno Brazil«, men under et andet pseudonym, Louis Albert. Album 4, »Kvit eller dobbelt«, er tegneren William Vances og forfatteren Alberts sidste længere historie med den gråhårede superagent, nr. 14 i den oprindelige udgivelsesrække. Efter denne producerede de godt nok den 8 siders episode »Tilfældet Bruno Brazil«, men den er nu ikke værd at medregne.

»Kvit eller dobbelt« er ligesom de forrige i serien en meget strømlinet og stiv tegneserie, som Vance fortæller godt og kontant i et rigt varieret billedsprog. Historien er som altid brutal og voldsom, men der er gjort ihærdige og tildels vellykkede forsøg på at beskrive menneskene bag den effektive agentgruppes facade og den loyalitet, som leder gruppen til død og lemlæstelse. Det er en kold og kynisk, men også usædvanligt spændende tegneserie, som efterlader læseren med en dårlig smag i munden. Det er nu engang svært for en almindelig dansk middelklasseborger, at sympatisere og identificere sig med disse effektive og knaldprofessionelle agenter. Og så kan Albert og Vance nok så meget forsøge at forklare de følelser, som driver værket.

Nej så har jeg en hel del mere sympati til overs for »Flipkompa'niet«. I Interpresses Underground-serie foreligger nu nr. 9, »Fat Freddys død og andre historier med Flipkompa'niet. Måske har Gilbert Shelton ikke ændret rammerne for sin serie siden starten, men også i hans tilfælde er det beundringsværdigt som det lykkes at variere historierne indenfor seriens afstukne rammer. Narkotika, sex, politibrutalitet og nasseri er stadig hovedingredienserne, men det komplekse moderne samfund rummer selvfølgelig rige muligheder for nye overraskende konstellationer. Og de er kort og godt skrigende morsomme!

Anders Hjort Jørgensen

Læs i næste nummer af
KULØRTE SIDER:

- umiddelbart før dette nummer af KS gik i trykken fik vi meddelelsen fra USA om at **Wally Wood** er død. For mindre end en måned siden tog han livet af sig selv efter lang tids svær sygdom. I næste KS bringer vi en større artikel - en nekrolog samt masser af eksempler fra Woods lange tegneserie-karriere.

I løbet af 1981 har serieverdenen også mistet to markante danske serieskabere. Parret bag **Willy på eventyr** (verdenskendt fra Familie Journalen), **Aage Grauballe** (tekst) og **Tage Andersen** (tegninger) er begge gået bort. KS bringer en nekrolog.

I næste KS sætter vi focus på **pladecovers** - ser nærmere på forbindelsen mellem tegneserier og pladeomslag, og præsenterer covers af kunstnere som **Rich. Corben**, **Bernie Wrightson** og **R. Crumb**. Desuden fortæller **Peder Bundgaard** i et interview hvordan man laver pladeomslag.

I Filmsektionen næste gang kan du læse om **Skipper Skræk**-filmen, **Heavy Metal - the Movie**, **Rumstation Jupiter** og årets store actionfilm - **Jagten på den forsvundne skat**.

Desuden **Anmeldelser**, **Serienyt**, **Vor Serie** - og helt sikkert et par små overraskelser.

KS 42 - februar 82

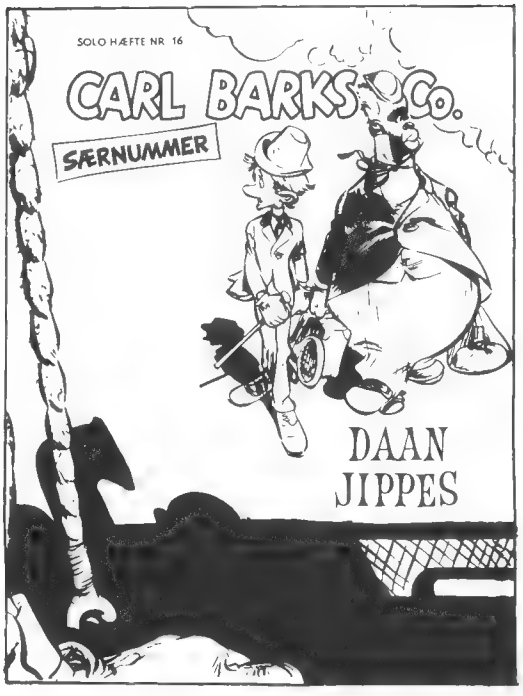

CARL BARKS & CO
SOLOHÆFTE NR 16
DAAN JIPPES SPECIAL
ENESTÅENDE UDGIVELSE:
60 SIDERS DOBBELT
SÆRNUMMER HELT MED
SERIER AF DAAN JIPPES
LILLE OPLAG
UDKOMMER NOVEMBER
BESTIL DIREKTE, OG DU FÅR
DIT EKSEMPLAR VED UDGIVEL-
SEN
SØREN OLSEN
SKOVENGEN 257
2980 KOKKEDAL
TLF. 02-24 1396
POSTGIRO 9301194
PRIS KUN KR. 26,85

fortsat fra side 3

så efterhånden fået nogle helt habile tegnere der så absolut fortjener et ordentligt medie at få deres materialer lanceret i. Og kom nu ikke og fortæl mig at det nu snart pinligt dårlige Seriemagasin eller andre af den skuffe formår at klare denne opgave. Bevares, »Kulørte Sider« er da et glimrende blad, som jeg læser med stor interesse, specielt p.g.a. de gode dybtgående artikler, men prøv eksempelvis at sammenligne de billeder som bladet her bragte sidste gang fra Champakou med de flotte farvetryk, der var i Heavy Metal da historien gik der. Der er en markant forskel!

Iøvrigt må jeg sige at der på det danske marked er alt for mange af de album der er publikumssikre, så som de trælse Flip og Flop, Sammy, Natacha og de mere kvalitetsprægede Lucky Luke og Asterix, men derimod de bedste og flotteste albums, ofte dem, der er betegnede som desiderede voksentegneserier, er at finde i et urimeligt højt prisniveau og desuden findes der alt for lidt af den slags her hjemme. Er de mon for dyre at producere? I hvert fald glæder jeg mig til den dag da vi får vores eget adult illustrated fantasy magazine.

Med venlig hilsen
Morten Hesseldahl,
gymnasieelev
Elisabeths alle 5
5250 Odense SV

JEG MANGLER: Ca. 100 af de små stripblade Wild West, Prærieserier, Akim, Tex Willer, Raketserier, Søren Spætte og Fanfare. Hvem kan hjælpe? Jeg kan evt. i bytte tilbyde en del gamle Anders And.

Peter Sejersen
Gyvelvej 11
Rebild
9520 Skørping
(08) 39 17 71

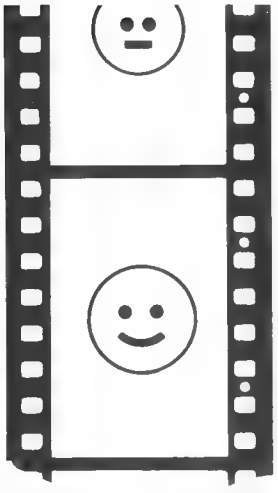

SALG

Amerikanske hæfter sælges. I parantes står: Pris i kr. (3 kr. stk hvis intet andet er angivet). Et X står for dårlig stand (Resterende pæne, mindst »very good«). Et P står for en engelsk udgave (Pencepris på cover).

Amazing Adventures (ny) 9: Astonishing Tales (Deathlock) 26,27,30-32: Avengers 167(P), 168,169,173,174: Captain America giant size 1 (6): Captain Marvel 46: Classic Illustrated (1965) 124:DC Special 16,27,29 (5, dobbeltnumre): Defenders 12(6,P),22-29(5),31-40(4),52, 53 (P), 55,56,61-65, 80, 81, 83 giant size 5(5): Devil Dinosaur 1,2: Dr. Strange giant size 1(6): Fantastic Four 119(X), 179(P), 181(P), 182(P), 195-199, 202, 203, 205-208, 214, 215, annual 14(5): Fantasy Masterpieces (Silver Surfer) 10(5), Four Star Spectacular 2(5): Howard the Duck 31: Ironman 30(6), 74, 75, 77, 80, 81, 84(5), 99-103, 105, 106, 107, 110 (4), giant size 1(5): Island of dr. Moreau (Marvel)) (5): Justice League 159, 160: Luke Cage 1(X): Marvel's Greatest 51: Marvel Spectacular 9-19: Marvel Superheroes (Hulk&Sub mariner) 36, 38, 42, 44, 46, 48, 78: Marvel Super Action 1, 2: Marvel Triple Action (Avengers) 4, 7, 8, 10 (4), 12, 13, 17, 18, 20, 23, 29: Metal Men 49: Moon Knight 4: Planet of the vampires 3: Secret Origins 3(4): Secrets of the Legion 1-3: Shogun Warriors 2, 3 (4), 8, 10, 14, 15: Showcase 100-103 (4): Spiderwoman 2-5(4), 6-12: Superboy 246, 247, 254: Swamp thing genoptryk 3 (optrykker 5-7),4 (optrykker 8-10)) (6): Tales to Astonish (Submariner) 1-6, 7(P), 8(P), 9, 10: Tor 4 (X), 2001 1(5), What if 3(4), Wonder Woman 206, 222: Worlds Finest 250 (6) (68) sider): X-Men 75, 144-148(4).

Stort format: Elfquest 1,2 (5): Hulk 6, 11, 12 (8): Rook 1 (8), Vampirella 22, 23 (10), Tomb of Dracula 1(8). Hertil kommer ca. 30 forskellige numre af *Heavy Metal* til 10-15 kr. pr. stk. (Hvilke numre ved jeg desværre ikke endnu (mens jeg skriver denne annonce). Jeg kan kontaktes pr. brev eller telefon.

Endnu en gang: Et tal i parentes betyder at dette nr. (og eventuelle forudgående) koster dette i kr. Alle andre koster 3 kr. Porto dvs. det beløb jeg sætter på i frimærker betales af køber (Over 100 kr. i Danmark: jeg betaler). Helst alternativer og betaling indenfor 1 måned.

Flemming Rasch, Wesselvej 41, 4760 Vordingborg, tlf. 03-77 53 28, giro 67 89 88.

KØBES

Købes: X-men 50, 51, 56-60, 62, 65, 94-119, 121, 122 (pris 10 kr. min. Jeg vil f.eks. give over 100 kr. for nr. 94, min. 25 kr. for 50, 51) giant-size 1 Avengers 89-100 (ca. 8 kr. - ca. 60 kr. for nr. 93) Nick Fury (1968) 1-3,5 (min.15 kr.) Andre Barry Smith, Steranko, Adams har interesse. Alt EC (Crypt, W. Science, genoptryk, bøger) har også. Adventure Comics 303, 307, 309-312, 314-318, 321, 322, 325, 329-332, 334, 338, 339, 346, 349, 351-354, 356-361, 364, 368, 371, 373, 400, 403 (min. ca. 8 kr.).

Jeg er villig til at købe mindre samlinger, hvis de bare indeholder noget af ovenstående. Adressen igen: Flemming Rasch, Wesselvej 41, 4760 Vordingborg.

En sag for Mr. Feinschmecker

af Bue Nordström

Tegneserieagenten Mr. Feinschmecker
var lynhurtigt
sendt til Europa
af syndikatet
syndikatet havde hørt forlydender
om misfortolkninger
af deres strips
og disse strips kunne være farlige
hvis de blev oversat forkert
og derved misfortolket
Mr. Feinschmecker var ankommet
til euro-staten
eller
bedre kendt som EF-staten
han sad i det europæiske bladhus
og skimmede hurtigt
det sidste års strips igennem
proceduren hos syndikatet var
at alle strips blev tegnet i USA
og i Europa oversat
så direkte som muligt
og i et forståeligt sprog
Mr. Feinschmecker
fandt ingen fejl
men opdagede hvordan
de kunne misfortolkes
hvis man absolut ville gøre det
det var et gennemgående gag
brugt i en serie strips
hvor temaet var fuldstændig ens
i USA og Europa
Mr. Feinschmecker var tilfreds
med afgørelsen
det drejede sig om manglende indsigt
i tegneseriemediet
det var nu et difficilt spørgsmål
om serien kunne fortsætte
eller om man måtte stoppe den
i Europa
når disse personer
ville misfortolke den
men Mr. Feinschmecker var sikker
the Show must go on
sådan blev det
og Mr. Feinschmecker kunne nyde turen
i Boeing 707 flyet til New York
hans kosmos var sikret.

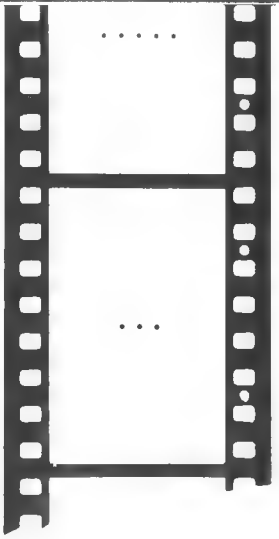

Postadressen er:
KULØRTE SIDER
Krogshøjvej 32
2880 Bagsværd

VOR SERIE

af Carsten V. Møller

1864 OKLAHOMA

VOR SERIE

1980 SYDAMERIKA

VÆR MED PÅ MODEN...
ÆREDE ANNONCELÆSER! KAN DU BIBRINGE EN NY ABONNENT TIL DET KVALITETS-HØJE MAGASIN KULØRTE SIDER, ET BLAD OM TEGNESERIER!
LÆS "KULØRTE SIDER"!
...SÅ HAR VI FRA FORLAGET INTERPRESSE FÅET ET GANSKE BETYDELIGT PARTI SERIEALBUMS, SOM VI UDEN TØVEN FORÆRER VÆK SOM TAK FOR HJÆLPEN. DU MÅ ENDOG VÆLGE GANSKE SELV HVAD DU ØNSKER UDFRA IP's ALBUMKATALOG (ELLER LISTEN I RUNEPRESS-KATALOGET) - ENESTE BETINGELSE ER AT PRISEN IKKE OVERSTIGER 50,- KR. DU KAN ALTSÅ ENTEN VÆLGE 2 ALBUMS À KR. 19,85 ELLER ET DYRERE! HOP-BOF...

Jeg har skaffet en ny abonnent til Kulørte Sider!

Mit navn er: _____

Adresse: _____

Postnr./By: _____

Jeg vil gerne modtage følgende som gave:

_____

Jeg forventer at få min gave tilsendt når det nye abonnement er betalt.

Ja tak, jeg tegner abonnement på Kulørte Sider, 4 numre for 80,- kr.!

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./By: _____

NB! Send ingen penge nu. Vi sender dig et girokort.

Kuponen indsendes til:
Runepress
Krogshøjvej 32
2880 Bagsværd